

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde tisdagen den 18 november 2025****Tid:**

kl. 10:00-19:23

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-7

Justerat den 25 november 2025 Anslaget den 26 november 2025

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Jöback
Sekreterare

§ 1
Mötet öppnas

§ 2
Anmälningssärenden

KS 2025/13

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige och noteras i protokollet:

Slutrapportering för om- och tillbyggnad av Skanskvarnsskolan
KS 2025/1406

Slutrapportering för om- och nybyggnation av Hästhagsskolan
KS 2025/1407

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige
under tiden 30/10 2025 – 12/11 2025

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsens beslut 2025-11-11 om ny ersättare för ersättare i kommunfullmäktige för Vänsterpartiet efter avgången ledamot Clara Lindblom.

KS 2025/12-9

**§ 3
Närvaro**

Närvaro redovisas i bilaga 1.

**§ 4
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 25 november 2025.

§ 5**Föredragningspromemoria för behandling av
budgetförslagen för år 2026 samt inriktning 2027 och
2028****Beslut**

Kommunfullmäktige godkänner ordförandens förslag till
behandlingsordning.

Förslag till beslut

Efter samråd med gruppledarna föreslår presidiet att budgetförslaget
behandlas på följande sätt.

Budgetförslaget behandlas enligt den debattordning och det schema
som skickats ut till fullmäktige.

Under rubriken Direktiv för samtliga nämnder inkl.
näringslivsfrågor, dag 1, behandlas direktiv för samtliga nämnder
och bolagsstyrelser, näringslivsfrågor och ägarfrågor. De bolag som
inte angivits särskilt i schemat behandlas också under blocket.

Beslut om hela budgeten inklusive bilagorna 1-18 fattas samlat sist
dag 2 efter avslutad debatt. Då ställs kommunstyrelsens förslag mot
övriga partiers förslag till budget.

Om säryrkanden ändå läggs fram under behandlingen av budgeten
måste de lämnas skriftligt. Det gäller också instämmande i andra
partiers yrkanden. De behandlas i samband med besluten dag 2.

Beslutsordning

Ordföranden frågar om kommunfullmäktige godkänner förslaget till
behandlingsordning och finner att så är fallet.

§ 6

Budget för 2026 för Stockholms stad med inriktning för 2027 - 2028 samt ägardirektiv för 2026 – 2028 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt vissa ärenden som behandlas, avslutas eller besvaras i samband med budgeten

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, dnr KS 2025/1042

Taxor 2026, idrottsnämnden, dnr KS 2025/1093

Ny stadsintern hyresmodell, dnr KS 2025/1072

Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, dnr KS 2025/1092

Regler för ekonomisk förvaltning, dnr KS 2025/1090

Omorganisation av omsorg på obekväm arbetstid, dnr KS 2025/1130

Ny taxa för torghandel i Stockholms stad, dnr KS 2025/1106

KS 2025/1086

1. Gruppledebatt

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S), borgarrådet Mattsson (V) och borgarrådet Lindhagen (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget.

Borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till budget.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till budget.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till budget.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till budget.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas förslag till budget.

**2. Miljö-, klimat-, vatten- och avloppsfrågor
m.m.**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (R IX)

Avfallsnämnden (R IX)

Stockholm Vatten och avfall AB (R IX)

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP), Felicia Schartner Giertha (S) och Maria Mustonen (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget.

Fritz Lennåard (M), Anders Edin (SD), Elin Hjelmestam (L), Ashna Ibrahim (C) och Aron Modig (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt egna förslag till budget.

3. Idrottsfrågor

Idrottsnämnden (R II)

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S), Hassan Jama (V) och Lisa Carlbom (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget.

Anna Cederschiöld (M), Leif Söderström (SD), Hanna Wistrand (L), Jonas Naddebo (C) och Lovisa Hedin (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt egna förslag till budget.

4. Stadsbyggnads- och exploateringsfrågor

Exploateringsnämnden (R I)

Stadsbyggnadsnämnden (R II)

S:t Erik Markutveckling (R I)

Skönhetsrådet (R II)

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget.

Borgarrådet Wedin (M), Mats Johnsson (SD), Björn Ljung (L), Jonas Naddebo (C) och Aron Modig (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt egna förslag till budget.

5. Bostadsfrågor m.m.

Bostadsbolagen (RV)

Kyrkogårdsnämnden (RV)

Fastighetsnämnden (RV)

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB (RI)

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Butros (V) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget.

Per Rosencrantz (M), Sergej Salnikov (SD), Björn Ljung (L) och Lovisa Hedin (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt egna förslag till budget.

6. Trafik- och infrastrukturfrågor m.m.

Trafiknämnden (RVIII)

Stockholms Stads Parkerings AB (RVIII)

SDN: stadsmiljö (RVIII)

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Johan Heinonen (S) och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget.

Borgarrådet Wedin (M), Anders Lindman (SD), Sara Svanström (L), Svante Linusson (C) och Destiny Zandi Lindgren (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt egna förslag till budget.

7. Direktiv för samtliga nämnder inkl. näringslivsfrågor

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Servicenämnden (R I)

Valnämnden (R I)

SDN: Övergripande och ekonomi (R I)

Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns nedan
(R I)

Stockholms Business Region AB RI

Mässfastigheter i Stockholm AB, (R II)

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (R I)

Stockholms Hamn AB (R V)

STOKAB (RI)

S:t Erik Försäkrings AB (R V)

Storstockholms Brandförsvar (R V)

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget.

Borgarrådet Jönsson (L), Claes Nyberg (C) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt egna förslag till budget.

**§ 7
Ajournering**

Sammanträdet ajournerades till den 19 november kl. 10:00.

STOCKHOLMS STAD

Bilaga 1. Närvaro

Kommunfullmäktige
2025-11-18

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
47	(S) Burell, Olle §§ 1-7 samt debatt		10:01	18:08
77	(M) Brinck, Cecilia debatt		09:56	18:08
76	(V) Stenudd, Sara debatt		09:56	18:08
56	(S) Abdullahi Ali, Nassir	Schartner Gierdda, Felicia	09:55	16:59
56	(S) Abdullahi Ali, Nassir		16:59	18:08
105	(V) Ali Hassan, Shamso		09:59	18:08
42	(C) Ali, Ismail	Ershad Sarabi, Hamid	09:58	18:08
102	(S) Aranda de Gutiérrez, Norma	Pettersson, Fredrik	09:55	18:08
89	(MP) Badeli, Aida	Carlbon, Lisa	10:01	18:08
96	(S) Bengtsson, Frida		09:55	18:08
46	(C) Bessner, Linn	Kling, Johan	09:58	18:08
23	(S) Bjuggren, Emilia		09:55	18:08
8	(V) Boucher, Torun		09:55	09:55
8	(V) Boucher, Torun		09:55	18:08
93	(S) Bustos, Emil		09:57	18:08
58	(S) Carlsson Hallberg, Ewa		10:00	18:08
94	(S) Carlsson, Alma		09:58	19:23
13	(M) Cederschiöld, Anna		10:05	18:08
80	(SD) Edin, Anders		09:55	18:08
53	(S) Edlund, Ingela	Tengmark, Bengt-Olov	09:55	18:08
40	(L) Elfén, Anne-Lie		09:55	18:08
67	(M) Elmlund, Annika		09:55	18:08
95	(S) Finnveden, Felix		09:55	18:08
14	(KD) Forslund, Maurice	Hedin, Lovisa	10:00	17:00
14	(KD) Forslund, Maurice		17:00	18:08

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
12	(M) Granswed Baat, Sophia		09:55	18:08
103	(S) Güler, Esme	Hansson, Bo	09:55	13:23
103	(S) Güler, Esme		13:25	18:08
52	(S) Göransson, Anders		09:55	19:23
51	(MP) Hansson, Martin		09:57	18:08
4	(M) Hedin, Andréa		09:58	18:08
66	(M) Hedrup, Tom	Brege, Johan	09:59	10:07
61	(S) Heinonen, Johan		10:00	18:08
34	(M) Hellström, Anette	Virro, Henrik	09:55	18:08
106	(V) Herrström, Cecilia		09:57	18:08
37	(KD) Hollis, Michaela		10:01	13:38
37	(KD) Hollis, Michaela	Valier Furtenbach, Mikael	13:38	18:08
107	(V) Holm, Jens		09:57	19:23
70	(M) Hökmark, Christoffer		09:55	18:08
43	(C) Ibrahim, Ashna		09:55	15:40
43	(C) Ibrahim, Ashna	Amofah, Patrick	15:41	18:08
19	(C) Jacobsson, Kristin	Wangel, Marcus	09:58	16:01
19	(C) Jacobsson, Kristin		16:03	19:23
30	(V) Jama, Hassan		10:00	19:23
88	(MP) Jama, Mansur		09:56	18:08
39	(L) Jonlund, Rasmus	Hjelmestam, Elin	09:55	14:35
39	(L) Jonlund, Rasmus		14:39	18:08
79	(SD) Juntunen, Tapani		09:55	18:08
18	(L) Jönsson, Jan		09:55	19:23
48	(V) Karlsson, Ann		09:56	18:08
101	(S) Kazinic, Elvir		09:56	18:08
62	(V) Kratz, Tina		10:06	18:08
86	(SD) Kroon, Gabriel		09:57	18:08
81	(SD) Kroon, Julian		10:02	19:23

Plats		Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
104	(V)	Körhan, Özlem	Ehrnström, Thomas	09:55	13:28
104	(V)	Körhan, Özlem	Gabrielsson, Catharina	13:28	16:54
104	(V)	Körhan, Özlem	Rooth, Rose-Marie	16:54	18:08
36	(M)	Lennaárd, Fritz		09:56	18:08
99	(S)	Lind, Andreas		10:00	18:08
60	(S)	Lindgren, Jimmy		09:55	18:08
71	(M)	Lindström, Therese		09:56	18:08
45	(C)	Linusson, Svante		10:47	18:08
16	(L)	Ljung, Björn		10:00	18:08
64	(V)	Ljuslin, Maria		09:55	18:08
97	(S)	Lorentzi, Ulrika		10:01	10:04
11	(M)	Lutz, Kristina		10:01	18:08
7	(V)	Mattsson, Alexandra		09:57	18:08
31	(V)	Mayr, Marre	Zandian, Aidin	09:55	18:08
63	(V)	Mjörnberg, Robert		09:55	18:08
38	(KD)	Modig, Aron		09:57	16:01
38	(KD)	Modig, Aron	Lindgren, Destiny Zandi	16:01	18:08
28	(V)	Mohammed, Rashid		09:56	19:23
29	(V)	Mustonen, Maria		09:55	18:08
20	(C)	Naddebo, Jonas		09:59	18:08
41	(L)	Nilsson Söderström, Åsa		10:02	17:13
41	(L)	Nilsson Söderström, Åsa	Abdu, Said	17:14	18:08
32	(M)	Nilsson, Johan		09:55	18:08
10	(M)	Nilsson, Jonas		09:55	18:08
92	(S)	Nyberg, Berit		09:55	18:08
44	(C)	Nyberg, Claes	Dudek, Daniel	09:55	16:01
44	(C)	Nyberg, Claes		16:02	18:08
87	(MP)	Obermüller, Cecilia		09:56	18:08
24	(S)	Ojanne, Alexander		10:00	18:08

Plats		Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
33	(M)	Paccamonti, Johan	Jönsson, Peter	09:55	18:08
100	(S)	Palm, Ulrika	Krönenstedt, Katarina	09:55	13:52
100	(S)	Palm, Ulrika	Hansson, Curre	13:52	18:08
91	(S)	Risberg, Eva	Brandt, Jakob	09:55	14:27
91	(S)	Risberg, Eva		14:27	18:08
72	(M)	Rosencrantz, Per		09:58	19:05
90	(MP)	Runsten, Magnus		09:57	14:30
90	(MP)	Runsten, Magnus	Grolander, Sara	14:31	18:08
69	(M)	Sakala, Aleks	Persson, Ole-Jörgen	10:00	18:08
83	(SD)	Salnikov, Sergej		10:16	16:58
83	(SD)	Salnikov, Sergej	Nordström, Åke	17:00	18:08
27	(S)	Salvo, Maria-Elsa		09:56	16:59
27	(S)	Salvo, Maria-Elsa	Hammar, Lotten	16:59	18:08
65	(V)	Sharaf Abdi, Ahmed		09:55	18:08
54	(S)	Sjöberg, Ulla		09:55	18:08
35	(M)	Sjölander, Henrik		09:55	18:08
17	(L)	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Öberg, Peter	09:55	16:57
17	(L)	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Fors, Emilie	16:57	18:08
98	(S)	Snis Sigtryggsson, Bjarne		09:55	18:08
57	(S)	Stavling, Margareta		09:55	18:08
50	(MP)	Strömgren, Lars		10:00	18:08
74	(L)	Svanström, Sara		10:52	18:08
84	(SD)	Söderström, Leif		09:55	18:08
75	(L)	Tufvesson, Christina	Wistrand, Hanna	10:00	14:30
75	(L)	Tufvesson, Christina		14:35	18:08
22	(S)	Valeskog, Jan		09:55	18:08
26	(S)	Vikman Rindevall, Arvid		10:00	18:08
85	(SD)	Vinge, Linnéa		09:55	15:55
85	(SD)	Vinge, Linnéa	Lindman, Anders	15:55	18:08

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
55	(S) Walther, Ulf	Ödebrink, Annika	09:55	13:23
55	(S) Walther, Ulf		13:23	18:08
21	(S) Wanngård, Karin		09:56	18:08
82	(SD) Wassermann, Emelie	Löfgren, Roine	09:59	18:08
5	(M) Wedin, Dennis		09:58	18:08
68	(M) Wejke Norberg, Lou-Ann		09:55	18:08
73	(M) Werner, Hanna		09:57	18:08
78	(SD) Åkerlund, Liliane	Johnsson, Mats	10:16	18:08
15	(KD) Örbrink, Nike		09:58	18:08
25	(S) Österberg, Anders		09:57	19:23
59	(S) Österman, Gustav		09:55	18:08
Övr.	(V) Butros, Deniz		10:00	18:08
Övr.	(M) Fjellner, Christofer		10:03	18:08
Övr.	(MP) Lindhagen, Åsa		09:59	18:08

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 18 november 2025

§ 1 Mötet öppnas

Anförande nr 1

O r d f ö r a n d e n : Vi är jättegglada att det i dag är fullt med folk på de olika läktarna! Detta är en högtidsdag för alla oss som älskar Stockholms lokaldemokrati. Aldrig har så många förberett sig så mycket för att säga så mycket under så kort talartid som är tillåten. Vi lever i hoppets tid, och man kan lyckas trycka in sig med knappen så att man får komma upp i talarstolen. En hel del kommer dock inte att komma upp i talarstolen, men då har ni fina inlägg som ni kan posta på Tiktok eller så.

Vi kommer hit från olika håll, och vi har var och en våra övriga inre och yttre liv. Inledningsvis vill jag omnämna det faktum att vi har fått ännu en påminnelse om hur skört livet är och att vi lever i en stad där det ibland händer tragiska olyckor, vilket det tyvärr gjorde häromdagen. Tre människor miste livet i den hemska bussolyckan. Vi omsluter alla dem som sörjer i våra tankar och har med oss detta under sammanträdet.

Med dessa ord ber jag att få välkomna er alla och förklara sammanträdet öppnat.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

§ 5 Föredragningspromemoria för behandling av budgetförslagen för år 2026 samt inriktning 2027 och 2028

Anförande nr 2

O r d f ö r a n d e n : Efter samråd med gruppledarna föreslår presidiet att budgetförslaget behandlas på följande sätt:

Budgetförslaget behandlas enligt den debattordning och det schema som skickats ut till fullmäktige. Under rubriken Direktiv för samtliga nämnder inklusive näringslivsfrågor dag 1 behandlas direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, näringslivsfrågor och ägarfrågor. De bolag som inte angivits särskilt i schemat behandlas också under blocket.

Beslut om hela budgeten, inklusive bilagorna 1–18, fattas samlat sist dag 2 efter avslutad debatt. Då ställs kommunstyrelsens förslag mot övriga partiers förslag till budget.

Om säyrkanden ändå läggs fram under behandlingen av budgeten måste de lämnas skriftligt. Det gäller också instämmanden i andra partiers yrkanden. De behandlas i samband med besluten dag 2.

Kan fullmäktige godkänna denna ordning? Jag finner att svaret är ja.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

§ 6 Budget för 2026 för Stockholms stad med inriktning för 2027–2028 samt ägardirektiv för 2026–2028 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt vissa ärenden som behandlas, avslutas eller besvaras i samband med budgeten

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, dnr KS 2025/1042

Taxor 2026, idrottsnämnden, dnr KS 2025/1093

Ny stadsintern hyresmodell, dnr KS 2025/1072

Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, dnr KS 2025/1092

Regler för ekonomisk förvaltning, dnr KS 2025/1090

Omorganisation av omsorg på obekväm arbetstid, dnr KS 2025/1130

Ny taxa för torghandel i Stockholms stad, dnr KS 2025/1106

1. Gruppleddardebatt

Anförande nr 3

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I dag föreslår jag en budget som rustar Stockholm starkare, som prioriterar en jämlik och fungerande välfärd, som ger fler barn och ungdomar en trygg uppväxt och som bidrar till den klimatomställning som måste ske.

Vi lever i en orolig värld. Sverige är fortsatt i en lågkonjunktur, och ovanpå det har vi en regering som har satt välfärden på svältkur. Inte en enda extra krona har kommunerna fått i generella statsstöd. Stora delar av regeringens reformutrymme har i stället gått till skattesänkningar för höginkomsttagare. Samtidigt fortsätter klimatutsläppen att öka på grund av regeringens politik.

I Stockholm väljer vi en annan väg. Vi står upp för vår gemensamma välfärd och för att stadens medarbetare ska ha goda arbetsvillkor. Vi står upp för klimatet och tryggheten. Stockholm ska ha en jämlik skola där alla barn, oavsett bakgrund, ska kunna lyckas. Med vår budget får skolorna stabila förutsättningar och kompensation för kostnadsökningar. Vi stärker resurserna till skolan för fortsatt ökad lärartäthet, mer studiero och bättre stöd till elever. Ett nytt stöd införs som ger mindre skolor och stabilare grundfinansiering. Vi skärper också insatserna mot skolfrånvaro, hot och våld.

Till skillnad från högerpartierna sätter vi barnens intressen framför friskolornas vinstjakt. Vi fortsätter att minska överkompensationen till friskolor, vilket frigör 40 miljoner kronor till Stockholms elever bara genom att göra skolpengen lite mer rättvis. Trygghetsarbetet har ett starkare fokus på brottsförebyggande insatser, och resultaten märks. Polisens senaste mätning bekräftar att tryggheten ökar samtidigt som antalet utsatta områden och öppna drogscener har blivit färre sedan vi tillträdde. I budgeten förstärker vi socialtjänstens spetsprogram för att punktmarkera barn och unga på glid. Stadsdelarna får också 100 miljoner kronor extra till det förebyggande arbetet.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Välfärdens pengar ska inte hamna i fickor på kriminella. Nu skärper vi arbetet mot välfärdsbrott och inför ett nytt specialteam för att stoppa fusk och slå mot den organiserade kriminaliteten.

Vi gör samtidigt vår stad tryggare och mer levande, skönare och grönare genom mer uteliv, kultur, bättre stadsmiljö, fler träd och minskad klimatpåverkan i stället för fler bilar, mer asfalt och raserad kultur, som högern lovar med sina alternativ.

Stockholmare! SD-regeringen står handfallen inför den skenande arbetslösheten i vårt land. 100 000 fler är arbetslösa jämfört med när den tillträdde. I Stockholm bedriver vi i stället en aktiv arbetsmarknadspolitik. I den här budgeten satsar vi närmare 60 miljoner extra för att få fler i jobb. Vi stärker bland annat jobbtorgen med fler jobbcoacher, ungdomsanställningar och stöd till körkort. För företagen inför vi En väg in, anställer lokala näringslivsutvecklare och minskar regelkrångel.

Ordförande och fullmäktige! Trots regeringens välfärdssvek lyckas vi i Stockholm stärka välfärden. Vi tar ansvar för välfärden, tryggheten och klimatet. Och vi tar ansvar för ekonomin. Det är möjligtvis den största skillnaden mot högerpartierna här. De lovar mer med minskad finansiering. Det är helt enkelt inte seriöst. Med de skattesänkningar som föreslås från Moderaterna och Kristdemokraterna får vi 2 200 färre välfärdsanställda i Stockholm. Det är ett högt pris.

Avslutningsvis: Nu beslutar vi om budgeten för 2026. Men de som gör verklighet av besluten är alla ni som går till jobbet varje dag för att göra Stockholm ännu bättre. Det är ni som ska ha förutsättningar att göra ett bra jobb. Därför får alla medarbetare inom äldreomsorg, förskolor och LSS-verksamheter arbetsskor. Vi satsar 200 miljoner kronor extra under fyra år i äldreomsorgen för att göra den mer attraktiv.

Bifall kommunstyrelsens förslag till budget 2026!

Anförande nr 4

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Herr ordförande och Karin Wanngård! Med budgeten för 2026 summerar vi inte bara det här året; vi summerar hela din mandatperiod. I din avskedsintervju sa du att man ska sluta när det går väldigt, väldigt bra. Jag tror att få stockholmare delar den bilden av Stockholm just nu. Stockholm är fortfarande en fantastisk stad, men på punkt efter punkt går utvecklingen åt fel håll.

Ditt styre har höjt den samlade kommunalskatten till den högsta nivån någonsin. Ditt styre har gett stockholmarna den största skuld någon kommun någonsin har haft. Ditt styre tolererar att varannan invånare i vår stad känner sig otrygg i sin stadsdel. Ditt styre har fått företagsklimatet att sjunka till nya bottennivåer. Ditt styre har lett till att skolresultaten sjunker och skolklasserna växer. Ditt styre fortsätter att bygga bort populära grönområden och förtätar i våra villaområden.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Du, Karin, tycker kanske att det går väldigt, väldigt bra, men jag kan lova dig att det Stockholm du lämnar efter dig inte tycker det.

Anförande nr 5

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Christofer Fjellner! Det är självklart att vi har olika uppfattningar om stadens budget och vad som går bra eller inte. Du vill ha 2 200 färre anställda i välfärden. Du vill se sänkta skatter. Du vill inte se den satsning som vi gör på skolan för att säkerställa att det går bättre för fler elever på resan genom livet. Ni skär ned med 155 miljoner kronor på arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Ni raserar det socioekonomiska stödet i skolan.

Vi kan konstatera att ni vill bygga en stad för rikingar. Ni vill inte ha ett Stockholm för alla; det är tydligt. Men jag är glad, för vi har återigen fått Triple A av Standard & Poor's för god ekonomisk hushållning. Därför vill jag överlämna en tårta till Christofer Fjellner.

Anförande nr 6

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Hej Karin! Med tre år av vänsterstyre kan vi se beviset klart och tydligt: Det saknas ett centerparti i styret av Stockholm. Förra året drog ni i vänstermajoriteten bort 1,3 miljarder i idrottsinvesteringar för barn och unga. Nu plussar ni på 210 miljoner i något slags försök att sminka grisen, men det saknas fortfarande över en miljard. Vart tog pengarna vägen? Ni skjuter på investeringar i barns och ungas idrottande.

Det här är inget annat än ett svek mot idrottsrörelsen i Stockholm. Idrottsmiljarden, som ni pratade så stort om i början, gick snabbt upp i rök i fördyringar. Inte ens ett valår, Karin, kommer det mer pengar till idrottsinvesteringar! Varför sviker du barns och ungas möjlighet att idrotta?

Anförande nr 7

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Jonas Naddebo, för repliken! Ni vill gärna skrämmas med socialdemokratisk idrottspolitik. Ni gjorde det så sent som i valrörelsen, då ni felaktigt påstod att vi ville bygga bostäder på Enskede IP. Nu har vi fattat ett genomförandebeslut om en multihall. Så långt kom aldrig ni när ni var med och styrde. Vi kanske saknar ett centerparti i styret av Stockholm; det är upp till andra att avgöra efter valet. Men till syvende och sist vill vi båda satsa på idrotten.

Det som sticker ut i våra skillnader i budgeten är faktiskt satsningarna på revisionen. Vi satsar mer på revisionen. Som oppositionsparti borde man verkligen satsa mer på revision, för då hade man också sett att det är viktigt att ha Triple A-rating. Du ska därför också få en tårta, Jonas!

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 8

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! När vi analyserar varför elever inte klarar skolan ser vi att frånvaron en av de främsta orsakerna. Matematik är det ämne som påverkar flest elevers gymnasiebehörighet negativt. Sambandet med frånvaron är slående där. Det är kanske inte så konstigt, eftersom matematik är ett ämne som är beroende av att man är närvarande i undervisningen.

I dag ligger den totala frånvaron i Stockholms skolor kring 10 procent, och i gymnasiet på vissa skolor ligger den på upp till 30 procent. Under förra mandatperioden, när Socialdemokraterna var i opposition, hörde vi ett konstant gnällande trots att skolresultaten då faktiskt steg. Nu har de stagnerat, och väl vid makten har era reformer lyst med sin frånvaro. Jag undrar därför: Hur kommer det sig att ni först 2026 ska göra en analys av frånvaron i grundskolan när detta har varit ett känt problem sedan länge?

Anförande nr 9

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande och fullmäktige! Tack, Jan Jönsson, för frågeställningen! Frånvaron följs alltid upp. Nu ska det göras en genomgående analys också. Det är inte samma sak som att man inte har jobbat med frågan tidigare. Den har det jobbats med under din mandatperiod och under min tidigare mandatperiod. Frånvaron är någonting som det ska arbetas med.

Men vi ska också ta hänsyn till varför man har frånvaro. Klarar man inte av att läsa alla ämnen måste man kanske i större utsträckning kunna få minska ned kursplanen, framför allt när vi pratar om gymnasieskolan? Det kanske ska kunna få ta lite längre tid att läsa in sin gymnasiebehörighet. Det är därför vi måste ha många olika insatser. Den absolut bästa vägen är att klara behörigheten i grundskolan och gå vidare till gymnasieskolan och sedan till högskola och universitet. Men alla gör inte det, och då måste det finnas insatser. Därför är jag stolt över att vi också satsar på komvux. Men, Jan Jönsson, trots detta ska du också få en tårta!

Anförande nr 10

Nike Örbriik (KD): Tack så mycket för ordet! Du står här och kastar ut tårtor, Karin Wanngård, men jag skulle vilja påstå att många stockholmare nog endast kan drömma om att ha råd att köpa tårtor i samma tempo som Socialdemokraterna uppenbarligen klarar av. När ni pratar om att regeringen har satt välfärden på svältkur skulle jag vilja påstå att ni har satt stockholmarna på svältkur, utöver att ni har satt dem i skuldfälla.

Jag skulle också vilja påstå att det är helt i onödan, för medan stockholmarna har svårt att betala sina räntor, sina bolån och sin vardagsekonomi har ni gett dem den högsta kommunalskatten någonsin – och detta helt i onödan. Tittar man på överskottet bara för i år ser man att det är 2 miljarder. Tittar man på förra året ser man att det var närmare 3 miljarder. Ni behövde inte höja stockholmarnas skatt förra året. Ni behövde

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

inte svälta ut och späka deras ekonomi. Men ni gör det för att ni ska kunna strössla tårtor, samtidigt som många stockholmare bara kan drömma om några hundralappar mer i plånboken. Varför?

Anförande nr 11

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket för frågan, Nike Örbrink! Ni lovar runt och håller tunt. I förra budgetdebatten hade du en förskolemiljard. Den är borta nu, för nu minskar ni satsningarna på förskolan. Innebär då den borttagna förskolemiljarden att ni ska spara 1 miljard kronor?

Du säger att vi har den högsta kommunalskatten. Det finns 290 kommuner i det här landet, och 280 av dem har högre kommunalskatt än Stockholm. Det ska man ha i åtanke när ni felaktigt påstår att vi går under av kommunalskatten. Vi har bland de absolut lägsta kommunalskatterna i det här landet. Det kanske oroar.

Vad gäller att strössla tårtor ska du vara glad, Nike Örbrink, att vi är rättvisans parti! Alla oppositionspartier kommer att få en tårta. Varsågod!

Anförande nr 12

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Höjer man skatten två år i rad har man råd att bjuda på tårta. Ni har varit väldigt tydliga, Karin, med att ni vill bebygga välfungerande villaområden med fler hyresrätter. Ni har målat ut Bromma. Ni har även sagt att miljonprogrammet Hjulsta-Tensta ska utvidgas mot Bromsten. Samtidigt har vi kommunala hyresrätter i Fagersjö och Farsta med alldeles för höga hyror, som vanliga människor inte har råd med. De enda som har råd med dem är de som får bidrag från Stockholms stad eller från staten.

Det är uppenbart att det kommer att innebära en tvångsblandning av välfungerande villaområden när ni bygger de här nya hyresrätterna. Det är väl också det ni vill, som jag förstår det, och det har ni talat er varma för. Men många av de familjer som bor i de här områdena, inte minst i Bromma, i Solhem och så vidare är väldigt oroliga: Vad kommer att hända med mitt område? Vilka människor kommer att flytta in? Kommer det att komma någon som är gängkriminell? Kommer det att komma någon som är aktiv missbrukare? Hur kommer det här att påverka mina barn? Vad har du att säga till de familjerna?

Anförande nr 13

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Gabriel Kroon, för repliken! Den ger mig möjlighet att tydliggöra att du har en övertro på att kriminella bara bor i hyresrätt och att det inte sker någon som helst kriminalitet i våra villaområden runt om i Stockholm. Det är väldigt långt från sanningen.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi står upp för en stadsbyggnadspolitik med blandade upplåtelseformer. Vi ska kunna ha villaområden, hyresrätter och bostadsrätter. Vi ska ha radhus, både egna radhus och radhus som hyresrätt och bostadsrätt. Det är så här vi jobbar med en integrerad stad. Men du trivs ju egentligen inte i Stockholm, Gabriel Kroon. Du skulle kanske hellre vilja bo någon annanstans än i Stockholm eller i Sverige i stort. Vi står upp för att bygga ett Stockholm för alla. Då måste man ha koll på ekonomin, så även du, Gabriel Kroon, kommer att få en tårta!

Anförande nr 14

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Herr ordförande och kära fullmäktigeledamöter! Vi är rätt olika här inne. Vi vill rätt olika saker. Men en sak tror jag att vi har gemensamt: Vi tycker nog alla att Stockholm är fantastiskt. När jag förberedde mitt anförande tänkte jag faktiskt börja med detta – att Stockholm är fantastiskt. Men sedan slog det mig att det egentligen inte är Stockholm som är fantastiskt. Det är ju stockholmarna!

Det är den där småföretagaren som kämpar men ändå vågar nyanställa. Det är den där specialläraren som aldrig ger upp om barnet med dyslexi. Det är den där polisen som efter jobbet tränar dotterns fotbollslag. Det är de strävsamma och skötsamma som ställer klockan och går till jobbet. Det är de som betalar skatt och som ägnar mer tid åt att fundera på hur de kan bidra än hur de ska få fler bidrag. Ibland tror jag vi glömmer dem i den här debatten. Det är de som gör Stockholm till vad det är, och det är för dem som vi jobbar. Jag tycker att alltför många här inne tar dem för givet.

Herr ordförande! Moderaternas vision för Stockholm är egentligen ganska enkel. Vi vill att Stockholm ska vara en stad man kan vara stolt över. När solen går ned över Riddarfjärden ska man kunna känna: Det här är min stad, och det finns ingen annan plats på jorden jag hellre vill vara på. Men den känslan kräver att vi ser till att staden fungerar för alla fantastiska stockholmare. Det är inte ett löfte om att politiken ska lösa alla deras problem, men det är ett löfte om att politiken ska lösa de problem som bara politiken kan och därför måste lösa.

Det är ett löfte om att vi håller ordning på ekonomin, som är grunden för välfärden. Det är ett löfte om att Stockholm är tryggt så att människor kan leva sina liv i frihet, att vi har Sveriges bästa skolor så att varje barn får möjlighet att forma sitt eget liv, att företagsklimatet skapar jobb och tillväxt långt utanför stadens gränser och att vi bygger framtidens Stockholm med respekt för stadens karaktär och bevarande av våra gröna lungor och våra trivsamma villaområden. Där, ordförande, brister det i dag. Och dessa brister är ingenting annat än ett svek mot stockholmarna.

Vi moderater står på stockholmarnas sida. Vad menar jag med det? Står vi inte alla här inne på stockholmarnas sida? Nej, jag tycker faktiskt inte det. Om man som Socialdemokraterna ger stockholmarna den högsta samlade kommunalskatten någonsin, om man låter rekordskulden växa med över en miljon kronor i timmen, om man väljer att köpa hela Hjulsta för lånade pengar och om man låter skolresultaten

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

sjunka och klasserna växa – då står man inte på stockholmarnas sida. Om man sparkar ordningsvakter och lämnar socialtjänsten i kris, om man låter företagsklimatet falla i Sveriges tillväxtmotor och om man fortsätter att bygga bort populära grönområden och spränger in hyresrätter i villaområden – om man gör allt detta står man inte på stockholmarnas sida.

Vi moderater vill någonting annat. Vi vill stå på de hårt arbetande stockholmarnas sida, de som genom att göra sina egna liv bättre också bär upp vårt samhälle. Det är dessa personer som nästa år kommer att se mer än hälften av regeringens skattesänkningar på arbete ätas upp av S-styrets skattehöjningar i Stockholm. Det är inte rättvist.

Vi har ett tydligt budskap till er: Vi ska sänka skatten efter tuffa inflationsår så att fler stockholmare får behålla mer av sin lön och så att färre mammor ska behöva oroa sig för att inte ha råd med vinterskor till barnen. Vi vill införa en trygghetsmiljard för att säkra Stockholm. Det gör vi för Stockholms alla unga tjejer som inte vågar gå hem på kvällen. För dem ska vi stänga fler öppna drogsener, anställa mer trygghetspersonal, sätta upp fler kameror och inrätta en gemensam trygghetscentral med regionen. Och för dem stärker vi det förebyggande arbetet. Vi ger en mer närvarande socialtjänst och professionella familjehem. Vi vill införa en skolmiljard för kunskap och studiero, för att elever ska få ro att lära och lärare ska få tid att undervisa. Vi vill ha mindre klasser, tydligare ordningsregler och starkare föräldraansvar. Vi vill ha Sveriges bästa företagsklimat, för det är företagarna som får kakan att växa i Stockholm. Vi vill bevara gröns- och villaområden, för det är där människor trivs och vill bo.

Herr ordförande! Stockholm är fortfarande en fantastisk stad. Men vi vet att Stockholm kan så mycket mer. Det är vår plikt att ge dem som går till jobbet, som tar hand om våra barn, som startar företag och som håller hjulen snurrande i Stockholm de bästa av förutsättningar. Och det är för dem vi presenterar vår budget, för det är dem vi moderater slåss för. Det, ordförande, är att stå på stockholmarnas sida.

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Du pratar om företagen, Christofer Fjellner, som är oerhört viktiga i vår stad. De skapar arbete, och det är de som driver på den tillväxt som vi ser. Vi står för hälften av Sveriges tillväxt i Stockholm.

Jag träffade företagare så sent som i går. De berömde naturligtvis Stockholm jättemycket. Fick de önska någonting? Ja, och vad var det? Jo, fler små lägenheter. Den enda önskan som kommer från Stockholms näringsliv är fler små lägenheter så att fler kan bosätta sig i Stockholm och så att de kan anställa ungdomarna som vill flytta hemifrån. Det är det de efterfrågar. De efterfrågar inte din bostadspolitik över huvud taget. Så hur ska du kunna kombinera din bostadspolitik med växande företag?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 16

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Nu står ju tyvärr Stockholm för en allt mindre del av Sveriges tillväxt. Om du på allvar tror att det enda företagen önskar är fler små lägenheter förstår jag varför. Faktum är att det är fler som flyttar från Stockholm än till Stockholm. Och den enskilda grupp som flyttar mest är barnfamiljer. En stad utan barn är en döende stad, och jag tycker att udden i er politik riktas just mot barnfamiljer. Jag fattar att man har råd med tårtor om man låter en hårt arbetande barnfamilj få 4 000 kronor eller 400 tårtor – vad vet jag – mer i skatt varje år.

Jag är orolig för framtiden och för barnen som växer upp i den här staden när du belånar dem på det sätt du gör. Räntorna på stadens lån år 2021 var 290 miljoner. I den budget du nu presenterar är räntorna på lån 2 miljarder. Varje ny stockholmare föds med en skuld på 100 000 kronor. 2 miljarder – det är en sabla massa tårtor!

Anförande nr 17

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! De här barnfamiljerna kan väl flytta till en villa i stället – nu var jag ironisk.

Nu får vi ordning på klimatet, sa Ulf Kristersson i valrörelsen. Och så skickade han inte ett enda statsråd, men flera fossillobbyister, till klimattoppmötet. Här hemma driver fossilregeringen en politik som ökar trafikens utsläpp. Också Moderaterna lokalt här i Stockholm sätter fossilbilen före barnens lungor och hälsa. Ni är emot miljözon klass 3 trots att människor dör i förtid på grund av luftföroreningar. Ni vill inte ha några stadsmiljözoner. Ni vill sänka parkeringsavgifterna och sätter därmed bilen, och inte människorna, i första rummet.

Varför struntar ni i att ta ansvar för Stockholms klimatutsläpp och barnens hälsa? Svara nu inte att ni gör en planekonomisk satsning på laddstolpar i er budget, för det kan inte vara det enda svaret.

Anförande nr 18

Borgarrådet F j e l l n e r (M): As a sidenote kan jag bara notera att vi hade en minister på plats: Jessica Rosencrantz var på klimattoppmötet. Men det är en bisak i sammanhanget.

Jag förstår inte det här. Ibland låter det lite grann som på 90-talet när ni diskuterar, debatterar och presenterar er trafikpolitik. Det är cykeln eller bilen. Ni är för cykeln, och vi förväntas vara för bilen. Jag kan berätta en hemlighet: Det är inte så jag fungerar. Det här kanske blir lite kognitiv dissonans för er, men jag sätter inga ideologiska förtecken för vilka trafikslag vi ska ha. I grund och botten tycker jag att det måste bli slut på det här med att partistrateger försöker hitta lösningar på Stockholmstrafiken. Låt i stället stockholmarnas val och behov styra vår trafikplanering! Låt trafikstrategerna göra det! Om stockholmarna vill kitesurfa till jobbet kommer jag att

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

se till att det går att kitesurfa till jobbet. Jag kommer att se till Stockholmstrafiken är till för stockholmarna, oavsett hur de vill ta sig fram.

Anförande nr 19

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Ni moderater pratar ofta om hur tufft många barnfamiljer har det. Jag tyckte att jag hörde att du nu också pratade om hur tufft ensamstående mammor har det – att de inte har råd att köpa ytterkläder till barnen. Det är ju helt häpnadsväckande! Är det någon som har tjänat minst på regeringens politik, med en statsminister från ditt parti, är det ensamstående mammor. Men det var inte det jag tänkte fråga om.

Jag vet att barnfamiljer uppskattar våra parklekar, fritidsverksamheter och så vidare. Ni tar i ert budgetförslag bort 100 miljoner från det här området. Om era skattesänkningar skulle bli verklighet skulle det också bli betydligt färre anställda i förskola och skola. Jag tyckte att du pratade om specialpedagoger i skolan, till exempel, som viktiga.

Jag undrar därför: Hur hjälper er budget vanliga barnfamiljer?

Anförande nr 20

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Jag yrkar givetvis bifall till vårt budgetförslag. Tack till en uppmärksam ordförande!

Tack för frågan, Alexandra! Du sitter ju med i styret som har höjt skatten för den hårt arbetande barnfamiljen och för den ensamstående mamman med nästan 4 000 kronor på ett par år. Sedan pratar du om hur du vill ge tillbaka smulor på olika sätt. Jag tycker att egenmakten – möjligheten att bestämma över sin egen inkomst och att få behålla så mycket som möjligt – är viktig. Vi politiker ska inte ta mer än vad som är absolut nödvändigt. Det är en central fråga för mig som moderat.

Du påstår att vi vill skära ned på parklekar. Du måste ha hittat en helt egen budget, för det finns inte tillstymmelse till något sådant förslag hos oss. Att vi skulle satsa mindre pengar på skolan, förskolan eller äldreomsorgen är helt enkelt inte sant. På vartenda område i välfärdens kärna lägger vi mer pengar. Det gäller socialtjänsten, skolan och förskolan. Och varför gör vi det? För att vi kan prioritera.

Anförande nr 21

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande, fullmäktige och ledamöter! På väg till jobbet klockan sex en vintermorgon drar en undersköterska sin rullväska genom snön utanför Högdalen. Det är minus åtta grader. Hon ska ta hand om våra äldre, som hon gör varje dag på jobbet. Den här budgeten är till för henne och för alla som håller Stockholm vid liv.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Det är med stolthet jag presenterar budgeten, men också med värme och beslutsamhet. Under hela mandatperioden har vi i det rödgröna styret kämpat för att skydda välfärden från Tidöregeringens nedskärningar, från marknadens logik och från synen på människor som enbart kostnader. Vi har lyckats – inte bara med att stå emot utan också med att bygga upp. Därför fortsätter vi att bygga en stad för oss alla. Det är en stad där välfärden går först och en stad där tiden räcker till. Det är en stad där fler faktiskt orkar hela vägen genom livet.

Vi fortsätter det vi har påbörjat i det rödgröna styret. Vi tar tillbaka kontrollen över välfärden. Vi gör det genom att vi har ännu mer verksamhet i egen regi. Vi gör det genom att vi satsar på en jämlik och trygg förskola och skola för alla barn. Vi gör det också svårare för dem som bara är ute efter att tjäna pengar på systemet. Välfärden är den största rikedom vi har. Den binder oss samman. Den är en förutsättning för att livet ska gå ihop. Från förskolan till äldreomsorgen ska alla stockholmare, oavsett klass, kunna känna sig trygga med att välfärden är till för oss, från Farsta i söder till Akalla i norr.

Ordförande! Sedan vi tog över makten i den här staden har inte en enda lägenhet sålts ut. Tvärtom har vi köpt tillbaka hyresrätter till allmännyttan. Jag förstår att det gör ont, men vi har faktiskt köpt tillbaka en hel stadsdel. Vi har sett till att allmännyttan är större än på mycket länge. För ett hem är ingen vara; det är en rättighet.

Hjärtat i all välfärd är personalen. Därför satsar vi i nästa års budget särskilt på personalen i äldreomsorgen. Det är deras tur nu. Vi lägger 200 miljoner kronor över fyra år på förbättrade arbetsvillkor för äldreomsorgens personal, tillsammans med facken. I detta ingår de första kliven mot kortare arbetstid. Det är en satsning jag verkligen ser fram emot. Äntligen! Äntligen ska personalen i just äldreomsorgen få kortare arbetstid med bibehållen lön. Det är något vi alla vinner på. Vi blir friskare, vi sover bättre och vi får tid till det som är viktigt: vänner och familj.

I nästa års budget ser vi också till att personalen även inom förskolan, det sociala området, får arbetsskor. Alla som står och går hela dagarna på jobbet ska såklart ha vettiga skor på fötterna. Det har länge varit en självklarhet i nästan alla mansdominerade yrken, och det ska vara lika självklart för kvinnorna i välfärden.

Ordförande! Den här mandatperioden har vi verkligen tagit krafttag mot det som inte har fungerat i vår välfärd. Vi har skärpt kontrollen över privata aktörer. Vi har gjort det svårare för bolag som bara är ute efter att tjäna pengar på systemet och som sätter aktieägarnas vinster före barnens bästa. Vi har skärpt kraven på privata hemtjänstutövare. Inom förskolan har vi stoppat en rad oseriösa aktörer och också stärkt den kommunala förskolan och skolan, för vi vet att den är bättre. Ingen förskola och inget äldreboende blir bättre genom att man tar pengar från barn, brukare och personal och ger till några få aktieägare.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Ordförande! Vi ser till att barnen i Stockholm får en bättre och roligare fritid. Nu får fler åka iväg och bada i skärgården på sommarlovet och åka på sommarkollo. Fler har nu råd att gå och spela blockflöjt i kulturskolan. Nu när fritidsklubben är gratis kan alla vara med och leka där när skolan är slut. Vi ser till att det finns gratis lovaktiviteter för alla barn i hela Stockholm. Fritiden och kulturen är också en del av välfärden.

Ordförande! Vi bygger ett Stockholm där fler har råd att bo. Vi bygger ett Stockholm där välfärden inte är till salu, och vi bygger ett Stockholm där ingen ska behöva gå till jobbet och gå sönder. Vi gör politik för människor, inte för marknaden.

Anförande nr 22

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Hej, Alexandra! Vänstermajoritetens sista budget cementerar att Stockholm under hela mandatperioden har haft ett styre som lovar runt och håller tunt. Era partier har lovat 8 000 nya hyresrätter i allmännyttan under mandatperioden, men endast 650 har blivit verklighet hittills. En icke fungerande bostadsmarknad påverkar inte bara individen; den hotar även jobben och tillväxten och i förlängningen den välfärd som ni talar er så varma för. Trots att byggtakten haltar och bostadsköerna blir längre finns det inget i er budget för att vända den här utvecklingen.

Vi i Centerpartiet vill att hela Stockholms bostadsmarknad görs om från grunden och att de allmännyttiga bestånden ska gå till dem som har störst behov. Ni i Vänsterpartiet verkar nöjda och hänvisar till att man ska bygga mer. Men det är en väldigt klen tröst när ingenting byggs och när det som byggs blir väldigt dyrt. Hur ska de som inte har kapital, kontanter och kötid kunna få en bostad i ert Stockholm?

Anförande nr 23

Borgarrådet M a t t s o n (V): Tack, Centerpartiet, för den här repliken! Jag delar verkligen oron över att Stockholm i dagsläget är en stad där alla inte har råd att bo. Detta är en otroligt viktig fråga. Det allra bästa hade varit om man från början inte hade sålt ut lägenheter från allmännyttan och ombildat de billiga lägenheter vi hade där, som ditt parti var med och gjorde när ni styrde. Då hade vi haft betydligt fler hyresrätter att fördela i Bostadsförmedlingens kö.

Det är väldigt tydligt här, och det kommer det att bli också under bostadsdebatten, att högern inte vill ha hyresrätter för alla. Ni har reat ut våra hyresrätter. Ni har ombildat våra hyresrätter. Vi tycker att det är viktigt att det finns bostäder som alla kan efterfråga i hela Stockholm.

Anförande nr 24

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! På Stockholms bostadsmarknad råder dubbel kris. Det är bostadsbrist, men det är också kompetensbrist, inte minst inom välfärden. Det här är två sidor av samma mynt. När människor vill komma till

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Stockholm för att jobba som förskollärare eller undersköterska är risken stor att de inte hittar någonstans att bo. Följden blir då att flera viktiga verksamheter får svårt att rekrytera.

Nu har Vänsterpartiet svarat för både äldre- och bostadspolitiken hela mandatperioden. Jag förutsätter att vi är överens om att behovet av personal inom äldreomsorgen är väldigt stort. Men det ni har valt att göra är att använda nästan 1 ½ miljard till att köpa befintliga hyresrätter i stället för att använda pengarna till att bygga nytt. På vilket sätt ska det underlätta för välfärdsarbetarna att få någonstans att bo till en rimlig hyra?

Anförande nr 25

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Tack, Jan Jönsson, för att du också lyfter bostadsfrågan! Det är verkligen en högaktuell fråga här i Stockholm.

För oss i det rödgröna styret handlar inte köpet av Hjulstahem bara om en annan skylt på fasaden. Jag tror att vi ser väldigt olika på den här frågan. För oss är det här en investering i våra gemensamma bostäder som gör att vi har rådighet över Hjulsta centrum. Vi ser nu till att det inte kommer ännu en oseriös fastighetsägare dit och gör så att centrum blir helt ödelagt. Vi får nu rådighet över Hjulsta, och det vet jag att Hjulstaborna verkligen ser fram emot.

Det är jätteintressant att du ställer frågan om att vi behöver mer personal till äldreomsorgen och välfärden. Det gör vi verkligen! Därför är det så dumt att vi efter alla år ni har styrt har så mycket färre hyresrätter att fördela eftersom ni har ombildat och sålt ut våra gemensamma bostäder.

Anförande nr 26

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack för ordet! När jag var på väg hit i dag fick jag ett blad i handen från Hyresgästföreningen, som uttryckte det ganska bra: Absolut ska det byggas mer hyresrätter, men hur ska de finansieras? De är väldigt oroliga för de befintliga hyresgästerna, som ni oftast inte pratar om eftersom ni oftast bara pratar om de nya hyresgästerna. Men de befintliga hyresgästerna får gång på gång höjda hyror. Även under de senaste tuffa åren har Stockholms stad varit en av de mest aktiva hyreshöjarna. Det finns stora fastighetsbolag som inte har höjt hyrorna lika mycket för sina hyresrätter.

Du som vänsterpartist borde väl även värna om dem som bor i våra bestånd, barnfamiljerna, de äldre och pensionärerna. Vad har du gjort för att se till att hålla nere deras hyror? Det jag vet att du inte har gjort är att sänka bolagens avkastningskrav. Hade du gjort det hade de haft utrymme att minska hyreshöjningarna.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 27

Borgarrådet M a t t s o n (V): Ordförande! Tack, Gabriel Kroon, för denna viktiga fråga om våra hyresrätter och hur våra hyresgäster har det i våra allmännyttiga bolag! Vi har sänkt avkastningskravet, och vi ser till att varje krona som bolagen gör i vinst går tillbaka till hyresgästerna. Jag tycker att det är intressant att du ställer den frågan till oss. Ditt parti är ju numera ett regeringsparti, som inte har gjort någonting över huvud taget åt den bostadskris vi ser i hela Sverige. Det är inga investeringsstöd, och det finns inte ett enda förslag för att underlätta för fler att kunna bo till exempel här i Stockholm.

Anförande nr 28

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för ordet! Även jag vill ställa en fråga kring bostadsbyggandet, för jag skulle vilja påstå att ni inte bygger för stockholmarna. Framför allt bygger ni inte för Stockholms alla seniorer. Tittar man i den äldreboendeplan som vi pågående behandlar just nu ser man ganska tydligt att det med er nuvarande takt, och med er politik, kommer att saknas två normalstora äldreboenden redan om fem år. Till 2050 kommer det med er nuvarande takt att saknas totalt 60 normalstora äldreboenden. Det är totalt 4 800 äldre som inte kommer att få plats på äldreboenden med er nuvarande politik. Och vad gör ni i det läget? Ni belånar stockholmarna med över 1 miljard kronor för att köpa tillbaka befintliga bostäder. Dessutom säger ni tvärt nej till alla de andra som skulle vilja komma till Stockholm och bygga i kapp bostadsbristen för äldre.

Jag skulle därför vilja fråga: Hur ska Stockholms seniorer kunna känna sig trygga med att det finns ett hem för dem den dag de blir äldre i Vänsterpartiets Stockholm?

Anförande nr 29

Borgarrådet M a t t s o n (V): Tack, Nike, för frågan! Det är intressant att vi alla ändå börjar prata om det som verkligen är en stor utmaning framåt: de demografiska förändringarna. Vi har otroligt många fler äldre och nästan inga barn som föds. Det är en stor utmaning för Stockholm hur vi ska lyckas investera i och bygga alla dessa seniorbostäder på sikt. Jag hade gärna önskat att man hade tagit tag i den här frågan tidigare, när ditt parti var ansvarigt för äldreomsorgen. Vi hade behövt komma igång med byggandet av både seniorbostäder och vård- och omsorgsboenden mycket, mycket tidigare.

Jag delar oron. Vi har frågan högt upp på agendan, och med den nya äldreboendeplanen tror jag att vi kommer att kunna komma väl ut framöver.

Anförande nr 30

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Herr ordförande! Det finns ett område där jag inte förstår dig, Alexandra, inte ens med din egen logik. Det är skatten. Du säger att regeringens skattesänkningar är orättvisa och gynnar de rika och menar därför att ni

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

måste höja skatten här i Stockholm. Men hur blir det rättvist? Hur blir det rättvist att en barnfamilj med era två skattehöjningar får 4 000 kronor mindre att röra sig med varje år?

Ni säger att ni står på de svagas sida, men ni höjer just kommunalskatten, den skatt som med kirurgisk precision träffar dem som har minst. Den träffar den ensamstående mamman i Skärholmen som redan oroar sig över hur hon ska få råd med vinterskorna. Den träffar busschauffören i Järva som kämpar med höjda hyror. Det är deras plånböcker ni går hårt åt, i rättvisans namn.

Jag frågar dig därför: Hur är det rättvist att ta mer från dem som redan har minst? Hur är det solidaritet att göra det svårare för dem som redan kämpar mest? För mig är det raka motsatsen till rättvisa.

Anförande nr 31

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Tack för frågan! Skattepengar går till att finansiera vår gemensamma välfärd. Vill vi ha tillräckligt många anställda i förskolan, i skolan och i äldreomsorgen behöver vi pengar för att kunna betala deras löner och deras hyra. Det är vad skattepengarna går till. Om vi är i ett läge där Stockholm inte på egen hand klarar att finansiera välfärden eftersom vi inte heller har fått något statsbidrag finns det ett sätt att göra detta: att höja skatten.

Detta är i sig inget självändamål. Jag kommer från Vänsterpartiet, och jag kan berätta en hemlighet för dig: Vi ser hellre att vi skulle beskatta de allra rikaste på statlig nivå och sedan fördela ut de pengarna till kommunerna. Då hade vi inte ens behövt höja den kommunala skatten.

Anförande nr 32

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack så mycket för ordet! Den rödgröna röran har styrt under snart fyra år när vi nu går in i nästa år. Prioriteringarna har varit tydliga. Utfallet har varit tydligt. Vi har haft två skattehöjningar. Varje år har va-taxan höjts med i stort sett 20–25 procent, vilket också är en underliggande skattehöjning för alla.

Man har trots sina klimatambitioner gått vidare med byggen på de flesta grönområden i Stockholms stad. Det gäller Nälstafältet, Slättgårdsvägen och så vidare. Det är en hel del områden som riskerar att bebyggas och där den biologiska mångfalden och inte minst de sociala värdena förstörs helt när man bygger nya bostäder, framför allt hyresrätter. Det är hyresrätter som i stort sett ingen vanlig arbetare har råd att bo i därför att hyrorna och byggkostnaderna är så höga och marken är så dyr. Vad händer då? Jo, det som händer är att man måste finansiera hyrorna för de människor som bor där. Man måste ta in människor som får socialbidrag och bostadsbidrag, och det blir såklart tyvärr en väldigt homogen grupp som bor i de här bostäderna. Det blir ingen blandning av folk, som kanske borde vara det man skulle vilja ha.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi från Sverigedemokraterna står för en helt annan politik. Vi har sagt nej till skattehöjningarna. Vi tycker att man ska hålla skatten på en låg nivå, för det handlar ytterst om att Stockholms stad ska vara konkurrenskraftig. Vi ska ha en låg inkomstskattesats. Majoritetens vänner i regionen har också förstört Stockholms stad. Man har sett till att tågen inte går i tid, och man har dragit in bussarna. Samtidigt har man i Stockholms stad försämrat för bilen. Man har gjort dyra investeringar i cykelvägar och cykelbanor, varav många knappt används. De flesta projekt, i alla fall megaprojekten, går över budget – och inte två gånger utan tio gånger. Det är ganska anmärkningsvärt.

Den gemensamma nämnanen i alla de här projekten är tyvärr Miljöpartiets inblandning, Socialdemokraternas inblandning och Vänsterpartiets inblandning. Det vi vill se från Sverigedemokraternas håll är en reform. Vi vill se ett nytt styre, ett styre som värdesätter möjligheten att köra bil och ett styre som värdesätter vikten av att prata god svenska i välfärden. All vår personal i förskolan, i äldreomsorgen och i skolan, ska ha mycket goda kunskaper i svenska. Det är värt att satsa pengar på.

Vi vill också se ett styre som ser till att inte slänga pengar till höger och vänster i diverse kulturbidrag. Det är kulturbidrag som ofta går till föreningar med islamistisk bakgrund, med vänsterkommunistisk bakgrund, eller ibland till och med även med högerextremistisk bakgrund. Det är bättre att sänka skatten och låta människor själva få konsumera för sin besparing.

När det kommer till byggnaderna måste vi ha en stad som präglas av den klassiska arkitekturen. Stockholm är inte New York. Vi är en stad med historia, och vi är en stad med byggnader som man reser till för att ta foton på. Ta foton på en skyskrapa kan man göra i vilken stad som helst, men möjligheten att ta foton på ett klassiskt hus i Stockholms innerstad är något som är bevarandevärt. Det skapar turism, och det skapar en attraktiv storstad. Detta måste vi bevara.

Vi måste också bevara våra grönområden och se till att inte bygga bort dem. Det är ett mervärde att kunna bo i ett radhus, att kunna bo i en trädgårdsstad och att kunna bo i en villa. Fler måste ges den möjligheten. När vi nu exploaterar nya områden såsom Vinsta industriområde måste man gå tillbaka till det som har funkat historiskt. Vi vill ha en ny egnahemsrörelse med tomträtter, standardhus och typhus så att fler barnfamiljer kan få sin första villa utan att behöva överbelåna sig och fortfarande kunna ha en vanlig inkomst.

Kommunen kan också göra mer för att få in fler poliser i Stockholms stad. Förtur för poliser och välfärdspersonal i den kommunala bostadskön är en enkel och tydlig åtgärd som gör att vi kan påverka.

Med det sagt yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas budget och öppnar upp för kommentarer.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 33

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! SD:s inställning när det gäller nybyggnation i Stockholm är inte bara populistisk utan också väldigt problematisk. Genom att blockera i princip allt bostadsbyggande gör ni det svårare för fler stockholmare att få ett hem och för unga att etablera sig i vår fina stad.

I förlängningen leder detta till en allvarlig kompetensförsörjningskris. Utan bostäder kan inte vårdpersonal, poliser, lärare och andra viktiga yrkesgrupper bo här. Jag förstår att ni ser möjligheter att ta kortsiktiga poänger i valrörelsen, men ni talar inte om att konsekvenserna blir att det inte finns någon kvar som kan ta hand om människors barn eller deras föräldrar när de blir äldre. Hur ska stockholmarnas vård och omsorg överleva er stoppiver för bostadsbyggandet?

Anförande nr 34

Gabriel Kroon (SD): Jag vill börja med att understryka uttalandet att vi skulle blockera alla projekt. Det skulle jag ändå vilja säga är lite fake news. Vartannat projekt kanske vi blockerar, absolut, men inte vartenda projekt.

För det första måste vi förstå att vi har hyresrätter som står tomma i dag. Hur kommer det sig? Det beror på att hyrorna är för höga. Det är för dyrt att bygga i Stockholm. Det finns alltså bostäder. För det andra har vi väldigt många bostäder som är färdiga att byggas. Detaljplanen är färdig, och byggherrarna har marken. Men det finns inte ekonomiska förutsättningar att bygga de här fastigheterna i dag. Det är tiotusentals bostäder som bara ligger färdiga för att byggas. Finns det efterfrågan finns det också färdiga planer att bygga på.

Sedan har vi våra förslag till alternativa planer, till exempel Vinsta, med egnahemsområden med tomträtter och så vidare. Årstafältet skulle man kunna se över, och kanske styra över det. Nu är det ganska långt gångna processer, så vi har en väldigt bra idé kring det här. Sedan får vi inte heller glömma den demografiska utvecklingen, som pekar kraftigt nedåt. Allt fler blir äldre.

Anförande nr 35

Jonas Naddébo (C): Ja du, Gabriel, vi är nog inte överens om speciellt mycket. Det räcker egentligen med att kolla på framsidan på er budget. På framsidan säger ni nej till en parkbänk i regnbågsfärger, nej till hela Rinkeby och nej till cykelbanor. Det kanske inte är några nyheter, men det är bra konsumentupplysning.

Det här visar tydligt vad som skiljer oss från Sverigedemokraterna. För Sverigedemokraterna är Stockholm färdigbyggt. Ni säger nej till i princip varje byggprojekt, eller som ni sa nu: vartannat. Vart man är på väg spelar ingen roll, utan det som spelar roll för er är varifrån man kommer. SD vill göra Stockholm till en stad där det bara finns ett sätt att vara stockholmare. Man ska helt enkelt ta seden dit man kommer. Andra religioners symboler får knappt synas.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Min fråga till dig är: Vilket är egentligen ert rätta sätt att vara stockholmare? Hur ska man vara stockholmare i er stad?

Anförande nr 36

G a b r i e l K r o o n (SD): Tack för ordet! Det finns ett väldigt enkelt svar på den frågan: att prata svenska, att följa lag och ordning, att följa svenska värderingar om jämställdhet och att behandla människor lika och med respekt. Det är ganska enkelt, tycker jag. Uppfyller man det och, framför allt, har förståelse för den svenska kulturen är man en stockholmare.

Det är väldigt viktigt att vi när vi bygger Sverige och Stockholm bygger kring en tanke om gemenskap. Vårt land är baserat på svensk kultur, svensk kulturhistoria, svenska kulturverk och svenskers slit i generationer. De har byggt den här salen och betalat din lön, bland annat. Vi får inte glömma varifrån vi kommer när vi går in i framtiden. Det gör vi genom att bevara vår säregenhet och vår särprägel, men också genom att öppna upp för människor från hela världen att bli en del av oss. Om de följer våra seder och traditioner, precis som du säger, eller åtminstone har förståelse och respekt för dem tror jag att Stockholm kan sticka ut med sin kompetens vid en internationell jämförelse med alla globala storstäder, där allting blir en smältdegel och där allting ser likadant ut.

Anförande nr 37

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Jag visar nu framsidan på SD:s budget, som Naddebo pratade om nyss. Det står ”nej” över en regnbågsbänk, och det står ”nej” över hela Rinkeby. Vad är det för fruktansvärd människosyn som gör att man vill att hela Rinkeby ska bort?

Öppnar man den här budgeten ser man att SD också vill ta bort stödet till Stockholm Pride, alla hbtqi-diplomerings, vår satsning på dagkollo för hbtqi-ungdomar och vår satsning på en ny mötesplats för unga transpersoner. Det är väldigt sällan som jag tar saker personligt i politiken. Men som hbtqi-person och förälder är jag rädd för vad som skulle hända om SD får fortsätta ta makten på nationell nivå. Jag vet att jag inte är den enda hbtqi-person som är rädd för det.

Varför säger ni nej till hela Rinkeby? Varför vill ni fullständigt radera Stockholms arbete för hbtqi-personers rättigheter?

Anförande nr 38

G a b r i e l K r o o n (SD): Du tar ju varje anförande jag håller personligt. Så har vi haft det här i tre års tid, så det var inte första gången.

När det gäller det här med att ge bidrag till Pride har ni inte gjort det tidigare. Innebär det att du har hatat hbtq-rörelsen innan dess? Och transcentrum har ni inte heller gett

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

bidrag till tidigare. Har du hatat även transpersoner innan dess? Jag antar att svaret på det är nej. Det handlar bara om prioriteringar. Självklart kan man inte ge pengar till alla rörelser. Vi prioriterar att sänka skatter, och vi prioriterar välfärd som går till alla, brett, och inte bara till enskilda grupper.

När det gäller människosyn och Rinkeby tycker jag att det är du som har en dålig människosyn. Ingenstans har jag sagt något om människorna i Rinkeby. Jag pratar om Rinkeby som bostadskomplex, som miljonprogram och som socialt utsatt område, där du, din regering och dina partikamrater har förvärrat situationen under de senaste 20 åren när ni har haft en öppen massinvandring utan möjlighet för människor att komma in i samhället, lära sig svenska, integreras och bli en del av samhället. Det är det jag säger nej till.

Anförande nr 39

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag måste bara tydliggöra att Stockholms stad har gett pengar till Pride under alla år. Det vi gör nu är att vi upprättar ett samarbetsavtal som gör att Pride vet vilka ekonomiska förutsättningar som gäller i flera år. Jag vill bara rätta till historieber beskrivningen.

Det är nästan ingenting vi är överens om, Gabriel Kroon och jag – det är ingen hemlighet. Men det vi kan konstatera är att du pratar väldigt illa om skattehöjning men samtidigt har accepterat 28 öre i skattehöjning. Den del du inte accepterar ska slå mot kulturen. Kulturen ska bort. Det är väl kulturskolan som ska ryka när Gabriel Kroon vill styra Stockholm.

Här är jag nyfiken. Jag kan konstatera att Moderaterna och Kristdemokraterna absolut inte begär replik på Sverigedemokraterna. Är det så att du, i likhet med din partiledare som satsar på statsministerposten, satsar på att bli finansborgarråd i Stockholm?

Anförande nr 40

G a b r i e l K r o o n (SD): Självklart, vi jobbar alltid för att få 50 procent – det är väl underförstått.

När det gäller kulturfrågan satsar vi 1 miljard kronor på kulturen. Det är inte en spottstyver. Och vi satsar på kulturskolan. Vi har kvar den verksamheten. Det vi drar in på är diverse kulturbidrag. Vi skärper de kraven. Vi drar in på diverse reformer som ni har gått fram med i det senaste årets budget. Men den här kulturbudgeten innehåller i mångt och mycket de anslag som fanns för några år sedan, när ni styrde. Och då kunde ju kulturen leva vidare.

När det gäller kultur vill jag understryka att jag tycker att det är illa att man tror att den enda kultur som finns är skattefinansierad kultur. Jag tror att vi måste ta ett steg tillbaka som politiker. Jag vet att det är svårt för en socialdemokrat och socialist att ta ett steg tillbaka och låta människor bestämma över sin egen kultur. Kultur är när Tapani går

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

och tar en öl på puben i Skärholmen. Kultur är när jag sitter och lyssnar på Spotify, som jag har betalat för själv. Det är inte bara när mina barn går till kulturskolan. Det finns så mycket mer, och det måste vi möjliggöra med lägre skatt.

Anförande nr 41

Borgarrådet M a t t s o n (V): Ordförande! Precis som Karin noterar jag att varken Moderaterna eller Kristdemokraterna begär replik, för tredje året i rad. Och då vet vi vad ni gick fram med i årets budget: nej till hela Rinkeby, nej till kulturen och så vidare.

Men det var inte det jag tänkte fråga om. Något vi vet att vi behöver i Stockholm är varenda hyresrätt vi har. Vi behöver bygga nya hyresrätter. Vi behöver pressa priserna så att vanliga människor har möjlighet att betala hyran och har någonstans att bo. Det verkar inte ni i Sverigedemokraterna tycka. I er budget kan man läsa: "Ombildningar av hyresrätter ska möjliggöras och uppmanas." Samtidigt har vi poliser, förskollärare och så vidare som vi behöver få till Stockholm men som inte har någonstans att bo.

Varför vill Sverigedemokraterna göra det svårare för vanliga människor att ha någonstans att bo?

Anförande nr 42

G a b r i e l K r o o n (SD): Redan nu finns det tomma hyresrätter, som vi vet. Det kan också ta väldigt lång tid att komma i besittning av en hyresrätt. Det är framför allt för att hyrorna är så höga, och det tycker jag är ett väldigt stort problem. När man pratar om fler hyresrätter måste man också fundera kring vad det är för människor som ska bo där. Det avgörs ju av vad det kostar. Att betala 18 000 för en tvåa eller en trea i Farsta, till exempel – det är klart att många människor känner att det är inte är något för dem. Det är bättre att åka utanför staden och försöka bo där i stället.

Vi från Sverigedemokraternas håll tycker att ombildningar är ett väldigt viktigt redskap för att också stärka boendedemokratin. Med ombildningar menar vi inte att fastighetsbestånd säljs av till stora fastighetsbolag, utan vi pratar om att de lokalboende ska kunna ta ett eget ansvar och tillsammans ombilda och äga den hyresrätt som de kanske har bott i hela sitt liv. De ska kunna ge den vidare till sina barn och säga: Nu kan du bo kvar här. Det tycker jag är bevarandevärt, och det måste vi uppmuntra.

Anförande nr 43

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! "Hvilken dramatisk tid vi nu upplefva i Stockholm!" Året är 1865 och orden jämställdhetsaktivisten Fredrika Bremers, kort innan hon avlider för 160 år sedan. Dramatiken var att liberalen och statsministern Louis De Geer tagit de första stegen mot representativ demokrati genom avskaffandet av ståndsriksdagen.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Detta blev höjdpunkten på Fredrika Bremers livsgärning för ökad frihet och jämställdhet. Som vuxen stod hon under broderns förmyndarskap, men sedan han förslösat hennes arv lyckades hon, 39 år gammal, bli myndigförklarad. Med sin debattbok *Herta* 1856 driver hon fram att ogifta kvinnor får bli myndiga vid 25 års ålder. Det första högre seminariet för kvinnor inrättas i Stockholm 1861.

Än i dag kan Fredrika Bremer inspirera oss. ”Låt oss om möjligt skaffa pensioner och asylor åt de gamla, orklösa och sjukliga; men åt de unga låt oss ge arbete, fri täflan, öppnade banor för utveckling och ädla lefnadsmål!” Det är i denna anda av framtidstro och reformiver som Stockholmsliberalernas budget för 2026 är framskriven, för fortfarande finns i vår stad ofriheter att bekämpa, hinder att riva, broar att bygga och framtidshopp att inge.

I vår tid är utbildning vägen till självständighet och egenmakt. Det är därför vi liberaler sätter skolan först och satsar på böcker och bibliotek – för den som äger det skrivna ordet äger också sin egen frihet. Det är därför vi förstärker elevhälsan och vidareutvecklar de skolsociala teamen för de barn som inte går till skolan, som mår dåligt eller som blir utsatta för kränkningar. När dessa elever når framgång i skolan förbättrar det framtidsutsikterna för generationer.

Vi känner ett särskilt ansvar för socialtjänstens barn, både som en bättre förälder till dem vi omhändertar i dag och för sveket mot dem som utsattes för övergrepp på Eolshälls pojkhem för 50 år sedan.

Likt Fredrika, som kämpade för lika medborgerliga rättigheter för svenska judar, tar vi vidare kampen mot dagens antisemitism och mot rasism, hbtq-hat, manschauvinism och hederskultur – för rätten att vara den du själv vill vara. Vi liberaler bejakar mångfalden i en stad där gäster och nya invånare välkomnas, där nya företag kan etablera sig och där funktionsnedsatta kan vara delaktiga.

I likhet med det som Fredrika Bremer uppmanar till – det är aldrig för sent att vara vad du kunde ha varit – ger Liberalerna i Stockholm aldrig upp om individen. Denna framtidstro och reformiver står dock i stark kontrast till Socialdemokraternas och den rödgröna majoritetens trötthet och passivitet när skolresultaten stagnerat i utsatta områden, när Stockholm rasat till plats 151 som näringslivsstad, när skulderna stiger och när övergrepp på barn i samhällets vård sopas under mattan.

Fredrika flyttade 54 år gammal in i egen lägenhet i Filmstadenhuset vid Hötorget. Från sitt fönster skriver hon en novemberdag 1855: ”Mitt torg är ett trefligt torg; det har inga blodiga minnen, såsom de flesta torg i Stockholm. Fredlig handel och fredliga yrken ha i alla tider der dukat upp sina bord med landtmannavaror [...] den som sett grönsaksborden i främmande rikare länder, finner sig likväl här ingalunda otillfreds med varornas mångfald eller godhet [...] de vackra morötterna äro ingenstädes vackrare eller sötare, och ingenstädes finner man smakligare potatis.”

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

När vi Stockholmsliberaler blickar ut över den stad vi vill se är det just en sådan stad med handel och mångfald vi ser. Det är en stad som bygger broar mellan människor och välkomnar handelsresande och olika livsstilar in över broarna. När handel och kultur blomstrar har samhället kraft att göra gott för dem som fortfarande kämpar. Därför yrkar jag bifall till Liberalernas förslag till budget för 2026, *Vårt Stockholm bygger broar*.

Anförande nr 44

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Ja, vårt Stockholm bygger broar, och det här styret bygger verkligen broar på riktigt. Vi fick slåss med näbbar och klor för att äntligen kunna öppna gång-, cykel- och bussbron mellan Rinkeby och Ursvik, något ni i ert styre var helt oförmögna och ovilliga att göra.

Därför måste jag ställa en fråga till Jan Jönsson. Det är ju valår nästa år – det är ingen här inne som inte har koll på det. Jag vill börja med att gratulera till att du partiinternt ändå har nått framgång när det gäller att Liberalerna inte ska stödja en regering där Sverigedemokraterna ingår. Men jag noterar samtidigt att Liberalerna i Göteborg går till val på att bilda majoritet med Sverigedemokraterna. Här i Stockholm ser vi Moderaterna närma sig Sverigedemokraterna, och Kristdemokraterna sitter i knä på Sverigedemokraterna. Så min fråga till dig är: Kan man verkligen lita på att en röst på Liberalerna i Stockholm är en röst mot SD-styret?

Anförande nr 45

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det blir en väldigt kort och koncis replik, för det kommer inte att hända i Stockholm. Det blir inget samarbete med Sverigedemokraterna från vår sida.

Anförande nr 46

G a b r i e l K r o o n (SD): Ordförande! Jag vill bygga vidare på Karins fråga. Jag tycker att det var en väldigt bra och relevant fråga. Och Jan, jag förstår din position. Du har varit tydlig med den tidigare. Du vill inte samarbeta med Sverigedemokraterna, och jag förstår det till hundra procent. Men du måste samarbeta med någon. Du kommer inte själv upp i 50 procent. Så min tydliga fråga till dig är: Avser du att ni ska samarbeta med Socialdemokraterna? Är en röst på Liberalerna en röst för ett fortsatt socialdemokratiskt styre, visserligen med lite liberala influenser?

Anförande nr 47

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi går till val med vår fina allians. Vi klarade alldeles utmärkt under förra mandatperioden att ha en allians tillsammans med Miljöpartiet. Det skulle jag gärna se igen. Det kanske blir ett komplicerat opinionsläge efter valet – vad vet jag. Då får vi försöka vara konstruktiva när det gäller det. Men vi

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

vill samarbeta med de partier vi känner oss bekväma med, och det är Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Anförande nr 48

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Vi har en historiskt hög arbetslöshet. Många familjer kämpar med att ha råd med hyra, fritidsaktiviteter, mat och så vidare. Du har lyft hur viktigt det är med socialtjänst och skola för att alla barn ska få en bra framtid. En annan skyddsfaktor är fritiden. Därför skulle jag vilja ställa en fråga om er budget. Man blir rent ut sagt uppgiven över att ni av alla partier skär ned allra mest på idrotten. Ni skär ned med 63 miljoner kronor på idrottsnämnden. Här finns satsningar på ökad simkunnighet i ytterstaden, höjt föreningsstöd till våra idrottsföreningar, fler öppna skolidrottshallar och så vidare. Hur menar ni att fler ska kunna lära sig simma, ha en meningsfull fritid och så vidare med er budget?

Anförande nr 49

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi har faktiskt till och med en satsning på att man skulle kunna använda simundervisningen för sfi. Så att vi skulle ha några sådana neddragningar när det gäller bad- och simverksamhet känns jag inte vid.

Däremot är det helt korrekt att vi gör en del andra prioriteringar. Det är bland annat för att vi vill lägga mer pengar på elevhälsan i skolan. Vi vill att vi tar ett större ansvar för de barn som är omhändertagna, som vi har ett särskilt ansvar för. Det kräver prioriteringar.

Vi ser också att vi behöver få vår ekonomi att växa genom att stötta till exempel nyföretagande och liknande. Det om något skapar arbete och möjligheter till försörjning i vårt samhälle.

Anförande nr 50

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Tack, Jan, för en fin inledning om vår viktiga jämställdhetshistoria.

Trafiken står för hälften av Stockholms utsläpp, och det blir inte bättre av att bilarna i Stockholm just nu åker runt med mer bensin och diesel i tanken på grund av regeringens havererade klimatpolitik. Vad gör Liberalerna i Stockholm när regeringen betar sig så här? Bland annat skär ni ned med 120 miljoner kronor på framkomlighetsinvesteringarna i investeringsbudgeten för trafiknämnden. Det rör sig om investeringar i gång, cykel och snabbare kollektivtrafik för att få ned utsläppen och skapa friskare luft i Stockholm. Här ingår också pengar för tillgänglighetsåtgärder, vill jag passa på att nämna, för jag vet att ni gör en satsning på tillgänglighet. Det är bra, men det blir i realiteten en besparing eftersom ni skär ned på både drifts- och investeringsbudgeten, och i de budgetarna ligger tillgänglighetsåtgärder.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Varför gör ni den här besparingen på helt avgörande klimatinvesteringar för att få ned utsläppen?

Anförande nr 51

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Den rödgröna majoriteten har länge framställt det som att vi skär ned på trafiknämndens budget, men det stämmer faktiskt inte. Vi har i våra budgetar i flera år satt stopp för de kostnadsökningar som uppstått på grund av bristande styrning och dåligt ingångna avtal. Den största budgetposten i trafiknämnden handlar faktiskt om kompensation för att man inte har koll på avtalen. Vi menar att skattebetalarnas pengar ska användas till det som faktiskt förbättrar trafikmiljön, inte för att täcka upp för misstag i ledning och uppföljning.

Därför är vi glada för att majoriteten nu inför en avtalskontrollsfunktion, något vi har drivit väldigt länge.

Anförande nr 52

Jonas Nadebo (C): Ordförande, kära stockholmare och fullmäktige! Det är inte bara höstmörkret som faller över staden som gör att det känns som skymning i Stockholm just nu; det är även känslan av att vår stad och vårt land är på väg åt helt fel håll. Vi ser det varje dag. Problemen hopar sig. Vi har en regering som bromsar tillväxten, ökar utsläppen och göder polariseringen. Och här i Stadshuset har vi ett vänsterstyre som viker undan när bostadsbristen biter sig fast och segregationen växer sig djupare.

Men vänner, det som byggt Stockholm starkt är inte rädsla utan idéer. Stockholm har alltid varit en plats där människor med drömmar, mod och skaparkraft har fått utrymme. Här har företag som förändrat världen fötts. Här har reformer som gjort Sverige rikt, öppet och jämställt vuxit fram. Så när staden nu tystnar, scener stängs, företag pressas undan, unga saknar bostad och föreningslivet kämpar – då är det allvar. Vi riskerar att förlora något som inte syns i budgetraderna, nämligen stadens själ, rytmen och rörelse.

När vi bara har ett år kvar av det här styret kan vi tyvärr se ett tydligt mönster: När problemen växer duckar man. I stället för att bygga bort bostadsbristen köper man upp fungerande bostadsbolag. I stället för att skapa en skola där varje barn har en chans att lyckas attackerar man allt som heter fristående. I stället för att ta klimatet på allvar fokuserar man på fossil reklam och studiecirkelar. Jag har inget negativt att säga om studiecirkelar, såklart. Men det behövs fokus på klimatresultat mitt i en global kris. I stället för att släppa loss företagets, kulturens och nattlivets kraft skapar man fler hinder, fler regler och mindre tillit. Stockholm förtjänar mer mod och framtidstro än så.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Centerpartiet ser en annan väg, där stockholmarna, entreprenörerna, föreningsledarna, studenterna, kulturutövarna och också barnfamiljerna får sitta i förarsätet. Vi vill se en friare, grönare och roligare stad

Vi tar ansvar för en bostadspolitik som fungerar, där vi faktiskt bygger nytt, blandat och hållbart, där en fungerande bostadsmarknad ersätter dagens dysfunktionella kö och där fördelningen i allmännyttan utgår från behoven, inte antal år i bostadskön. Vi satsar tungt på miljö och klimat – 1 miljard för renare vatten, fler träd, fler gröna ytor och stöd till bostadsrättsföreningar och civilsamhället så att de kan ställa om, med allt från solceller till laddplatser. Vi stärker också företagen, som är stadens idéverkstäder, genom lokala näringslivsråd, enklare serveringsregler och lägre avgifter för foodtruckar och torghandel. Det är så vi skapar fler jobb, fler mötesplatser och mer liv i gaturummet.

Vi gör också Stockholm roligare. Vi värnar musikscener och kulturen, som får staden att vibrera. Vi investerar 240 miljoner mer i idrotten och vågar tänka nytt också kring hur och var vi bygger idrottsytorna så att fler får chans att röra på sig. Vi startar en nattlivsfond för att minska buller och ge nattens aktörer utrymme att växa, för en stad lever inte bara dagtid.

Det här handlar om mer än budgetposter. Det handlar om vilken stad vi vill vara – en stad där människor vågar tro på framtiden, där barn inte begränsas av sitt postnummer, där företagen får växa och kulturen blomstra och där klimatansvaret tas på allvar, inte bara i fina ord, utan också i handling. Vi i Centerpartiet tror på stockholmaren och på kreativiteten, engagemanget och viljan som finns i varje stadsdel. Stockholm ska inte tystna. Stockholm ska sjunga, röra sig, skapa och utvecklas. När andra kurar skymning ser vi fram emot nästa dags morgongryning. Bifall till Centerpartiets förslag till budget!

Anförande nr 53

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Ja, Jonas Naddebo, våra drömmars stad! Jag kan notera att ert budgetalternativ är det som ligger absolut närmast majoritetens alternativ till budget. Ni delar verkligen vår uppfattning när det gäller behoven i välfärden. Därför kan man kanske ha lite synpunkter på ditt anförande, som innehöll väldigt mycket överord som inte återspeglas i budgetalternativet.

Du har i alla år diskuterat idrotten och idrottsbudgeten med mig. Det var därför jag tidigare, i min inledning och i kontrareplikten, tog upp att ni har något av en skrämselfretorik när det gäller idrotten. Ni påstod helt felaktigt att vi skulle bygga bort Enskede IP, och nu har vi tagit beslut om en multihall. Hur ska du styra ihop med Moderaterna, som sparar 41 miljoner, KD som sparar 31 miljoner och Liberalerna som sparar 61 miljoner på idrotten?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 54

J o n a s N a d d e b o (C): Du pratar om skrämselretorik, Karin, när du tar upp Enskede IP. Vi är helt och hållet för den multihall som ni nu går fram med. Det är bra politik. Men det vi är helt emot är att ni minskar investeringarna på idrotten med över 1 miljard. Du frågade mig om något slags revision som handlar om 3 miljoner för att du inte ville svara på frågan: Vad gör ni för barns och ungas idrottande? Ni har minskat idrottsinvesteringarna med över 1 miljard. Det är ett idrottssvek.

Jag tror att de flesta som har hört mig i den här talarstolen vet att Centerpartiet är Stockholms idrottsparti. Vi kommer alltid att kämpa för att fler barn och unga ska få plats att idrotta. Multihallen på Enskede IP är en väldigt bra satsning – det ska jag ge dig, Karin. Men pengarna saknas i er budget, och därför går vi till val på att man bör rösta på Centerpartiet, Stockholms idrottsparti.

Anförande nr 55

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Det har nog inte gått någon i den här salen förbi att arbetslösheten är rekordhög i Sverige i dag. Eller det verkar ha gått någon förbi – jag tänker på Centerpartiet. Trots att en halv miljon svenskar är arbetslösa på grund av högerregeringens nedskärningspolitik väljer Centerpartiet i den här staden att skära ned på arbetsmarknadsnämnden med 42 miljoner. Det är häpnadsväckande i dessa tider.

Vi i den rödgröna majoriteten blundar inte för verkligheten. Vi satsar på att göra allt vi kan för att alla ska kunna ha ett jobb och egen försörjning. Varför vill inte ni satsa pengar på att alla stockholmare ska kunna ha ett jobb?

Anförande nr 56

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Självklart är arbetslösheten en väldigt viktig och stor fråga för stockholmarna. Men det som skiljer Vänsterpartiet och Centerpartiet åt är att vi inte tror att allt detta ska skötas i egen regi. Ni vill göra allting i egen regi.

Ni tog bort Nyföretagarcentrum, och ni har fortfarande inte kommit med någon ny lösning för de små företagen, som ser till att fler personer, fler stockholmare, kan anställas. Ni stängde Nyföretagarcentrum utan att ha en ny lösning på plats. Det är oansvarigt. Då kan ni skriva ”egen regi” 137 eller 237 gånger i er budget. Det hjälper inte. Det som måste till är att vi får igång nyföretagandet i den här staden så att de små företagen kan anställa en eller två till. Det har vi politik för, både i Stockholms stad och på riksnivå.

Anförande nr 57

G a b r i e l K r o o n (SD): När man diskuterar Centerpartiets budget och er vision och ambition är det också viktigt att förstå tillsammans med vem ni ska få igenom den.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Jag tyckte att Karin Wanngård ställde frågan så bra till Jan Jönsson, så jag vill bygga vidare på den: Om ni ska få inflytande och om era budgetförslag ska bli verklighet efter valet måste ni ha samarbetspartner.

Det enda ni kan göra i Alliansen är att sitta i opposition för evigt. Alliansen är död om ni ska styra något i den här kommunen under överskådlig framtid. Då har ni egentligen två val, eller kanske tre. Ni kan jobba med Miljöpartiet, men det räcker inte heller. Ni kan hoppa över till Socialdemokraterna – det ville ni väl göra tidigare. Sedan kan ni kanske försöka samarbeta med Socialdemokraterna och Alliansen tillsammans.

Jag tror att detta är en väldigt viktig fråga. Om man är väljare och vill förstå vad er budget handlar om måste man också förstå vilka den kommer att genomföras med och framför allt vilket större parti som kommer att ha inflytande. Det är inte Moderaterna som kommer att ha inflytande om ni ska styra på riktigt.

Anförande nr 58

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag trodde nästan att SD skulle komma med håven. Men du förstod faktiskt att Sverigedemokraternas politik står så långt från Centerpartiets politik att vi aldrig kommer att vilja samarbeta med er.

Vi i Centerpartiet går såklart till val på vår egen politik. Vi går till val på vår sakpolitik. Man kan läsa i vår budget vad vi vill göra för Stockholm. Vi tänker samarbeta med dem som så mycket som möjligt vill som Centerpartiet. Det är så vi går till val. Det är inte så att det finns två sidor i svensk politik. Det är en myt. Jag tycker att blockpolitiken har fördummat både väljarna och medierna. Ställ dig inte i samma kö, Gabriel.

Jag tror att det finns många sätt. Tittar man på Sveriges kommuner och regioner ser man att de styrs på, tror jag, 89 olika sätt. Jag tycker att väljarna ska få säga sitt i valet och rösta på ett centerparti som vill skapa en friare, grönare och roligare stad. Sedan, när valet är klart, ska vi sätta oss och se till att staden styrs stabilt.

Anförande nr 59

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! För att skapa en härligare stad och få ned klimatutsläppen behöver vi göra det enklare att cykla, promenera och åka kollektivt. Trots det kapar ni i Centerpartiet trafiknämndens driftsbudget med 130 miljoner, som tas från skötsel av gator och torg. Det betyder sämre snöröjning, sämre städning, sämre cykelbanor och färre lagade pothål. Jag tänker att du, Jonas Naddebo, inte ska lyfta motargumentet om dåliga avtal, som Jan Jönsson gjorde tidigare. Vi har haft en extremt hög inflation. Det finns inte en entreprenör i staden som lägger ett anbud om vi inte har indexuppräknings. Det är en del av marknadslogiken som man måste ha med sig.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Min fråga är: Varför gör ni den här neddragningen och gör det svårare att ta sig fram för äldre, personer med funktionsnedsättning och alla stockholmare som bara vill ta cykeln till jobbet?

Anförande nr 60

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag hade nästan hoppats på att du, Åsa, skulle uppmärksamma våra fantastiska klimat- och miljösatningar i budgeten, där vi lägger 1 miljard på att rena Stockholms vatten. Men det gjorde du självklart inte, utan du tog upp frågan om att vi redan förra året pekade på de här avtalen och uppräkningsarna som vi inte accepterar. Vi tycker att staden ska ha effektiva avtal och lösningar som gör att vi kan få igenom bra investeringar när det gäller trafiken.

När jag debatterar trafiken med din kollega Lars Strömgren pratar han om iterativt lärande, när vi får cykelbanor som inte håller måttet. Jag tycker att trafikkontoret ska skärpa till sig. Vi ska få mer kvalitet i det vi beställer. Det är inte riktigt sant att vi inte vill ha mer cykelbanor och fler, bättre gågator. Men vi kan inte slänga nya pengar på dåliga – det accepterar inte jag.

Anförande nr 61

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Mer med mindre pengar – det tycker jag ofta att man hör från den borgerliga sidan. Det måste handla om något magiskt trollspö.

Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Enligt FN är möjligheten att klara 1,5-gradersmålet mer eller mindre förbi. Vi är just nu på väg mot 3 grader på jordklotet. Vad innebär 3 grader? Det kanske känns som en abstrakt siffra. Jo, att delar av jordklotet blir obeboeliga, att livsmedelsproduktion slås ut, att dricksvatten torkar ut, att människor dör – att livet blir väldigt svårt att leva för de människor som fortfarande finns kvar. Jag undrar ibland om det är en brist på insikt som gör att världens politiska ledare inte agerar eller om de helt enkelt inte bryr sig.

Vad gör vår egen regering i den värsta kris mänskligheten har stått inför? Jo, den driver en politik som ökar utsläppen. De skickar en delegation till FN:s klimattoppmöte utan statsråd. Under förhandlingarna var det inget statsråd där, men däremot fossillobbyister. Regeringen skyller de ökade utsläppen på folket när vi vet att en bred majoritet av svenskarna vill ha politiker som tar klimatkrisen på allvar och får ned utsläppen.

Stockholm är en motpol till den här regeringen. Vi väljer en annan väg. Vi lyssnar på människors oro. Vi tar krisen för klimatet och naturen på allvar, och vi visar att det går att göra en rättvis omställning. Vi lägger under mandatperioden en klimatomiljard på att minska utsläppen och klimatanpassa Stockholm. Vi gör det enklare och mer bekvämt att resa hållbart genom miljardinvesteringar i gång, cykel och snabbare kollektivtrafik. Bara 2026 kommer vi att lägga drygt en halv miljard på

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

framkomlighetsinvesteringar. Trafiken står för hälften av Stockholms utsläpp, och biltrafiken måste ned.

Vi skärper reglerna för stadens egna reklamplatser och sponsorskap och förbjuder fossil reklam. Vi kan inte fortsätta ha det så att människor översvämmas med reklam för fossila produkter och tjänster som förstör möjligheterna att överleva på jordklotet. Någon ordning måste det faktiskt vara.

Vi får på plats en återbrukscentral för byggmaterial för att få ned klimatutsläppen från byggsektorn. Vi inför ett helt nytt föreningsstöd på nästan 9 miljoner för föreningar som gör miljö- och klimatsatser. Vi inrättar senast i juni tre nya naturreservat och fem ytterligare biotopskyddsområden för att skydda Stockholms värdefulla natur. Vi gör en storsatsning på Stockholmsnaturen och lägger över 250 miljoner på biologisk mångfald, friskare vatten, naturreservat, skötsel av värdefull natur med mera – en ökning med 80 miljoner jämfört med 2025.

Vi stärker den biologiska mångfalden, som vi människor är så beroende av. För att ge ett konkret exempel på detta har ängsytan i Stockholm ökat med över 60 procent de senaste fyra åren. Vi gör en historisk investering i Stockholms träd. En särskild satsning på 71 miljoner kronor går till nya träd och till att ännu bättre vårda de träd vi har. Stockholm är regeringens motpol.

Ordförande! Att vi ska vara en hållbar stad innebär också att vi ska vara en medmänsklig stad – en stad med en stark välfärd, där människor som har det svårt får stöd och hjälp, där barn kan växa upp med hopp och framtidstro, där alla fritt kan älska vem de vill och vara den de är och där rasism och diskriminering bekämpas kraftfullt. I år antog vi stadens allra första handlingsplan mot rasism. Nästa år skjuter vi till medel till pedagogiska resurser som ska stötta skolorna i deras antirasistiska arbete. Vi ger ett tydligt uppdrag till stadens förvaltningar och bolag att börja genomgå stadens nya diplomutbildningar om alla former av rasism. Stadens verksamheter ska även börja genomgå stadens nya hbtqi-diplomering som håller på att tas fram. Vi ska skapa en mötesplats för unga transpersoner och ett dagkollo för unga hbtqi-personer. Vi ska upprätta ett hbtqi-monument i stadsrummet, och vi tredubblar stödet till Stockholm Pride.

Stockholm är en motpol till alla rasistiska och homofoba krafter. Den rödgröna majoritetens budget är en budget för barnen, medmänskligheten, klimatet och naturen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 62

N i k e Ö r b r i n k (KD): Några som den här budgeten alldeles uppenbart inte är till för är Stockholms alla företagare. Stockholm sjunker i näringslivsrankningar. Vårt lokala företagsklimat håller på att köras i botten. Och det är inte första gången det

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

händer, utan det såg ungefär likadant ut senaste gången den här majoriteten styrde Stockholms stad. Då sjönk vi närmare hundra placeringar i näringslivsrankning.

Ni drar in stödet till Nyföretagarcentrum. Ni gör det praktiskt omöjligt, nästan, att resa till Stockholm om Miljöpartiets flygfobi omsätts i verklighet. Ni vill göra det i princip omöjligt för företag att driva handel i centrala Stockholm. Ni höjer avgiften för torghandlare. Ni har närmast pekat ut Stockholms företag som era fiender i denna budget. Min fråga är helt enkelt: Vad ska Stockholms företagare ta för intryck av er budget? Vad är planen för att vända den krissituation som Stockholms företagare står inför?

Anförande nr 63

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vänder mig helt mot den verklighetsbeskrivningen, vill jag börja med att säga.

En viktig del som vi har med i vår budget, som vi också har samtalat kring tidigare när det gäller företagande i staden, är att vi behöver underlätta för företag att få kontakt med staden. Vi ska ha en väg in. Det är ett tydligt uppdrag som vi nu ger i vår budget: att underlätta för företagare som behöver ha kontakt med staden via en mängd olika kontaktytor. Det tycker jag är otroligt viktigt.

Vi har väldigt höga nöjd-kund-index, till exempel på miljöförvaltningen. Så ska vi jobba; det ska vara enkelt och lätt att ha kontakt med staden. Där gör förvaltningen ett väldigt viktigt arbete varje dag.

Jag skulle också vilja lyfta något som har varit uppe här tidigare, nämligen bostadsfrågan. Vi behöver jobba på en mängd olika sätt för att stötta Stockholmsföretagen. Jag håller helt med om att de är otroligt viktiga för vår stad och vår välfärd. Men där ingår också bostadsfrågan, som finansborgarrådet har lyft tidigare och som också jag har fått till mig i samtal med näringslivet. Där behöver vi göra mer.

Anförande nr 64

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Åsa, du pratar mest om regeringen. Förklaringen kanske är att du vill till riksdagen och bort härifrån, och i någon mån hedrar det väl dig. Men nu pratar vi om er budget och ditt ansvar; det är trots allt därför vi är här i dag. Då kan vi konstatera att er klimatmiljard aldrig blev någon miljard. Nästa år minskar ni klimatanslagen med 100 miljoner, och samtidigt bygger ni bort stadens grönområden. Hur går det ihop med Miljöpartiets politik?

Ja, transportutsläppen är kanske de som är svårast att få ned. Men lösningen är enkel: Satsa på mer kollektivtrafik så att fler kan åka smidigt, snabbt och hållbart. Men ni gör tvärtom. Ni skär ned, glesar ut och gör det svårare för människor att resa klimatsmart.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Jag har egentligen ingen fråga till dig, utan jag har en uppmaning: Åsa, ring din partivän Jakop Dalunde i regionen! Be honom sluta slakta kollektivtrafiken och se till att bussarna faktiskt går igen. Det kanske är det bästa du kan göra för klimatet och för stockholmarnas vardag.

Anförande nr 65

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag säger samma sak som förra året: Jag tycker att du skulle ringa Ulf Kristerzon. När vi satt i regeringen och jag själv satt på insidan kämpade vi hela tiden för medel till kollektivtrafiken. Vi sköt till statsbidrag och gjorde särskilda satsningar på kollektivtrafiken. Våra regioner har den här mandatperioden stått helt ensamma i en tid när vi har sett enorma kostnadsökningar. Det tycker jag är ett svek, också mot kollektivtrafiken och de politiker som kämpar på regionnivå.

När det gäller klimatmiljarden stämmer det inte att den har dragits ned. Däremot har vi ett nytt upplägg för klimatmiljarden –det är kanske det som förvirrar i siffrorna. En del i investeringsbudgeten har lagts ut direkt på nämnder för att vi tror att det kommer att vara ett mer effektivt sätt att jobba, och en del kommer också att delas ut efter ansökningar. Pengarna finns alltså kvar, vill jag lugna med.

Detta är en del av det vi gör, och vi har såklart också hela tiden ett nära samarbete med regionen när det gäller kollektivtrafiken och att underlätta för bussarna att komma fram. Vi vidtar alltså en mängd olika åtgärder. Tack för att vi får stå här och prata klimatpolitik!

Anförande nr 66

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag applåderade faktiskt ditt anförande, Åsa. Det är många delar av er politik som vi håller med om. Det gäller både kampen för ett medmänskligare Stockholm och engagemanget för miljö och klimat. Klimatet är på riktigt. Jag skulle önska att fler i den här salen delade vårt starka engagemang för de frågorna. Det behövs för att vi i Stockholm ska lyckas.

Därför blev jag lite fundersam när jag såg majoritetens budget. Klimatmiljarden, som har varit 250 miljoner per år under mandatperioden, har nu sänkts till 140 miljoner – nästan en halvering. Vad är det som har hänt med klimatmiljarden, Åsa?

Anförande nr 67

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill börja med att säga tack för engagemanget. Jag tror att ju fler vi är som verkligen sluter upp bakom det helt avgörande behovet av att agera i klimatkrisen, desto bättre. Alldeles för få politiker gör det, så jag vill säga varmt tack till dig, Jonas Naddebo.

Jag vill sedan återigen säga samma sak som jag sa till borgarrådet Christofer Fjellner här nyss. Vi har ett nytt upplägg för klimatmiljarden. Vi har jobbat ganska mycket med

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

att se hur vi kan få ännu bättre utväxling för de pengar vi satsar. En del av pengarna går direkt ut till nämnder – exploateringsnämnden, trafiknämnden och så vidare – och en del pengar ligger kvar centralt för att man ska kunna ansöka. Detta är en del i vårt utvecklingsarbete för att vi ska få så stor klimatnytta och så stora utsläppsminskningar som möjligt för varenda krona som vi lägger. När det gäller en del av dessa pengar är det onödigt administrativt att ha ett ansökningsförfarande – de ska bara ut, och de ska göra nytta.

Pengarna finns alltså kvar. Över min döda kropp att de skulle försvinna, höll jag på att säga. De är kvar, kan jag lugna dig med.

Anförande nr 68

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! När vi träffar funktionsrättsrörelsen möter vi en tydlig frustration över att deras synpunkter inte tas på allvar och att staden gång på gång missar grundläggande tillgänglighet. Offentliga toaletter anpassas inte. Snöröjningen fungerar för cyklister men inte för personer med funktionsnedsättning. Ramper, trottoarer och entréer blir ofta efterhandskonstruktioner. Uppräkningarna inom LSS och socialpsykiatri har varit låga hela mandatperioden. Och nu får människor gå och lägga sig klockan 14.30. Funktionsnedsattas krav på att kunna ta del av allt det som staden har att erbjuda framstår för dem som något som politiken väljer bort trots att det borde vara en självklar rättighet.

Miljöpartiet är ett parti som ofta framhåller det medborgarnära perspektivet. Varför känns det som att ni står med armarna i kors när det gäller personer med funktionsnedsättning, på exempelvis trafikområdet?

Anförande nr 69

Borgarrådet Lindhagen (MP): Tack, borgarrådet, för att du tar upp de helt avgörande frågorna om alla människors rätt att kunna delta i samhällslivet. Min uppfattning är att vi överlag behöver göra mycket mer som samhälle – så har jag det sagt.

Det har gjorts ett arbete med att få en bättre struktur när det gäller våra råd för funktionshinderfrågor – att bättre ta till vara deras synpunkter och att de ska komma in tidigare i processen när vi fattar beslut. Där tror jag att vi har tagit viktiga steg framåt.

När det gäller trafiknämnden är jag lite förvånad över att du tar upp just det, Jan. Där gör ni stora nedskärningar på både driften och investeringarna, och där ligger ju tillgänglighetsåtgärder. Med er budget skulle det alltså bli en stor besparing på tillgänglighetsåtgärder även om ni sedan skjuter tillbaka lite i en särskild satsning. Min uppfattning är att vi behöver göra mer och inte mindre. Det är bra att vi i alla fall är överens om det, men det är dåligt med nedskärningen på trafiknämnden.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 70

G a b r i e l K r o o n (SD): Sedan 2014 har Miljöpartiet styrt den här kommunen, med Alliansen och tillsammans med de röda. Ni har haft en helt avgörande roll i våra megaprojekt. Ni har haft väldigt stor insyn i och spelat en avgörande roll i Slussenprojektet. När det gäller SVOA har ni till och med haft ordförandeposten ända sedan beslut fattades om projektet vid Henriksdals reningsverk. Båda dessa projekt har blivit mycket dyrare, nästan tio gånger dyrare. Det rör sig inte om ett par hundratusen kronor, utan det handlar om miljarder. Det har blivit 20–30 miljarder dyrare – otroligt stora pengar. Det finns ett politiskt ansvar som man inte kan avsäga sig.

Samtidigt vet vi att SVOA har en situation där man finansierar va-utbyggnad i våra grannkommuner. Det kostar också miljarder och tas från stockholmarnas budget. Så jag undrar: Vilken självrannsakan har du och ni ägnat er åt, och hur ska vi undvika att detta återupprepas?

Anförande nr 71

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Vi har gjort ett stort jobb med att skärpa uppföljningen av investeringar. Innan nya investeringsprojekt som gäller miljardbelopp sätts igång ska vi ha en särskild organisation. Bakgrunden till detta är bland annat att vi initialt har haft för dåliga uppskattningar av kostnaderna för SFA-projektet, Stockholms framtida avloppsrening. Kostnaderna har egentligen hela tiden varit större än de uppskattades till från början.

Vi har också haft en situation där i stort sett alla byggprojekt blir dyrare på grund av de kostnadsökningar som sker runt om i samhället, bland annat på grund av Rysslands krig i Ukraina, som vi har behövt förhålla oss till. Men vi behöver givetvis ha en bättre styrning av och koll på våra kostnader.

Vi behöver göra de här investeringarna. Ibland har det låtit som att vi inte behöver investera i avloppsreningen eller den framtida vattenförsörjningen. Då kommer Stockholm inte att fungera. Detta är jätteviktiga investeringar.

Anförande nr 72

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare och självklart alla stockholmare! Nästa år är det val, och någon där ute kanske undrar om det ens spelar någon roll vad man röstar på. I stället för att uppmana alla stockholmare att börja jämföra våra Cesam-bilagor, vilket jag dock kan rekommendera, skulle jag i stället vilja berätta om vad vi kristdemokrater ser i samhället och vad vi vill göra med morgondagen.

I morgon kommer tusentals stockholmare att vakna upp och göra det som de gör allra bäst, nämligen vara stockholmare. De kommer att bidra till att göra vår stad bättre. I morgon vaknar tusentals stockholmare och äter frukost, lämnar barn på förskola, tar bussen till jobbet inom äldreomsorgen eller skolan eller på ett nystartat eller stort

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

företag, hälsar på sina föräldrar på boendet, lånar ut något till grannen och läser godnattsagor för sina barn innan lamporna släcks i vår stad igen. När de på sitt allra bästa sätt är stockholmare är de det i ett Stockholm som är långt ifrån sitt allra bästa.

Vi kristdemokrater ser hur äldre är oroliga för sin kommande omsorg. Kommer det att finnas en plats för dem att bo på? Kommer personalen att ha tid att se just dem? Kommer de att tvingas träffa för många olika människor? Kommer maten att smaka miljöpartistiska vegetabilier eller så som den gjorde när de själva fick bestämma? Kommer personalen att ha tillräckligt med kollegor, eller kommer de skor de har fått av Socialdemokraterna att slitas ut för snabbt för att de måste hinna springa extra mycket? I morgon är det en chans till en ny dag i Stockholm, och vi kristdemokrater vill att äldreboendena och kollegorna ska bli fler, maten ska smaka bättre och arbetsgrupperna ska bli mindre.

Vi ser också hur unga tjejer känner sig otrygga och hur mammor är oroliga över vilka som kommer att stå och vänta vid dotterns fotbollsträning, över vilka sonen kommer att träffa när han går ut sena kvällar utan att säga vart han ska eller för att barnen kommer att få se sin lekplats bli till en brottsplats. Vi ser hur samhällets goda krafter och närvaro är för långt borta när de behöver vara som allra närmast. Men i morgon är det en chans till en ny dag i Stockholm. Då vill vi kristdemokrater att ordningsvakterna ska bli fler, att civilsamhället ska komma närmare och att våra bostadsområden ska bli tryggare.

Vi ser också hur många familjer undrar om Stockholm ens har plats för dem framöver. Det är familjer som trängs på små ytor när det väntas tillökning, som har svårt att få vardagspusslet med hämtningar, lämningar och fritidsaktiviteter på andra sidan stan att gå ihop, som har svårt att betala alla höjda taxor och avgifter och som dessutom ser parkeringsplatsen som de är i behov av tas ifrån dem. Men i morgon är det en chans till en ny dag i Stockholm. Då vill vi att kostnaderna för barnfamiljer ska vara lägre, villorna och småhusen fler och vardagspusslet enklare att få ihop.

Vi ser också hur många undrar över vart Stockholm är på väg när parallellsamhällen, inte bara med avseende på inkomstklyftor utan också med avseende på värderingar, blir allt tydligare. De ser hur de värderingar de en gång i tiden flydde ifrån nu jagar ikapp dem i deras nya hemland. De hör fundamentalistiska religiösa påbud normaliseras i miljöer här i Stockholm och undrar varför politiken så lätt offrade våra goda svenska värderingar, som de drömde om. Men i morgon är det en chans till en ny dag i Stockholm. Vi kristdemokrater vill att politiken ska präglas av värderingar – i varenda skattekrona vi betalar ut, i vartenda plan- och bygglovsärende vi antar och i varenda simhall vi beslutar om öppettider för.

Alla i den här salen delar nog inte vår bild av problemen i Stockholm. Alla ser nog inte samma utmaningar som vi, och det är helt okej. Hade alla gjort det hade nog inte våra budgetar sett så olika ut. Vi kristdemokrater ser äldreomsorgens utmaningar. Vi ser otryggheten i bostadskvarteren. Vi ser barnfamiljers trångboddhet och svårighet att få

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

ekonomin att gå ihop. Och vi ser värderingskampen som pågår i samhället. Till dig som också gör det vill jag bara säga: Nästa år är det en ny chans, i ett nytt val, till en ny morgondag i Stockholm.

Bifall till Kristdemokraternas budget!

Anförande nr 73

Borgarrådet W a n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! I förra budgetdebatten slog du dig för bröstet, för då skulle ni satsa på förskolan. Det handlade om en förskolemiljard som skulle ta 666 år att införa. Men i år drar ni ned med 125,8 miljoner kronor på förskolan. Det innebär att förskolemiljarden blir ett minus på åtta år.

Utöver det sadlar du om i år. Du lämnar förskolan därhän och går över till äldreomsorgen. När det gäller äldreomsorgen säger du nej till arbetsskor. Du säger nej till 200 miljoner kronor under fyra år för att stärka äldreomsorgen och öka möjligheten att satsa på att anställa fler kollegor inom äldreomsorgen. Så vad är ditt besked, Nike? Är det tomma ord, eller kommer ni på riktigt att satsa på äldreomsorg?

Anförande nr 74

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack; borgarrådet, för frågan! Det korta svaret är ja. Vi kommer inte att göra det, utan vi gör det nu. Vi har gjort det i samtliga budgetar vi har lagt fram – det är bara att läsa siffrorna. Vi satsar totalt 30 miljoner mer än ni på hemtjänsten. I varje enskild budget vi har lagt fram har vi satsat mer på hemtjänsten, som ni närmast har hållit på att svälta ut ur den här staden. Och vi har gjort det samtidigt som vi har sänkt skatten.

Vi satsar bara i den här budgeten 33 miljoner mer på hemtjänsten. Vi gör en lönesatsning på över 200 miljoner för att personalen ska få mer i lön, för att locka fler. Men vi satsar också – och det är en av de frågor som jag har drivit mest i den här salen de här åren – på minskade arbetsgrupper, för vi vet att för stora arbetsgrupper är en av de största orsakerna till sjukskrivningar. Det blir för stort avstånd till närmaste chef.

Vi förbättrar arbetsmiljön på riktigt i den här budgeten, och vi är stolta över att kunna göra det samtidigt som vi sänker skatten.

Anförande nr 75

Borgarrådet M a t t s o n (V): Ordförande! I morgon vaknar väldigt många barn och är hungriga och undrar om det finns frukost. De är också stockholmare. Rädda Barnens senaste rapport visar att 13 procent av barnen i Sverige lever i fattigdom. Det är verkligen ett underbetyg för oss politiker. Många har svårt att klara grundläggande behov som mat, hyra och fritidsaktiviteter för sina barn.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

All forskning visar att förebyggande, tidiga insatser är av stor vikt. Vi måste satsa på förskola, skola, socialtjänst och en meningsfull fritid så att alla barn och unga, oavsett var de föds i Stockholm, har en bra möjlighet till en god framtid. Det enda ni verkar vilja göra är att sätta 13-åringar i fängelse och ha fler ordningsvakter. Bara inom fritidsområdet skär ni ned med 120 miljoner på våra fritidsgårdar och parklekar.

Jag undrar därför: Hur ska vi fånga upp alla barn och unga som behöver stöd tidigt? Är det med fängelse och ordningsvakter?

Anförande nr 76

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag har faktiskt lite svårt att förstå den kritiken. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att Vänsterpartiet börjar sin replik med att prata om att många barn växer upp i fattigdom. Det är av exakt den anledningen som jag tycker att deras föräldrar ska få behålla mer i plånboken. Ni står här och strösslar tårtor. Ni står här och kastar ut små pottpengar till olika budgetsatsningar samtidigt som barnfamiljer har svårt att betala för mat i den här staden.

Och inte nog med att ni höjer deras skatt och mjölkar ut de sista kronorna ur deras plånbok – ni skuldsätter dessutom barnen med över 80 miljarder kronor. En del av oss kommer inte ens att leva längre när de lånen är tillbakabetalda. Det tycker jag är orättvist. Jag tycker att det är orättvist mot barnfamiljer, och jag tycker framför allt att det är orättvist mot de barn som växer upp i utsatta förhållanden.

Anförande nr 77

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! En sak som vi båda är överens om är att vi tycker att det ska vara tryggt för äldre att ta sig fram i vår stad, i stadsmiljön. Äldre är också en extra sårbar grupp. Här skulle jag vilja gå tillbaka till trafiknämnden igen, för den verkar vara någon allmän kassako i alla oppositionsbudgetar. När det gäller Kristdemokraterna kapar ni över 160 miljoner från renhållning, snöröjning och skötsel av gator och torg. Ni lägger visserligen tillbaka 10 miljoner på snöröjning och kallar det en satsning, men ni drar alltså bort totalt 160 miljoner – mest av alla oppositionsbudgetar.

Detta skulle, om er budget hade blivit verklighet, drabba inte minst de äldre i er stad. Varför gör ni den här enorma besparingen på snöröjning, renhållning och äldres trygghet och hälsa?

Anförande nr 78

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack, borgarrådet, för frågan! Det enkla svaret på det är att vi renodlar det vi tycker att trafiknämnden ska pyssla med det kommande året. Där ingår till exempel renhållning och investeringar i det befintliga nätverket men också snöröjning som särskilt riktar sig till äldre. Jag skulle vilja påstå att Miljöpartiets och det här styrets illvilliga fokus på cyklar och på att cykelvägarna ska vara snustorra

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

är direkt äldreorienterat när äldre samtidigt låses in i sina hem vintertid för att det är för halt för att ta sig ut genom porten. Det dåliga vägunderhållet på det befintliga vägnätet gör det dessutom svårare för de bilar som hemtjänstpersonalen sitter i att komma fram.

Så nej, jag tycker inte att trafiknämnden ska hålla på med alla miljöpartistiska symbol- och drömpjekt. Jag tycker att man ska fokusera på det som spelar roll på riktigt. Äldre är i allra högsta grad en central del av det.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

2. Miljö-, klimat-, vatten- och avloppsfrågor m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (R IX)

Avfallsnämnden (R IX)

Stockholm Vatten och Avfall AB (R IX)

Anförande nr 79

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Vi befinner oss i ett klimatnödläge, och arter dör ut i en rasande fart just nu. Mänskligheten utmanar just nu sin egen och tusentals andra arters existens. Tiden för att agera håller på att rinna ut.

Även i Stockholm påverkas vi alltmer av krisen för klimatet och naturen. I det här läget kan makthavare antingen svika mänskligheten eller kavla upp ärmarna och agera. I Stockholm gör vi det senare. Vi tar ansvar. Vi stärker stadens cirkulära arbete genom att permanenta Centrum för cirkularitet och fortsätta arbetet med att etablera en stadsintern och en extern återbrukscentral för byggmaterial. Vi fördubblar resurserna till stadsdelarna för miljö- och klimatarbete och inför ett föreningsstöd för miljö och klimat som delas ut av bland annat stadsdelarna med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Vi ska stimulera fler solceller på Stockholmsfasader genom att proaktivt kontakta fastighetsägare angående fasader som lämpar sig för detta. Vi inrättar tre nya naturreservat och fem nya biotopskyddsområden för att skydda värdefull natur. Vi ökar resurserna rejält till arbetet med kemikaliesmart skola och förskola. Barn ska skyddas från skadliga kemikalier. Vi stärker det viktiga arbetet med tillsyn och kontroll för att öka takten i arbetet mot bland annat miljöbrott.

Ordförande! Det går att vända utvecklingen för planeten. Med den här budgeten är Stockholm med och tar ytterligare steg framåt. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 80

F e l i c i a S c h a r t n e r G i e r t t a (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Klimatkrisen förvärras snabbt, och forskningen är glasklar. Utsläppen måste minska kraftigt redan detta årtionde för att hålla Parisavtalets mål inom räckhåll. Samtidigt har vår högernationalistiska regering valt en helt annan väg. Genom att montera ned styrmedel, försvaga klimatpolitiken och låta utsläppen öka till nivåer vi inte sett i modern tid sätter man både framtida generationer och samhällets mest utsatta i riskzonen.

I detta läge står Stockholm fast. Vi visar att det går att göra tvärtom – att ta ansvar, öka takten och samtidigt värna om en rättvis klimatomställning. Klimatkrisen drabbar inte alla lika. Det är framför allt äldre, barn, låginkomsttagare och människor i utsatta områden som påverkas av klimatkrisens effekter: värmeböljor,

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

översvämningar och dålig luft. Därför utformar vi en politik som både minskar utsläppen och stärker tryggheten. Vi skärper tillsynen rörande gifter, buller och undermåliga bostäder. Vi bygger upp en permanent värmesamordning för att skydda riskgrupper när extremvädret slår till. Samtidigt ökar vi den lokala elproduktionen genom kontakter med fastighetsägare om solceller och satsar på en cirkulär ekonomi med minskad plastanvändning och bättre materialflöden.

När regeringen backar i naturvården så till den grad att både fjälluggla och tornuggla nu är utrotade från vårt land och älgen föreslås rödlistas fortsätter Stockholm att stärka både gröna och blå värden. Genom att inrätta tio nya biotopskyddsområden runt om i staden tar vi ett historiskt kliv för att bevara viktiga livsmiljöer och för växter och djur. En stark grönblå infrastruktur skapar inte bara artrikedom och livskraft i ekosystemen utan bidrar också till en robust stad som klarar klimatförändringarna bättre. Med fler skyddade områden säkrar vi både framtidens natur och stockholmarna själva.

Anförande nr 81

F r i t z L e n n a á r d (M): Ordförande! Stockholm har över tid minskat sina utsläpp samtidigt som stockholmarna blivit fler och rikare. Det är en bra utveckling som vi ska värna. I Moderaternas förslag till budget finns förslag om hur vi ska fortsätta den utvecklingen. Det finns mycket att säga, och tiden är kort, så jag kommer bara att göra ett par nedslag på utvalda områden.

Jag börjar med elektrifieringen. Vi ska fortsätta arbeta för elektrifiering och underlätta för stockholmare att göra klimatsmarta val. Därför har vi även i årets moderata budget förslag på hur vi ska halvera bygglovshandläggningstiden för installation av solceller. Det ska gå att köpa en elbil som stockholmare vare sig man bor i villa eller i lägenhet, vare sig man bor på Östermalm, på Södermalm, i Hässelby eller på Järvafältet. Därför ska vi fortsätta att bygga ut laddinfrastrukturen.

Tyvärr finns det historiska brister och historiska synder även i Stockholm. I våra vattendrag finns väldigt mycket som inte borde finnas där. Det är inget som vi ska lämna vidare till nästa generation utan något som vi ska ta tag i här och nu. Arbetet med de lokala åtgärdsprogrammen är viktigt för att vi ska få renare vattendrag, fler badbara sjöar och fler ätbara fiskar. Därför finns det i Moderaternas budget även i år en riktad satsning till miljöförvaltningen för att de ska samordna och leda det arbetet.

Som nämnts tidigare måste klimatanpassningen fortsätta för att möta både skyfall och extremvärme. Då är den gröna infrastrukturen med träd och grönområden väldigt viktig. Den är bra för den biologiska mångfalden men även väldigt uppskattad av våra medborgare. Moderaterna vill öka krontäckningsgraden i staden och skydda mer av våra grönområden från ovarsam exploatering.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

För en klimatsmartare och grönare stad med renare vattendrag yrkar jag bifall till Moderaternas förslag till budget.

Anförande nr 82

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Tio år efter Parisavtalet går vi upp mot tre graders uppvärmning. Men Sveriges regering står fullständigt likgiltig inför klimatkrisen och gör sig inte ens besvär med att åka till det klimattoppmöte som just nu pågår i Brasilien.

Den rödgröna majoriteten har en annan vision för Stockholm, för Sverige och för planeten. Vi ser vad vi kan göra här och nu. I den här budgeten riktar vi om klimatmedlen till de åtgärder som gör mest nytta och sparar mest koldioxid per investerad krona. Det innebär till exempel att de investerande nämnderna kan elektrifiera sina entreprenader. Vi sätter inte välfärden och klimatet mot varandra utan bygger ett Stockholm som står starkt inför framtidens utmaningar.

Klimatomställningen ska vara rättvis. Vi lägger inte ansvaret på dem som kämpar med att få ihop sin ekonomi utan på dem som överkonsumerar. Staden tar sitt ansvar och minskar utsläppen enligt klimathandlingsplanen. Alla stockholmare, oavsett plånbok, ska ha tillgång till naturupplevelser. Därför har vi fem nya naturreservat på gång runt om i stan. I söderort blir det Majroskogen, Bagisskogen och Fagersjöskogen så småningom. På det sättet säkerställer vi sammanhållna ekosystem och människors möjlighet att njuta av den stadsnära naturen.

Vårt Stockholm visar att vi kan och ska ställa om. Vi väljer en framtid där vi tar hand om vår miljö och om varandra.

Anförande nr 83

A n d e r s E d i n (SD): Ordförande och ledamöter! Stockholms miljö- och hälsoskyddspolitik behöver bli mer konkret och mer relevant för stockholmarnas vardag. Det är utgångspunkten i Sverigedemokraternas budget.

Majoriteten fortsätter att bygga ut administrationen och organisationen. Vi vill i stället förstärka det praktiska miljöarbetet, det som faktiskt gör skillnad för folks hälsa, trygghet och livskvalitet. Vi prioriterar renare vatten, bättre badplatser och ett tydligare ansvar för den försämrade vattenkvaliteten i våra sjöar och vattendrag – vi vill vända utvecklingen. Vi vill ha bindande och finansierade åtgärdsprogram. Vi vill inte ha fler mål utan genomförande.

Vi vill också skydda våra natur- och rekreationsområden från överexploatering. Nationalstadsparken och stadens naturreservat är ovärderliga. De ska inte naggas i kanten genom kortsiktiga projekt. Stockholm behöver mer natur, inte mindre.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Samtidigt fokuserar vår budget på konkreta folkhälsoåtgärder: minskad bullerexponering, bättre luftkvalitet där folk faktiskt bor, motverkande av överdriven UV-exponering samt fler träd och mer skugga i stadsmiljön. Det är folkhälsoinsatser som är både billiga och effektiva.

Vi tar även problemen med gäss och duvor på allvar. Det behövs ett stadsövergripande mål och riktiga åtgärder – inte bara omflyttningar utan faktiskt bestandsreglering där det krävs. Stockholmarna ska kunna använda parkerna utan att halka i avföring och ska slippa oroa sig för aggressiva fåglar när de badar.

När det gäller klimatpolitik, som majoriteten nu talar om, vill vi göra det som är ekonomiskt och tekniskt rimligt. Vi stöder solceller där de fungerar. Vi säger nej till vindkraft i skärgården – den skulle förstöra våra mest värdefulla miljöer.

Anförande nr 84

E l i n H j e l m e s t a m (L): Ordförande, fullmäktige och stockholmare!
Stockholm är till för oss stockholmare, som vill leva där tolerans och frihet finns och är i samspel med naturen i vår gröna och blå stad där alla har nära till natur och vatten.

Klimat- och miljöpolitiken har två syften. Å ena sidan ska klimatpolitiken möta det nödläge som världen står inför här och nu för att bygga ett starkare och mer hållbart samhälle. Här vill Liberalerna att Stockholms stad ska gå före och fortsätta den klimatomställning som är påbörjad. Vi ska minska utsläppen, klimatanpassa staden och stärka den biologiska mångfalden.

Å andra sidan handlar klimat- och miljöpolitiken mer direkt om oss människor också. I vårt fall handlar det om att säkerställa stockholmarnas tillgång till trevliga och rena grönområden, en grön stadsmiljö, ren luft och rent vatten. Därför ska vi planera för fler parker, badplatser och promenadstråk men också se till att de vi har håller tillräcklig kvalitet, så att stockholmarna faktiskt vill utnyttja dem.

I budgeten för 2026 satsar Liberalerna på en grön stadsbild, på mer utrymme för människor än för bilar och på att de ytor vi har och skapar ska vara snygga, trevliga och gröna. Det viktigaste av allt är att vi vill göra det enklare och billigare att välja el framför fossila bränslen. Liberalerna i Stockholm är till för oss som ska leva här nu och i framtiden. Med det yrkar jag bifall till Liberalernas budgetreservation.

Anförande nr 85

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare!
Klimatförändringarna innebär gradvisa men tydliga förändringar i förutsättningarna för en storstad som Stockholm. Politiken måste successivt anpassa staden, vår miljöövervakning och våra skyddsåtgärder och rusta staden även när förutsättningarna förändras.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en av stadens mest centrala nämnder. Den övervakar luften vi andas, vattnet vi dricker och badar i, maten vi äter, bullret vi utsätts för och kemikalierna som omger oss. Centerpartiet vill stärka just detta uppdrag. Stockholm ska aktivt investera i renare vatten, starkare ekosystem och bättre klimatanpassning.

Stockholm ska vara en stad som gör det enkelt för invånarna att själva bidra till omställningen. Därför föreslår vi i Centerpartiet i vårt budgetalternativ långsiktiga verktyg som stärker både miljöskyddet och stockholmarnas möjlighet att agera. Förutom att Centerpartiets klimatmiljard ligger kvar föreslår vi även en blå miljard som ger staden kapacitet att förbättra vattenkvaliteten och stärka den biologiska mångfalden. Vi föreslår även en klimatfond som mobiliserar företag, föreningar och hushåll i arbetet för att minska utsläppen.

Men Centerpartiets politik stannar inte där. Vi vill också stärka den lokala livsmedelsförsörjningen genom Matstaden Stockholm och med mer närodlad mat och hållbara upphandlingar. Stockholm ska vara en stad som investerar i framtiden och som ger människor möjlighet att bidra.

Jag yrkar därför bifall till Centerpartiets budgetreservation.

Anförande nr 86

A r o n M o d i g (KD): Fru ordförande! Stockholm, Sverige och världen står inför stora miljöutmaningar. Politikens roll i bemötandet av dessa ska vara att underlätta den omställning som redan pågår och röja hinder för den som kommer. Enligt subsidiaritetsprincipen ska vi som kommun arbeta med fokus på de frågor som vi har rådighet över. Våra förvaltningar ska bli mer energieffektiva, fasa ut miljöskadliga kemikalier, ta till vara teknikutvecklingen och successivt ställa om för att minska miljöpåverkan. Som kommun ska vi fokusera på städning och renhållning, välfungerande avfalls- och återvinningsverksamheter och sanering av mark och vatten. Dessa och närliggande områden är sådana som vi prioriterar i KD:s budgetförslag. Som kommun ska vi även underlätta omställningen för invånarna. Med fler laddplatser bidrar vi exempelvis till den pågående omställningen av fordonsflottan.

Den som läser KD:s förslag till budget ser att miljönämnden och stadsdelarnas stadsdelsmiljöverksamhet är två områden där vi överlag ligger lägre än majoriteten. Bakgrunden är delvis att vi i år, likt föregående år, har haft hög prioritet på att både undvika skattehöjningar och upprätthålla välfärden. Men vi motsätter oss också ett antal av majoritetens initiativ i sak utifrån vår uppfattning att Stockholm varken kan eller bör bedriva en miljöpolitik som går utanför det kommunala uppdraget. Stockholmarnas ekonomi och kommunens kärnverksamhet måste helt enkelt gå först ur det perspektivet. Jag yrkar bifall till KD:s reservation.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 87

F r i t z L e n n a á r d (M): Vi är nu framme vid mandatperiodens sista budget, så vi kan så smått börja utvärdera hur styret har skött sig. En del bra saker har förstås gjorts, och i en hel del ärenden är vi faktiskt eniga här i fullmäktige. Men det är inte min uppgift att stå och hylla majoriteten utan att visa på bristerna och alternativen.

Tonläget har inte sällan varit högt. Inte minst i dag har det gått höga svall i debatten, med mål som låter bra som sloganer men tyvärr ibland saknar verklighetsförankring. Jag tänker exempelvis på målet om de konsumtionsbaserade utsläppen. Vi var kritiska till målet när majoriteten lade fram det. Jag har gång på gång frågat hur detta ska gå till. Vi har inte fått några svar, och inte heller i den här budgeten finns det några svar. Förklaringen är enkel: Majoriteten har ingen aning om hur det ska gå till. Det är och har hela tiden varit ett tomt löfte. Dessutom har inte kommunen rådighet över vad stockholmarna väljer att göra med sina surt förvärvade pengar.

Det som styret har lyckats presentera är några kommunikatörer, några annonskampanjer och nu också ett förbud mot reklam för fossilbaserade produkter. Tyvärr får väl det här nästan anses vara kostnadseffektivt i jämförelse med mycket annat som majoriteten har sysslat med, som exempelvis återbruken i SVOA:s regi, vilka i bästa fall har en klimateffekt som ett avrundningsfel. Ett annat exempel är miljözonen, som mest verkar vara till för att göra livet surt för stockholmarna. Men det kanske inte är effekten som majoriteten är ute efter utan just saker som låter bra i valtal.

Klimatet behöver en seriös och effektiv miljöpolitik, inte symbol- och plakatpolitik. Moderaterna har just en seriös och effektiv miljöpolitik, och förhoppningsvis röstar stockholmarna bort nuvarande styre i valet nästa år.

Anförande nr 88

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag har sagt det förut: Det här målet är satt utifrån vad Miljömålsberedningen har räknat fram att vi måste göra för att vi ska ligga i linje med Parisavtalet. Vi kan inte ha lägre målsättningar.

Är det svårt? Ja, det har jag också sagt varje gång när det gäller stockholmarnas utsläpp. Men vi behöver göra det vi kan. Då är såklart återbrukstjänster, fritidsbibliotek, hållbart resande och det stöd till föreningslivet som vi nu inför viktiga pusselbitar. Men jag tycker till exempel att regeringen på nationell nivå borde sänka skatten på reparationer. Det är en skatt som ni höjde efter valet, Fritz Lennaárd. Moderaterna höjde en skatt! Varenda reform som var för klimatet rev ni upp.

En tredjedel av våra konsumtionsutsläpp i Stockholm kommer från byggsektorn. Vi har även detta år en hel rad med uppdrag i budgeten för hur vi ska pressa ned

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

utsläppen inom byggsektorn och få ökad cirkularitet i byggandet. Vi ska till exempel inrätta en återbrukscentral för byggmaterial för våra egna byggande bolag.

Får jag ett svar? Varför vill ni inte göra mer för att få ned konsumtionsutsläppen, Fritz Lennaárd?

Anförande nr 89

F r i t z L e n n a á r d (M): Vi vill förstås få ned konsumtionsutsläppen, men vi tycker att frågor ska hanteras där de hör hemma. Det här är en fråga som ska hanteras i riksdagen och förstås även internationellt, huvudsakligen på EU-nivå. Vi ska inte hålla på och posera och låtsas att vi har större inflytande än vad vi har. Vi ska vara ärliga inför väljarna, ta ansvar för det vi faktiskt kan påverka och göra det vi kan.

Jag lovar dig, Åsa Lindhagen, att Moderaterna är för att sänka skatten – överallt, alltid och av vilken anledning som helst. Miljö- och klimatarbete är en alldeles utmärkt anledning. Vi är för sänkt skatt!

Anförande nr 90

F e l i c i a S c h a r t n e r G i e r t t a (S): Ordförande! Målet att halvera de konsumtionsbaserade utsläppen är ambitiöst men också nödvändigt. Vi kan inte backa från någonting för att det är svårt.

Stockholms stad upphandlar för 40 miljarder om året. Därför har vi en stor möjlighet att påverka. Vi tar genom det här steg för att faktiskt nå Parisavtalets mål. Vi satsar på ökad energiproduktion och ökad lagring av energi, stärker det cirkulära arbetet, minskar plastanvändningen och så vidare. Men på nationell nivå driver regeringen på för att öka utsläppen, framför allt genom den minskade reduktionsplikten.

I er budget pratar ni ganska mycket om innovation som lösningen, Fritz Lennaárd. Det är visserligen jättepositivt, men att bara prata om det leder inte till några utsläppsminskningar här och nu. Vilka är era konkreta förslag för hur Stockholm ska minska utsläppen?

Anförande nr 91

F r i t z L e n n a á r d (M): Några av de förslagen redogjorde jag för i mitt inledningsanförande, Felicia Schartner Gierdda. Men jag kan börja med att prata om de konsumtionsbaserade utsläppen. Än en gång får jag höra att staden upphandlar för så mycket. Det är helt sant, och vi ska ställa krav i upphandlingar. Men 65 procent av de klimatbaserade utsläppen kommer från stockholmarnas privata konsumtion. Hur ska de totala konsumtionsbaserade utsläppen kunna halveras om vi inte kommer åt stockholmarnas egna utsläpp? Det är det här jag är kritisk mot. Jag tycker att det är löjligt att stå och posera med en miljöpolitik som inte är verklighetsförankrad – man har inte någon chans att påverka.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Det för mig vidare till det du sa om vår regering. Det som vår regering gör är just att lägga fram en verklighetsförankrad politik som håller över tid. Det är klart att man ibland kan önska att saker skulle gå fortare. Men man kan inte ta för stora steg, för då kommer det inte att hålla över tid. Man måste ta saker vartefter i den takt som är möjlig.

Anförande nr 92

M a r i a M u s t o n e n (V): Vi står inför en stor omställning av byggandet. Vi behöver ändra på vårt sätt att tänka i hela byggprocessen för att använda resurserna på ett mycket effektivare sätt och få ned klimatutsläppen. Det är oftast mycket lättare och billigare att riva och bygga nytt än att renovera. Stadsbyggnadsnämnden ska därför utveckla arbetssätt som stimulerar om- och tillbyggnation i stället för rivningar. Bostadsbolagen ska fortsätta att arbeta med varsamma renoveringar.

När man ändå river behöver man bli mycket bättre på att återanvända inventarier, byggelement och material. Nu arbetar varje bostadsbolag för sig. Till exempel sparade Micasa 4,4 ton koldioxid bara genom att återbruka lösullsisolering på Edö i Farsta strand när det byggdes om till seniorbostäder. Många bäckar små – det är bra, men återbruket behöver skalas upp. Då behövs nya arbetssätt, digitala verktyg och lagerutrymmen. Det behövs utbyte mellan stadens nämnder och bolag för att rätt material ska vara på rätt plats. Därför ska en återbrukscentral för byggmaterial etableras. Detaljplaneringen av stadens upphandlingar av byggentreprenader ska också ställas om för att främja återbruk och minskad klimatpåverkan. Det finns många utmaningar i detta arbete. Samtidigt finns det mycket att vinna. En stor organisation som Stockholms stad har de förutsättningar som krävs för att göra skillnad och visa vägen framåt.

Anförande nr 93

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska läsa en fantastisk text från vårt kommunalråd i Jokkmokk, Henrik Blind, om människans roll i den biologiska mångfalden.

Fjällugglan är nu förklarad utdöd i Sverige. Markerna minns hennes fotspår – små, små avtryck i snön, de där cirkelarna av stilla tyngd, nästan som om själva marken knappt vågade bära henne. Nu är de borta. Snödrevet har sopat undan spåren. Vinden har suddat ut minnet av hennes lätta steg. Kvar finns bara en tystnad som känns gammal, som om den redan sörjt länge. En halv grad, ett tal, en kurva i en rapport, en liten förändring i luftens väsen – en halv grad spelar väl ingen roll, säger någon. Någon annan skrattar torrt och kastar ord som ”klimathysteriker” mot dem som fortfarande ropar: Varning!

Under tiden har fjällens drottning tystnat. Hennes klara gula ögon, som två solar i vinterns eviga skymning, har slocknat – en efter en, där norrskenet brukade dansa

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

över hennes domäner. Men det var inte bara värmen som tog henne. Det var tystnaden under snön. Den där underjordiska världen av liv och rörelse, där sorkar och lämlar en gång sprang som blod genom tundrans ådror. När vintrarna blev blötare och isarna tjockare och snön förvandlades till skare som kvävde, då dog hennes jaktmarker. De små kropparna frös ihjäl i sina gångar, och med dem försvann hennes livsluft. För en fjälluggla utan gnagare är en drottning utan rike, en hunger som ekar över mil av tomhet. Fjällugglan var inte bara en fågel. Hon var en puls, en rytm i tundrans hjärta. När hon svävade över vidderna rörde sig något större. Något som inte kunde mätas i data eller diagram.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 94

Thomas Ehrnström (V): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Stockholm Vatten och Avfall, SVOA, står inför flera stora utmaningar framöver. I de stora projekten Stockholms framtida avloppsrening och Stockholms framtida vattenförsörjning görs nu stora investeringar för framtiden. Projekten har tidigare drabbats av betydande budgetöverskridanden. Utmaningen blir att ta kontroll över kostnaderna och undvika fördyringar, vilket vi är på god väg att lyckas med. Externa granskningar och bättre budgetuppföljning pågår och är nödvändiga för att man ska återfå förtroendet för SVOA och för att projekten ska kunna slutföras utan ytterligare kostnader. Den rödgröna majoriteten utgör en garant för detta.

SVOA måste också hantera den ökning av kostnaderna som skett på grund av inflation och höjda priser inom bygg- och anläggningssektorn. Det påverkar både pågående projekt och framtida investeringar. Det kräver en mer flexibel planering och noggranna indexjusteringar. Samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har inletts i större projekt. På grund av förändringar som skett i bolagets ledning under tidigare år samt den dränering av kompetens som skedde i bolaget när man skulle göra om organisationen till en ren beställarorganisation måste SVOA nu stabilisera sin interna styrning och förbättra sin strategiska ledningsstruktur genom att förstärka den egna kompetensen i projektledningen, och det görs nu. Det handlar om att skapa förtroende och säkerställa att en ny ledning kan hantera stora och komplexa projekt i framtiden. SVOA ska fortsatt vara en tydlig miljöprofil i Stockholm och ska tillsammans med bland annat miljöförvaltningen och berörda nämnder och bolag vara en spjutspets i klimatarbetet.

Anförande nr 95

Fritz Lennar (M): Ordförande! Jag håller förstås med om att SVOA står inför stora utmaningar och att det finns stora investeringar som behöver göras. Mycket av det du säger är också klokt, Thomas Ehrnström. Men jag tycker att det ringer lite falskt när man samtidigt ger SVOA massor med uppdrag som inte har att

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

göra med det huvuduppdrag som SVOA har att sköta. Till exempel driver SVOA stora annonskampanjer i kollektivtrafiken och på nätet. Man kan ifrågasätta om det är rätt användning av taxepengarna, kanske framför allt just eftersom SVOA står inför så stora investeringar. Hur rimmar ditt tal om att man ska hålla hårt i pengarna med att man inte vill skära bort onödiga och överflödiga utgifter som ligger utanför SVOA:s egentliga ansvarsområde, Thomas Ehrnström?

Anförande nr 96

T h o m a s E h r n s t r ö m (V): Vi pratar om jättestora pengar: 30 miljarder fram till 2050. Att man behöver göra lite reklam för sig och komma med olika former av pr tycker jag inte är så konstigt. Jag har inte siffrorna i huvudet på hur mycket pengar det rör sig om. Men vi i SVOA har ju genom åren gjort projekt gällande reklam för vårt goda vatten. Vi har haft vattenprojekt i staden. Jag tycker att det är bra att man gör det.

Anförande nr 97

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Jag vill lyfta stadens vattenmiljöer. Rent vatten är en grundförutsättning för både liv och rättvisa. Det handlar inte enbart om teknisk förvaltning utan även om demokrati i praktiken och social rättvisa.

Staden måste fortsätta att minska förekomsten av skadliga svärnedbrytbara ämnen. Här är arbetet mot PFAS oerhört viktigt. Stockholm har redan kartlagt källor, förbättrat reningen och fasat ut flera PFAS-innehållande material i våra egna verksamheter.

Vi måste fortsätta att stoppa tillförseln vid källan och ta ansvar för att skydda våra vatten och stockholmarnas hälsa. För att lyckas behöver vi utveckla både vattenproduktionen och reningen men även arbeta uppströms för att minska tillförseln av farliga kemikalier och läkemedelsrester.

Arbetet för god vattenstatus måste fortsätta i hög takt. Vi behöver stärka restaureringsinsatserna, arbeta förebyggande mot nya föroreningar och förbättra fördröjning och rening av dagvatten i ett växande Stockholm. Här blir de lokala åtgärdsprogrammen helt centrala. Genom dem kan vi identifiera de mest belastade vattenmiljöerna och rikta insatser dit där behoven är som störst. Det stärker ekosystemen, förbättrar folkhälsan och säkerställer att miljöarbetet blir jämlikt i hela staden.

Rena vatten och livskraftiga ekosystem är en rättighet för stockholmarna. Den här budgeten ger oss verkligen verktygen för att fortsätta det arbetet. Vårt uppdrag är att se till att de används. Stockholms utveckling får aldrig stå i motsats till miljön och folkhälsan. Den ska utgöra en möjlighet att bygga en stad som är renare, friskare och rättvisare.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 98

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Stockholm kan bättre. Vår stad förtjänar en politik som tar ansvar, inte en politik som kostar mer, levererar mindre och lämnar problemen olösta. I dag har vi de högsta skatterna någonsin och samtidigt de högsta skulderna någonsin. Det är ett dubbelt svek mot stockholmarna, och det är ett tydligt tecken på att Stockholm behöver en ny ledning och en bättre klimatpolitik.

Moderaterna står för en klimatpolitik som fungerar, inte för symbolpolitik. Vi satsar på det som gör verklig skillnad: fler solceller, energieffektivare fastigheter och fler laddstolpar. Vi satsar också på ett modernt vatten- och avloppssystem. Det behövs, inte minst i Enskede, där jag bor. Där fortsätter vänsterstyret att planera för stora lägenhetshus i parker, trots att va-systemet redan är hårt ansträngt. Hundratal fastighetsägare drabbades av översvämningar för bara ett par år sedan. Mot bättre vetande och mot stadens egen skyfallsutredning, som visar att området riskerar att drabbas igen, driver vänsterstyret ändå vidare projekt som hårdgör mark, tar bort träd och kopplar på fler hushåll på ett redan överbelastat system, med exempelvis 40 bostäder vid Sockenplan och flervåningshus vid Enskede vårdshus.

Ni blundar för de problem som vi har. Moderaterna säger nej till ovarsam exploatering och ja till att bevara grönytor som skyddar mot värme, ger bättre dagvattenhantering och höjer livskvaliteten. Vår politik bygger på en enkel insikt: Tillväxt är inte ett hot mot klimatet. När ekonomin växer minskar utsläppen genom renare teknik och effektivare resursnyttjande. Ett fattigare samhälle som beskattas hårt och hålls tillbaka har till slut inte råd med miljö- och klimatförbättringar. Stockholms företagare och innovatörer är en del av lösningen. Därför behöver vi ett bättre företagsklimat och högre tillväxt och absolut inte högre skatter. Stockholm behöver en politik som tar helhetsansvar för klimatet, ekonomin och framtiden, inte symbol- och låtsaspolitik. Stockholm behöver en ny kurs och en effektiv moderat miljöpolitik.

Anförande nr 99

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag tycker att det är ganska magstarkt att säga att ni har en fungerande klimatpolitik, Jonas Nilsson. Ni har nedmonterat klimatpolitiken på nationell nivå. Dessutom är alla de åtgärder som du nämnde i ditt anförande även vår politik. Vi satsar på typ samma saker. Ni har inga egna idéer. Det verkar som att ni i oppositionen tävlar om vem som ska ha minst klimatbudget och minst medel till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Ni vann inte – det var Kristdemokraterna som vann. Men jag skulle vilja att du utvecklade lite hur Moderaternas klimatpolitik fungerar. För mig framstår det som att ni inte har någon klimatpolitik över huvud taget.

Anförande nr 100

J o n a s N i l s s o n (M): Vi menar att det är just tillväxt och teknikutveckling som har gjort att Sverige minskat utsläppen snabbare än nästan något annat land på

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

jordklotet. Det är gröna innovationer, inte växande regelverk, som gör verklig skillnad. Er politik bygger på idén att Stockholm ska minska utsläppen genom att göra allt dyrare, svårare och långsammare. Men det är inte klimaträttvist att säga nej till företagande och ja till fler kommunala förbud. Moderaterna fokuserar på det som ger faktiska utsläppsminskningar: ny teknik, energieffektivisering, renare transporter, solceller och förbättrad va-infrastruktur. Företagare, innovationer och lägre skatter är vägen till bättre miljö och klimat. Stockholm behöver en ny politik och en ny ledning.

Anförande nr 101

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! I en klassisk studie jämfördes sjukhuspatienter som hade utsikt mot träd från sjukhusrummet med sjukhuspatienter som hade utsikt mot en tegelvägg. Resultaten visade att de som såg träd tillbringade färre dagar på sjukhus och behövde mindre smärtstillande läkemedel. Naturen minskar stress och gör att vi återhämtar oss snabbare och mår bättre. Naturen ger oss också frisk luft att andas, vatten att dricka och bada i, mat att äta, svalka under värmeböljor och minskade översvämningrisker när det regnar. Vi människor är beroende av naturen, och det är inte så konstigt. Vi är ju en del av den, även om det ibland ter sig som att vi har glömt bort det.

Naturen har också en egen rätt att finnas. Därför fortsätter vi att skydda och stärka naturen även 2026. Vi inrättar tre nya naturreservat: Ålstensskogen-Storskogen i Bromma, Kyrkhamn-Riddersvik i Hässelby och Majroskogen i Gubbängen. Vi inrättar ytterligare fem biotopskyddsområden utöver de fem som redan har inrättats. Vi fortsätter det prioriterade arbetet med att inrätta ett naturreservat i Bagarmossenskogen. Vi gör också en storsatsning på Stockholmsnaturen och lägger över 250 miljoner på investeringar i naturvård och skötsel. Det är en ökning med 80 miljoner jämfört med 2025. En hållbar stad är en grön stad, en härligare stad där både vi och naturen mår bättre.

Anförande nr 102

J o n a s N i l s s o n (M): Kollektivtrafiken har varit en paradgren i Stockholm, Åsa Lindhagen. Men efter valet 2022 har Miljöpartiet och Socialdemokraterna gjort nedskärningar i regionen. Var sjätte buss är borta sedan augusti 2024. Man har väl lagt till några 2025. Men det är ändå 688 färre avgångar per dag. Det totala antalet nedlagda busslinjer är 22, och det är 15 procent färre tunnelbaneavgångar. Nedskärningarna försvårar för hundratusentals stockholmare med ökad trängsel och färre t-banetåg. Bilarna ökar när kollektivtrafiken sviker.

Miljöpartiet *pratar* om miljö och klimat. Men vad säger du till miljöpartikollegorna, Anton Fendert och Jakob Dalunde, om kollektivtrafikhaveriet som ditt parti står för? Berätta gärna för oss här i fullmäktige! Kommer ni att fortsätta att göra de här

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

nedskärningarna i kollektivtrafiken om ni vinner nästa val också? Behöver Stockholms stad starta de gamla kommunbussarna igen?

Anförande nr 103

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Ekonomin var ju körd i botten. Jag vet inte hur länge Moderaterna styrde. Var det 16 år? Det kanske var ännu mer. Där har regionen haft ett stort jobb att göra. Inte ett jota hjälp har de fått från regeringen på nationell nivå.

Vet du vad jag kan lova, Jonas Nilsson? Blir det regeringsskifte i nästa val, 2026, så att vi får en rödgrön regering på plats, då kommer vi att prioritera kollektivtrafiken. Det lovar jag. Regionerna kommer inte att stå ensamma längre. Så gjorde vi förra gången vi satt i regering, och så kommer vi att fortsätta att göra. Vi ska inte lämna regionerna i sticket.

Nu har de gjort det här jobbet och fått ordning och reda på ekonomin. Det är klart att vi vill se en annan kollektivtrafik. Vi vill se satsningar på bussar, på bättre tåg och på pendeltåg som fungerar. Det har varit en jättetuff period, men det har också varit en jättetuff ekonomi som de har haft att hantera. Där behöver den statliga nivån stötta upp. Därför hoppas jag på ett regeringsskifte nästa år.

Anförande nr 104

E l i n H j e l m e s t a m (L): Ordförande! Jag ska ställa en fråga till Åsa Lindhagen, och jag hoppas att svaret inte är vad regeringen borde och inte borde göra nu.

Vi har på området avlopp fått se projektkostnader skena iväg på ett sätt som inte borde vara möjligt. Det bästa exemplet – eller värsta egentligen – på det här är vattentunneln i Bromma, som du och jag har pratat många gånger om här, Åsa. Det är uppenbart att stadens avtal och upphandlingar inte har granskats ordentligt. Konsekvenserna av det blir skenande kostnader och att vi har mindre pengar att lägga på saker som är viktigare.

Nästa stora projekt i staden kommer antagligen att bli området där Bromma flygplats ligger i dag. För att förhindra att kostnaderna skenar ännu en gång vill vi ha kostnadscontrollrar. Kommer du att förhindra att staden får fler miljardnotor, till exempel i Bromma? Verktygen som hittills har använts har uppenbarligen inte fungerat.

Anförande nr 105

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag beklagar att det är jobbigt att vi drar upp regeringen, men vi måste kunna prata om den när den påverkar stockholmarna i vår stad – bara så att jag har det sagt.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

När det gäller våra investeringar är det så att vi har gjort ett stort jobb med att få en bättre kontroll av hur det är när vi sätter igång projekten. När vi gör miljardinvesteringar ska vi därmed ta ytterligare några steg för att granska projekten. Det som har varit problemet med SFA-projektet, som jag pratade om innan också, är ju att man inte har gjort rätt kostnadsuppskattningar från början. Så kan vi inte ha det.

Jag tycker att det är en jätteviktig fråga som du tar upp, Elin Hjelmestam. Vi måste ha ordning och reda. Vi måste veta vad saker kostar. Till exempel har vi inne i Henriksdalsberget sprängt ut ett helt nytt våningsplan som vi inte visste att vi skulle spränga ut. Det här handlar ju om stockholmarnas pengar. Jag vill tacka för att du tar upp detta. Det är bra att vi fortsätter att ha den här diskussionen igång och att vi som sagt har ett bättre grepp kring investeringarna. Det känner jag mig trygg med. Men vi kommer aldrig att kunna veta exakt vad som händer i vår omvärld. Har vi krig påverkar det också byggkostnader och så vidare. Men vi ska göra vad vi kan för att ha ordning och reda. Tack för frågan!

Anförande nr 106

A n d e r s E d i n (SD): Fru ordförande! Stockholm behöver säkra rent vatten, rena sjöar och ett va-system som fungerar även när staden växer. Men i dag fungerar inte ekonomin bakom vatten- och avloppsinvesteringar. Stockholm får betala en alldeles för stor del av kostnaderna, även för projekt som ligger utanför våra gränser. Det är som sagt inte rimligt. Sverigedemokraterna vill därför göra om finansieringsmodellen, så att kostnaderna delas rättvist.

Vi har stora miljöproblem som inte hanteras ordentligt. Det finns över 3 800 förorenade markområden i Stockholm. Många riskerar att läcka ut miljögifter till våra sjöar. Ändå finns ingen tydlig plan för vilka områden som ska saneras först. Här kräver vi en ordentlig kartläggning och en tydligare prioritering. Badvattenkvaliteten i flera sjöar har också försämrats. Det tas fram program och planer, men ofta är de varken bindande eller finansierade, och då händer ingenting. Om staden beslutar att en sjö ska renas bör pengarna finnas på plats, så att åtgärderna genomförs på riktigt.

Men låt oss också vara tydliga med de stora problemen bakom allt detta. Stockholms stora projekt drar gång på gång iväg i kostnader. Vi har sett mångmiljardrullning i flera stora projekt, som Slussen och förbifarten. Markarbeten, upphandlingar och tekniska lösningar har blivit dyrare än beräknat. Det som börjar på 5 miljarder slutar på 10 miljarder, och det som ska ta fem år tar tio år.

Sverigedemokraterna vill ändra på detta. Stockholm måste börja lägga pengar på det som gör mest nytta. Vi måste helt enkelt prioritera, i stället för att projekt gång på gång blir dyrare än planerat och tränger undan viktiga investeringar som betyder mycket för folk.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 107

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Sverigedemokraterna talar gärna om att bevara det gamla, det rena och det värdefulla. Men när det kommer till just klimat- och miljöpolitik gör ni faktiskt raka motsatsen. Ni säger nej till förnybar energi som behövs nu och lägger all vikt vid framtida teknik som inte existerar ännu: minikärnkraft. Ni driver också en trafikpolitik som ökar utsläppen.

Jag undrar varför ni för en miljöpolitik som inte värnar om den glittrande svenska skärgården, rena vatten för lekande barn, det blågula sommarlandskapet och den rena svenska natur som generationer har njutit av. Varför vill ni föra en miljöpolitik som inte värnar om något av detta utan i stället konserverar problem som hotar just dessa värden, som är vårt svenska arv?

Anförande nr 108

A n d e r s E d i n (SD): Jag tackar för frågan. Det är ju inte riktigt sant. Vi satsar bland annat pengar på att åtgärda de 3 800 förorenade markområdena. Vi vill att man ska rena vattendragen för framtida generationer, så att de ska ha rent vatten. I dag sätter man stora visionära mål för vad man ska uppnå – jag kommer att tänka på Powerpointpresentationer. Men problemet är att det oftast inte finns någon finansiering för de här projekten. Mycket av pengarna försvinner i de stora slukhålerna i de stora prestigeprojekt som vi gör. När det väl gäller att göra de direkta insatser som berör folk – ja, då finns det inga stolar.

Anförande nr 109

F e l i c i a S c h a r t n e r G i e r t t a (S): Fru ordförande! Stockholm genomför just nu en av de största naturvårdssatsningarna i stadens moderna historia. Medan regeringen, som går i Sverigedemokraternas ledband, i stället backar från miljöarbetet och gör det svårare att skydda naturen går vi i Stockholm åt motsatt håll. Vi stärker naturen och den biologiska mångfalden, som är en förutsättning för allt liv. Vi inrättar tio nya biotopskyddsområden runt om i staden och tar därmed ett historiskt kliv för att skydda och bevara viktiga livsmiljöer för växter och djur.

I Sverigedemokraternas budget kan vi bland annat se hur ni säger nej till vindkraftverk i skärgården. I stället säger ni med glädje ja till att man i Stockholm ska bygga små kärnkraftverk. Förutom att det låter som en extrem säkerhetsrisk i en region där 2 miljoner människor bor undrar jag med tanke på er Nimby-identitet – att säga nej till i princip alla byggen: Var ska de här kärnkraftverken byggas?

Anförande nr 110

A n d e r s E d i n (SD): Nu är det väl inte tänkt att staden ska driva kärnkraftverk, oavsett om vi styr den här staden eller inte. Det är snarare så att Stockholm ska vara en utvecklingsstad där vi hittar komplementen till den befintliga energiförsörjningen. Om man tittar på de här vindkraftverken ser man ju att det är katastrof. Många

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

investerarare drar ned på vindkraftverken. Vi sitter nu också med ett stort problem i form av de kinesiska bolag som har fått hur mycket pengar som helst av staten. Förr eller senare ska de här vindkraftverken restaureras. Vem ska ta hand om allt detta? Är det våra skattebetalare som i vanlig ordning ska finansiera upprensningen och städningen? Det lär ju knappast vara dessa bolag som kommer att stå och städa upp det här.

Anförande nr 111

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ska ni bygga kärnkraft finns det väl knappt några pengar kvar, skulle jag tro, till någonting av vindkraft etcetera. Men strunt i det! I er budget – om vi håller oss till Stockholm – tar ni bort i stort sett allt miljö- och klimatarbete ur den centrala medelsreserven. Det handlar om pengar till biologisk mångfald, Kemikaliesmart skola och förskola, som ska skydda våra barn från gifter, miljöarbete i stadsdelarna och en återbrukscentral för byggmaterial. Ni gör också stora besparingar på miljö- och hälsoskyddsnämnden: 15 miljoner kronor. I stället ska Stockholm göra internationella biståndsinsatser, det vill säga inte ta ansvar för våra egna utsläpp utan strunta i att minska våra konsumtionsutsläpp, som orsakar utsläpp i andra länder. Detta är såklart helt avgörande för om andra länder ska kunna minska sina utsläpp.

Min fråga är: Varför gör ni de här jättebesparingarna på Stockholms miljö- och klimatarbete?

Anförande nr 112

A n d e r s E d i n (SD): Jo, det är ganska enkelt, Åsa Lindhagen. Vi har ju en budget att jobba efter, och vi har valt att prioritera de områden som vi tycker är viktiga och berör. För att kunna finansiera det här utan ytterligare skattehöjningar är vi tvungna att använda de pengar som finns inom den ram vi har att jobba med. Vad jag vet har vi skurit ned i budgeten med ungefär 5 procent. Vi har skurit ned med 15 miljoner i en budget på strax över 260 miljoner. Det är det pris vi får betala för att hålla oss inom de ekonomiska ramar vi har.

Anförande nr 113

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Vi kan väl konstatera att Sverige har väldigt låga utsläpp per capita och att vi har lyckats kombinera det med hög ekonomisk tillväxt. Det gör att vi är en stor förebild för stora delar av världen. Stockholm är härvidlag inget undantag, utan tittar man på datan ser man att vi har låga utsläpp per capita och har kommit väldigt långt. Om man då vill komma ännu längre, vilket vi alla vill, är det såklart lätt att man tar till en del symbolåtgärder, såsom fossilfri reklam och den här diskussionen om konsumtionsbaserade utsläpp, och glömmer det stora.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Något jag blir lite konfunderad av i den rödgröna budgeten är byggpolitiken. Vi ska enligt majoriteten ha en ganska aggressiv förtätning av våra villaområden, minska grönyrtorna och genom kraftig belåning av allmännyttan bygga ut kommunala hyresrätter i betong och glas. Byggsektorn står för 22 procent av alla utsläpp. Skulle vi bara prioritera klimatet skulle vi inte bygga fler bostäder i Stockholm. Det finns en målkonflikt – vi måste ju ha fler bostäder. Men jag kan inte förstå hur Miljöpartiet kan gå med på den här förtätningspolitiken. Det står uttryckligen i budgeten att vi ska bygga fler flerfamiljsbostäder i våra gröna villaområden. Tänk på vilka utsläpp det ger! Stora betongklunsar! Varför gick ni med på det? Det tycker jag inte låter särskilt miljöpartistiskt. Då är det ju bättre att rösta på en moderat budget, som står för mer radhus- och villaområden, och kanske inte alls bygga så mycket nya bostäder om inte stockholmarna behöver dem.

Anförande nr 114

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Då vill jag passa på att informera om att det blir samma utsläpp vad vi än bygger. Vi behöver bygga bostäder. Att det finns en målkonflikt håller jag helt med om, Per Rosencrantz, och den hanterar vi ju hela tiden. Vi jobbar också jättemycket med att skydda natur i Stockholm just nu. Men vi behöver också bygga bostäder, och det står Miljöpartiet bakom. Vi behöver fler hyresrätter, till exempel så att ungdomar har möjlighet att flytta hemifrån. Därför behöver vi också jobba med att minska utsläppen från byggsektorn. Det är en av de mest prioriterade frågorna, eftersom det är där de stora konsumtionsutsläppen finns. Vi har en rad uppdrag och konkreta åtgärder för att jobba med just det.

Vi skulle också gärna vilja se att regeringen snabbare fick på plats de gränsvärden som är på gång för klimatbelastning. Det tror jag skulle kunna ha stor betydelse för att vi ska kunna ta steg framåt och pressa utsläppen från byggsektorn i hela Sverige. Men vi kan inte ha en situation där vi inte bygger en enda bostad, för vi behöver också bostäder. Vi behöver bygga dem med så lite utsläpp som möjligt.

Anförande nr 115

P e r R o s e n c r a n t z (M): Åsa Lindhagen har helt rätt i att det finns en målkonflikt här. Det finns också en annan målkonflikt, som man konkret sitter och hanterar i bostadsbolagen: Hur mycket tunnare ska vi göra väggarna? Hur mycket mindre ljusutsläpp ska vi göra? Det ska ju fortfarande vara en trevlig boendemiljö. Om vi ändå ska ta den här stora kostnaden i form av utsläpp kanske vi ska bygga så fint och bra som möjligt. Så kan man tänka.

Men det viktigaste tror jag ändå är att inte bygga onödiga bostäder, det vill säga bostäder som är så pass dyra att ingen som skulle kunna ha råd att flytta in i dem vill göra det. De som har råd att flytta in i en trea för 17 000 kronor på nedre botten i Farsta vid en motorväg vill inte göra det. Därför blir dessa lägenheter tomställda, och så får vi flytta dit personer som går på försörjningsstöd. Det visar att vi egentligen

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

har byggt bostäder som det inte finns en marknad för. Och det, mina damer och herrar, innebär onödiga utsläpp.

Anförande nr 116

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Per Rosencrantz var inne på att vi har lägst utsläpp per capita. Det är gamla nyheter. Under Tidöregeringen har utsläppen ökat i Sverige. År 2024 ökade utsläppen med 7 procent. Det är en hisnande siffra. Ni har medvetet nedmonterat hela klimatpolitiken i Sverige, Per. Ni har ingen klimatpolitik. Sedan står du här och säger att ni vill ha fungerande åtgärder. Men ni har inga åtgärder över huvud taget. Ni pratar fint om till exempel elektrifiering och så, men ni har inga åtgärder. Ni har inga idéer över huvud taget.

När det gäller byggandet och naturen: Den här majoriteten skyddar mer natur än någon annan majoritet har gjort i det här huset förut.

Anförande nr 117

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag ber om ursäkt, fru ordförande – det blir nödvändigt att adressera den nationella politiken här. Vi får väl se vad utsläppen summeras till för hela innevarande år och nästa år. Trots allt är det så att om hela klimatpolitiken bygger på att Sveriges bilägare och småbarnsfamiljer, de som pendlar till äldreomsorgen i Kiruna och så vidare, inte ska ha råd att tanka är det inte en politik som kommer att fungera. Det är ju det som det handlar om här: Man har tagit bort reduktionsplikten och därmed gjort det billigare att tanka. Billigt i tanken, billigt på banken, som man säger. Detta har man gjort för att värna hushållens ekonomi och för att även ha ett folkligt stöd för klimatåtgärderna. Om man inte hade gjort det här hade vi fått ett enormt bakslag. Jag är väldigt stolt över den här regeringens klimatpolitik och ekonomiska politik.

Anförande nr 118

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Fru ordförande! Kära fullmäktige! När jag läser den här budgeten för miljö- och hälsoskyddsnämnden slås jag av två saker. För det första är det väldigt många ”utreda”, ”pröva”, ”kartlägga” och ”undersöka”. För det andra: Om det finns en verksamhet som ännu inte drivs i egen regi är det bara en tidsfråga när det kommer att ske. Här handlar det exempelvis om återbrukscentraler, en kommunal plantskola för träd och begränsning av underentreprenörer. Man kan säga att det blev väldigt mycket organisation men mindre miljönytta. Stockholmarna förtjänar bättre och borde kunna förvänta sig mer: renare vatten, effektivare klimatinvesteringar och så vidare. Det är investeringar och resultat som avgör hur vår stad faktiskt mår och inte antalet arbetsgrupper eller vilka verksamheter som staden äger.

Moderaternas miljöpolitik fokuserar på det som gör stor skillnad. För att nämna några saker: bättre miljötillsyn, effektivare energiåtgärder, snabbare handläggning,

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

tydliga mål och mätning. Vi tror också på att använda de aktörer som är bäst lämpade för uppgiften, oavsett om det är staden, en upphandlad aktör eller näringslivet. Våra miljöutmaningar löses inte genom ideologiska låsningar utan genom att vi samarbetar med all den kompetens som finns i Stockholm. Stockholm behöver en miljö- och hälsoskyddsnämnd som är en motor i klimatarbetet och inte en motor i kommunal expansion. Med tanke på att det är över 20 uppdrag som börjar med ”utreda” måste jag ändå ställa frågan: Vilka miljöåtgärder kommer majoriteten faktiskt att genomföra under 2026 och inte bara påbörja?

Jag yrkar bifall till Moderaternas budgetförslag.

Anförande nr 119

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Tack för inlägget! Jag har ju radat upp en hel rad olika konkreta åtgärder. När det gäller miljö- och hälsoskyddsnämnden har vi en förvaltning som sitter på expertis av olika slag, och den behöver vi använda för att hela tiden se vad som är nästa steg som vi behöver ta. Då tycker jag att det är väldigt ansvarsfullt att utreda frågor, till exempel det här föreningsstödet som vi inför 2026. Det är någonting som vi utreder under 2025, vilket jag tycker är en rimlig ordning för att få kvalitet i de reformer som vi genomför.

Vi jobbar hela tiden med insatser för biologisk mångfald och lägger 250 miljoner i insats för att stärka den genom att ta hand om våra grönområden och så vidare. Det finns vattenpengar, och vi planterar träd. Vi ska också öppna en återbrukscentral för byggmaterial för att pressa utsläppen i byggsektorn. Vi underlättar återbruk för stockholmarna, konkret ute i stadsbilden med lastbilar som åker runt och så vidare.

Det finns alltså hur många exempel som helst på olika typer av miljö- och klimatåtgärder i budgeten. Det du radade upp var kloka förslag som vi också gör; det är roligt att vi är överens!

Anförande nr 120

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Tack så mycket, Åsa, för det förtydligandet! Jag tror att vi alla i den här salen värnar väldigt mycket om miljön. Jag kan bara, som jag nämnde innan, konstatera att det handlar väldigt mycket om att utreda, pröva och så vidare. Vi är ändå oroliga: Kommer något av detta att genomföras under 2026?

Anförande nr 121

B j a r n e S n i s S i g t r y g g s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Vi ska nu debattera en rödgrön budget med massvis av förslag för att göra Stockholm till en tryggare, grönare och rättvisare stad. Detta genomsyrar även miljödelen. Här vill jag fokusera på två områden som exemplifierar hur arbetet för en grönare stad också hör ihop med arbetet för en tryggare och rättvisare stad.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Till att börja med rör det förslaget om att den gemensamma tillsynen ska gå från att vara ett projekt till att göras permanent. Begreppet gemensam tillsyn kanske inte i sig låter som en nyckelfaktor i kampen mot organiserad brottslighet och för ökad trygghet, men det är faktiskt det. Vi ser i dag hur välfärdsbrottsligheten göder de kriminella gängen, och där har det redan så viktiga tillsynsarbetet blivit ännu viktigare. Vi vet också att de oseriösa aktörer som bryter mot exempelvis miljölagstiftningen inte sällan också bryter mot exempelvis arbetsmiljölagstiftning.

Från vår sida i nämnden har vi sett hur projektet har varit både effektivt och lyckat, eftersom man har arbetat aktivt med riskbaserad tillsyn, informationsdelning och ökad kunskap om den tillsyn och de lagrum som andra myndigheter arbetar efter. Att göra detta lyckade projekt permanent är bra för det seriösa företagandet och avgörande för att arbeta mot välfärdsbrott. Det gör Stockholm tryggare.

Jag vill också nämna vårt arbete med klimaträttvisa, inte minst den orättvisa som det innebär att de allra rikaste ofta drabbas allra minst medan de som släpper ut allra minst ofta är de som drabbas allra mest, bland annat på Järva. I denna budget höjer vi därför också satsningarna i drift och investeringar på stadsmiljö, parker och grönområden med störst behov utifrån bland annat värmeöar.

Jag är väldigt stolt över att tillhöra en majoritet som tar de här kliven och gör Stockholm tryggare, grönare och rättvisare. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens partistödets budget.

Anförande nr 122

A s h n a I b r a h i m (C): Ordförande! Borgarrådet Åsa Lindhagen vet att vi delar många ambitioner och i mycket har samma engagemang när det gäller de gröna frågorna. Men i dag tycker jag faktiskt att det finns en tydlig skillnad mellan majoritetens och Centerpartiets syn på miljö och klimat.

Ta till exempel vattenfrågan. Stockholms vattenstatus är otillräcklig. Våra sjöar är övergödda och våra vattendrag belastade. Flera vattenmiljöer är i behov av restaurering. Majoritetens svar på det är ett nytt LÅP, ett nytt lokalt åtgärdsprogram, medan Centerpartiets svar på det är en blå investeringsmiljard – riktiga investeringar i vattenrening, våtmarker och dagvattenlösningar.

Klimatet då? Centerpartiet behåller sin klimatomiljard och satsar på en klimatomfond för att skala upp klimatarbetet och ge företag, föreningar och hushåll möjlighet att själva bidra till utsläppsminskningar. Majoritetens lösning på klimatomställningen är att lägga tid och politisk energi på symbolfrågor, som att förbjuda fossildriven reklam, samtidigt som man bjuder in ett flygbolag till Stadshuset en helkväll. Det är inte konsekvent miljöpolitik, inte heller konsekvent klimatompolitik. Det är signalpolitik som inte löser inte ett enda utsläppsproblem.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Samtidigt får miljö och hälsoskyddsnämnden en växande mängd uppdrag i form av kartläggningar, analyser och processer. Jag säger inte att det är oviktigt, men det krävs också resurser, för klimat och miljö kräver investeringar. Det är därför Stockholm behöver Centerpartiets miljöpolitik.

Anförande nr 123

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill också säga att det är en ynnest att sitta i den här salen när man blir pressad om varför vi inte gör mer. Det vill jag bara säga. Jag vill också tacka den moderata fullmäktigeledamoten, Liberalerna och alla er som har varit uppe och ligger på. Det är fantastiskt, tycker jag!

Det står på er hemsida att ni lägger 1 miljard på vatten, det vill säga tio gånger mer än S, V och MP över en femårsperiod. Då vill jag bara säga att förra året lade staden 184 miljoner på vattenarbete, och då tror jag faktiskt inte att allt vattenarbete är inräknat. Allra mest effektivt är ju att jobba med källan till föroreningarna så att de här föroreningarna inte rinner ned i sjöarna. De som gör det här arbetet i allra störst utsträckning är ju SVOA, och de har också lagt en ny strategi för hur man ska jobba med vattenfrågorna som gör att de tror att de kommer att nå målen om god vattenkvalitet redan 2035, alltså fem år tidigare än vad man tidigare trodde.

184 miljoner över fem år blir cirka 920 miljoner, alltså ungefär 1 miljard. Så varför står det fel på er hemsida?

Anförande nr 124

A s h n a I b r a h i m (C): Det är möjligt att det har slunkit med någon siffra, men satsningen är 1 250 miljoner över fem år, och det är en viktig investeringsmiljard. Jag underskattar inte det arbete som görs i dag, men jag tycker fortfarande att man förlitar sig för mycket på de ettåriga LÅP:arna som inte är långsiktiga på det sättet. Därför säger jag fortfarande att vår satsning är på 1 miljard.

Anförande nr 125

F e l i c i a S c h a r t n e r G i e r t t a (S): Ordförande! Stockholm tar nu historiska steg i klimatarbetet genom den stora satsningen som görs på bio-CCS, där Stockholms Exergis planerade BECCS-anläggning i Energihamnen spelar huvudrollen. Det här är inte bara ännu ett teknikprojekt; det här är en av de mest betydelsefulla klimatåtgärderna som genomförs i Sverige. När anläggningen står färdig kan den fånga in och lagra upp till 800 000 ton koldioxid årligen. Som jämförelse kan konstateras att Sveriges regering under 2024 har ökat utsläppen med 3 miljoner ton koldioxid.

Det här innebär att Stockholm kommer att ta steg mot att inte bara minska utsläppen utan också aktivt bidra till negativa utsläpp, vilket är ett krav om vi ska ha någon chans att nå Parisavtalens mål.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

I budgetförslaget för 2026 betonar vi BECCS-satsningen som en central del av stadens långsiktiga klimatstrategi. Det markerar att vi går från prat till handling. I Stockholm investerar vi i teknik och system som gör skillnad för staden, för Sverige, för klimatet och globalt, eftersom de här utsläppsriktningarna kommer att säljas på en global marknad. Vi har redan nu ett av världens mest moderna energisystem, och med BECCS kommer vi att stärka Stockholm ytterligare.

Men det här handlar också om rättvisa, eftersom de grupper som drabbas hårdast av klimatförändringar – äldre, barn, låginkomsttagare, människor i utsatta områden – också är de som gynnas mest av att vi tar ansvar nu. Genom att minska den samlade mängden växthusgaser i atmosfären minskar vi risken för värmeböljor, extremväder och luftkvalitetsproblem som slår allra hårdast mot dem som redan har det tuffast. BECCS-satsningen innebär dessutom nya jobb, teknikutveckling och starkt konkurrenskraft för Stockholm som en klimatledande stad. Vi bygger upp kompetens inom en framtidsbransch som världen efterfrågar. Det gör Stockholm till en plats där grön innovation inte bara diskuteras utan faktiskt genomförs.

Anförande nr 126

F r i t z L e n n a r d (M): Jag kan bara inleda med att säga att när det kommer till bio-CCS i Värtan är vi med på det och tycker att det är ett jättebra projekt. Vi ser fram emot när det blir färdigt.

Även du nämner vår regering och alla de brister som ni ser där. Jag undrar om det är så att ni vill prata så mycket om regeringen för att dölja era egna brister på framgång när det kommer till klimatmålen. Under den period som vi hade ett moderatlett styre, innan ni tog makten, sänkte vi utsläppen med en dryg femtedel eller en knapp fjärdedel, beroende på hur man avrundar, vilket är en utveckling som har hållit över tid. Tyvärr har den utvecklingen brutits under ert styre, och det ser ut som att vi kommer att ha i princip oförändrade klimatutsläpp när ni förhoppningsvis förlorar valet nästa år. Är det inte ett misslyckande?

Anförande nr 127

F e l i c i a S c h a r t n e r G i e r t t a (S): Tack så mycket för frågan! Jag älskar att prata om regeringens misslyckade klimatpolitik!

Absolut, klimatutsläppen i Stockholm kommer inte att minska på det sätt som vi skulle önska. Vi ska dock komma ihåg att de största utsläppen i Stockholm kommer från trafiken, och där är det regeringens borttagande av reduktionsplikten som har lett till Stockholms stads ökade utsläpp.

Att vi i Stockholm trots allt inte ökar utsläppen på samma nivå som nationellt utan snarare lyckas hålla emot är ett stort kvitto på att vi i Stockholm gör rätt insatser för att minska klimatutsläppen och för att förbereda staden för den klimatförändring som är på väg.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 128

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Hej Felicia! Jag är inte någon expert på klimat och så där, men jag har ändå en liten fråga. Projekt gällande just den här typen av koldioxidinfångning har ju lagts ned i Europa och även här i Sverige av Vattenfall. Man har sökt lagringsställen i Östersjön som bara har innehållit en bråkdel av det som krävs. Dessutom måste den här koldioxiden kylas ned till minus 80 grader för att bli flytande.

När du torgför det här som en vettig klimatåtgärd, ingår då en analys av hela cykeln?

Anförande nr 129

F e l i c i a S c h a r t n e r G i e r t t a (S): Först vill jag bara nämna att lagringen av infångad koldioxid är betydligt säkrare och mer beprövad än slutlagring av kärnbränsle, vilket ni har som huvudalternativ.

Den här metoden är ganska beprövad. Den forskningsanläggning som finns i Värtan i dag har gjort det här med stor effekt. Det är en teknik som finns på många olika värmeverk och liknande runt om i världen. I Stockholm har vi redan nu ett kontrakt med ett bolag, Northern Lights, som kommer att skeppa den flytande koldioxiden till en plats utanför Bergen vid Norges kust där den kommer att borrhälsas ned i berggrunden, djupt under havet, och där förvandlas från flytande till fast form igen. Där kommer det att kunna lagras under tusentals år.

Det här är alltså en beprövad teknik som vi är säkra på kommer att fungera jättebra som ett sätt att minska den koldioxid som finns i atmosfären i dag.

Anförande nr 130

E l i n H j e l m e s t a m (L): Ordförande! Jag skulle vilja prata lite om elektrifiering, för en stor utmaning både för Sverige och för Stockholm är ju transportutsläppen.

Liberalerna vill att Stockholms stad ska gå före och fortsätta den klimatomställning som är påbörjad. Vi ska minska utsläppen och klimatanpassa staden. Arbetet för klimatet och miljön är som sagt vår tids ödesfråga. Jag vill ha en klimatpolitik som syns och känns. I Liberalernas Stockholm är miljöfrågorna inte perifera utan genomsyrar varje politikområde och hela stadsmiljön.

Både för Sverige och för Stockholm är som sagt transporterna en stor utmaning. Vårt svar här är tydligt: elektrifiering. Vi har under hela mandatperioden arbetat för att det ska vara både enklare och billigare att välja el framför fossila bränslen. Vi vill att det ska bli billigare att parkera en elbil på våra gator än en fossildriven. Vi vill se fler laddstolpar. I dag har vi en kvot för antalet parkeringsplatser i bostadsområden, och vi vill även ha en kvot för laddstolpar. Satsningar på elektrifiering är bland det viktigaste vi kan göra för klimatet, och Liberalerna vill att Stockholm ska gå i bräschen för detta.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vår miljöpolitik handlar också om att skapa ett Stockholm som värnar om vår hälsa och som är trevligt att leva i. Liberalerna satsar därför på både sommargator, badplatser, renhållning och kulturljudszoner. Det ska vara trevligt att leva här. Varje asfaltplätt, torg eller övertrafikerad gata är en outnyttjad möjlighet till omställning.

Med det vill jag än en gång yrka bifall till Liberalernas budgetreservation.

Anförande nr 131

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill börja med att säga att det ju är flera som sitter i miljö- och hälsoskyddsnämnden som är här i dag, och jag vill bara passa på att tacka er, om jag inte kommer att hinna det allra sist, för en väldigt trevlig nämnd med väldigt engagerade ledamöter. Här har vi också vice ordförande i nämnden. Jag vill återigen säga tack för engagemanget – det är verkligen fint att se det i Stockholm!

Jag har några frågor. I er budget stryker ni en del saker, till exempel stöd till stadsdelsnämnderna för arbetet med friskare vatten och stöd för genomförande av miljöprogrammet – just det där att vi vill att det ska genomsyra hela staden är nu på väg på ett helt annat sätt än tidigare. Ni stryker Centrum för cirkularitet, arbetet med hållbar upphandling, klimatomställningsledare som ska jobba med att genomföra klimathandlingsplanen och stärkt arbete för halverade konsumtionsutsläpp. Ni vill inte heller implementera systemet för minskad plastanvändning.

Det här är saker som vi har identifierat att det verkligen finns ett stort behov av och som vi tror är viktiga satsningar. Min fråga är därför hur ni i Liberalerna resonerar kring de här delarna.

Anförande nr 132

E l i n H j e l m e s t a m (L): Ordförande! Tack för frågan! Mycket av det här är att vi flyttar runt olika satsningar för att vi tror att de kan utföras effektivare på andra sätt än vad ni tror.

En jättefråga för er i Miljöpartiet är ju Centrum för cirkularitet, som ni lägger 4 miljoner på i år. Jag tror inte att vi i staden är bäst på att återvinna själva i egen regi. Jag tror att det finns en stor marknad för de här projekten som skulle kunna göra dem bättre. De miljonerna flyttar vi rätt av och lägger lite mer därtill på elektrifiering, för jag tror att det är viktigare och har större effektiv på utsläppen i vår stad.

Anförande nr 133

M a r c u s W a n g e l (C): Ordförande! Om det är en sak som vi borde vara överens om här inne är det att klimatomställningen inte går tillräckligt snabbt. Vi måste också våga erkänna varför. Det saknas inte planer – det saknas verktyg.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Majoriteten har gjort mycket för att stärka den biologiska mångfalden i staden, och det vill jag ge dem kredd för. Samtidigt har Stockholm under de senaste åren lagt väldigt mycket tid och energi på diverse symbolfrågor som att förbjuda fossilreklam i tunnelbanan och små projektstöd och nya pilotstudier som ser bra ut i rubrikform men som inte sänker utsläppen på bredden. Under tiden står tusentals företag, föreningar och bostadsrättsföreningar redo att göra mer, men de ekonomiska stöd som behövs för att ta det steget saknas.

Det är här Centerpartiets förslag om en klimatfond kommer in, det vill säga en fond på 40 miljoner kronor som medfinansierar konkreta utsläppsminskningar, energieffektivisering i flerfamiljshus, solceller på tak, elektrifiering av arbetsmaskiner och klimatsmarta lösningar för föreningslokaler och småföretag. Varje kommunal krona kan låsa upp flera privata kronor. Så skalar man upp omställningen i en storstad och får med sig näringslivet utan vilket vi inte kan klara klimatomställningen.

Majoriteten kanske kommer att säga att det här inte är möjligt enligt lagen. Men klimatfonder finns redan i andra kommuner. Det går – Strängnäs har till exempel gjort det. Skillnaden är viljan. Om det finns juridiska frågetecken ska de utredas och lösas, inte användas som en ursäkt för att låta bli.

Klimatfonder är motsatsen till plakatpolitik: Det är ett verktyg som ger resultat i det klimatarbete som sker ute i verkligheten, på tak, på fastigheter, i företag och i olika ideella föreningar, och det är precis det verktyget som saknas i Stockholms klimatarbete i dag.

Stockholm behöver en politik som gör det möjligt för människor och näringslivet att bidra, inte en politik som nöjer sig med pilotprojekt och att bara gnälla på regeringen. Det är därför Centerpartiet lägger fram klimatfonden. Det är skillnaden mellan att prata om omställning och att möjliggöra den.

Bifall till Centerpartiets budgetmotion!

Anförande nr 134

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Ordförande! Jag är lite trött på talet om symbolpolitik, när det är så tydligt att vi har väldigt många konkreta åtgärder. Jag har suttit och funderat på varför det här kommer hela tiden. Är det så att man inte vet vad man ska säga, och om man säger att det är symbolpolitik behöver man inte rikta in sig på någon specifik kritik? Det kan jag ägna helgen åt att fundera på, men då vet ni hur jag känner kring detta.

Fossilfri reklam är viktigt, för vi har ett ansvar för vilka värden vi står upp för. Vi pratar ganska mycket om värderingar i politiken i dessa tider, och det tycker jag är bra – vad står vi för? Det här står Stockholm för. Vi ska inte ha en massa reklam runt om i stadsbilden som eldar på klimatkrisen. Jag tycker faktiskt att det är ganska rimligt och någonting vi borde ha gjort för länge sedan.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

När det gäller frågan om fonden som ni pratar om är det väl bra om man kan göra det på något sätt så att det inte bryter mot lagen, för det är ändå den information vi har fått till oss när vi har bett om en bedömning enligt kommunallagen. Det får du gärna reflektera lite över. Det är bra med idéer, men de måste följa svensk lag.

Anförande nr 135

M a r c u s W a n g e l (C): Om man har lyckats i andra kommuner ser jag inga problem med att Sveriges största och folkrikaste kommun ska kunna göra något liknande. Det är klart att man ska vända på alla stenar. Det kanske finns juridiska lösningar.

Någonting som man förväntar sig av landets huvudstad och största kommun är väl att kunna gå före och leda klimatomställningen. Om mindre kommuner kan göra det vill jag mena att Stockholm också kan göra det.

När det gäller symbolpolitik kan det finnas skäl att se över vad som är verkningsfullt och inte, men just att satsa på konkreta investeringar, på energieffektivisering och på att investera klimatsmart när man bygger nytt eller renoverar är ju det som verkligen sänker utsläppen – betydligt mer än vad reklam i tunnelbanan eller kollektivtrafiken kan göra. Det kan finnas en vits med det, men konkreta satsningar måste alltid gå först, och där vill jag hoppas och göra ett medskick om att Stockholm ska vända på alla stenar för att möjliggöra den här typen av satsningar.

Anförande nr 136

M a r i a M u s t o n e n (V): Centerpartiet har väl inte missat att vi har en klimathandlingsplan i Stockholm med en massa olika åtgärder. Vissa är mer konkreta än andra, men det finns en uppsjö av åtgärder som vi kan göra här i vår egen organisation som verkligen gör skillnad och som sänker utsläppen i alla våra verksamheter. Alla våra nämnder och bolag har ett beting på sig att minska sina utsläpp. Det kan ni inte ha missat.

Det känns jättekonstigt att ni pratar om reklam i tunnelbanan; det har ju ingenting med oss att göra – det är regionen. Gemensamt är dock att vi vill skicka en signal om att det inte är bra med fossil konsumtion. Men det är inte huvudspåret i vår klimatpolitik. Det är klimathandlingsplanen. Läs den!

Anförande nr 137

M a r c u s W a n g e l (C): Ordförande! Det är väl alldeles utmärkt att man har fina planer, men om de inte materialiseras och omsätts i verklig handling ger de inte så mycket effekt. Det viktiga här är satsningar som gör skillnad.

Återigen: Allting kan inte göras i egen regi. En fond av något slag enligt vår modell kopplar ihop det med det privata näringslivet, med bostadsrättsföreningar och med

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

olika ideella organisationer som också vill göra sitt arbete. Tänk tanken att om vi för varje kommunal krona vi investerar kan koppla på ytterligare privata medel på det så kan vi få en ganska bra effekt av effektiva åtgärder. Det tror jag kommer att leda till betydligt mindre utsläpp, ökad innovation och ökat jobbskapande – mer än vad kommunens egna planer kan göra.

Anförande nr 138

S a r a S v a n s t r ö m (L): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I Liberalernas Stockholm fungerar vardagen, där det mest grundläggande, som vattnet vi dricker och avfallet vi lämnar, bara funkar.

Det är lätt att ta vissa saker för givna, men rent vatten är till syvende och sist faktiskt en fråga om liv och död. En hållbar avfallshantering är helt avgörande för att vår stad ska vara en hållbar, ren, trygg och framtidsinriktad stad.

I det här arbetet har Stockholm Vatten och Avfall ett stort ansvar. Vi behöver reningsverk som klarar skärpta miljökrav, minskar utsläppen till Östersjön och skyddar Mälaren vid kraftiga skyfall. Det är viktiga projekt, men just därför måste de också genomföras i god ordning. När kostnaderna skenar är det stockholmarna och framtida investeringar som drabbas. Det görs en hel del på detta område, men mer måste göras. Därför vill Liberalerna att alla större projekt självklart ska granskas externt. Det är rimliga krav med tanke på de stora investeringar som vi har framför oss de kommande årtiondena.

Liberalerna vill också att vi ska jobba för att få en bättre kunskap om hur våra avfallsflöden ser ut, inte för statistikens skull, som man kan lämna in i någon form av årsbokslut, utan för att bättre kunskap kan ge oss verktyg för att få till effektivare åtgärder, mer återvinning, mer cirkularitet i verkligheten och mindre klimatbelastning. Det är faktiskt så vi bygger ett mer hållbart Stockholm.

I det arbetet vill vi också se en större produktion av biogas. Där kan vi bli mycket bättre. När matavfall blir energi stärker vi både klimatet, energiförsörjningen och vår krisberedskap. Det är ett område där Stockholm faktiskt borde ligga längst fram, inte stå och stampa. Vi måste också ta itu med människors vardagsproblem kopplat till det här, till exempel saker som skapar otrygghet. Det är helt oacceptabelt att återvinningscentraler utsätts för stölder och sabotage. Här behöver vi mer modern teknik.

Anförande nr 139

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Kostnaderna för framtida extremväder som skyfall, värmeböljor och översvämningar kommer att bli mycket höga både för samhällen och individer. Att agera nu säkrar vår framtid och stärker livskvaliteten och folkhälsan.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi har under året kunnat se hur klimatförändringarna påverkar hela världen. I somras kunde vi tydligt se ett exempel i Stockholm med högre vattentemperatur i Mälaren, vilket i sin tur påverkade möjligheterna att producera dricksvatten. Jag vill framföra ett stort tack till alla stockholmare som hörsammade Stockholm Vatten och Avfalls uppmaning om att vara sparsamma med sin vattenförbrukning under denna period. Utan stockholmarnas insats hade staden fått stora utmaningar med att producerat tillräckligt med dricksvatten.

Staden arbetar för att förbättra vattenkvaliteten och säkra den framtida tillgången på rent dricksvatten. Detta arbete genomförs framför allt av det kommunala vattenbolaget Stockholm Vatten och Avfall, som fram till 2035 planerar att investera mellan 1,5 och 2,5 miljarder kronor för att nå målet. Därför känns det bra att SVOA framtidssäkrar tillgången till vatten, samtidigt som vi värnar stadens hållbara finanser.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 140

J o n a s N i l s s o n (M): Johan, problemet är inte att ni investerar – problemet är vad ni investerar i och att ni gör det utan kontroll.

Stockholm har de högsta skatterna och de högsta skulderna någonsin. Ni tar in mer pengar än någon gång tidigare, men ändå fungerar vatten, avlopp, skola och trygghet sämre. Ni kallar er budget för en omställningsbudget, men i verkligheten skjuter ni underhållet åt sidan. Ideologiskt ska ni blanda befolkningen, bygga miljonprogram i villaområdena och förtäta parker i områden där avlopp och dagvattensystem redan är överbelastat. Ni låter stockholmarna ta konsekvenserna och risken för era beslut. Det är inte ansvar, det är brist på ledarskap.

Moderaterna investerar också, men vi investerar i sådant som fungerar och som ger klimatnytta. Vi investerar inte i projekthögar, vi köper inte hus av privata fastighetsägare och vi skapar inte kostnadslaviner.

Anförande nr 141

J o h a n H e i n o n e n (S): Bara för att man säger och hittar på saker blir det inte sant för det. Om vi tittar på tryggheten i Stockholm stämmer inte de påståenden som Moderaterna gör om att otryggheten ökar i Stockholm. Det finns flera saker i din beskrivning som inte stämmer överens med verkligheten.

De satsningar som majoriteten gör i dag och har gjort under den här mandatperioden syftar till att säkerställa att vi också får en klimatsmartare, mer sammanhållen och tryggare stad att växa upp i.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

3. Idrottsfrågor

Idrottsnämnden (R II)

Anförande nr 142

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! I Stockholm har idrotten och idrottsrörelsen en viktig roll att spela för att jämna ut skillnader och ge barn och unga en meningsfull fritid. Ambitionerna för idrotten måste därför vara höga. Vi behöver bygga fler anläggningar och se till att föreningslivet genom stöd och bidrag har så bra förutsättningar som möjligt. Anläggningsbristen har vuxit sig stor över tid och mandatperioder, vilket lett till att många föreningar tvingas tacka nej till nya medlemmar. Det här är en verklighet som går stick i stäv med vår vision om ett Stockholm för alla.

Därför har vi prioriterat byggandet av nya idrottsanläggningar under mandatperioden, och investeringsnivåerna är i dag mer än dubbelt så höga som 2022. Detta visar vad vi kan åstadkomma genom politisk vilja och prioriteringar och att vilka som styr också spelar roll.

Ett växande hot mot barn- och ungdomsidrotten är ökande kostnader. Enligt Riksidrottsförbundet har kostnaderna för barns idrottande ökat med nästan 70 procent de senaste 15 åren.

Ordförande! Det här riskerar att skapa en idrottsrörelse där endast resursstarka familjer kan delta. Det är en utveckling som vi och idrottsrörelsen gemensamt behöver motverka. Därför inför vi två nya stöd riktade till föreningar som arbetar med låga avgifter och sociala fonder. Plånboken ska inte vara en avgörande faktor för barn och ungas möjlighet att idrotta i Stockholm.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2026.

Anförande nr 143

A n n a C e d e r s c h i ö l d (M): Ordförande! SALK-hallen, Vårberg, Västertorps sim-och idrottshall, Brännkyrkahallen, Enskede, Bällsta, Kristinebergshallarna – listan på idrottsprojekt som majoriteten antingen har avbrutit eller kraftigt försenat kan göras lång. Det gör man under förevändningen att man vill bygga i egen regi, men det gör man ju inte. Resultatet är ett Stockholm där den totala idrottsytan minskar, samtidigt som orättvisorna bland barnen ökar. Enligt anläggningsstrategin behöver 27 idrottshallar byggas innan 2030 för att åtgärda hallbristen och skapa anständiga idrottsmöjligheter. År 2022 lovade ni att göra det. Det målet får väl redan ses som missat, eftersom ni avbryter och skjuter fler projekt på framtiden än ni påbörjar.

Den socialdemokratiska idrottspolitiken vittnar om en oförståelse för idrottens betydelse för barns och ungas välmående. Kriminalitet och psykisk ohälsa bland unga

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

ökar, stora samhällsproblem som vi måste ta på allvar. Besvikna eldsjälar som har arbetat för det stoppade SALK-projektet frågar i Aftonbladet om Stockholms stad verkligen vill vara en plats där idrotten får växa.

Svaret är att det vill vi moderater. Vi vill att all den kraft som finns i idrottsrörelsen ska tas till vara, och vi vill möjliggöra för idrotten, inte lägga krokben för den. Vi lovar inte allt åt alla, för vi inser att även Stockholms resurser är begränsade. Därför vill vi att idrottens resurser ska användas där de gör mest nytta. Samtidigt låter vi inte ideologiska skyggglappar stå i vägen. Vi ser att samarbeten med externa aktörer i vissa fall är just precis vad som behövs för att idrotten ska få växa i Stockholm.

Om du vill ha en ärlig idrottspolitik som ger resultat, bifall då Moderaternas budgetreservation!

Anförande nr 144

H a s s a n J a m a (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Idrotten i Stockholm är en kraft som förenar barn, unga och vuxna oavsett bakgrund. Den ger gemenskap, hälsa och framtidstro. Men den kräver också någonting av oss politiker, och det är att vi tar ansvar för att det finns platser att utöva idrott på.

Under lång tid har Stockholm haft en brist på idrottsanläggningar. Det är ingen nyhet. Därför är jag stolt över det arbete som rödgröna majoriteten har försökt att göra och fortsätter att göra under den här mandatperioden. Vi har investerat mer än dubbelt så mycket i idrottsanläggningar jämfört med den borgerliga majoriteten som styrde senast. Nya hallar och planer planeras, och isytor byggs runt om i hela staden. Vi har satt igång projekt som ger fler barn möjlighet att idrotta och föreningar möjlighet att växa.

Den stora skiljelinjen mellan oss, den styrande majoriteten och den borgerliga oppositionen, handlar om finansiering. De vill också att det ska byggas, men de tror att det privata kan bygga idrottsanläggningar bättre än vi kan utan att vi betalar en massa i hyra. Den debatten ska vi ha i dag.

Ordförande! Jag vill vara tydlig och säga att idrotten inte är någon marknad utan en samhällsinvestering. Det är ett löfte till varje barn att varje barn i Stockholm, oavsett vad man har för bakgrund och var man bor, ska ha en chans att kunna röra sig, utvecklas och drömma. Det är därför vi i den rödgröna majoriteten fortsätter att bygga, investera och ta ansvar för idrotten i Stockholm. Vi fortsätter att bygga idrottsanläggningar som vi vill äga i den här staden som ska vara tillgängliga för alla stockholmare, inte bara dem som har råd.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2026.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 145

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag yrkar bifall till vårt budgetförslag.

Sverigedemokraternas inriktning för stadens idrott är ökad tillgänglighet, effektivare resursutnyttjande och förbättrad kvalitet och säkerhet. Pensionärer och motionärer efterfrågar bättre, justerbara gym, och det avsätter vi 5 miljoner till. Idrotten ska vara jämställd, jämlik och tillgänglig för alla. Vi måste hålla kostnaderna nere för utövare, anhöriga och ledare. De ska inte straffbeskattas med höga p-avgifter. Därför satsar vi 20 miljoner på gratis tretimmarsparkering vid idrottsplatser mellan klockan 8 och 22.

Föreningslivet är motorn i idrottens vardag. Dessa verksamheter kostar i både tid och pengar. Vi utökar vårt generella idrottsföreningsbidrag med 40 miljoner. Stadens ungdomar, ledare och föräldrar ska vara trygga. Narkotika, rekrytering och vapen vid skolor och idrottsplatser ska inte få förekomma. Våra tidigare satsningar på ordningsvakter och sökhundar utökas nu med 7 miljoner.

Vänstermajoriteten har höjt skolornas avgifter för idrottshallar med 31 procent. Vi har motsatt oss detta. Vi ser skolorna som en resurs som efter skoldagen kan erbjuda ungdomar intressanta aktiviteter. Därför ska nolltaxa gälla även för dem.

Båtlivet engagerar många stockholmare att njuta av världens vackraste skärgård. Men båtlivet är förknippat med höga fasta kostnader. Vi utökar därför stödet med 4 miljoner och till simföreningar med 6 miljoner.

Tjejidrotten växer snabbt. Många idrottsanläggningars sanitära faciliteter är undermåliga. Detta behöver åtgärdas. Låt tjejernas behov vara måttstock! Det gynnar oss alla. Vi riktar 5 miljoner till det.

Det handlar om satsningar på totalt 87 miljoner. Sverigedemokraterna är stockholmarnas idrottsparti!

Anförande nr 146

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag yrkar bifall till Liberalernas budgetförslag!

För oss liberaler är idrotten en bro till hälsa, gemenskap och självständighet för alla. Just nu läggs idrottsprojekt ned eller försenas. Renoveringar stryper verksamheter, och föreningar står utan stöd när de är som mest utsatta. Det håller inte. Vår ambition är att Stockholm ska bli Sveriges bästa föreningsstad, och då krävs en mångfald av satsningar och ordning i genomförandet. För våra föreningar vill vi införa ett återstartsstöd vid stängda eller renoverade anläggningar och ge tillgång till alla skolidrottshallar. Föreningar och andra aktörer ska få bygga, driva och utveckla anläggningar.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi måste få bättre samordning mellan nämnder för snabbare och mer kostnadseffektiva projekt. Vi ska prioritera Bällsta IP för friidrotten, utreda elvamannaplan på Norrmalm, ha fler snöröjda bollplaner och bygga fler idrottshallar – även dubbelhallar för basket – utreda multibanorna för hjulsport, parasport och skidåkning, utreda ny plats för Husbybadet, utomhusbad i Hammarby sjöstad, fler vinterbadplatser, fler bad i Stockholm och utveckla våra småbåtshamnar och daghamnar. Vi behöver också prioritera bättre belysning, skötsel och trygghet vid våra idrottsplatser, bygga fler föreningslokaler för mer närvaro och aktivitet och satsa mer på tillgängliga idrotts- och friluftsområden.

Staden ska bli en möjliggörare och bygga snabbare, lyssna mer och ta in fler aktörer för att möta idrottens behov. Vi liberaler vill släppa fram kraften i föreningslivet och använda stadens resurser klokare. Då kan vi bli Sveriges bästa föreningsstad och bygga broar till framtiden.

Anförande nr 147

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och alla barn och unga som vill idrotta! För oss i Centerpartiet är idrotten en hjärtefråga. Vi är Stockholms idrottsparti, för vi vet hur viktig idrotten är för folkhälsan, för gemenskapen, för tryggheten och för att barn och unga ska ha någonstans att hålla på med det de älskar.

För att nå dit krävs både stora satsningar på idrottsanläggningar och ett starkt, levande idrottsliv, och jag tror faktiskt, Maria-Elsa, att du och jag i grunden vill samma sak: Vi vill ha starka föreningar, tillräckligt med idrottsanläggningar och att alla barn ska kunna idrotta utan att behöva stå i kö. Men vi vill nå dit på olika sätt.

Skillnaden mellan majoritetens och Centerpartiets politik är att den nuvarande vänstermajoriteten värderar relationen till idrottsförbund och idrottsföreningar på ett annat sätt. Oavsett om det handlar om nya anläggningar eller en särskild satsning måste stadens beslut alltid bygga på dialog med dem som faktiskt är aktiva i våra anläggningar, det vill säga idrottslivet. Och här, Maria-Elsa, märker jag tyvärr ofta motsatsen. När jag pratar med våra föreningar och förbund vittnar de om att dialogen med staden brister, och ibland finns den inte alls.

Sedan är såklart er ovilja att låta privata aktörer och föreningar vara med och bidra till att skapa fler idrottsanläggningar också i grunden fel. Det är så många idrottsprojekt i staden som nu inte blir av på grund av det här. Att ni även fortsatt skjuter över 1 miljard i investeringar på framtiden är ofattbart, och det är framför allt inga höga ambitioner. Stockholms barn och unga förtjänar fler anläggningar och en stad som litar på att föreningslivet kan bäst. Det är så vi bygger ett starkare, friskare och tryggare Stockholm tillsammans. Bifall till Centerpartiets förslag till budget!

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 148

L i s a C a r l b o m (MP): Ordförande! Idrotten i Stockholms stad spelar en avgörande roll för barns och ungas hälsa, trygghet och integration. Därför fortsätter vi att stärka idrottens förutsättningar och ta ansvar för att skapa hållbara, trygga och jämlika idrottsmiljöer i hela staden.

Vi fortsätter arbetet med att ställa om inför EU:s kommande försäljningsförbud mot plastbaserade granulat som träder i kraft 2031. Idrottsförvaltningen ska därför sammanställa sin planering inför förbudet under året och se till att Stockholm ligger steget före och kan erbjuda hållbara lösningar utan att idrottens förutsättningar försämras. Vi ska värna både klimatet och möjligheterna till rörelse. Vi ska även främja hållbar måltidsförsörjning och hållbara transporter i samband med kupper och evenemang och se till att det går att återvinna på våra idrottsanläggningar.

En annan viktig satsning är att vi inför gratis mensskydd på stadens idrottsanläggningar. Det här är en konkret jämlikhetsreform för att ta bort sådant som hindrar tjejer och kvinnor från att idrotta. Ingen ska behöva avstå från träning eller rörelse på grund av mens.

Det här är en budget som stärker idrotten, jämlikheten och barns och ungas möjligheter. Så här bygger vi ett tryggare, mer hållbart och mer inkluderande Stockholm. Det är den rödgröna majoriteten som har tagit fram den här budgeten, och jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 149

L o v i s a H e d i n (KD): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vi pratar ofta om kriminalitet på nationell nivå. Vi pratar om lagar, straff och poliser. Men de mest effektiva brottsförebyggande åtgärderna sker faktiskt här, i våra stadsdelar och på våra idrottsplatser. Idrotten är en av samhällets starkaste krafter för trygghet, gemenskap och goda förebilder. Att satsa på idrott är att satsa på trygghet.

Därför är vi kristdemokrater stolta över att vår kristdemokratiska socialminister nu inför fritidskortet, en reform som öppnar dörren för föreningslivet för att fler barn ska kunna idrotta, särskilt de med svagare ekonomiska förutsättningar. Fritidskortet öppnar dörrar, men staden måste se till att det finns platser att gå till när dörrarna öppnas.

Här brister majoritetens politik. När allt ska byggas i egen regi blir det både dyrare och långsammare. Stockholm hamnar efter samtidigt som behovet av fler planer och hallar ökar.

Vi vill göra tvärtom och samarbeta med privata aktörer och civilsamhället för att bygga fler idrottsanläggningar snabbare, billigare och i takt med stadens behov.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Stockholm har starka föreningar som själva kan investera, men i dag stoppas deras initiativ av kommunal byråkrati och ideologiska låsningar. Vi vill att staden ska vara en möjliggörare, inte en stoppkloss. Vi satsar på tryggare idrottsplatser, snöröjda planer, tillgängliga badplatser och ett idrottsliv som välkomnar alla men utan politisk detaljstyrning av föreningarna.

Idrott är både en folkhälso- och en trygghetsfråga. Med fritidskortet tar Sverige ett första viktigt steg, men nu måste Stockholm ta sitt genom att öppna upp, samarbeta mer och bygga snabbare.

Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 150

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I årets budget lyfter ni i vänstermajoriteten särskilt fram två nya satsningar: Hovet och ett nytt stöd till föreningar med låga medlemsavgifter.

Jag vill börja med att säga att båda dessa områden är viktiga. När det gäller Hovet har ni sagt i medier att Hovet nu har räddats, men det stämmer ju inte. Det som står i budgeten är att arenan ska vara kvar till minst 2030 och att man under 2026 ska utreda möjliga inriktningar för framtiden. Det betyder i praktiken att Djurgården, som är den klubb som har Hovet som hemmaarena, hamnar i limbo. De här plötsliga och nya buden som vänstermajoriteten har lagt fram har inte alls varit förankrade med dem som använder Hovet.

Nu vet Djurgården inte hur det ska bli med deras egna planer kring Tallkrogen, planer som innebär stora ekonomiska risker för klubben. I stället får de vänta över ett år på att staden återigen gör en utredning. Men Hovet behöver inte fler utredningar; det behövs besked och renovering. Det handlar om att ge våra föreningar långsiktiga förutsättningar och inte låta dem sväva i ovisshet ytterligare ett år.

Vänsterstyret lyfter också fram sitt stöd till föreningar med låga medlemsavgifter. Ambitionen är god, men frågorna är många både från oss och från idrottsrörelsen. Vad räknas som en låg avgift? Gäller det bara medlemsavgiften eller även träningsavgifter, kupper, läger och domarkostnader som ofta är den verkliga utgiften för familjerna? Är det här en tillfällig satsning för 2026 eller ett långsiktigt stöd?

Vi i Centerpartiet delar helt och fullt målet att fler barn och unga ska ha råd att idrotta. Men vi vill se en modell som är rättvis, transparent och långsiktig och som framför allt är grundad i dialogen med idrottslivet, vilket vi förstår att den här satsningen saknar.

Idrotten i Stockholm förtjänar mer än så här. Den förtjänar tydlighet, förutsägbarhet och att få vara med i arbetet.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 151

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag förstår att Centerpartiet och Jonas Naddebo är frustrerade och irriterade över att vi har lyckats lösa en svår knäckfråga i Stockholm gällande Hovet. Jag säger bara välkomna in i matchen! Det här är resultatet man får när man slår ihop idrottsfrågorna med stadsbyggnadsfrågorna – då har vi förmågan att ta ett helhetsgrepp, och det är det vi nu gör med Hovet. Jag ser fram emot att tillsammans med idrottsborgarrådet också träffa Djurgården och andra klubbar i nästa vecka för att fortsätta dialogen kring det som ska ske.

Jag har en fråga till Centerpartiet. Ni talar här om hur viktigt det är med stöd till föreningslivet och är bekymrade över hur utformningen av våra nya stöd ska se ut. Det är väldigt otydligt i er budget om ni vill ha kvar de stöd som vi nu tillför, så min fråga går till dig, Jonas: Hur vill ni ha det? Vill ni behålla stöden för låga avgifter i föreningslivet?

Anförande nr 152

J o n a s N a d d e b o (C): Vi vill absolut ha kvar stödet till föreningar som har låga avgifter, men vi vill veta hur det ska gå till.

Jag är inte ett dugg avundsjuk på resultatet när det gäller Hovet, för nu säger Maria-Elsa ärligt i talarstolen att det är i nästa vecka som ni ska föra den här dialogen. Ni gick ut med det här med stort mediegenomslag: Hovet är räddat! Men ni hade inte ens snackat med föreningarna som har Hovet som huvudarena!

Det är på det här sättet sossarna och majoriteten driver idrottsfrågorna. Man har inte dialogen med idrottslivet som de har efterfrågat. De anser att dialogen brister, och det här är ett tydligt exempel. Jag är glad att du är ärlig om det.

Om Hovet ska bli kvar måste det renoveras och det skyndsamt. Men vi vill också ge Djurgården tydliga signaler om vad som ska hända med Tallkrogen. Där säger ni sossar: Asch, det är deras eget problem – de får kämpa på bland byråkraterna i Stadshuset.

Det räcker inte!

Anförande nr 153

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag vill prata om Sjöängen i Älvsjö. Sjöängen är alltså den äng söder om Brännkyrka kyrka, där det i dag betar kor. Det är en våtmark i dag. Där vill ni i Centerpartiet fortfarande gå fram och bygga sex fotbollsplaner. Vi har tidigare tänkt att det var ett olycksfall i arbetet och att ni inte riktigt hade tänkt klart gällande det, men ni står på er. Ni vill alltså på riktigt bygga sex fotbollsplaner på en våtmark i Stockholm, detta trots att det är utpekats att man kan ha det här idrottsklustret med fotbollsplanerna söder om Huddingevägen i stället. Det är där planen ligger.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Varför står ni fortfarande på er om att det här måste vara på en våtmark? Varför är detta så viktigt för Centerpartiet i Stockholms stad?

Anförande nr 154

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Martin Hansson ställer den här frågan som om vi vore ensamma om att vilja flytta idrottsplatser. Det ni gör i Älvsjöstaden är att flytta Älvsjö IP från bra, hård mark och i stället sprida ut idrottsplatserna på IP längs Älvsjöstaden där marken är sämre och ska användas för att fånga upp vatten från den nya planerade Älvsjöstaden. Jag tycker därför att det är ni som är svaret skyldiga när ni vill lägga idrottsplatser och fotbollsplaner utspridda i Älvsjöstaden.

Jag håller inte med om att man inte kan titta på Sjöängen. Jag tycker att det vore bra om vi kunde använda den marken till fler idrottsplatser, för då mer än dubblar vi det som Älvsjö IP har i dag. Ert svar är att sprida ut en idrottsplats i något slags park som både ska fånga upp vatten och ha fotbollsplaner. Centerpartiet har högre ambitioner än vad ni har, det är helt klart.

Anförande nr 155

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Centerpartiet har ju en budget som vill väldigt mycket för idrotten, och det välkomnar vi. Det finns bara ett problem, och det är finansieringen. Ni har en övertro på privata finansieringslösningar, fastän flera kommuner, även borgerligt styrda, och forskning har visat att det kommer att kosta skattebetalarna mer.

Därför måste jag fråga Jonas Naddebo: Ni är några borgerliga partier här som ofta vill framstå som väldigt ekonomiskt ansvarsfulla. Nu finns det alltså forskning och erfarenheter från vissa kommuner som säger att det blir dyrare att ha de här OPS-lösningarna där privata ska bygga och vi ska hyra in oss. Är det då inte anmärkningsvärt att det är så ni vill finansiera byggandet av idrottsanläggningar, trots att det kommer att kosta skattebetalarna mer? Det är oansvarigt!

Anförande nr 156

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Hassans argumentation brister i två delar. För det första lägger vi 2 miljarder mer än majoriteten under planen för idrottsinvesteringar. Det är alltså kommunala pengar som vi ska använda för att bygga för idrott. Ni tror att när kommunen bygger nya idrottshallar, då blir det skitbilligt – ursäkt, ordförande, det blir jättebilligt och inga höjda hyror, för när vi renoverar idrottsanläggningar ska hyran ligga fast. Men så är det ju inte! Även när fastighetskontoret renoverar idrottsanläggningar höjer man hyran. Det låter som att när ni bygger och renoverar idrottshallar blir det inga höjda kostnader för idrottsförvaltningen. Men det är klart att det blir höjda driftskostnader för idrottsförvaltningen när vi får nya anläggningar!

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Ni sätter barns och ungas framtida idrottande på paus! Det är klart att det kommer att kosta, men vi ska också göra smarta lösningar. Det var därför vi jobbade fram de här privata samarbetsprojekten på ett klokt sätt så att det inte bara skulle dras på hyran. Så tokiga är vi inte.

Anförande nr 157

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Angående det sista höjs idrottsnämndens driftsbudget med 119 miljoner, och väldigt mycket av det, Jonas, går just till nya anläggningar när de tas i drift, så det har verkligen tagits höjd för alla de nya anläggningarna som öppnas.

Jag tänkte prata lite om friluftslivet och vikten av att verka för idrottande även vintertid, vilket ibland kommer lite i skymundan. Här pågår nämligen ett starkt arbete, som vi ytterligare trycker på i årets budget, som handlar om sådant som att Stockholms stad ska bistå med att säkerställa fler naturstigar, motionsspår och skidspår, något som har blivit alltmer populärt. Jag vet inte om ni har sett de olika grupper i sociala medier som är väldigt nöjda med de nya skidspåren i Ågesta, där vi gjorde en utbyggnad tidigare. Detta tar vi vidare. Vi är inte riktigt framme vid steg två på utbyggnaden där, men det handlar framför allt om att satsa på och förstärka vistelsemiljöerna omkring spåret så att de ska bli mer användarvänliga. Även infrastrukturen för skötsel och drift ska förbättras.

Jag vill också slå ett slag för att vi ska växla upp och förbättra arbetet med Högdalstopparna och göra dem till ett mer attraktivt och tillgängligt öppet frilufts- och rekreationsområde, särskilt med en satsning riktad mot mountainbike och stigcykling.

Jag hoppas att Jonas Naddebo vill prata vidare om Sjöängen, för det vill jag. Det kommer ett mer samlat förslag kring detta, så det kommer inte att vara så utspritt. Vi har tidigare pratat om söder om Huddingevägen, och jag skulle gärna vilja veta varför ni inte tycker att det skulle vara ett mer lämpligt område än en våtmark, vilket Centerpartiet som klimatparti rimligen borde vara väldigt försiktiga med.

Anförande nr 158

H a n n a W i s t r a n d (L): Hej, Martin! Jag har en fråga till dig. Det gäller det fina området Riksby, som vi skrev fram under förra majoriteten men som nu har blivit återtagat. Där fanns det oerhört mycket möjligheter för idrott. SALK hade äntligen fått sin anvisning, och föreningens medlemmar har lagt ut 3 miljoner som rök när ni rev upp deras avtal. Den fantastiska anläggningen för konstakning och gymnastik, som var en väldigt fin investering för en mer jämställd idrott i Stockholm, försvann också. Sedan har vi förstås rugbyn och idrottshallen och allt sådant.

Hur ser du på detta? Vad tror du om framtiden för idrotten i det här området? Tänker ni verkligen som Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, att det är helt oacceptabelt att arbeta med externa aktörer?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 159

M a r t i n H a n s s o n (MP): Angående det sista vet jag inte om ni har noterat det, men det finns en liten försiktig öppning kring detta i årets budget från majoriteten. Vi i Miljöpartiet tycker väl att man ska kunna titta på detta lite från fall till fall och i givet läge, så det finns ändå försiktiga öppningar där.

När det gäller Riksby är det såklart jobbigt – vi förstår det. Jag antar att ni ändå förstår att det behövde tas ett omtag kring hela projektet givet kostnaderna, framför allt för SVOA. När det gäller tennisen arbetar vi aktivt med att hitta en ersättningsplats; det är ganska givet. Arbetet med Riksby kommer såklart att komma tillbaka, men det kan gå några år, speciellt om man också vill försöka få ihop det mer med Bromma flygplatsområde. När det gäller tennisen bör vi hitta en alternativ plats i närområdet, kanske Ulvsunda, till exempel.

Anförande nr 160

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Martin! Ni gör faktiskt också bra saker. Högdalstopparna är ett jättebra projekt som vi också driver. Ni har också stulit förslaget om att menssäkra stadens idrottsanläggningar, som ursprungligen är ett centerförslag. Jag är jätteglad att ni gör det.

Men du, Martin, som håller koll på detaljerna – ska vi inte prata om skolidrottslokalerna? Ni skulle för ungefär ett år sedan ta krafttag för att öppna fler skolidrottshallar, och det välkomnar vi. Vi skulle också få se effekterna av detta löpande under 2025. Men nu är vi här ett år senare. Vi har frågat idrottsnämnden, och vi har fått en uppdatering. Resultatet är att vi har gått från 100 till 102 öppna idrottslokaler i skolan, alltså ytterligare två skolor på ett helt år. Det går verkligen för sakta. Vi har samma ambition, att alla skolidrottshallar ska öppnas, men ni måste visa på ett starkare resultat än så här. Det är lite för dåligt att takten är så låg.

Anförande nr 161

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det är tio nyöppnade sedan 2024. Det pratade vi också om under idrottsdebatten senast. De underlagen är vi trygga i. Vi avsatte åtskilliga miljoner för detta i förra årets budget. I årets budget avsätter vi tre nya miljoner för att fortsätta det här arbetet. Det är inte så många kvar dock, ska sägas. De flesta håller på att öppnas. De få som vi bedömer kanske inte kommer att gå att öppna är de som är alldeles för små för föreningslivet. Men de som har potentialen är på gång och ska öppna. Det är tio stycken sedan 2024, och vi avsätter ytterligare 3 miljoner i årets budget för att fortsätta arbetet. Vi är alltså snart i mål här, Jonas. Men jag håller verkligen med dig om vikten av detta.

Anförande nr 162

A n n a C e d e r s c h i ö l d (M): Ordförande! Det pratas om en samhällsinvestering, men det sker ju väldigt få investeringar. Ni prioriterar ned

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

idrotten men säger samtidigt att idrott är väldigt viktigt. Om man ska försöka få in någon logik i detta, även om det är svårt, blir slutsatsen att idrottsytorna ska komma från ett bättre utnyttjande av befintliga hallar. Men att skollokaler ska öppnas är det vi från Moderaterna som har drivit. När frågan initialt kom på tal ville Johan Heinson inte ens erkänna att det här var ett problem.

Det handlar om gymnastiken, pingisen och simningen, bland annat. Det är bara några av de sporter där barn står i kö i stället för att idrotta. Det är glädjande om det är på gång och problemet nästan är löst efter våra påtryckningar, men det är inte alls vad vi hör från föreningarna. Det jag har hört ryktesvägen – det är beklagligt att vi i oppositionen måste få den informationen ryktesvägen – är att det är max 5 av 35 skolor som har öppnats. Det är alltså diffust.

Jag skulle vilja lyfta en kommunjämförelse som rör Norrmalm, där det kommer fram att barnen på Norrmalm har den sjätte sämsta tillgången till idrottsmöjligheter för barn och unga i landet. Jag skulle vilja fråga idrottsborgarrådet: Varför ska barnen på Norrmalm stå i kö i stället för att få idrotta?

Anförande nr 163

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! För lite investeringar i idrotten, säger Moderaterna. Vi har ju skjutit till över 1 miljard för mandatperioden. Det har inneburit att vi har kunnat sätta igång många nya projekt. Vi bygger just nu i kapp i rekordtempo för att åtgärda anläggningsbristen i Stockholm.

Men Moderaterna har inte hög trovärdighet i dessa frågor. De sparar 41 miljoner kronor på idrottsnämnden. Det innebär att man sparar in på hamnbadet i Marievik. Man sparar in på ytterstadssatsningar som Söderortsligan, till exempel, och man gör stora besparingar genom att ta bort de generella uppräkningsarna och compensationen för höga energikostnader. Detta kommer att innebära generella sparkrav på idrottsförvaltningen och för de anställda på våra förvaltningar. Det kommer inte att täcka de ökade personalkostnaderna. Jag frågar mig: Hur ska detta täcka kostnaderna för nya anläggningar, Moderaterna?

Anförande nr 164

A n n a C e d e r s c h i ö l d (M): Det där är inte sant – det stämmer inte. Ni har avbrutit ett antal projekt som hade varit klara om vi hade fått fortsätta styra i Stockholm, till exempel Vårbergs IP, som skjuts på framtiden. Ni skjuter ungefär 1 miljard i idrottsinvesteringar på framtiden.

Men huvudfrågan som jag hade rörde skollokalerna. Jag håller med om att vi i dessa tider verkligen bör försöka maxutnyttja de lokaler vi har. Det är ett allvarligt läge. Den andra frågan var: Tycker du att barnen på Norrmalm ska ha den sjätte sämsta tillgången till idrottsmöjligheter i landet? Är det värdigt Stockholm?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 165

Hanna Wistrand (L): Majoriteten visar hur lite de kan om föreningslivet när de lägger fram förslag om stöd som ska gå till de föreningar som har lägst avgifter. Hur ska det gå till, och hur ska det kunna bli rättvist? Föreningsavgiften beror på ålder, hur ofta man tränar, vad lokalerna kostar och mycket mer. Även lag i samma förening och årskull kan ha olika avgifter.

Stockholms idrotts- och föreningsliv är en av våra största tillgångar. Här formas vänskap, hälsa och trygghet men också ansvarstagande och engagemang som följer människor hela livet.

När en anläggning stängs för renovering eller händelser gör att en verksamhet måste pausas slår det hårt. Det betyder tappade intäkter, förlorade medlemmar och en oerhörd press på ideella krafter som redan bär ett tungt lass. Verksamheter riskerar att gå på knäna, och viktiga insatser för barn och unga kan utebli. Därför vill vi liberaler ge föreningslivet bättre förutsättningar att resa sig efter en tuff period och ge en nödvändig skjuts. Det är en viktig signal att staden står bakom det ideella engagemang som bär idrottsrörelsen framåt.

Stockholm behöver ett livskraftigt föreningsliv. Vi behöver säkerställa att de som gör skillnad varje dag får rätt stöd när det krisar. Det är en viktig signal. Det är en klok investering i hälsa, gemenskap och framtidstro och ett stöd som faktiskt fungerar.

Anförande nr 166

Hassan Jama (V): Hej, Hanna! Du brukar prata väldigt mycket och gärna gott om idrotten och hur viktigt det är att prioritera barn, unga och föreningar. Men om man tittar på er budget ser man att ni är det parti som skär ned mest på idrotten – hela 61 miljoner kronor, Hanna. Hur är det att stödja föreningar, barn och unga? Hur blir det fler idrottande med färre öppna anläggningar, som ni tar bort stöd från i er budget? Ni tar bort föreningsstödet för simkunnighet. Ni gör faktiskt satsningar på att öka simkunnigheten bland vuxna men drar bort dem från unga och barn.

Hanna, du vurmar verkligen för idrotten; det vet jag. Men det går inte ihop med den här budgeten för Stockholm som du presenterar. Skulle du vilja svara mig?

Anförande nr 167

Hanna Wistrand (L): Lite siffror kan vara på sin plats. Förra året lade majoriteten 1,4 miljarder. Vi lägger i år 1,47 miljarder, något mindre än majoriteten lägger. Men vi får inte glömma bort att majoritetens ideologiska paradgren, egen regi, drar i princip hela driftsbudgeten. Och man effektiviserar inte alls – bara det är en post på 30 miljoner.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Något som de flesta undviker att nämna här är att idrotten inte har någon lagstadgad finansiering. För er föreningar och förbund som kanske lyssnar innebär det att kärnverksamhet som skola, socialtjänst och äldreomsorg alltid måste prioriteras.

Det är tråkigt när politiken tricksar med pengar som inte finns. Idrottsmiljarden är ett typiskt sådant exempel. Det är tyvärr nödvändigt för idrotten att alltid kolla var utlovade pengar kommer från.

Fler spadar än stadens behövs verkligen för att kunna bygga i kapp och åtgärda den stora anläggningsbristen. Vi bjuder i stället in föreningslivet och andra aktörer att bidra till idrottens utveckling i Stockholm. När vi tillsammans investerar i vår framtid når vi mycket längre.

Anförande nr 168

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Investeringsnivåerna för nya idrottsanläggningar är mer än dubbelt så höga nu som 2022, när vi tog över styret. Trots att ni från oppositionens sida försöker hävda att verkligheten är att vi skjuter upp projekt, pausar och stoppar är sanningen den att vi har fler projekt igång i dag än vi haft tidigare.

Jag tycker inte att du riktigt svarade på Hassans fråga, Hanna. Som han var inne på är det faktiskt Liberalerna som sparar mest på idrotten av alla partier i den här salen. Ni sparar 63 miljoner kronor på idrottsnämnden. Det är simkunnighetssatsningar, höjt föreningsstöd, hamnbadet i Marievik, skolidrottshallarna och generella effektiviseringar. Hur känns det för dig, Hanna Wistrand, som jag tror också brinner för idrotten, att företräda ett parti som inte vill prioritera idrotten?

Anförande nr 169

H a n n a W i s t r a n d (L): Det är som jag sa tidigare, Maria-Elsa: Bara detta att man inte gör effektiviseringar när det gäller skattebetalarnas pengar är faktiskt anmärkningsvärt. Det brukar göras i all verksamhet. Bara det handlar om stora belopp, 1,53 miljarder för er och 1,47 miljarder för oss. Vi har inte sparat in, utan vi har lagt på jämfört med förra året. Det har ni också gjort.

Det som också är intressant när vi pratar om skolidrottslokalerna är att ni lägger 3 miljoner på att öppna skolidrottslokalerna – vi lägger 25 miljoner. Hoppsan, hur kunde det gå till? Vi satsar tydligen inte på att låsa upp skolidrottslokalerna. Bara det, att låsa upp alla de här skolidrottslokalerna, skulle ge en oerhört mycket större yta som i dag inte går att nå.

Jag tror faktiskt att vi kan använda stadens pengar oerhört mycket klokare. När vi bjuder in andra att investera i idrotten blir vi många fler, och vi kommer också mycket längre. Och idrotten i vår stad kommer att må bättre.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 170

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Idrotten är fortfarande ojämsställd. Tjejer slutar idrotta i högre grad än killar när de blir äldre. En av orsakerna kan vara bristande tillgång till mensskydd. I vårt Stockholm ska ingen tjej behöva vända tillbaka hem från träningen för att hon inser att hon har fått mens. Därför börjar vi nu att införa gratis mensskydd på idrottsanläggningar. Menssäkrade idrottsanläggningar ska vara en självklarhet i Stockholm.

Lokalvården är en utpekad riskbransch när det gäller dåliga arbetsvillkor och välfärds kriminalitet. Vi behöver göra upp med oseriösa företag genom att ta tillbaka den demokratiska kontrollen inom olika verksamhetsområden i staden. Därför vill vi ta tillbaka lokalvården i egen regi i alla våra idrottshallar. Detta kommer att leda till en bättre och säkrare lokalvård för alla inblandade. Alla som arbetar på stadens idrottsanläggningar förtjänar goda arbetsvillkor.

De kriminella gängen ska knäckas, och nyrekryteringen ska stoppas. Idrotten har en viktig roll att spela för att ge unga en meningsfull fritid och hindra att de dras in i kriminalitet. Ett exempel på hur vi gör det i Stockholm är Järvaligan, en förebyggande och trygghetsskapande verksamhet som bedrivs tillsammans med Kista SC och Som United i syfte att nå barn som står utanför föreningslivet. Nu går vi fram med en ny, liknande satsning inom ramen för Fokus Söderort, Söderortsligan i Skärholmen.

Jag vill avsluta med att säga, ordförande, att det tydligt finns ett kompakt motstånd mot att satsa på idrotten inom borgerligheten. Det är glädjande att Centerpartiet i alla fall vill framstå som att de är intresserade av idrott. Men samtidigt fortsätter de med enorma effektiviseringar och vill fortsätta privatiseringsvägen i Stockholm. De borde se sig om efter andra vänner än sina borgerliga kollegor. Då hade framtiden för idrotten i Stockholm kanske sett ännu bättre ut.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 171

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Maria-Elsa! Nu ska vi fördjupa oss i de öppnade skollokalerna, som Martin var nere och teaterviskade om och fick information av dig. Jag vet att ni hävdar att det är tio skolor, snart elva med Östra Real. Men det stämmer inte. Det handlar om flera skolor som tillfälligt varit stängda för renovering och nu öppnat igen. Det är inga nyöppnade lokaler. De har funnits tillgängliga för barns och ungas idrottande tidigare. Det har vi till och med fått bekräftat från er förvaltning. De har också bekräftat att vi har gått från 100 till 102 öppnade skolidrottslokaler under 2025. Det är sanningen, och det är en alldeles för låg takt.

Sedan sa du också, Maria-Elsa, att ni har skjutit till 1 miljard, er idrottsmiljard, som ni har tjatat så länge om. Det kostade faktiskt till och med 1 miljard att ta tillbaka

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

projekten Brännkyrkahallen, multihallen på Vårbergs IP och Västertorps sim- och idrottshall i egen regi, som ni gjorde direkt när ni började styra. Alla de projekten har dessutom blivit oändligt försenade. Den där miljarden du svänger dig med har alltså sedan lång tid gått upp i rök.

Men lite sanning om skolidrottslokalerna, tack!

Anförande nr 172

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Tack, Jonas Naddebo, för frågan! Det är som sagt tio skolidrottshallar – det är den senaste siffra vi har fått från idrottsförvaltningen – som har öppnat sedan 2024. Det kan vara så att några av de lokaler som ingår i den siffran är skollokaler som har varit stängda på grund av renovering. Men tack vare de beslut vi fattade förra året om att flytta över bokningen av skolidrottshallarna till stadens centrala bokningssystem blir det möjligt för alla hallar som renoveras och öppnas att hamna där. Det är alltså fritt fram att boka. Det här är ett tillskott på tiotusentals nya timmar.

Samtidigt lägger vi mer än dubbelt så mycket på att investera i nya idrottsanläggningar i Stockholm. Det är det som är det absolut viktigaste. Jag skulle vilja veta, Naddebo, hur ni planerar att få till de här nivåerna när det gäller investeringar i idrotten tillsammans med den borgerliga majoriteten, som uppenbarligen vill skära ned på idrotten.

Anförande nr 173

C h r i s t o f f e r H ö k m a r k (M): Fru ordförande! Jag har en fråga om en artikel i Dagens Nyheter. Det är en annan tidning jag visar er nu, men ni förstår poängen. Det står så här: ”För en dryg månad sedan skrotade Stockholms stads idrottsnämnd rivningsplanerna och under 2026 ska de utreda om det ska byggas en ny arena på samma plats eller om Hovet ska byggas om.” Mig veterligen har det inte fattats något sådant beslut i idrottsnämnden, där jag är ersättare och är med. Jag förstår att du inte har sagt fel, utan det kanske är tidningen som har skrivit fel. Alla följer inte våra nämndmöten lika noga som du och jag och tycker kanske inte att de är lika viktiga. Min fråga är: Hur ska du kunna bringa klarhet i detta? Det finns föreningar som läser detta och blir oroliga och vill veta vad som gäller. De tycker redan nu att er dialog är dålig. Hur ska du göra den bättre?

Anförande nr 174

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Den oro som uttrycks till mig och till stadsbyggnads- och idrottsroteln när det gäller Hovet, och som har uttryckts de senaste tre åren, har handlat om att man ska riva Hovet 2028–2029. Det är därför vi har varit så glada över att kunna leverera det positiva beskedet att vi i vårt förslag till budget för 2026 tillsätter en utredning för att ta ett omtag gällande stadsutvecklingsplanerna i norra Globenområdet, vilket kommer att innebära att vi bevarar Hovet längre än

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

planerat. Detta är förstås en nyhet som har mottagits med stor glädje av supportrar, hockeyfantaster och klubbar i Stockholm.

Vi ser fram emot att under kommande år fortsätta ha en dialog med idrotten – med klubbarna och supportrarna – precis som vi alltid har haft under den här mandatperioden. Vi ser fram emot att fortsätta involvera dem också i det utredningsarbete som inleds den 1 januari 2026, om denna budget går igenom.

Anförande nr 175

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Hej, Maria! Vi vet ju att ganska många projekt har blivit uppskjutna. I Skarpnäck ledde det till att den enda ishockeyförening som fanns där fick lägga ned verksamheten. Det var väldigt sorgligt. Skarpnäcks AIK har avvecklat sin verksamhet. Trots att det genom ett initiativ som togs av Vänsterpartiet utlovats en ishall, simhall och idrottshall i Skarpnäck sedan 2004 har denna fortfarande inte byggts. Det är verkligen sorgligt.

Sedan har vi det här med Järvaligan och Söderortsligan. Det här är en typ av segregering projekt. Normalt sett vill ni ju integrera Stockholm. Men nu vill ni upprätta separata ligor för olika stadsdelar för den här åldern, klasserna 1–6, och hålla isär staden på det sättet – jag tycker att det är märkligt att det kommer från er.

Anförande nr 176

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Man får gång på gång höra att vi skjuter fram projekt i tiden, att vi pausar och att vi stoppar. Det stämmer helt enkelt inte. Det finns projekt som blir försenade, och det blir de oavsett vilket politiskt parti som styr för att stockholmarna ibland överklagar planer eller för att det behöver ske en ny upphandling i ett specifikt projekt och så vidare. Det här är inte politiskt fattade beslut som vi kan påverka.

Jag skulle verkligen vilja framhålla att vi tack vare våra investeringar har satt igång fler idrottsprojekt i Stockholm än på mycket länge. Jag har faktiskt tittat tillbaka och räknat lite grann på olika beslut som har fattats. Vi har fattat fler utrednings- och genomförandebeslut under de här tre åren än man gjorde under hela föregående mandatperiod. Det är därför jag också med trygghet kan hävda att byggtempot när det gäller nya anläggningar är rekordhög i dag.

Anförande nr 177

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande! Som sagt, det har varit intressant att lyssna på hur oppositionen generellt minskar anslagen till idrotten och kommer med dubbla budskap om investeringar. Centern mörkar sina på papperet ökade anslag med att inte vilja finansiera medarbetarnas avtalade löneökningar. Moderaterna minskar anslagen med 41 miljoner, vilket är en tydligt idrottsfientlig signal. KD minskar med 31 miljoner, och Liberalerna minskar med 63 miljoner kronor. Någon måste ju vara

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

sämst. SD både ökar och minskar. De stoppar alla ytterstadssatsningar som rör idrott. Och vilken människosyn som ligger bakom dessa stoppade anslag till grupper med fel religion, enligt SD:s trollfabriker, är upp till var och en att gissa.

Ska man vara positiv har oppositionen ryckt upp sig när det gäller investeringar. Nu försöker man åtminstone komma ikapp majoriteten men fantiserar fortfarande om OPS-lösningar. Som bekant avråder så gott som alla politiker som har försökt sig på detta ute i landet, oavsett politisk färg. Några som litar sig med guldgrävande OPS-företag som Peab och Skanska kanske framhärdar. Men, som Riksgälden skriver: "Nackdelarna med OPS är otvetydiga och väl underbyggda." Om föreningar däremot är intresserade av att uppföra egna idrottsanläggningar finns det ett uppdrag i budgeten om att utvidga hyresstödet.

Vi har två projekt som regeringen i praktiken motarbetar. Det angelägna Bällstaprojektet, med mycket friidrott, skulle förbättra sin projektekonomi med över 100 miljoner kronor om Bromma flygplats läggs ned. Likaså möjliggörs tennisprojektet i Riksby, etapp 1, om nedläggning sker. Oppositionen kan göra nytta här. Prata med er regering, och lägg ned spökyflygplatsen!

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 178

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Ordförande och åhörare! Vissa saker tål att upprepas: Brännkyrkahallen, multihallen på Enskede IP, Rågsved, Bällsta IP, Eriksdalsbadet, Västertorps sim- och idrottshall, Husbybadet, multihall i Vårberg, Konradsbergsparken, Årstafältets BP, Svedmyrabadet, Husbyhallen och Skarpnäcksfältets nya sim- och ishall. Det här är hälften av alla försenade eller tillfälligt stoppade projekt. Samtidigt har jag suttit i idrottsnämnden tillräckligt länge för att veta att behovet av idrottshallar och idrottsanläggningar är så stort att Stockholm aldrig kommer att komma ikapp om vi fortsätter att endast bygga kommunalt.

Du behöver inte berätta det för mig, men kolla in i kameran och berätta för stockholmarna varför ni låter era ideologiska skygglappar stoppa fler anläggningar för barn och ungdomar.

Anförande nr 179

Borgarrådet V a l e s k o g (S): När det gäller synen på OPS har jag ungefär samma uppfattning som Centerpartiets ledamöter runt om i landet som har provat på det. De ångrar sig – de gör inte om det.

När det gäller att göra av med pengar i budgeten råkar jag veta att Centerpartiet när ni styrde gjorde av med ungefär 60 procent av den budget ni hade på idrottsanläggningar. Projekt försenades. Nu ligger vi på 80 procent. Det är klart att det är ett problem för

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

oss alla att man inte kan följa budgeten exakt. Men jag tror att ni hade större problem förut.

Anförande nr 180

Hanna Wistrand (L): Vi har fått en del anmärkningar när det gäller simning. Då ska jag bara påminna om att vår skola har ett lagstadgat utbildningsuppdrag: Barn ska lära sig simma. Däremot är det väldigt svårt att få vuxna att lära sig simma, särskilt nyanlända vuxna. Det är därför vi lägger fram förslaget att man när man går på sfi också skulle kunna få möjlighet att lära sig simma, för att få extra bra effekt av detta. Om det dessutom genomförs tillsammans med lokala simföreningar får man också en direktkontakt med föreningslivet. Det finns så många plus med det här att det inte går att räkna upp dem.

Men min fråga till dig, Jan, är: Vad tänker ni egentligen göra för att nå ut till fler vuxna så att de ska kunna lära sig simma? Tänker ni fortsätta att konkurrera ut våra simföreningar från simhallarna även nästa mandatperiod?

Anförande nr 181

Borgarrådet Valerik Skog (S): Huvudproblemet är att det är många som inte lär sig simma. Det är välkommet med alla som kan hjälpa till att få framför allt barn och ungdomar att lära sig simma, oavsett vilka som är utövare. Men vi kan inte ha en situation där villkoret är att vi ska lägga ut allt på entreprenad och stora grupper sedan blir utan. Alla måste hjälpas åt.

Anförande nr 182

Leif Söderström (SD): Hej, Jan! Vi lägger 150 miljoner mer än ni i idrottssatsningar. Men jag tänkte tala om trollfabriker. Jag tänkte tala om Aktuellt i Politiken, en riktig trollfabrik. Jag ser att du vet vad jag talar om, så jag kanske inte behöver utveckla det så mycket.

Men vi har också 2018 – det finns på Aftonbladet – när Socialdemokraterna erkände trollkonton. Och sedan har vi de värsta trollfabrikerna. De heter Northvolt, eller hur? Där har man öst in pengar, med stolta socialdemokratiska partiledare med hjälm på huvudet och spade – och så kraschar det. Och det här ska betalas av oss skattebetalare.

Anförande nr 183

Ordföranden: Vi har ju en grundregel, och det är att repliken ska ha något med huvudanförandet att göra.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 184

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det mesta låg ju utanför ämnet, även om jag förstår att du som SD:are om någon är expert på trollfabriker. Det ger jag dig.

Anförande nr 185

A n n a C e d e r s c h i ö l d (M): Ordförande! Idrotten är ojämförbar, sa Maria-Elsa precis. Idrotter som många tjejer utövar är bland annat gymnastik, pingis och simning. Enligt de rapporter vi får från föreningarna är det ständiga köer, och det blir inte bättre. Att det bara är att boka är inte alls det som föreningarna upplever.

Men nu vill jag prata om bättre utnyttjande av befintliga hallar – det är bara det frågan gäller. Jag vill ställa samma fråga som till Maria-Elsa: Tycker idrottsborgarrådet att det är ett problem att barnen på Norrmalm enligt kommunjämförelsen har den sjätte sämsta tillgången till idrottsmöjligheter i landet och blir stående i kö år efter år i stället för att få utöva sin idrott?

Anförande nr 186

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som gammal ordförande i stadsdelsnämnden på Norrmalm är jag väl medveten om det svåra i att vara en citystadsdel när det gäller tillgång på mark – det tror jag att alla inser. Men vi såg till att det kom konstgräs i Vasaparken och vid Norra real. Vi har två nya hallar på gång i Östra Hagastaden, och det kommer också att bli en ny fotbollsplan där. Vi ser till att den oreda som ni har haft när det gäller Stadshagenprojektet, som i och för sig inte är beläget på Norrmalm men som berör innerstadsklubbar, äntligen kommer att lösas inom kort. Vi har alltså gjort mycket.

Sedan kommer kanske Norrmalm som citystadsdel tyvärr aldrig att kunna jämföras med en kommun ute i landet, som har mycket mark och många ställen att bygga på.

Anförande nr 187

L o v i s a H e d i n (KD): Fru ordförande! Jan Valeskog, du säger att KD minskar idrottsbudgeten med 31 miljoner. Vi minskar visserligen de generella uppräkningsarna, men det sker inte någon minskning när det gäller idrotten. Att bara låta kostnadskostymen växa utan direkta satsningar leder inte till någon ytterligare idrott.

Vi vill i stället rikta pengarna till det som ger verklig effekt. Vi vill ha tryggare idrottsplatser, effektivare lokalutnyttjande, bättre snöröjning och ett starkare föreningsliv. Det handlar i grunden om att vara betydligt mer effektiv med stockholmarnas skattebidrag. När vi styr gör pengarna mest nytta genom lägre skatt i stället för att pengar bara strömmas runt utan direkta mål. Vi väljer smarta prioriteringar framför automatiska påslag. Det är mer ansvarsfullt och mer långsiktigt och ger både bättre service och mer pengar kvar i människors plånböcker.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 188

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Nu skulle man önska att man hade haft mer tid. Eftersom du representerar KD och ni har stått upp för fritidskortet, som ju kostar mer i administration än vad barnen får, kan man diskutera effektiviteten – det måste jag säga. Det är ett praktexempel på dålig effektivitet.

Jag kan inte konstatera annat än att det om man drar bort 31 miljoner blir 31 miljoner mindre till idrottsverksamheten. Har man inte en extra miljard till idrottsinvesteringar, vilket ni inte hade, är det klart att det blir 1 miljard mindre till idrottsinvesteringar. Det är enkel matematik.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

4. Stadsbyggnads- och exploateringsfrågor

Exploateringsnämnden (R I)
Stadsbyggnadsnämnden (R II)
S:t Erik Markutveckling (R I)
Skönhetsrådet (R II)

Anförande nr 189

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Stockholm tar ansvar för bostadsbyggandet när regeringen abdikerar. Även i länet överger moderatstyrda kommuner sitt ansvar. Högerpartierna röstar emot tusentals bostäder i stadens nämnder.

Vår majoritet bygger för framtiden också när motvinden är stark. I dag har vi 28 000 bostäder i antagna planer, och vi investerar nu också i infrastruktur för 12 000 bostäder i våra utvecklingsområden. Stockholm står redo när konjunkturen vänder. Vi vill bygga bostadsrätter och minst 50 procent hyresrätter, och småhus där det passar. Våra bostadsbolag får i motsats till tidigare hjälpa till att bygga bostäder. Tomträttssystemet gör att det har byggts hyresrätter även i tuffa tider. Intäkterna från tomträtter och försäljning av mark är avgörande för att gator, parker och idrottsplatser ska kunna byggas. Med borgerlig markpolitik och borgerliga avgäldsnivåer hade vi i staden tvingats låna upp ungefär 1 miljard extra per år, vilket vi nu slipper göra.

Fortsatt bostadsbyggande är avgörande för Stockholms tillväxt och för att vi ska vara en stad som håller ihop. Människor ska ha möjlighet att bo kvar i sina bostadsområden genom livets olika skeden. Unga som vill flytta hemifrån ska kunna hitta en bostad till rimlig hyra. Den som behöver en seniorbostad ska kunna hitta ett anpassat hem i sin närhet. Det ska finnas ett brett utbud av bostäder i fråga om storlekar, upplåtelseformer och gestaltning.

Det finns bara en tvångsväg i bostadspolitiken som är ett hot, nämligen marknadshyror eller friare hyressättning, som regeringens partier vill ha. Det ger enligt forskning en höjning av hyrorna med minst 30 procent och leder till tvångsflyttning av stockholmare.

Integration genom stadsbyggnad, social- och utbildningspolitik och satsning på våra utsatta områden är den rödgröna vägen. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 190

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Målsättningen är att allmännyttan ska öka i alla stadsdelar, i synnerhet i områden som i dag domineras av andra upplåtelseformer, som en del i arbetet med att bryta segregationen. Det står i den här budgeten. Det står också att flervåningshus ska sprängas in i villaområden.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

I Region Stockholms budgetdebatt förra veckan var Socialdemokraterna ännu tydligare med vad de faktiskt menar. Vill du flytta för att du får en ny granne handlar det inte om tvång, utan det är av fri vilja, sa Socialdemokraterna när någon sa "Vänta nu, det här med tvångsblandning, hur rimligt är det egentligen?".

Grattis till dig som nu kommer att bli av med populära grönytor för att staden ska belånas ytterligare och flerbostadshus i allmännyttan ska pressas fram! Det är alltså inte *en* granne vi pratar om; det är hundratals. Eftersom S motiverar detta med att det handlar om att bryta segregationen är det uppenbart: Man ser framför sig en tvångsblandning.

Vi vill alla att Rinkeby ska få fler radhus. Vi vill att stadsmiljön i Rinkeby ska bli mer som den i Bromma. Vi är inte överens om att Brommas stadsmiljö ska bli mer som Rinkebys. Våra utanförskapsområden behöver olika boendeformer, mer samhällsservice och fler arbetstillfällen. Det är en politik som bryter segregationen – som löser problem, inte skapar problem. Det står Moderaterna för.

Ett tydligt exempel på att Socialdemokraterna vill cementera våra miljonprogram är att de ökar stadens skuld med 1 miljard för att köpa Hjulsta. Ni köper miljonprogram i stället för att lägga resurserna på att ge i detta fall Hjulstaborna reformer för ökad trygghet och fler jobb. Det är direkt skamligt.

Stockholm ska absolut växa, men det är dags att vi samtidigt som vi värnar tillväxten börjar se till att detta inte ständigt sker på bekostnad av det gröna. På 25 år har staden förlorat grönområden motsvarande hela Kungsholmen. Det här vill Moderaterna göra upp med. Den gröna växt som jag håller i min hand fångade jag upp i dag på besök i Bromma, på ännu en grönyta som ni hotar men där vi vill ha naturreservat. Det är en symbol för vår bostadspolitik.

Bifall Moderaterna! Det är bra för Stockholm.

Anförande nr 191

Borgarrådet B u t r o s (V): Ordförande och fullmäktige! För varje område som planeras, varje nytt naturreservat som bildas och varje hus som reser sig finns också ett val gällande vilket Stockholm vi lämnar efter oss. Detta är en fråga som är större än kvadratmetrar, byggkostnader och markpriser. Det handlar om att bygga en stad som är för alla och inte bara för dem som har mest.

Pengar är ett kraftfullt verktyg, som kan skapa segregation. Men de kan också användas för att jämna ut där förutsättningarna är olika. Längre har stadens modell för finansiering av stadsutveckling inte bara varit neutral inför stadens segregation – den har bidragit till att befästa den.

Låt mig förklara. Enligt stadens investeringsregler ska alla projekt bära sig själva ekonomiskt. Det bestäms av hur mycket marken är värd. Detta låter bra i teorin, men i

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

praktiken har det lett till en stad där vi kan bygga vackra torg och parker i Norra Djurgårdsstaden, för där är marken attraktiv, men där det knappt går att ha trottoarer på båda sidorna av gatan utan att spräcka projektekonomin på platser som Tensta och Skärholmen.

Det viktigaste nu är att vi bygger samman staden. Därför styr vi nu om de här pengarna och riktar om dem för att göra det möjligt att genomföra nödvändiga investeringar också där markvärdena är låga. Vi tar överskotten från de lönsamma projekten i innerstaden och i andra attraktiva marklägen och lägger dem på att bygga trygga gångvägar och nya lekplatser och ge torgen i ytterstaden den omsorg som de förtjänar.

Det här är tydlig fördelningspolitik. Vi bygger en rättvis stad, för en stark välfärd och klimaträttsvisa, och nu också en rättvis modell för finansiering av stadsutveckling.

Anförande nr 192

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande och ledamöter! Jag inleder med att yrka bifall till vårt budgetförslag så att jag inte glömmer det; det har jag en tendens att göra.

I vårt budgetförslag finns ett antal områden. Ett som jag vill ta upp här är att vi vill göra en satsning på att bevara våra trädgårdsstäder. Det gäller både villaområden och hyreshusområden. Man ska komma ihåg att det som nu är Stockholms närförorter i grönska var en social insats för att även arbetarklassen skulle kunna bo grönt och inte bara villaägarna. Vi vill bevara detta.

Vi tycker inte heller att man ska använda stadsbyggande som ett integrationsinstrument som påtvingas människor uppifrån.

I gruppleddardebatten var det en diskussion om att vi säger nej till alla förslag, 100 procent. Det gör vi inte alls. Vår gruppleddare Gabriel sa att vi säger nej till 50 procent. Han hade lite marginaler för säkerhets skull. Nu ska jag förklara vad det egentligen handlar om. Vi lyssnar på människor. Vi åker ut och tittar på områdena. Vi frågar de boende vad de tycker. Vi tittar på deras yttranden som kommer in. Är folk emot så är vi emot. Helt genomgående kan man se att folk är emot att det byggs på grönska. Folk är emot att det byggs hus intill de egna husen. Då lyssnar vi på dem och följer deras åsikter.

Jag kan också ta upp en annan sak. Vi skulle vilja att vi bygger mer klassiskt – bygger vackert igen. Gabriel nämnde samma sak tidigare. Vi har ett fantastiskt tillfälle. Vi bygger 140 000 nya bostäder i Stockholm – det är ungefär 10 procent av det antal som finns. Vi skulle kunna bygga dem vackert och göra staden skönare. Det gör vi inte; vi bygger Hagastaden i stället. Staden ser förfärlig ut, och det har inte blivit bättre med dessa 140 000 bostäder. Därför skulle vi snarare vilja ha ett system där man kan försköna de gamla hus som finns.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 193

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Bifall till Liberalernas budget!

Stockholm är inte färdigbyggt. Staden är i en ständig utvecklingsprocess. Det sa redan Eva Remens, som första kvinnliga ordförande här i fullmäktige, folkpartisten som hindrade Hjalmar Mehr från att riva Hornsgatan. I hennes anda ska vi fortsätta, och vi ska inte bygga sönder Münchenbryggeriets kulturhistoriska område.

Majoritetens bostadsmål på 4 000 bostäder kommer inte att räcka, och det kommer att spricka på grund av felprioriteringar. Vi föreslår 6 000 godkända bostäder per år, och det går om man gör rätt prioriteringar.

Byggbara detaljplaner, där aktörerna får ihop kalkylen, prioriteras inte i dag. Marken prissätts på ett sätt som gör att byggaktörerna inte kan bygga. Ni hörde vad Butros sa här alldeles nyss.

Att bygga bort segregationen klarar majoriteten inte heller av. Vänsterpartiet vill till varje pris ha kommunala hyresrätter i områden som redan domineras av just kommunägda hyresrätter.

Wanngård tillåter Vänstern att slänga bort någonstans runt 1 ½ miljard på att köpa redan färdiga bostäder. Det skulle kunna byggas 400–500 nya bostäder för samma summa – prioriteringen är ju självklar.

En välfungerande bygglovshantering är en förutsättning för att vi ska få möjligheter att bygga och bygga om. Det går också att klara av med rätt politisk prioritering: service och myndighetsutövning i stället för storvulna projekt.

Fler bostäder i city – följ cityprogrammet, och ta fram en strategi! Liberalernas tjt gav 200 bostäder i city, men den här perioden blir det inte en enda.

Stockholm är också kultur, möten och upplevelser. Därför behöver vi kulturljudszoner i Stockholm.

Bifall till Liberalernas budgetförslag!

Anförande nr 194

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Centerpartiets vision för Stockholm är en friare, grönare och roligare stad – en friare stad, där alla har ett tryggt hem för att kunna förverkliga sin potential. Vi vill se en stad där unga har möjligheten att ta klivet ut i vuxenlivet och kan välja den boendeform som passar deras behov, där företag kan rekrytera och dit nya stockholmare kan flytta in från resten av Sverige eller från utlandet.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi vill se en grönare stad, där vi vågar bygga på höjden, gärna i trä, och där vi återbrukar och flexibelt nyttjar våra befintliga byggnader för att skapa bostäder samtidigt som vi minskar klimatavtrycket och sparar våra grönområden. Vi vill se en stad där vi planerar för klimatsmart mobilitet och där alla har nära till parker och grönska.

Vi vill se en roligare stad, där vi inte enbart planerar för att få in så många bostäder som möjligt utan också får in idrottsytor och rum för kultur och möten – där kommers och uteserveringar breder sig ut sig över gatorna och ett levande nattliv håller igång stadens puls.

Tyvärr är vi på väg åt helt fel håll. Stockholms dysfunktionella bostadsmarknad krossar drömmar – 25-åringar kan inte flytta hemifrån, kvinnor kan inte lämna dåliga förhållanden och företag kan inte rekrytera. Vänsterpartierna cementerar segregationen. Man fyller på med hyresrätter i de allra hyresrättstättaste områdena. Man är nöjd med att de billigaste hyresrätterna i de mest attraktiva områdena går till dem som har det allra bäst i samhället.

Det råder en total brist på visioner och politisk vilja – förutom när det kommer till förbud. Man ska inte få ha champagnepicknick i våra parker, och bastubad stoppas för att det rör sig om privata initiativ.

Nej, mina vänner, Stockholm ska vara en friare, grönare och roligare stad – en växande, attraktiv stad där man inte bara kan bo utan också kan leva.

Anförande nr 195

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Majoriteten arbetar för en stad med liv och rörelse – en välkomnande, trygg stad, där folk har råd att bo och vill leva. Stockholm ska vara ett föredöme för hållbar stadsutveckling, med mycket grönska, solida ekosystem och närhet till vatten. Den biologiska mångfalden ska inte bara bevaras utan utvecklas och stärkas samtidigt som vi tillskapar bostäder.

När vi bygger nytt har vi chans att göra rätt från början och bygga yteffektivt nära kollektivtrafik, med minsta möjliga klimatpåverkan. Majoriteten vill kunna omvandla fler av stadens grå ytor till gröna, i kombination med bostäder – ett rikare grannskap.

Bygg- och anläggningssektorn står för en femtedel av stadens konsumtionsbaserade utsläpp. Genom topografisk anpassning, färre rivningar av funktionsdugliga byggnader, rekonstruktion, recirkulation av material och bättre masshantering minskar vi dessa utsläpp. I budgeten finns uppdrag kring klimatdeklarationer, gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan och klimatanalyser. Det känns mycket relevant.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi arbetar aktivt med att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över stadsutvecklingen. Genomförbarhet måste vara ledstjärnan när byggsektorn bromsar in. Staden driver nu själv i högre grad detaljplaneprocesser. Det ger bättre kontroll.

Medborgare, föreningar och fackkunskap måste ges inflytande. Tydliga och öppna dialogmetoder ska tas fram. Välutformade, deliberativa processer behövs. Transparenta medborgardialoger och digitala plattformar är verktygen. Transparens och möjlighet till inflytande är viktigt för tilliten till förvaltningen, styret och demokratin. Funktionen stadsplaneombudsman ska bidra till enklare, klarare processer för medborgarna.

Bifall till majoritetens budgetförslag!

Anförande nr 196

A r o n M o d i g (KD): Fru ordförande! Exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens arbete är centralt för Stockholms utveckling utifrån flera perspektiv. Huruvida vi lyckas bygga tillräckligt med nya bostäder påverkar stadens möjligheter att växa och i förlängningen dess konkurrenskraft. På vilket sätt vi lyckas bygga samman staden och dess olika delar påverkar sammanhållningen och hur väl vi lyckas med exempelvis integrationen. Hur vi bygger och utvecklar staden påverkar tryggheten och stockholmarnas välmående.

För att öka byggtakten med utgångspunkt i var vi står i dag ser Kristdemokraterna det som centralt att vi håller antalet kommunala regleringar och krav på ett minimum och även att fler externa aktörer får access till stadsutvecklingen. Stadens allmännyttas har absolut en viktig roll att spela i byggandet av hyresrätter, men för att hålla uppe byggandet på den nivå som krävs är det i dag framför allt privata hyresrätter som behöver uppmuntras.

För att bättre bygga samman staden vill vi främja en blandning av upplåtelseformer. Vi vill att ägarlägenheter ska beaktas i fler sammanhang men också att ett hyresrättsstopp införs i stadsdelar där hyresrätter utgör mer än två tredjedelar av antalet lägenheter. Samtidigt vill vi stoppa förtätning i renodlade villaområden och även kartlägga platser som lämpar sig för nya småhusområden.

När det gäller hur vi bygger och utvecklar staden menar vi att ett trygghetsperspektiv bör tillämpas i all stadsutveckling men också att Stockholms historiska karaktär och värden alltid ska beaktas och att staden ska utvecklas med både klassisk och nytänkande arkitektur.

Detta är en sammanfattning av de viktigaste delarna i Kristdemokraternas reservation, och jag yrkar bifall till den.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 197

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Vi vill bygga en stad för alla stockholmare – en stad som håller samman, där både gamla och nya stockholmare kan skapa sig ett gott liv i vår gemensamma stad. Stockholm ska vara en inkluderande stad och ska inte förvandlas till ett reservat för en ekonomisk elit.

Därför behöver vi stärka tillgången till bra bostäder och skapa goda, blandade bostadsmiljöer och trygga grannskap. Genom att bygga blandat möjliggör vi för fler att bo kvar i det område där man trivs, när man vill sälja villan och flytta till en lägenhet eller när man vill bilda familj och flytta till radhus. Genom att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över Stockholms utveckling från marknadskrafterna vill vi bygga en stad som stockholmarna vill ha och som stockholmarna efterfrågar, utifrån behov i stället för lönsamhet.

Utöver bostadsbristen är trångboddheten en av Stockholms största utmaningar på bostadsmarknaden. Det är en utmaning som leder till sämre livskvalitet och förstärker segregation och ojämlikhet. Därför inför vi nu krav på en viss andel bostäder med minst fyra rum och kök som huvudregel i samtliga bostadsprojekt, och vi påbörjar framtagandet av våra nya Stockholmsradshus i södra Järva.

För att skapa trygga grannskap och goda boendemiljöer behöver vi också komma till rätta med oseriösa fastighetsägare som är verksamma i staden. Det gäller inte minst i centrummiljöer som är viktiga för stockholmarna men som många gånger sköts för dåligt av fastighetsägarna. Därför har vi under den här mandatperioden inlett projektet Gemensam tillsyn och skjutit till extra medel för att få bukt med fel och eftersatta platser som fastighetsägare har ansvar för.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2026.

Anförande nr 198

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Maria Elsa, du pratar om en stad för alla. Inför valet 2022 lovade ni att bygga 8 000 bostäder i allmännyttan. Resultatet kommer att bli ungefär en tiondel av det. Ni lovade en väg framåt, men ni levererar en återvändsgränd. Vad säger ni till 25-åringen som inte kan flytta hemifrån? Är ert svar samma som Tage Erlanders 1966 – de får väl ställa sig i bostadskön? Nu är kön 30–40 år. Jag måste fråga dig: Vad säger du till alla de unga vars liv får stå på paus? Och varför ska stockholmarna tro på era löften nästa val?

Anförande nr 199

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Tack, Centerpartiet och Jonas Naddebo, som ofta står upp för ett växande Stockholm. Som jag hoppas att alla här inne känner till befinner vi oss i en stor bostadskris i Stockholm. En byggkris där vi har haft en lågkonjunktur som har lett till stora varsel inom byggbranschen. Samtidigt har vi en regering som inte har gjort någonting för att få upp byggandet igen, tvärtom.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Man har dragit tillbaka investeringsstödet och energibonussen, de stöd som fanns för att stimulera byggandet – för vi behöver ha en jämn byggtakt i Stockholm över tid för att kunna säkra bostadsförsörjningen.

Min fråga till Centerpartiet är: Ni har kanske goda ambitioner och vill stå upp för ett växande Stockholm, men hur ska ni få ihop det i praktiken när ni går till val med ett moderat parti som helt har vikt sig för den sverigedemokratiska populismen och inte vill bygga?

Anförande nr 200

Björn Ljung (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ni vill bygga 4 000 bostäder, skriver ni i er budget. Vi menar att 6 000 mycket väl kan uppnås i godkända detaljplaner. Du säger att ni vill ta tillbaka den demokratiska kontrollen över stadsbyggnadsprocessen. Det är lite svårt att förstå vad det är, för demokrati är ju att vi allihop sitter i stadsbyggnadsnämnden och fattar beslut om detaljplaner och bygglov, vilket är myndighetsbeslut. Det kan man inte lägga ut till någon annan.

Vi talar om att man måste göra prioriteringar. Politik är att prioritera. En av de innovationer som kommit fram på senare år är byggaktörsdrivna detaljplaner. Är det ett exempel på något som ni tänker avskaffa nu? Där hjälps marknaden och myndigheterna åt för att få bästa resultat.

Anförande nr 201

Maria-Elsa Salvo (S): Ordförande! Ja, precis, när vi säger att vi vill ta tillbaka den demokratiska kontrollen över Stockholms utveckling från marknadskrafterna handlar det alltså om att bygga efter behov framför att bygga för lönsamhet. Det här är det stockholmarna efterfrågar. Vi har tagit fram en ny markanvisningspolicy, där staden kommer att kunna gå före för att just styra Stockholms utveckling. Vi pressar på för att fortsätta utveckla Stockholmshusen. Vi satsar på våra allmännyttiga bolag så att de ska kunna växa och utvecklas. Det är viktiga verktyg för oss för att kunna se till att vi kan fortsätta få Stockholm att växa.

Precis som vi hörde i inledningsanförandet från finansborgarrådet står Stockholm för hälften av Sveriges tillväxt. Vi är Sveriges tillväxtmotor. Stockholms Handelskammare, Stockholms näringsliv, står inte på de borgerliga partiernas sida just nu, även om du kanske gör det, Björn. Men man vill se ett Stockholm som fortsätter att växa, och det är vi beredda att fortsätta arbeta för.

Anförande nr 202

Mikael Valier Furtenbach (KD): Fru ordförande, ledamöter och Maria-Elsa! Det här är en replik till dig, och det är också ett meddelande till alla stockholmare. Det finns orsaker till att det går så trögt med byggandet i Stockholm. Det beror inte bara på att marknaden ser ut så och så, utan det beror på att ni i

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

majoriteten motarbetar varandra. Jag har aldrig varit med om att det kommer fram så få ärenden som blir genomförda som nu. Ni sitter och blockerar varandra. När vi hade en färgöverskridande majoritet under förra mandatperioden lyckades vi lösa ut dem. Det gör ni inte nu. Vad är det som är så krångligt? Ni bromsar ju fler ärenden än ni släpper fram.

Anförande nr 203

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag tycker inte att det finns något krångligt med det här. Vi ser till att i en svår tid, som den vi befinner oss i, fortsätta att prioritera byggandet i Stockholm. Vi vill fortsätta att se ett Stockholm som växer.

Däremot ser jag att du går till val på att sitta i en majoritet med Moderaterna, som vill överge Stockholms bostadsmål. Det handlar om de bostadsmål som vi gemensamt, alla partier här inne, har ställt oss bakom fram till nu. Där vänder man nu från Moderaternas sida. Vi står kvar vid att vi behöver fortsätta bygga i Stockholm. Vi jobbar hårt för att se till att det också blir så. Det handlar om att det måste finnas bostäder med blandade upplåtelseformer, och man behöver bidra i alla delar av staden. Här är vi tydliga med att vi vill bygga Bromma parkstad. Där skulle vi kunna få till en helt ny stadsdel i Stockholm med nya bostäder, idrott, kultur och parker. Men var står ni egentligen i den frågan om ni vinner valet med Moderaterna?

Anförande nr 204

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är bra att Socialdemokraterna har noterat vår omläggning och att vi vill börja bygga på det sätt som stockholmarna efterfrågar för att förhindra utflytten från Stockholm, vilket ni verkar slå er på bröstet för. Det är tydligen bra för Socialdemokraterna när det går dåligt för Stockholm. Men Moderaterna tycker inte att det är bra när det går dåligt för Stockholm.

Det vore skönt om du kunde prata lite ur skägget nu. Ge oss lite klartext i Lawen Redars tydliga nationella fokus, som vi har läst om i tidningarna löpande! Vi hör ingenting om det från Socialdemokraterna i Stockholm. Skäms ni över detta? Står ni för detta? I Region Stockholm har de uppenbart varit väldigt tydliga med hur de ställer sig till just frågan om tvångsblandning. De står upp för det. Gör ni det? Säg gärna tydligt vad du själv anser! Vad anser du exempelvis om inkomstkrav i utsatta områden? Om folk utan jobb inte kan flytta till Rinkeby, vart ska de då flytta? Det är väl rimligen till allmännyttans bostäder, som ni vill få fram i respektive stadsdel. Prata ur skägget! Står ni för en tvångsblandning, och i så fall varför?

Anförande nr 205

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Är det någon jag är stolt över är det Lawen Redar, tänkte jag säga. Men det ska jag inte prata om nu. Den politik som ni moderater nu går fram med kommer att innebära att Stockholm stänger dörrarna för fler som vill flytta

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

hit. Den kommer inte att göra det billigare eller lättare för barnfamiljer att bo kvar i Stockholm.

Däremot skulle arbetet med blandade boendeformer, om vi får fortsätta med det, se till att det finns radhus i anslutning till lägenheter och att det finns lägenheter i anslutning till villor. Det är det som möjliggör livsresan. Man kan sälja villan och flytta till lägenhet när man kommer till ålderns höst och inte orkar med trädgården. Det kan som sagt också handla om att man väntar tillskott i familjen och behöver bo större. Det är precis den politik som vi går fram med nu, och det är den som Stockholm behöver för att kunna fortsätta växa.

Vad har du att säga? Vad säger du, Dennis Wedin, när du träffar Stockholms Handelskammare? Vad säger du till dem när de frågar varför ni motarbetar Stockholms intressen?

Anförande nr 206

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholm är på många sätt en fantastisk stad. Men tyvärr lider vår stad av svår segregation. Det är inte något som oförskyllt har drabbat vår stad, utan det är årtionden av misslyckad stadsplanering och bostadspolitik som ligger bakom. Segregationen försvårar integrationen, hindrar mötet mellan människor och har negativa effekter både för individer och för samhällsekonomin.

För ett år sedan stod jag här och sa att alla partier säger sig vilja bygga blandat. Det fanns hopp. Men nu har vi ett skyttegravskrig. Vänstersidan fortsätter hårdnackat att planera för fler hyresrätter där vi egentligen skulle behöva bostadsrätter. På nationell nivå hade sossarna flera bra förslag, som ett tak på andelen hyresrätter i utsatta områden, men där säger staden nej. Vissa partier till höger har också börjat sprida rena konspirationsteorier om tvångsbeblandning. Jag är orolig över den utvecklingen.

Vi i Centerpartiet vill använda planmonopolet för att bygga bort segregationen. Det handlar inte om att vi ska bygga höga hyreshus mitt i villakvarteren. Det handlar om att vi när vi bygger nya kvarter måste bygga blandade upplåtelseformer. Det ska vara vartannat hus med bostadsrätter och vartannat hus med hyresrätter. Spräng in ägarlägenheter, radhus, sociala bostäder och studentboenden såväl i ytterstaden som i innerstaden!

Bifall till Centerpartiets förslag till budget!

Anförande nr 207

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det intressanta är att det finns en strategi för hur vi ska bygga och integrera staden bättre. Det är översiktsplanen, där vi har satsat på våra förorter. Vi har pekat ut tio områden där vi ska bygga bort fysiska barriärer mellan resurssvaga och resursstarka områden. Översiktsplanen har vi varit överens om.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Jag håller fullständigt med om att det här med tvångsblandning är rena hjärnspöken. Det visar bara hur lite man har att komma med. Det är samma sak med uttalandet att man ska ta Sveriges dyraste mark och bygga småhus på. Det som Moderaterna håller på med är fullständigt befängt, och det ser alla. Hela branschen skrattar, med all rätt.

Vi är helt överens: Vi måste bygga blandade upplåtelseformer. De senaste åren har varit speciella, och det är av konjunkturskäl. Man har inte kunnat finansiera bostadsrätter i den omfattning vi hade velat, utan det har varit mer hyresrätter. Det beror också, som jag sa tidigare, på det tomträttsavgiftssystem som vi har, som är väldigt förmånligt. Vi vill ha ungefär hälften av varje upplåtelseform, och vi vill också självklart ha stadsradhus där det passar. Vi är helt överens: Översiktsplanen fungerar bra.

Anförande nr 208

J o n a s N a d d e b o (C): Det låter som att bostadskrisen är en naturlag som måste genomföras, Jan, eller som man måste ta strid om. Jag tycker att vi behöver se till att skapa fler bostäder och mer rörlighet på bostadsmarknaden. Vi lade under förra året fram en bostadspolitisk rapport där vi ville nyttja de resurser vi har redan i dag. Vi sa: Låt oss slå ihop allmännyttan och fördela hyresrätterna där efter behov! Det skulle möjliggöra för den där 25-åringen att faktiskt få en billig hyresrätt i det ordinarie beståndet. När man bara hänvisar våra ungdomar till nybyggda hyresrätter kommer det inte att bli billigt för dem när de vill starta sina liv.

Jag måste också påminna om diskussionerna kring nattlivet och stadsutvecklingen. Vi måste säkerställa de frågorna. Det var först när vi från Centerpartiet skrek om Slakthusområdet som ni till slut, under galgen, ändrade er och lät bli att bygga bostäder som skulle ha omöjliggjort kulturen.

Anförande nr 209

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Hej Jonas! Vi har observerat att Centerpartiet vill bygga 10 000 klimatsmarta bostäder per år, men vi undrar vad ni menar med detta. Vill ni bygga i trä? Varför vill ni inte ha en styrning som fokuserar på utsläppen genom att sätta gränsvärden? Och varför har ni strukit satsningen på att inrätta Centrum för cirkularitet, som bidrar till cirkulärt byggande? Hur tänker Centern kring detta?

Anförande nr 210

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Ert styre, Cecilia, leder inte till fler träbyggnader. Träbyggnader i Stockholm uppkommer när det av konstruktionsmässiga skäl krävs att vi måste bygga i trä, i en lättare struktur. Från Centerpartiets sida är vi väldigt tydliga med att vi vill ha fler träbyggnader. Vi vill också se till att vi bygger klimatsmart.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi vill också utveckla Södertäljevägen. Där finns möjlighet till tusentals bostäder om vi kan smalna av den stora motorvägen. Vi kan få igång projektekonomi i det projektet om vi vågar trycka på med fler bostäder. På Stadsgården har vi förslag om överdäckningar där vi kan både bygga bostäder och få till gröna stråk. I dag är det bara en motorväg in till Slussen. Vi har lagt fram förslag om Johanneshovsvägen. Där finns alldeles för stora vägar, och där kan vi minska på vägarna och bygga många fler bostäder.

Vi måste ha visioner för Stockholm när det gäller hur vi ska utveckla den här staden. Vi kan inte stoppa de utvecklingsprojekt som vi har.

Anförande nr 211

Borgarrådet B u t r o s (V): Ordförande! Tack så mycket, Jonas Naddebo, för ditt inlägg! Jag har också noterat att ni vill ha 10 000 klimatsmarta bostäder och att ni vill bygga mer hus. Det tycker jag är jättepositivt. Där är vi helt eniga.

Men jag läser också i er budget att ni vill införa Helsingforsmodellen. Det här är någonting som faktiskt skulle innebära att privata hyresvärdar kan ha fri hyressättning. Stockholms Handelskammare har tagit fram uppgifter om vad det skulle kunna innebära för hyreshöjningarna. I norra innerstaden skulle det bli 94 procent ökade hyror, alltså nästan en dubbling av hyran, i Skarpnäck 47 procent höjd hyra, i Farsta 27 procent höjd hyra och så vidare. Höjd hyra, höjd hyra och höjd hyra!

Hur menar du, Naddebo, att det här skulle underlätta för den 25-åring som vill flytta hemifrån?

Anförande nr 212

J o n a s N a d d e b o (C): Du blandar och ger lite, Deniz. Jag förstår att du inte har hunnit läsa den bostadspolitiska rapport som vi har tagit fram, för där har vi sagt att inga allmänna hyresrätter i allmännyttan ska få höjda hyror genom vårt förslag. När man däremot nybygger fler hyresrätter och avsätter 30 procent av dem man bygger till behovsprövade bostäder kan de andra 70 procenten få vara med fri hyressättning. Det handlar alltså om de tillkommande, så att fler vill bygga hyresrätter. Det borde även du vara med på.

Helsingforsmixen, inte Helsingforsmodellen utan Helsingforsmixen – som du ser om du läser noga – innebär att man på kvartersnivå blandar bostadsrätter, hyresrätter och ägarlägenheter så att man får mixen och en blandad stad från början. Det måste vi också våga göra i Stockholm. Vi måste ta kommandot här. Ni har ju gjort det nu när det gäller markanvisningspolicy, där det finns ett kommando från staden. Se då till att det blir den här blandningen! Då kommer vi att få en mindre segregerad stad.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 213

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Stockholm förtjänar en stadsbyggnadspolitik som utgår från stockholmarna och inte från gamla volymmål och drömmen om ett nytt miljonprogram. I dag har vi de högsta skatterna någonsin och samtidigt de högsta skulderna någonsin. Men vänsterstyret driver fortfarande en byggpolitik som har fastnat i 2015, när två SL-bussar med nya stockholmare kom varje dag. Så ser inte verkligheten ut längre, men er politik står kvar på samma plats.

Moderaterna vill något annat. Vi vill bygga bostäder som människor faktiskt vill bo i. Vänsterstyret vill tvångsförtäta Bromma, Mälarhöjden, Enskede och delar av Södermalm genom att trycka in massproducerade hyresrätter i välfungerande småhusområden. Det tycker jag visar att man saknar respekt både för stockholmarna och för områdenas särart. I bästa fall är det bara ett dubbelt svek, men i sämsta fall är det också konfliktskapande. När Socialdemokraterna planerar flerfamiljshus i villakvarter och exploaterar grönområden som Rissneskogen, Herrängsskogen, Karl Bondes skog och delar av Enskede skapar de nya problem. Precis som under miljonprogrammets tid är fokus på kvantitet i stället för på kvalitet.

Vi moderater vill bygga framtidens stad och inte fylla Excelarken. Stockholm ska byggas efter människors behov med smartare markanvändning, byggande där infrastrukturen redan fungerar och bostäder som harmoniserar med stadsdelarnas respektive unika karaktär. Stockholm ska inte växa genom att man trycker in nya miljonprogram i villastäderna. Det är därför Stockholm behöver en ny kurs, och det är därför Stockholm behöver Moderaterna.

Anförande nr 214

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Så sent som 2024 stod ni bakom översiktsplanen och målen om en växande stad, en sammanhängande stad, en stad med god offentlig miljö och en klimatsmart stad. Sedan släpper ni det helt plötsligt. En central del i bostadsbyggandet är förutsägbarheten. Vi vet att finanskrisen när den kom slog ut närliggande stora byggbolag, därför att risken var för stor. I det läget är det oerhört viktigt att vi har en samsyn i politiken, att vi håller fast vid de uppgörelser som vi har gjort och att vi ser till att byggaktörerna får långsiktiga förutsättningar.

Ni har nu släppt översiktsplanen och är i fanflykt från det som vi tidigare har kommit överens om. Hur mycket tror du att det kostar i uteblivna och fördyrade bostäder?

Anförande nr 215

J o n a s N i l s s o n (M): Jag satt själv i styrelsen för Familjebostäder när vi omvandlade hyresrätter till bostadsrätter och var med om att ombilda 3 200 lägenheter. Den bibehållna soliditet vi i och med detta kunde ha i Familjebostäder gjorde att vi kunde fatta beslut om 7 000 nya bostäder. Det är de som just nu byggs på Bolidenvägen och Gamla Huddingevägen efter Gullmarsplan.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Om man bara säljer i väg en fastighet till något pensionsbolag eller så kan man få i storleksordningen 1 miljon kronor för den. Men om man ombildar är relationen ett till fyra. Man får alltså fyra gånger mer för pengarna. Det var detta som delvis var kärnan i vår bostadspolitik: Vi kunde sälja för att kunna bygga nytt. Ni köper i stället redan färdigbyggda bostäder för 1 miljard i Hjulsta. Det kommer inte att ge en enda ny bostad till stockholmarna.

Anförande nr 216

Borgarrådet B u t r o s (V): Jag hoppas att Bromma inte ska bli som Rinkeby, sa Jonas partikollega Dennis Wedin alldeles nyss. Och du själv, Jonas, sa: Inga nya bostäder i villaområden som Bromma! Jag undrar om Moderaterna håller på att byta namn till Brommapartiet, att döma av hur ni verkar värna endast Bromma.

Barnfamiljer flyttar ut, och vi ska tydligen inte bygga bostäder i villaområden. Min fråga till dig är: Var ska de här barnfamiljerna bo? Vad ska ni göra med bostadsbristen? Vad är era förslag? Ni slopar de siffersatta bostadsmålen. Ni vill inte bygga nytt. Vad är ert förslag för bostadspolitik? Ni har ju fullständigt gett upp.

Anförande nr 217

J o n a s N i l s s o n (M): Det bolag som du just valdes till ordförande för köper färdiga bostäder och hyresrätter. Att våra kommunala bostadsbolag köper bidrar inte till en enda ny bostad, utan det är bättre att andra bostadsbolag köper. Du klarade dig undan med blotta förskräckelsen med Viggholmen i Skärholmen, med 171 lägenheter. De lyckades inte få upp uthyrningsgraden tillräckligt, trots att hyrorna där är subventionerade, och kunde därför inte uppfylla kraven i det avtal som behövdes för att vi skulle kunna gå i mål med affären.

Det här är fullkomligt förödande för Stockholms byggpolitik. Man köper saker, och man begriper inte att kostnadsnivåerna gör att man måste höja hyrorna på ett sådant här sätt i områden där det inte finns någon betalningsvilja för det. Det är ett fullkomligt haveri, som du precis klarade dig undan med blotta förskräckelsen och några veckor, för att du valdes till ordförande efter detta.

Anförande nr 218

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Moderaterna vill att vi ska skapa en storstad som är grön, vacker och attraktiv. Avmattningen på bostadsmarknaden gör att vi har möjlighet att ta oss tid att mer noggrant fundera på vilken stad vi vill skapa. I Stockholm ska vi bygga det som stockholmarna efterfrågar. Det behövs studentbostäder, attraktiva seniorbostäder, radhus och mycket mer i en god blandning av olika upplåtelseformer. Framför allt behövs stora bostäder så att familjer kan bo kvar i Stockholm. Men vi måste också bygga kvalitet, och vi måste bygga vackert, med hus som kan stå kvar i generationer och hus som vi kan vara stolta över.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

De rödgröna partierna vill helst bygga mycket, billigt och tråkigt. Det är inte nog med Stockholmshusens standardiserade blekhet, utan nu ska det byggas motsvarande radhus också. Det ska dessutom byggas i integrationshänseende. Det ska byggas radhus i områden med flerbostadshus, och våra villaområden ska sprängas sönder för att klämma in Stockholmshus – oavsett vad de närboende tycker.

Moderaterna vill se ett stopp för iveren att bygga sönder befintliga områden. Vi vill slå vakt om varje områdes unika karaktär och låta den bestå. Samtidigt måste vi slå vakt om Stockholms sista grönområden: parker i innerstaden och skogsdungar i ytterstaden. Det är platser för rekreation och vila som också bidrar till en bättre miljö. Moderaterna vill att Stockholms stadsbyggnadspolitik ska verka för fler kvalitativa bostäder i harmoni med en varsam stadsutveckling och med värnande om våra grönområden.

Bifall till Moderaternas budgetreservation!

Anförande nr 219

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Detta är ganska häpnadsväckande, tycker vi alla som vet hur processen har varit med översiktsplan, byggnadsordning och arkitekturpolicy, där det var långtgående diskussioner, och ganska seriösa och bra diskussioner, mellan partierna. De moderater som då hade ansvaret tyckte att det här var väldigt bra policydokument som visade hur Stockholm ska byggas. Och så får man höra detta nu – det är otroligt!

Dessutom tycker jag att det är bra att påminna om att de flesta av de projekt som man bygger – inte i villaområden utan, som jag sa, i anslutning till dem – kommer från Moderaterna under förra mandatperioden. Ni vet ju inte själva hur det ligger till, utan ni röstar emot era egna förslag. Ni har inte heller några förslag på hur vi ska uppnå våra bostadsmål och annat. Det ni håller på med är totalt kaos. Ni vill bygga småhus på den dyraste marken i staden, som ska kosta över 100 miljoner. Nu får ni skärpa er!

Anförande nr 220

J o h a n N i l s s o n (M): Tack, borgarrådet Valeskog, för uppläxningen! Jag tar den med ro. Moderaterna har självklart idéer på vad vi ska bygga, och det har jag stått här och sagt massor med gånger förut. Vi har stora stadsutvecklingsområden som Stockholmsmässan i Älvsjö, Lövholmen, Norra Djurgårdsstaden och Mälaräng. Det är tiotusentals bostäder som ska byggas i Stockholm och som Moderaterna är för. Men jag förstår att ni vill kunna hålla er i oss och luta er mot oss när medborgarna är arga och skäller på er. Då vill ni kunna säga att Moderaterna minsann också har varit med och fattat beslut om den här översiktsplanen, och så vidare.

Men nej, vi ställer inte upp på det längre! Vi lyssnar på stockholmarna, och vi har lyssnat in och förstår att stockholmarna vill behålla delar av sina grönområden, delar av sina bostadsområden och områdenas befintliga karaktär. Då får ni stå där själva. Då får ni stå själva i Herrängsskogen, Kastanjeparken eller Karl Bondes skog tillsammans

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

med bulldozrar, sprängdeg och betongblandare och skövla stockholmarnas sista grönområden.

Anförande nr 221

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! För tionde gången, Johan Nilsson: Vi har avbrutit planerna på bygget i Herrängsskogen. Jag vet inte varför ni fortsätter att hävda något annat.

Jag har en lite blandad kompott som jag tänkte prata om. Först gäller det gränsvärdena för nybyggnadens klimatpåverkan. Vi väntar fortfarande på ett skarpt regeringsbeslut, men Stockholm står verkligen i beredskap att gå före och lägga oss på de mest ambitiösa nivåerna. Det är samma sak när det gäller klimatdeklarationerna. Klimatanalyser kommer skarpt nu. Det är någonting som ska ske i stadsbyggnads- och exploateringsprocessernas alla skeden, hela vägen från en mer översiktlig planering till detaljplaneringar. Det handlar om att man ska kunna jämföra och göra ställningstaganden till klimatpåverkan. Det gäller till exempel transporteffektivitet, grönstruktur, energianvändning, masshantering, cirkulärt byggande och rivningar. Man ska kunna ta ställning i alla dessa moment och skeden.

Vi stärker skrivningarna om att rivningar av funktionsdugliga byggnader ska undvikas, av klimatskäl men också av kulturhistoriska skäl, för att i stället premiera ombyggnation och renoveringar.

Jag skulle också vilja säga några ord om naturreservaten, för nu är de verkligen på gång. Det är dem vi har arbetat med hela mandatperioden. Ålstensskogen, Storskogen, kommer att inrättas i januari 2026. Det är en liten, liten bit längs med Alviksvägen som är utelämnad, men i princip är det hela skogen som nu blir naturreservat. Kyrkhamn, Riddersvik och Majrosgogen kommer att inrättas i juni 2026 och är alltså verkligen också på gång nu. Bagarmosseskogen är lite försenad, men den påbörjade vi också den här mandatperioden. Vi kommer väldigt snart att se att det här kan gå ut på remiss. Vi fortsätter såklart också utredningarna kring Fagersjöskogen, där vi behöver göra fördjupade naturvärdesinventeringar och där vi bland annat också tittar på Hökarängstoppen, Fagersjötoppen och Högdalstoppen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 222

J o n a s N a d d e b o (C): Tack så mycket, Martin och ordförande! Naturreservaten är absolut viktiga i Stockholm. Men vi måste också hålla i vår stadsutveckling, och Miljöpartiet får inte låta Bromma parkstad bli ert bostadsalibi. Flera stora stadsutvecklingsprojekt har lagts på is eller rör sig i krypfart, som Södertäljevägen, Värtahamnen och Loudden. Dessa områden hade kunnat bidra med många bostäder i närtid. Vi är inte per se emot att man ska börja planera Bromma parkstad. Det kan man absolut göra, men låt inte det bli en täckmantel för era

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

misslyckanden på andra håll! Stötta de projekten och se till att de fortsätter att rulla framåt! Låt mig citera tjänstemännen vi träffade på Loudden: ”Vi kommer att utreda oss till döds.”

Svara gärna på frågan om du kan få igång de här projekten framåt!

Anförande nr 223

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag hann anteckna Södertäljevägen och Loudden. Båda dessa projekt är projekt som vi från Miljöpartiet väldigt gärna skulle vilja se komma igång. När det gäller Södertäljevägen har problemen, som alla vet, handlat om farligt gods. Vi har försökt ligga på för en omvandling till mer av en stadsgata med bostäder längs vägen. Det har varit svårt, och det står och stampar på stället. Men någon gång kommer det såklart att ske. Det är samma sak med Loudden: Det harvar på, men det går för sakta. Det kan jag villigt erkänna. Men projektet rullar ju på, och det är på intet sätt politiken som bromsar detta. Det är den krassa, jobbiga verkligheten. Såklart vi ska få till en stadsutveckling på Loudden!

Anförande nr 224

P e t e r Ö b e r g (L): Fru ordförande! Jag vill ta upp en fråga ur livet. Min fru och jag har en fantastisk dotter. Hon är ingenjör och håller nu på att doktorera. Det tar fem år att bli civilingenjör, och det tar ytterligare fem år att doktorera. Hon har hela tiden sökt studentbostad utan att lyckas, och om det väl har funnits någon är den för dyr för en fattig doktorand. Universitet ute i Europa, i Schweiz, Tyskland och Holland, erbjuder våra studenter att komma över för att de vet hur situationen är i Stockholm. De erbjuder dem både bostäder och, givetvis, bättre löner, vilket såklart inte är något vi kan påverka i detta plenum.

Det här innebär i förlängningen att vi tappar konkurrenskraft i Stockholm. Vi tappar innovation, vi tappar kunnande och vi tappar forskning. Företagen tappar rekryteringsbas.

Anförande nr 225

M a r t i n H a n s s o n (MP): När det gäller studentbostäder har köerna mig veterligen ändå kortats de senaste åren. De är fortfarande alldeles för långa för studentbostäder, men de har ändå kunnat kortas och hållas tillbaka. Det beror mycket på att det gjordes väldigt många markanvisningar till studentbostäder runt 2008–2015 – jag kommer inte ihåg årtalen exakt. Det var då en stor våg av nya projekt kring studentbostäder, som började gå i mål runt slutet av 2010-talet och början på 2020-talet. Det har gjort att det ändå har blivit lite bättre. Men vi håller fortfarande i de här projekten och försöker markanvisa nya studentbostäder, för det måste självfallet komma till fler.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 226

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Martin började med att rätta mig och säga att ni nu för tionde gången säger att ni har avbrutit planerna att bygga i Herrängsskogen. Jag tycker att det är dags att sluta leka med orden och faktiskt påpeka att Älvsjöborna inte är dumma i huvudet. Ni har ju tvärtemot ert vallöfte gått vidare och planerar för att bygga hälften av de 200 planerade bostäderna. Sedan säger ni, eller vissa företrädare, att detta inte är *i* skogen, utan invid eller bredvid skogen. Det är på stadens kompostupplag som ligger precis i anslutning till Herrängsskogen. Alla lokalbor som jag träffar anser att det här hör till skogen.

Men detta är inte det värsta, utan värst av allt är att ni också öppnar upp för att bygga ytterligare 100 bostäder någonstans i närheten. Det är de 100 som råkade försvinna nu när ni var tvungna att reducera området lite. Det är detta som den största oron i området handlar om. Var ska de ytterligare 100 bostäderna byggas? Nu ligger det bara som en våt filt över alltihop. Kan du berätta det? Är det på BMX-banan eller i Nyckelpigsparken, eller var är det någonstans?

Anförande nr 227

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det är lustigt, för alla lokalbor som vi träffar vet att projektet är avslutat i skogen. Det är bara Moderaterna i Stockholms stad som vill hålla liv i den här debatten. Vi har inte sett speciellt mycket protester kring det här efter att beslutet fattades, och beslutet är alltså ett förslag till beslut som säger att ingen byggnation ska ske i Herrängsskogen. Jag vet inte hur mycket tydligare det kan bli.

Vi har öppnat upp för att man eventuellt skulle kunna pröva på upplaget. Resten av projekten måste i så fall prövas i närområdet. Men så lägger vi till: inte i Herrängsskogen. Det är verkligen glasklart, Johan. Det går inte att bli tydligare. Detta var förhoppningsvis sista gången vi behövde prata om det här.

Anförande nr 228

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Fru ordförande! Hej, Martin! Det var länge sedan vi stod och diskuterade det här, för vi sitter ju inte i gemensamma nämnder. Då får du tyvärr klä skott för något som du inte är personligen skyldig till, men du är ändå delaktig. Jag ser att du har tagit bort lite av skägget också. Det är tråkigt – man ska ju som bekant ha skägg om man kan. Den som har det största skägget framstår också helt naturligt som ledare. Det var en annan diskussion.

Men du får symbolisera bromsklossen i stadsbyggnadsnämnden. Det kommer att dröja länge innan fru Obermüller kommer upp i talarstolen, så jag kommer att hacka på dig här nu. Maria-Elsa försökte säga att det inte finns någon konflikt, men det är ju ni som bromsar alla vettiga projekt i staden. Vad har du att säga till ditt försvar kring det här? Jag förstår att Socialdemokraterna inte vill prata om detta, för det är ju de som drabbas,

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

och det är de som sitter och styr nämnden. Men det är ni som sitter och bromsar, Martin. Det är ni som behöver skärpa er. När tänker ni göra det?

Anförande nr 229

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag börjar med skägget. Det var faktiskt en ren olycka under helgen när jag skulle raka mig. Skägget är på väg tillbaka, så du kan vara lugn, Mikael! Jag kan också hälsa att min son har börjat använda din skateboard, som jag fick av dig för 15 år sedan. Den låg i källaren i några år, men nu var det dags.

Det är lite lustigt att ni och Centerpartiet går upp i talarstolen och säger att vi i Miljöpartiet stoppar alla byggprojekt. Sedan kommer Sverigedemokraterna och Moderaterna upp och säger att vi i Miljöpartiet släpper fram alla byggprojekt. Ekvationen går inte ihop. Från två partier i oppositionen får man höra att vi stoppar allt, och från två partier får man höra att vi släpper fram allt. På något sätt känner jag att svaret ligger någonstans i den analysen.

Anförande nr 230

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Tack så mycket för ordet! Och tack, Martin, för ditt anförande! Jag sitter i Skarpnäcks stadsdelsnämnd tillsammans med Cecilia Obermüller. Jag kommer tyvärr inte att hinna ta replik på hennes anförande, så jag tar den på ditt i stället.

Cecilia är ordförande, och hon är miljöpartist, som du vet. Sammanträde efter sammanträde har vi åhörare i nämnden som är ytterst arga och ledsna över att Miljöpartiet tillsammans med andra vänsterkompisar skövlar bort varje buske och varje träd och vill förtäta sönder hela stadsdelen. Det är inte mig de angriper, och det är inte Moderaterna, utan det är Miljöpartiet.

Min fråga till Miljöpartiet är därför: Varför sviker ni Skarpnäcksborna, och varför sviker ni övriga stockholmare?

Anförande nr 231

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Det är precis som jag sa: Micke Valier var just uppe och tyckte att vi stoppar för många projekt, och nu kommer ni och säger att vi släpper fram för många projekt.

Vi i Miljöpartiet vill såklart bygga, och vi vill värna grönområden. Det innebär att vi gör avvägningar från projekt till projekt. Vi står upp för grönområden. Vi tar de här matcherna, och vi förhandlar. Vi får in väldigt många gröna skrivningar. Vi går fram med naturreservat, biotopskyddsområden och grönkompensationer. Det är ett ständigt arbete hela tiden.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi förstår såklart att det finns en målkonflikt i att vi samtidigt vill bygga. Det finns dessutom inte så mycket mark kvar i Stockholm för sådant. Vi blir därför jättegglada när man kan hitta områden på redan exploaterad mark som man kan bygga på. Det föredrar vi såklart. Vi förstår att det finns en intressekonflikt, men vi tar den matchen när vi tycker att det behövs. Ibland tycker vi att projekten är fullt rimliga, och då tycker vi att man kan gå vidare med dem. Det är det enkla svaret.

Anförande nr 232

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Att det är Miljöpartiet som mest värnar grönområdena av de tre partierna i det här styret råder det inga tvivel om. Det är därför det rättfärdigar oss att pusha er när vi tycker att ni har gett med er för mycket när Socialdemokraterna trycker fram sina bulldozrar av ideologiska skäl. Jag tror verkligen att ni skulle kunna luta er mer mot sådana policyer och strategier som vi beslutade om förra perioden. Jag upplever exempelvis att man inte följer småhus- och villastrategin i många projekt. Det gäller inte bara Herrängsskogen, utan det är Branterna i Mälarhöjden, Rissneskogen och Karl Bondes skog. Jag besökte tidigare i dag naturreservatet i Västerled, det som du nu också nämnde. Bra jobbat med detta! Moderaterna välkomnar att man nu kommer fram med Ålstensskogen och Storskogens naturreservat.

Men när det gäller område 25 – varför har du låtit Socialdemokraterna pilla bort den ytan? Jag besökte den i dag. Den har naturvärde. Varför pushar ni inte Socialdemokraterna ännu mer för att säkerställa att även detta område blir ett naturreservat?

Anförande nr 233

M a r t i n H a n s s o n (MP): Jag tycker att det är intressant att följa debatten. Ni har ju era projekt som ni hela tiden rabblar från Moderaterna. Det är Branterna, det är Herrängsskogen och det är Karl Bondes skog. Det är de tre ni alltid tar upp. Det är lite spännande att ett av dessa tre projekten alltså är stoppat. Det pågår inget projekt i Herrängsskogen. En tredjedel av det ni hela tiden lyfter är alltså inte ens någonting. Det säger väldigt mycket.

Branterna är ett projekt som har pågått sedan 2018 eller 2019 – alltså ett projekt som har pågått i evigheter. Det är ett komplicerat och svårt projekt; jag säger inget annat. Men det är ett projekt som ni höll levande under hela den tid vi styrde tillsammans med er. Att också detta är ett av de tre projekt som ni alltid ska lyfta upp säger någonting om att ni behöver krysta fram de här projekten. Det första ägde ni själva, och det andra är inte ens ett projekt längre. Det tredje, Karl Bondes skog, ligger utmed Lövstavägen, och det är i ärlighetens namn inte mycket protester som hörs kring det projektet sedan det blev känt.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 234

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! Vår stad, Stockholm, är en segregerad stad. Medan många på högersidan verkar vilja ha en delad stad vill vi i den rödgröna majoriteten skapa ett Stockholm som håller samman och ett Stockholm där alla har en bra boendemiljö.

Stadsutvecklingen är ett av de verktyg som kommunen har för detta. Utvecklingen ska ske med omsorg och på ett sätt som gör stadsdelarnas positiva kvaliteter starkare. Vi vill ha en stad där tryggheten ökar och där det blir mer grönska. Bredängs skivhusmiljö är precis lika skyddsvärd som villastäderna i Ängby.

Det är också viktigt att sträva efter blandade upplåtelseformer och olika typer av bostäder i hela staden. Det finns tyvärr oseriösa aktörer som äger bostäder och centrumanläggningar, och de förstör mycket i stadens förorter. Därför har vi permanentat modellen med gemensam tillsyn som kommunstyrelsen leder. Då tar vi krafter mot osunda boendemiljöer och välfärdsbrottslighet. Den så kallade Stockholmsmodellen, som i praktiken är lika med marknadsstyrd samhällsplanering, har ökat segregationen både socialt och i den fysiska miljön. Det är därför vi nu tar tillbaka kontrollen och initiativet över samhällsplaneringen. Vi kommer till exempel att påbörja planer innan markanvisning, och socialt värdeskapande analys är standard i alla projekt. På det sättet bygger vi ett Stockholm för framtiden.

Anförande nr 235

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag måste ha lite papper med mig nu, för jag har antecknat en del. Ni talar om att bygga ihop staden och att vi kan göra någonting åt segregationen genom stadsbyggnadspolitik. Det är ju helt rätt. Men då undrar jag bara: Varför i halva fridens namn ska ni envisas med kommunalägda hyresrätter där det redan finns fullt av kommunalägda hyresrätter? Borde inte bostadsrätter, radhus och liknande byggas där? Hur ser ni egentligen på att bygga? Man kan bygga mycket fina, enklare stadsradhus vid Järvafältet. Det kan man göra för att fler ska kunna bo i radhus och villor.

Butros sa också något annat här, nämligen att ni nu ska se till att planlägga och ta pengar från de rika områdena. I Skärholmsdalen saknar sju kvarter byggherre, och där ska ni lägga ned pengar på att bygga gator. Skandal!

Anförande nr 236

M a r i a M u s t o n e n (V): Du pratar om Hjulstahem, Björn. De här husen skulle inte bli bostadsrätter om vi inte köpte tillbaka dem.

(B j ö r n L j u n g (L): Jag har inte pratat om Hjulstahem.)

Okej, men du pratar i alla fall om radhus. Vi har ett stort projekt på gång mellan Rinkeby och Tensta med radhus just för att bryta segregationen. Järvafältet, däremot,

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

är till stora delar kulturresevat. Där vill vi inte bygga bostäder. Det är ett jätteviktigt naturområde för alla som bor omkring det. När det gäller radhus någon annanstans har vi ett budgetuppdrag för radhus, där hälften är hyresrätter med överkomliga hyror. Vi jobbar med det. Men det finns en dubbelmoral, för det är bara så att högersidan vill bygga bostadsrätter i utsatta områden. Tvärtom går inte.

Anförande nr 237

D a n i e l D u d e k (C): Ordförande, ärade ledamöter och tappra åhörare! Varför är det så svårt, Maria, att bygga i Stockholm? Varför får våra medborgare och företag vänta? Finns vi inte till för stockholmarna och deras behov? Vem finns vi då till för, egentligen?

Bygglovskön är, med all respekt, under all kritik. Det är inte tjänstemännens fel, utan det är ett politiskt misslyckande. Sex månaders väntetid – konstpaus – för en handläggare! Det är orimligt. Huddinge och Nacka lanserar bygglovsrobotar och försöker få till snabbare handläggningstider. Huddinge har redan börjat spara flera hundratusentals kronor och kortat processerna. Är det de som ska leda oss in i framtiden? Jag trodde att det var huvudstadens uppgift.

Anförande nr 238

M a r i a M u s t o n e n (V): När det gäller den första frågan har vi ju en byggkris i Stockholm. Vi vänder på alla stenar för att kunna bygga de bostäder som stockholmarna behöver. Därför jobbar exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret stenhårt med genomförbara projekt. Det är det som man riktar all energi till.

När det gäller bygglovsköer är det sant som ledamoten säger: Där behöver stadsbyggnadskontoret jobba mer. Vi har stärkt deras budget så att de kan jobba med frågan. Jag tycker inte heller att vi riktigt är där vi behöver vara. Vi behöver ha bra service för stockholmarna och Stockholms företag.

Anförande nr 239

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Fru ordförande, åhörare, delegater, andra och Maria Mustonen! Hej på dig! Till skillnad från Miljöpartiet är inte Vänsterpartiet på samma vis en bromskloss i stadsbyggnadsnämnden utan tvärtom – ni släpper igenom vad skräp som helst! Ni vill ju bygga sönder trädgårdsstäderna. Ni vill ta en gammal villa, riva den, bygga ett parhus med två Attefallshus på sidorna, göra plats för åtta bilar och förstöra hela området vid Bromma kyrka, eller var det nu kan vara. Det kan vara Älvsjö, you name it – vilken som helst av de här trädgårdsstäderna.

Det där kommer vi att stoppa när vi vinner valet. Vi kommer att se till att Kristdemokraterna är garanten för att skydda trädgårdsstäder och för att skydda den

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

klassiska arkitekturen. Vi ska inte släppa fram detta ... jag ska inte säga vad jag tycker att det ser ut som. Det är sådant som SKR-huset och annat skräp som ni släpper igenom. Hur kan ni vara så okänsliga mot Stockholms känsliga miljöer?

Anförande nr 240

M a r i a M u s t o n e n (V): Du vet själv att du far med osanning nu. Vi vill inte bygga sönder någonting. Jag sa just i mitt anförande att vi vill stärka stadsdelens kvaliteter. Det finns kvaliteter i storskaliga stadsdelar, och det finns kvaliteter i trädgårdsstäder. Varje gång man bygger någonting ska de här kvaliteterna respekteras och stärkas. Det gäller alla områden.

När det kommer till bygglovsgivningen har stadsbyggnadsnämnden faktiskt inte så mycket makt som vi skulle vilja. Om den här typen av rivningar görs och man sedan bygger mycket storskaligt som är planenligt håller det inte i övre instans även om vi säger nej. Vi har många exempel på det. Mälarhöjden och Bromma kyrka hade vi nyligen i nämnden. Vi har inget annat val än att säga ja till de här byggloven.

Anförande nr 241

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Jag tänkte ställa en fråga till dig, Maria. Du nämnde blandade upplåtelseformer och olika bostäder runt om i staden. Jag vill fråga dig något apropå ditt nya uppdrag i Micasa, som jag för övrigt vill gratulera till. Det gäller seniorbostäder. Stockholm behöver fler attraktiva seniorbostäder, både för att få igång flyttkaruseller och för att kunna erbjuda äldre en bra bostad. En attraktiv seniorbostad är tyvärr sällan en kommunal lägenhet, där Micasa har byggt om ett gammalt servicehus, utan ofta är kraven mycket större från våra äldre. De vill ha möjlighet till gemensamhetsytor och stora uteplatser, tillgängliga hissar, restauranger, en pool och vad det nu kan vara. Då behöver Stockholm jobba med det här och möjliggöra för fler externa aktörer att komma in och bygga, speciellt det som du talar om: blandade upplåtelseformer. Då är det inte bara Micasa vi pratar om.

Min fråga är därför: Vad gör ni i den rödgröna majoriteten för att möjliggöra och öppna upp för att öka utbudet av attraktiva seniorbostäder i Stockholm?

Anförande nr 242

O r d f ö r a n d e n : Jag vill bara tillägga att det här inte gäller Micasa, utan det ingår i ett annat block. Men om du vill och har lust att svara får du gärna göra det, Maria.

Anförande nr 243

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag vill jättegärna svara, tack! Vi jobbar på många sätt. Micasa bygger en del seniorbostäder, men det är inte sagt att det ska vara Micasas huvuduppgift att bygga seniorbostäder. Seniorbostäder kan byggas av andra

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

allmännyttiga bostadsbolag eller av privata aktörer som erbjuder hyresrätter eller bostadsrätter. Det ska finnas en mångfald, för seniorer har många olika behov och önskemål. Jag träffade till exempel Borgerskapet för några veckor sedan, och på torsdag ska jag träffa Seniorgården. Vi är öppna för den här typen av mångfald i denna fråga.

Anförande nr 244

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande, ledamöter och publik! Som jag nämnde i ett tidigare inlägg, och som ni har hört innan dess, motsätter vi oss förtätningar i stadsdelar och att bygga på grönska.

Det finns en sida till, som några har nämnt i olika sammanhang. Majoritetens budget talar väldigt öppet om att göra stadsbyggande till ett integrationsinstrument, med hyreshus i mitten av villorna. På nationell nivå talar man försiktigt om det och börjar nästan backa. Men i Stockholm är det pågående politik, och hela budgeten är genomsyrad av denna tanke. En sådan politik gör båda parter en otjänst. Lugna områden blir utsatta. Bostäder faller i värde. Tidigare lugna stadsdelar blir oroliga, med våld och brottslighet. Skolorna får fler elever som inte kan följa med i undervisningen. Omvänt gäller att de som politikerna vill integrera bor kvar där de bor för att de har sökt sig till områden där det finns människor de tycker om och trivs med. Det är ett ovanifrånperspektiv att försöka få dem att flytta till en annan stadsdel och tro att man löser något problem på det sättet. Lös problemet på plats i stället, så blir det många fler som vill flytta till de bostadsområdena! Järva är egentligen fantastiskt, med många fina och även billiga lägenheter. Jag hade gärna flyttat dit, men jag får inte familjen med mig.

Det finns en annan fråga jag skulle vilja ta upp innan min talartid tar slut. Vi har fått en JO-anmälan av staden för långsam handläggning. Jag vet att kontoret arbetar med detta, och det är jättebra. Men det finns större frågor också. Regelmässigt ger man avslag när folk vill glasa in balkonger, bygga balkonger på fastigheter och så vidare. Detta drivs av små företag. De behövs för att det ska finnas en arbetsmarknad för byggarbetare. Stora företag kan dra tillbaka sina projekt och lägga ned dem tills högkonjunkturen kommer tillbaka, men de små företagen går omkull. Vi skulle därför behöva ha ett system där vi är välvilliga mot mindre ombyggnader och inte bara visar välvillighet mot de stora företagen.

Anförande nr 245

J o n a s N a d d e b o (C): Tack för ordet, ordförande! Hej Mats! I er budget skriver ni att Stockholm ska växa – på bredden. Ni vill ha fler småhusområden, ni vill ha nya industriområden och ni vill ha så många nya koloniområden att alla ska kunna ha en kolonistuga och dessutom kunna få den inom ett år. Ni vill att antalet parkeringsplatser ska öka betydligt.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Allt det här skulle säkert gå att åstadkomma om man kunde skövla varenda grönyta och park. Men ni säger samtidigt att ni vill bevara alla grönområden. Ni är emot all förtätning och påbyggnation. Och ni vill inte bygga på Bromma. Jag undrar: Hur får ni ihop det här? Var någonstans ska ni bygga alla småhus, koloniområden och industriområden? Har ni någon plan?

Anförande nr 246

M a t s J o h n s s o n (SD): Jo då, vi har absolut en plan. Du tänker egentligen på Stockholm som Stockholms kommun och ingenting annat. Men Stockholm är faktiskt en stor region. Vi kan bygga nya bostäder i kranskommunerna. Där finns gott om plan mark, och billig mark, där man kan bygga billiga bostäder och fina stadsdelar. Det finns plats för både koloniområden och bostäder där ute, och vi behåller grönskan i Stockholm.

Anförande nr 247

U l f W a l t h e r (S): Hej Mats! Så trevligt att prata med en före detta kollega i ett kanske något oväntat sammanhang! Jag har några frågor. Ni säger ju nej till över hälften av alla byggprojekt i den här staden. Du berättade i ditt inledningsanförande att ni är de som lägger örat till och lyssnar till vad folk tycker. Om grannarna säger nej blir det också ett nej, menar du. Och det här är ni ganska stolta över.

Min första fråga är därför: Hur ofta händer det att grannarna säger ett rungande ja till att något ska byggas just i deras område? Jag råkar misstänka att svaret är att det aldrig händer och att det är förklaringen till att ni alltid säger nej till alla byggprojekt. Då undrar jag vad ni därefter säger till de 8 procent som röstar på Sverigedemokraterna när ni ska förklara för dem att ni inte kommer att bygga några bostäder för deras barn eller för deras föräldrar när de behöver flytta och byta boendeform. När ni berättar det för dem – vad får ni då för svar av era väljare?

Anförande nr 248

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande! Jo då, det är kul att träffas igen, Ulf. Vi har svar på detta. Först och främst säger vi inte alls nej till mer än hälften av projekten. Vi släpper igenom fler. Dessutom finns det faktiskt väldigt många människor som accepterar att det byggs i deras närområden, men de vill ha påverkan på hur det byggs. De vill inte ha ett nytt grannhus precis intill sitt eget, men en bit bort kan de tänka sig det. Det finns inte någon konflikt i detta, utan det går mycket väl att lyssna på människor.

Jag återkommer till det jag sa: Stockholm är stort, alltså inte Stockholms kommun, utan Stockholmsregionen. Det finns gott om plats att bygga på. Alla kan bli nöjda.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 249

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Favorit i repris – vi stod så här förra året också, Mats! Jag inleder på samma sätt nu: Du är en hängiven, trevlig och bra stadsbyggnadspolitiker med fel politik.

Jag diskuterar Stockholms *stad* här. Du kan ju diskutera med dina partikamrater i grannkommunerna och höra vad de tycker om att du säger här att de borde bygga för Stockholms stads bostadsbehov. Jag vet vad svaret blir.

Sedan undrar jag lite grann över en annan sak. Nu ska ni få höra någonting som kanske gör att ni trillar av stolarna: Jag har faktiskt något gemensamt med Sverigedemokraterna, och de har något gemensamt med mig, nämligen stadens skönhet. Ändå får jag höra att vi borde låta fler bygga balkonger där det inte finns balkonger och glasa in balkonger som inte är inglasade. Det är ju precis vad man inte ska göra på känsliga, vackra fastigheter i Stockholm. Detta går inte ihop, Mats.

Anförande nr 250

M a t s J o h n s s o n (SD): Ordförande! Jag börjar med det första. Under miljonprogramstiden, till exempel, byggde Stockholms kommun bostäder i grannkommunerna. Det går mycket väl att bygga på andra platser. Man får ha ett avtal med de kommunerna om att bygga på billig mark. De vill också ha hyresgäster som betalar skatt. Det där kan alltså mycket väl lösas.

Nästa fråga gäller skönhet. Man kan glasa in så att det blir vackert, och man kan bygga balkonger så att det passar in på gamla fina hus. Men de flesta hus som får avslag är ganska nya hus, som ser rätt förfärliga ut. Om man glasar in balkongerna på dem kommer det att bli mycket mer trivsamt, för folk kommer att ha grönska på balkongerna och sitta där ute och äta och dricka.

Anförande nr 251

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Liberalerna vill också satsa på fler kolonilotter och kolonistugor, en översyn av avgifterna vid detaljplanearbetet och en utveckling av vår villastrategi som innebär att vi skulle undvika plansprängningar, borttagande av grönska i form av träd och liknande. På så sätt kan vi undvika oplanerade förtätningar i villaområdena. Vi vill alltså utveckla strategin.

Vi vill ha en kulturhistorisk fond för att finansiera upprustning och bevarande av stadens kulturhistoriska fastigheter. Det är helt nödvändigt att verksamhet som finns i våra kulturhistoriska fastigheter kan fortsätta att bedrivas och inte råka ut för chockhöjningar av hyran. Ett byggnadsvårdsprogram behövs också för alla fastigheter som inte ägs av Stockholms stad. Som fastighetsägare i Stockholms stad är man också en del av historien och måste ta sitt ansvar. Vi måste fortsätta att förenkla byggregler och erbjuda plats för innovativa lösningar i Stockholm i samarbete med byggaktörer.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Jag blir lite bekymrad när min goda vän Cecilia Obermüller talar om att ha ännu fler regler som ska följas och olika former som byggaktörerna måste tänka på.

Infrastruktur ska byggas. Det är sju kvarter som saknar byggaktörer i Skärholmsdalen, men ändå ska vägar och vatten och avlopp dras fram där. Det är en fullständig huvudlös ekonomisk prioritering.

Anförande nr 252

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! I fokusområdena blir det varje dag lite rättvisare och lite jämlikare. Vi bygger radhus som nu blir klara i Vårberg och har planerat för över 100 nya radhus i Rinkeby. Dessutom tillkommer nya parker och uppfräschning av torgen, och museer kommer på plats. Sakta men säkert bygger vi också bort delar av trångboddheten, med Tenstaterrassen som ett exempel.

I den här budgeten lägger vi också fram flera förslag när det handlar om trångboddheten. Det handlar om fler lägenheter med fler rum. Det handlar om en huvudregel att man som princip ska ha fyra rum och kök när man bygger bostäder i Stockholm. Det handlar om Stockholmsradhus, och det handlar om att bygga om befintligt bostadsbestånd. Trångboddheten är väldigt stor i Stockholm, särskilt i Järva och Skärholmen. Men det är en debatt som sällan förs, och de här frågorna förs sällan fram.

Jag respekterar dig väldigt mycket som bostadspolitiker, Björn, så jag skulle vilja höra vad Liberalerna vill göra mer, utöver det här, för att förhindra trångboddheten i vår stad.

Anförande nr 253

B j ö r n L j u n g (L): Först och främst vill jag ge er ett erkännande för något som jag tycker är jättebra och ett exempel på hur man ska jobba. Det handlar om att utveckla Stockholmshusen och att få fram en radhusmodell av dem. Det är alldeles utmärkt. Dessa radhus kan vi bygga på fler ställen, inte endast i ytterstaden.

När det gäller trångboddheten har vi i årtionden talat om normtrea på 77 kvadrat. Den sätter man hyran efter och använder som norm för allt möjligt. Det är totalt fel. Vi ska ställa krav på våra skickliga arkitekter att i stället rita fyra rum och kök på mellan 70 och 77 kvadrat så att vi får användbara bostäder. Vi behöver nämligen fler rum, men om vi bygger stora bostäder blir de fortsatt dyra. Vi tror därför på fler rum på mindre yta.

Anförande nr 254

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, åhörare, kommunfullmäktige och Björn!

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Miljöpartiet och Liberalerna hamnar ofta i samma slutsats, vilket är trevligt, men att efterleva och följa fler klimatregler för att minska bygg- och infrastruktursektorns utsläpp, som utgör 20 procent av alla våra utsläpp, är en självklarhet. Vi befinner oss i en skenande klimatkris, och vi måste göra allt vi kan för att minska dem. Det är därför vi ska anpassa hus efter topografin, inte riva funktionsdugliga byggnader. Vi ska arbeta med träbyggnation och klimatsmarta innovationer och mäta vad vi håller på med. Det är otroligt viktigt.

Självfallet måste vi ha lite fler regelverk och efterfölja dem. Hur ska vi annars kunna styra upp den här sektorn så att den blir mer klimativänlig?

Anförande nr 255

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill arbeta för tillitsbaserat ledarskap i de här frågorna och för att vi ska ha ett antal viktiga normer och nyckeltal som ska följas. Det är det vi ska koncentrera oss på, inte trava de olika talen ovanpå varandra så att det till slut nästan inte finns någon som vågar gå fram med idéer och bygga.

Jag håller med dig om allt du sa i övrigt, Cecilia. Vi ska riva mindre och jobba mer med bevarande, återbruk och klimatfrågan, men nu är det inte den debatten – den missade jag.

Vet ni att medeltemperaturen i Stockholm redan nu har ökat med 3 grader? Årsmedeltemperaturen har stigit från 6 till 9 grader, enligt mätningarna. Vi ska självfallet göra alla de sakerna, men låt oss inte hitta på nya saker som byggaktörerna måste följa. Då får vi ingenting gjort alls.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

5. Bostadsfrågor m.m.

Bostadsbolagen (RV)
Kyrkogårdsnämnden (RV)
Fastighetsnämnden (RV)
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB (RI)

Anförande nr 256

Borgarrådet B u t r o s (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! En trygg bostad är en förutsättning för livet – den första tryggheten i ett barns liv och den sista tryggheten när åren har gått.

Jag är stolt över att allmännyttan i Stockholm växer. Det är inte en självklarhet i en stad som redan är tät, i en osäker ekonomi och med en regering som fullständigt slutat prata om bostadspolitik som något som angår människor. Men vi fortsätter att bygga, för Stockholm måste vara en plats för alla, inte bara för den som kan vinna en budgivning.

Vi vet att Stockholm fortfarande är trångbott. Därför pressar vi hyrorna genom att utveckla Stockholmshusen och genom att sänka avkastningskraven för våra bostadsbolag. Vi tar klimatansvar genom att öka återbruken och prioritera varsamma renoveringar. Vi bygger också för framtidens stockholmare.

Vi bygger en stad som håller samman. Stockholm behöver många fler hyresrätter med hyror som vanligt folk har råd med och inkomstkrav som ger alla en chans att hitta sitt hem. Att vi utökar allmännyttan genom att köpa tillbaka Hjulstahem är något jag är väldigt stolt över, för det är precis vad det handlar om: en stad som äger sin egen framtid, inte säljer ut den.

Kanske är det när man ser på livet i dess helhet som det här blir tydligt – den pirrande känslan när man låser upp dörren till sin första lägenhet, den större bostaden när familjen växer, kanske den billigare bostaden om man står ensam med ekonomin och det tillgängliga hemmet när trapporna blir för tunga. Stockholm finns här för dig.

Anförande nr 257

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Det är klart att ingen budgetdebatt fullt ut kan göra rättvisa åt allt arbete som varje dag sker i staden. Tusentals barn går till skolan, tiotusentals äldre får omsorg och hundratusentals stockholmare går till jobbet, hjälper en granne och deltar i föreningslivet. Tillsammans bygger vi staden varje dag, och snart är vi 1 miljon invånare.

I Fokus Järva och i fokusområdena i söderort går arbetet framåt, vecka för vecka. Det kan handla om en ny matbutik i Akalla, ett tekniskt museum i Tensta eller en isbana i

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

fontänen på Skärholmens torg. Stort tack till alla som gör detta möjligt, inte minst våra kommunala bostadsbolag som bär ett stort ansvar för detta arbete.

Jag vill göra några nedslag och berätta vad budgeten innebär för den som är stockholmare.

För det första: markanvisning till allmännyttan för fler hyresrätter där de behövs som mest.

För det andra: återköpet av Hjulstahem, en investering i långsiktigt samhällsansvar.

För det tredje: insatser mot trångboddhet, för att låta barnen växa.

För det fjärde: Hästa gård, där det nu – bland fornlämningar och vackra stigar – finns både alpäckor och kor av den ovanliga rasen skotsk högländsboskap, med fler djur på ingång. Byggnaderna ska fortsätta att rustas upp och exempelvis kunna erbjuda kafé, gårdsförsäljning och lokalproducerade varor.

För det femte: Södergården och Hägerstensåsens medborgarhus, med en ny modell där vi hoppas kunna göra engagemanget mer hållbart.

Budgettalen är ofta ganska högtidliga, och det är faktiskt något stort i sig att vi kan stå här i ett fritt land, i en fri stad och låta våra åsikter mötas i en öppen debatt. Vi tycker olika, och ibland tycker vi lika. Det är precis så en demokrati ska fungera.

Karin Boye skrev: Stockholm är mer än hus och gator; det är en dröm som aldrig sover. Det är den drömmen som för oss framåt. Underbara dagar väntar Stockholm.

Anförande nr 258

P e r R o s e n c r a n t z (M): Herr ordförande! Under mandatperioden har de ideologiska skillnaderna i bostadspolitiken blivit väldigt tydliga. På vänsterkanten ses bostaden som välfärdens fjärde ben. Den ses inte bara som en social rättighet utan också som ett politiskt verktyg för att uppnå andra mål. Ett tag var det stimulanspolitik. De kommunala bostadsbolagen skulle uppta skuld för att bygga och hålla igång hjulen i ekonomin.

Nu senast är det att bryta segregationen genom att förtäta våra villaområden och bygga bort populära grönområden. Och eftersom bostäder är en del av välfärden ska de också ägas offentligt. Det här, mina vänner, är samma ideologi som gav oss miljonprogrammen.

Nu säger man att det ska ge billiga bostäder till alla, men i verkligheten kommer vi att få kommunala hyresrätter i Skärholmen för 20 000 kronor i månaden som ingen som har råd med det vill bo i. De kommer alltså att stå tomma, eller också kommer människor med försörjningsstöd att bo där. Det är en ideologi som har gett oss ett

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

miljardköp i Hjulsta som skuldsätter stockholmarna utan att vi får en enda ny bostad. Ta-tillbaka-kontrollen-mantrat är helt enkelt gammal vanlig socialism, bara med ett nytt språkbruk.

Vi borgerliga har en annan utgångspunkt. Vi börjar med att tänka på vad stockholmarna vill, och det är att äga sitt boende. Fler vill bo i större lägenheter, i villor och i radhus. Det är det vi ska satsa på.

Hemmet är varje människas borg. Det är en plats där man ska vara trygg och fri från politikens klåfingrighet, skatter och sociala experiment. För mig är valet tydligt: Antingen fortsätter vi med politisering, förtätning av villaområden och skenande skuldsättning, eller så får vi ett nytt, borgerligt ledarskap för bostadspolitiken i Stockholm.

Bifall till Moderaternas budgetmotion!

Anförande nr 259

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Ordförande, ledamöter! Stockholm behöver en bostadspolitik som är långsiktig, trygg och ekonomiskt hållbar. Sverigedemokraterna står för en tydlig linje. Vi bygger inte luftslott, utan vi bygger ett Stockholm som fungerar för människor.

Vi vill att staden äger och förvaltar sina egna lokaler, sina egna förskolor och sin egen omsorg. Det är både ekonomiskt klokt och tryggt för verksamheterna. Dyra inhyrningar hos privata aktörer innebär en risk som vi inte vill ta. Vi säger också nej till höghusförtätning som skapar sociala problem och otrygghet. I stället vill vi se klassisk arkitektur och stadsplanering som gör att människor trivs.

När det gäller ekonomin ser vi att allmännyttan har förbättrat sina resultat under 2024, men bakom siffrorna finns en oroande trend med ökade skulder och räntekostnader. Stockholmshem har nu över 13 miljarder kronor i lån, och räntekostnaderna stiger med nästan 100 miljoner per år. Det är inte hållbart.

Vi vill avyttra icke-strategiska fastigheter och upplösa kapital bland annat genom att ombilda hyresrätter till bostadsrätter. Vi ser också att det har gått trögt med nyproduktion. Svenska Bostäder byggstartade noll bostäder under 2024, och det är ett problem för stadens bostadsförsörjning.

Vi behöver hyresrätter med låga hyror, utan att kompromissa med tryggheten. Tryggheten är central för oss. Vi föreslår kameraövervakning i utsatta områden och gängvräkningar. Kriminella ska inte kunna utnyttja hyresrätter för brottslig verksamhet och ska över huvud taget inte kunna få en hyresrätt. Adekvat vandelsprövning ska göras i god tid.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Sverigedemokraterna står för ekonomiskt ansvar, trygghet och kvalitet i boendet. Vi bygger ett hållbart Stockholm för alla. Därmed yrkar jag bifall till vår budgetreservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 260

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Bifall till Liberalernas budget!

Under Alliansens tid hade bostadsbolagen egna pengar för att bygga nya bostäder. Vi räddade byggbolag som var nära konkurs och räddade byggarbetarnas arbetstillfällen 2008 genom att köpa från JM och göra hyresrätter i Årstadal. Det kan vi inte göra i dag därför att pengarna inte finns. Bostadsbolagen är så hårt skuldsatta att det inte går.

Majoritetens köp i Hjulsta gör inte saker och ting bättre. När det gäller köpeskillingen har Wanngård rätt i att räntorna eventuellt kan betalas med hyrorna, men sedan finns det sådant som heter avskrivningar. Avskrivningar är lite som budgetteknik, något som man måste göra enligt alla lagar och regler. Det är pengar som man inte får använda till något annat. Man hade kunnat bygga 400–500 nya bostäder för samma peng.

Stockholmshem är fortsatt ett mycket välskött och välfungerande bostadsbolag och kallas ofta juvelen i kronan inom allmännyttan. En ytterligare inriktning mot att bygga Stockholmshus kommer att ge fler bostäder med lite lägre hyra. De välplanerade tvåorna kan till exempel efterfrågas av så kallade fattigpensionärer. Det är en framgångssaga.

Använd kapitalet i välfärdens tjänst! Stockholmshusen är en innovation som kan utvecklas. Ge de kommersiella bostadsbolagen samma förutsättningar, och låt också dem bygga Stockholmshus. Det skulle öka konkurrensen, pressa priserna, stärka tillväxten och ge innovativa lösningar.

Renoveringar ska göras varsamt, men tyvärr står ibland lagar och regler mot goda beslut där.

Bifall till Liberalernas budget!

Anförande nr 261

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Det var länge sedan vi pratade totalförsvaret. Det vill jag därför göra i dag, för om det är något som hör ihop med fastigheter är det totalförsvaret men faktiskt även idrott. Fastighetsnämnden är ansvarig för båda.

Kriget i Ukraina har gett oss inblick i det moderna krigets många fasor. Vi drar lärdomar för att utveckla vårt eget civila försvar och för att stärka vår egen motståndskraft. Motståndskraften i befolkningen har sin grund i att den är förberedd

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

och att det finns ett befolkningsskydd. Om bomber faller ska befolkningen skyddas så gott det går.

Ukrainska tunnelbanestationer har visat sig avgörande för dem som behövt fly undan ryska missilangrepp. Samtidigt står Stockholms stationer, garage och gamla skyddsrum inte rustade för att kunna fylla samma funktion. Många används i dag som förråd, ofta med dålig ventilation och utan fungerande vatten och sanitet. De är helt enkelt inte dugliga som skyddsrum.

Detta är problematiskt nu när kriget i Ukraina är inne på sitt tredje år. Ta därför tillfället i akt nu när skyddsrummen kontrolleras och rustas att samtidigt identifiera vilka skyddsrum som kan användas som tillfälliga idrottsytor i fredstid! Samtidigt kan naturligtvis deras primära funktion som skyddsrum säkerställas. Slå två flugor i en smäll!

I Finland, som är bäst på totalförsvar, gör man redan det här. Det spelas innebandy i lokaler som ska kunna användas som skyddsrum och omvandlas till sovsalar på bara sex timmar. Detta kan vi göra i Stockholm också. När skyddsrum används i vardagen vet vi att de kommer att fungera också i krig. Det är smart, det skapar fler idrottsytor och det ger ett bättre befolkningsskydd i ett starkare totalförsvar.

När det gäller civil beredskap behöver vi en proaktiv fastighetsnämnd som tänker utanför boxen och som inte sitter och väntar på staten. Det finns det inte tid för. Kriget står i farstun.

Anförande nr 262

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag tänkte uppehålla mig vid fastighetsnämnden i mitt inledningsanförande. Vi går fram med en väldigt bra och spännande grej nu som jag vill göra reklam för.

Vi känner alla till det grundläggande problemet med att fastighetsnämnden och fastighetskontoret inte riktigt har haft rådighet och rätt att rusta upp kulturhistoriskt värdefulla fastigheter eller fastigheter som är värdefulla för föreningslivet såvida det inte har funnits en hyresgäst som har visat att den har betalningsförmåga. Det här har gjort att vi har kunnat gå vidare med att rusta upp vissa fastigheter, medan andra fastigheter tyvärr har fått stå och förfalla mer och mer därför att det inte funnits en hyresgäst som kan bära projektet. Detta ändrar vi nu, på två olika sätt.

Det första är att vi i sak förtydligar fastighetsnämndens ansvarsområden så att man nu har rätt att vårda och rusta upp kulturhistoriska fastigheter även om det inte nödvändigtvis finns en hyresgäst som har betalningsförmåga. På så sätt möjliggör vi nu upprustning av de kulturhistoriska fastigheter där det finns en underhållsskuld.

Det andra, som nästan är viktigast av allt, är att vi nu först lägger över en pilot till kulturnämnden som innebär att de ska gå in som förstahandshyresgäst utan att

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

nödvändigtvis ha ett avkastningskrav på sig. Här kommer vi att kunna göra en pilot för Pelarbacken, där Södergården ligger, och även för Hägerstensåsens medborgarhus. Det är två fastigheter som har väldigt stora underhållsbehov men också kulturhistoriska värden och framför allt föreningsvärden. Genom denna lösning kan vi nu kan gå fram med upprustningar samtidigt som föreningarna kan vara kvar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 263

L o v i s a H e d i n (KD): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Bostadspolitiken i Stockholm är inte enkel. Årtionden av regleringar, subventioner och kommunal detaljstyrning har gjort att det känns som att mycket görs, men alldeles för få bostäder blir faktiskt av.

Från vänsterhåll utlovas billiga bostäder och social hållbarhet, men resultatet blir det motsatta. Med dagens byggtakt i allmännyttan når vi inte bostadsmålen, och med höga räntor, kommunal särreglering och extra krav på byggaktörer minskar viljan att bygga i Stockholm. Det är inte vi här inne som drabbas, utan det är unga och barnfamiljer som behöver en bostad att kalla hemma.

Allmännyttan är viktig, men den kan inte ensam bära bostadsförsörjningen, som majoriteten verkar tro, till exempel med Hjulstahem. När majoriteten gör allmännyttan till draglok och samtidigt försvårar för privata aktörer riskerar vi både bolagens ekonomi och stadens utveckling.

Kristdemokraterna vill se ett Stockholm som växer balanserat, där människor kan göra bostadskarriär och där fler får möjlighet att äga sitt boende utan att behöva lämna sin stadsdel. Därför har vi ett villapakett som innehåller tre delar.

För det första: ett byggmål om 100 nya villor och småhus per år för att bredda bostadsutbudet och ge barnfamiljer möjlighet att rota sig.

För det andra: detaljplaneläggning av villaområden så att nybyggnation också blir villor, så att man inte trycker in hyreshus där de inte hör hemma. Det handlar om respekt för stadsbilden och dem som bor där.

För det tredje: utpekande av mark till en trädgårdsstad där fler kan få möjlighet till ett hem med en egen trädgård.

Vi säger därför nej till en politik som lovar likvärdighet men som i praktiken cementerar bostadsbrist och otrygghet. Vi vill ersätta ideologiska skyggglappar med politik som faktiskt ger fler bostäder, större trygghet och bättre livsmiljöer för stockholmarna.

Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas budgetreservation.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 264

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande, fullmäktige! Idrotts- och simhallar, samlingslokaler och kulturhus är avgörande för ett levande Stockholm där föreningsliv och civilsamhälle får ta plats, men detta kräver också en bra fastighetspolitik.

Ett problem vi har i staden i dag och som vi har haft länge är att vi tvingas lägga alltmer skattepengar på lokalhyror i stället för på verksamhet. Det gör vi något åt nu. Från och med nästa år ska stadens egna förvaltningar sluta leka affär med varandra. Vi inför en ny stadsintern hyresmodell som bygger på självkostnadshyra, samtidigt som vi tar bort avkastningskravet för fastighetskontoret. Det är en modell som på sikt gör att mer av våra skattepengar kan gå till verksamhet i stället för hyreskostnader.

Vi skapar också möjligheter för fler renoveringar av kulturfastigheter genom en ny modell när kulturförvaltningen går in som hyresgäst för att i sin tur hyra ut till föreningar, precis som vi gör med idrotten. Detta testar vi 2026 för bland annat Södergården och Hägerstensåsens medborgarhus. Vi måste ta vara på våra fina fastigheter och satsa på framtiden.

Vi i den rödgröna majoriteten ser värdet i att staden äger, förvaltar och har kontrollen över våra viktiga samhällsfastigheter. Det ansvaret ska inte läggas ut på enskilda företag, för då kan till exempel en simhall med tusentals besökare stänga från en dag till en annan utan att vi som politiker har någon som helst rådighet i frågan. Detta har precis hänt, när polisen sa upp avtalet med staden om deras simhall.

Vi behöver kunna bestämma över våra idrottshallar där föreningarna tränar, precis som över våra kulturfastigheter. Till skillnad från de flesta partier på högernsida är vi beredda att satsa pengar på detta i stället för att skära ned på fastighetsnämnden, vilket nästan alla andra partier gör. Vi vill ha en stad som håller ihop.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 265

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag kommer verkligen att följa både Södergården och Hägerstensåsens medborgarhus och den utveckling som sker där. Det ser jag med spänning fram emot, Alexandra.

Ni i Vänsterstyret skriver i er budget att man ska bidra till att alla områden i staden får en mer blandad bebyggelse, men ni nämner endast att fler bostadshus ska byggas i områden som i dag domineras av villor och att fler hyresrätter ska byggas i områden som i dag domineras av bostadsrätter och ägt boende. Men om man på allvar vill ha en blandad stad, vill man då inte ha radhus och bostadsrätter i områden som i dag domineras av hyresrätter? Varför gör ni om det misstag som redan gjorts?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 266

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Tack för frågan! Nu är det ju inte så att den rödgröna majoriteten bara bygger hyresrätter i Stockholm. Det måste vara en missuppfattning. Det finns ju flera olika projekt med bostadsrätter och annat. Vi har precis diskuterat radhus och andra boendeformer i Järva, så det där är helt enkelt inte sant.

Anförande nr 267

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tar vid där Jonas Naddebo slutade. Jag ser i stadsbyggnadsnämnden att de flesta bostäder som byggs i ytterstaden är hyresrätter. Ni vill ju ha kommunalägda hyresrätter där det finns kommunalägda hyresrätter, Alexandra. Det är Vänsterpartiets politik. Ni vill inte ha ägda boenden och bostadsrätter i dessa områden.

Nu ska du få svara på en annan fråga. När Familjebostäder presenterade affären om att köpa Hjulstahem var en av talepunkterna att det finns en potential för hyreshöjningar i området. Detta fick styrelsen ta del av. Ni talar om att det inte kommer att bli några höjda hyror och att ni ska bygga bostäder med rimliga hyror, men ni far med osanning när det gäller det ekonomiska projektet att köpa Hjulstahem. Blir det höjda hyror eller ej?

Anförande nr 268

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag vet inte om vi behöver få en dragning i fullmäktige om hur hyressättning går till i Sverige. Det är trots allt inte vi politiker eller Deniz Butros, som är ordförande i Familjebostäder, som sätter hyran. Jag förstår att ni gärna vill ge en bild av att det är Vänsterpartiet som sätter hyrorna i alla allmännyttiga bostadsbolag, Björn. Det är väl för att ni är rädda för oss inför valet. Jag förstår det, men det är inte så hyressättning går till i Sverige.

När det gäller byggandet av allmännyttiga lägenheter i områden där det redan finns sådana lägenheter ser vi att det är störst efterfrågan på bostäder som människor har råd med, och vi anser helt enkelt att byggandet av sådana bostäder är högst prioriterat.

Anförande nr 269

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag hade inte tänkt gå in på det här, men jag vill stå upp för Björn Ljungs poäng, som är helt riktig. Einar Mattsson har länge försökt bli av med de bostäder som de nu har lurat på er, Alexandra, och som ni av ideologiska skäl har genomfört ett köp av.

Vi ser i Hjulstahems årsredovisning att det är olönsamma fastigheter och bostäder. Det står till och med i ärendet, även om du nu verkar försöka lyfta bort sanningen. Det står uttryckligen att det krävs hyreshöjningar för att man ska få mer lönsamhet i detta, så försök inte dribbla bort det.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Som tidigare bostads- och fastighetsborgarråd vill jag också fråga dig något. När det gäller samhällsfastigheter har du rätt i att det är rimligt ibland att vi har rådighet över dessa; det är helt korrekt. Men det finns också kommersiella fastigheter som Stockholms stad äger i dag och som vi inte behöver ha rådighet över. Clara Lindblom sa öppet att hon kunde tänka sig försäljningar av vissa fastigheter.

Det skulle vara intressant att höra hur du som nytt fastighetsborgarråd resonerar kring detta. Vilka fastigheter skulle du gärna vilja gå vidare med en försäljning av?

Anförande nr 270

Borgarrådet M a t t s o n (V): Sorry, Björn Ljung, att jag glömde det där med Hjulstahem! Jag blev så fast i hur man sätter hyror i Sverige.

När det gäller Hjulstahem är det en lönsam affär på sikt, och det har granskats externt. Bakgrunden till köpet är inte enbart en ekonomisk affär. Vi vill inte ha in några slumvärdar i Järva, utan vi vill rusta upp centrumet, ha rådighet över människors bostäder och se till att det blir bra. Vi anser att bostad är en rättighet, inte en vara.

När det gäller försäljningar inom fastighetsnämndens bestånd har vi samma linje som tidigare. Vi är inte främmande för att sälja enskilda icke strategiska fastigheter, och detta har vi också gjort under den här mandatperioden, till exempel Liljeholmsbadet. Vi har också öppnat upp för att sälja till exempel Östermalmshallen och liknande. Det vet jag att ni inte vill, Dennis, men det är inte en strategisk fastighet på samma sätt som Farsta simhall, till exempel.

Anförande nr 271

J o n a s N i l s s o n (M): Herr ordförande! Staden växer – människor flyttar hit för att skapa sig ett bra liv. Stockholmarna förtjänar en bostadspolitik som är ansvarsfull och hållbar. Det har vi inte i dag. Skatten ligger på den högsta nivån någonsin, och skulderna har också drivits upp till den högsta nivån någonsin.

Stockholmarna betalar mer, men de får mindre tillbaka och sätts dessutom i skuld. Vänsterstyret eldar inte ljuset i två ändar utan i tre. I bostadspolitikern blir detta allra tydligast. Stockholms bostadsprojekt har blivit avsevärt mycket dyrare än planerat. Exempel på detta är Måsholmen, som blev 177 miljoner kronor dyrare, Tjället, som blev 200 miljoner kronor dyrare, och Persikan på Södermalm där kostnaderna ökade från 710 miljoner kronor till över 1 miljard. Det är astronomiska fördyringar.

Vänsterstyret tar enorma risker med stockholmarnas skatter och genom att ta lån för att bygga dyrt i områden där betalningsviljan inte finns. Vi ser också att man köper bestånd utifrån solskenskalkyler, exempelvis i Skärholmen, som jag nämnde i en tidigare debatt. Jag skulle säga att Skärholmen är ett skolboksexempel på ett misslyckande.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Som tur var klarade Svenska Bostäder sig undan den affären på 420 miljoner kronor med bara dagar till godo. Vi kunde krypa ur affären därför att säljarna inte uppfyllde alla kriterier i avtalet. Det som Vänsterstyret kallade för ett strategiskt förvärv visade sig vara ett projekt som inte höll måttet. Problemet var att Svenska Bostäder köpte fastigheter med hyresnivåer som helt enkelt inte gick att hyra ut för, utöver att idén var dålig redan från början.

Vi moderater tycker inte att vi ska köpa färdiga hus. Vi ska bygga hyresrätter med kostnadsnivåer som gör att de kan hyras ut utan rabatter och hyressubventioner. Det senaste på detta tema är att vänsterstyret köper hela stadsdelar, såsom Hjulsta. Varför ta över Einar Mattssons riskinnehav? Det blir det inte fler bostäder av, utan det är helt tokigt.

Stockholm kan bättre. Stockholmarena förtjänar i stället en politik där varje skattekrona används rätt. Därför behöver Stockholm en moderat bostadspolitik.

Anförande nr 272

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordföranden får säga till om jag avviker för mycket från ämnet nu, men du tog upp skattesatsen igen, Jonas. Vi har noterat under dagen att det slarvas en del i retoriken kring det här med skattesatsen. Det är inte den högsta kommunala skattesatsen i Stockholm någonsin, utan det är den högsta sedan 1998, för att vara exakt.

Det ni måste säga är att det är den högsta sammantagna skattesatsen, inkluderat regionens. Jag noterade att Fjellner sa det korrekt, men många andra har slarvat med begreppet. Skattesatsen i Stockholm var högre 1998 och tidigare, och som Wanngård påpekade tidigare är det faktiskt den tionde lägsta skattesatsen i hela Sverige. Det blir lite märkligt när ni hela tiden har detta mantra.

Vi höjer inte skatten i årets budget heller. Det kan också vara värt att notera.

Anförande nr 273

J o n a s N i l s s o n (M): Det är helt riktigt. Man ska inte lägga allt ansvar på dig, Martin, eller er andra här. Även regionen styrs ju av socialdemokrater och miljöpartister, så det är klart att den gracen kan spridas – absolut! Det är jag gärna med på.

Anförande nr 274

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Du lyfte upp strategiskt ägande, Jonas. Ibland kan jag känna att det är ett bekymmer att Moderaterna tror att kommunen är ett företag. Ett företag kan ta bort de delar som inte funkar och till exempel lägga ned en avdelning, men för en stad är perspektivet ett annat.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Ni sålde ett antal förortscentrum under perioden 2006–2014. Är du nöjd med den utveckling som har skett i de ytterstadscentrum som i början ägdes av Boulton men som sedan fick ett antal olika ägare?

Anförande nr 275

J o n a s N i l s s o n (M): När vi pratar bostäder tycker jag att vi ska göra det. Det är klart att båda sidor har gjort mer eller mindre bra affärer. Det vi pratar om nu, Anders, är att ni talade om strategiska fastigheter vid köpet i Skärholmen, men det blev verkligen inte strategiskt utan ett totalt misslyckande.

När ni talar om jämlikhet blir resultatet färre bostäder, dyrare projekt, ökade skulder och därmed högre hyror, för det landar alltid på den som bor och som ska betala hyran. Precis så är det.

Anförande nr 276

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Segregationen är Stockholms kanske största utmaning. Det är tyvärr ett faktum i dag att det är postnumret som avgör vilka chanser man har att lyckas. För oss i Centerpartiet är det självfallet helt oacceptabelt.

En av de viktigaste punkterna för politiken är att ge nycklar till ett bra liv och att det kan göras i varje lokalsamhälle, i varje kvarter i Stockholm. En blandad stad är nämligen en hållbar stad. Därför är Hjulstaaffären, som Vänsterstyret väljer att göra, helt obegriplig. Hyresrätter köps för att fortsätta vara hyresrätter, om än i allmännyttan. Köpet stärker ett redan ensidigt fokus på allmännyttan i Järva, där Familjebostäder redan är den dominerande aktören. Detta är inte att satsa på en mer blandad bostadsmarknad och en mindre segregerad stad.

Centerpartiet vill se fler hyresrätter i Stockholm, men inte på en plats där hyresrätten är så dominerande som den är i Husby. Jag skulle vilja gå så långt som att säga att köpet av AB Hjulstahem är själva motsatsen till den bostadspolitik som Centerpartiet driver. Vi vill i stället satsa på att bygga en blandad stad, vilket inte minst innebär fler bostadsrätter och radhus i socioekonomiskt svaga områden. Vi vet att homogena bostadsområden leder till ökad segregation. Hjulsta behöver en större andel ägda boenden, vilket borde vara allas vårt fokus. Att säga att man vill bygga en blandad stad räcker föga om man gör precis tvärtom.

Det beslut som ni i majoriteten har tagit under den här mandatperioden är nog det största beslutet inom bostadspolitik, inte minst eftersom det har byggts otroligt lite då. Vänsterstyret har bara lyckats bygga 650 bostäder hittills. I stället lyckas man med konststycket att öka stadens skuldsättning enormt utan att en enda ny bostad tillkommer och utan att segregationen minskar.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 277

A n d e r s Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Tack, Naddebo, för anförandet!

Det stämmer att det inte blir några nya bostäder genom köpet av Hjulstahem, men vi är glada över att staden kan bidra till att säkra en långsiktig och seriös hyresvärd för Hjulstaborna nu när den tidigare ägaren har valt att sälja. Det är lite där problemet ligger. Ofta när man säljer ut blir den första ägaren väldigt bra, men så säljer den vidare och så vidare.

Jag var nyligen och kollade på Vårbergs centrum, som har en av de absolut värsta centrumägare som vi har i den här staden. Jag vill fråga dig som centerpartist: Hur tycker du att vi ska ta tillbaka kontrollen över Vårbergs centrum och över allt annat där vi kan misstänka att det finns välfärdskriminella?

Anförande nr 278

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket för frågan, Anders!

Jag undrar hur det kommer att bli om Stockholms stad alltid ska räcka upp handen och säga: ”Vi köper tillbaka det här.” Jag vet hur ledsna ni var när ni inte fick köpa Sättra. Det var otroligt många krokodiltårar. Jag förstår att ni gärna vill köpa tillbaka alla förortscentrum, men det skulle skuldsätta den här staden något enormt.

Det staden måste göra är att arbeta mot den kriminalitet som existerar i centrumen. Man behöver inte äga själva betongen för att göra insatser. Det går att göra väldigt mycket i Vårberg genom förebyggande arbete; det vet jag att vi är överens om. Det går också att dubblera ordningsvakterna, som vi gör i vår budget. Man behöver inte äga både betong och murbruk för att jobba med frågorna i våra förortscentrum. Detta borde sossarna förstå.

Anförande nr 279

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Återigen ser vi att Centerpartiet och Jonas Naddebo bedriver korståg mot Bostadsförmedlingen i sin budget. De föreslår att bostäder ska förmedlas efter behov, men i bostadsförsörjningslagen är det ganska tydligt att bostäder ska förmedlas efter kötid. Vi har även kommunallagen och dess likabehandlingsprincip.

Utöver detta skulle ett sådant förslag skapa enorma möjligheter till korruption i förmedlingen av bostäder. Min fråga till dig, Jonas Naddebo, är därför: Varför uppmuntrar du kommunfullmäktige att bryta mot lagen?

Anförande nr 280

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! När man jobbar med behovsprövade bostäder behöver man inte följa den raka köprincipen. EU-lagstiftningen säger

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

ingenting om att man inte kan fördela bostäder efter behov. Detta gör man till exempel i Helsingfors, där man har slagit ihop de kommunala bostadsbolagen till ett stort bostadsbolag, Heka. De har 57 000 bostäder som de fördelar efter behov. Det går alldeles utmärkt utan att bryta mot en enda lagstiftning.

Vi i Centerpartiet har vridit och vänt på varenda sten när det gäller bostadsmarknaden i Stockholm. Vi vill verkligen göra något på allvar. Vi vill använda de 75 000 bostäder som finns i allmännyttan och fördela till de ungdomar som kanske är 25 år och vill flytta hemifrån och starta sitt liv eller till de kvinnor som lever i dåliga relationer så att de kan skilja sig och få en ny bostad. Vi behöver göra mer på bostadsmarknaden i Stockholm.

Anförande nr 281

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag tänkte prata vidare om kulturfastigheterna inom fastighetsnämnden. Det är verkligen ett enormt steg vi tar här, som Alexandra lyfte fram väldigt bra.

Som jag nämnde tidigare förtydligar vi att fastighetsnämnden har ett ansvar för att vårda kulturbyggnader, något som inte varit tillräckligt tydligt tidigare. Sedan har vi piloten som innebär att kulturförvaltningen nu kan gå in som förstahandshyresgäst, vilket möjliggör renoveringar utan att hyrorna sticker iväg för föreningarna, som annars kan få svårt att klara sig, till exempel Hägerstensåsens medborgarhus och Södergården.

Vi har också en ny stadsintern hyresmodell. Det kan låta som självklarheter. När vi hyr av oss själva eller går in själva – det kan handla om förvaltningslokaler, kulturlokaler eller idrottsanläggningar – har det tidigare varit så att hyran måste sättas baserat på självkostnaden, men ovanpå detta har det funnits ett avkastningskrav, vilket kan låta väldigt märkligt när det är stadsintern uthyrning. Det sista tar vi bort.

Det kan låta som ett nollsummespel, men det har det inte varit. Det har blivit väldigt mycket intern administration kopplat till detta. Det har blivit förseningar, fördyringar och osäkerheter. När vi nu tar bort det stadsinterna avkastningskravet möjliggör vi på ett helt annat sätt att man kan gå vidare med olika former av renoveringar.

Slutligen vill jag säga att fastighetsnämnden har fått ett uppdrag att införa mer ängsmark inom sitt bestånd, vilket är jättebra.

Anförande nr 282

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag behöver inte tala om för dig, Martin, som är en hederlig och ärlig person, att jag vet hur man sätter hyror i Sverige. Det har jag hållit på med och lärt mig i 25 år, så det tror jag att jag kan.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Jag vill säga att ni har varit väldigt innovativa i fastighetsnämnden, där vi tog fram idén om en kulturhistorisk fond. Den har ni nu krånglat till i ett antal steg och fått det till det här, men låt oss hoppas att det får lika bra effekt som Liberalernas idé om en kulturhistorisk fond för att bevara våra kulturhistoriskt viktiga hus.

Du tillhör majoriteten. Invånare i Hjulsta har i medier uttryckt en förväntan om att stadens övertagande ska innebära lägre hyror, men den bilden delas inte av stadens eget bolag. I underlaget för affären har Familjebostäder tvärtom identifierat möjligheter till höjda hyror. Hur stämmer detta överens med retoriken här?

Anförande nr 283

M a r t i n H a n s s o n (MP): När det gäller det sista, som jag var inne på tidigare, är det inte staden som sätter hyror. Däremot har vi ett avkastningskrav, som sänks för bolaget i fråga i årets budget. Därmed får de bättre förutsättningar att hålla tillbaka hyrorna, vilket såklart är det viktiga.

Jag vet att det har varit många turer kring kulturfastigheterna och att många olika sätt har prövats. Vi har aldrig kommit i mål, utan det har alltid varit något som har stökat till det. När det gäller projekten för Södergården och Hägerstensåsens medborgarhus har det varit en stor oro ända fram till nu, men det här verkar tas emot väl av föreningarna. De tror verkligen på det här.

Det som gör att jag tror att det verkligen kan funka är att vi i dag har motsvarande modell när det gäller idrottsförvaltningen. Där ser vi att det funkar väldigt bra gentemot föreningarna. Egentligen är det ganska självklart att vi nu kan göra detta också när det gäller kulturföreningarna.

Anförande nr 284

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Herr ordförande! Hej, Martin! Ända sedan ni bytte sida här 2022 har ni skrivit i er budget att ni ska verka för en terminal för masshantering i anslutning till Stockholm. Det är en av de viktigaste delarna för att vi ska kunna bygga med mindre klimatpåverkan, när det gäller både bostäder och infrastruktur.

Jag ska ge ett exempel. Om vi behöver öka den sträcka vi ska transportera exempelvis bergmaterial när vi gräver ut för att bygga, från 5 till 30 kilometer, motsvarar denna ökning en tredjedel av Sveriges inrikesflyg. Det motsvarar också 2 250 varv med lastbil runt jorden. I dag när vi bygger i Stockholm får vi ofta frakta bergmaterial och annat ända till Värmland.

Min fråga till dig, Martin, är därför: Hur går det med er plan för att hitta en plats för masshantering i Stockholm?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 285

M a r t i n H a n s s o n (MP): Arbetet pågår fortsatt, obviously. Det vi arbetar mycket med parallellt är lokal masshantering i olika projekt där detta är möjligt. Bergholmsbacken är till exempel ett sådant projekt där vi försöker få till lokal masshantering för att minska transporterna.

Ytterligare en sak vi gör, mycket kopplat till tunnelbanan, är att verka för hantering via pråmar som kör bort materialet, så att det inte nödvändigtvis blir lastbilstransporter. Detta är ett arbete där vi i staden ligger på mycket för att få transporter på båt i stället för med lastbil.

Arbetet med den större centralen pågår fortsatt.

Anförande nr 286

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Martin! Du sa något om att kulturförvaltningen skulle kunna vara förstahandshyresgäst, och så sa du att det skulle leda till lägre hyreshöjningar för aktörerna. Det låter som att det finns någon som kan skära emellan och ta smällen för hyreshöjningarna. Det är verkligen inte en bra modell.

När vi styrde tillsammans avvecklade vi sådana lösningar därför att de ofta blev väldigt dyra. Vi kan inte ha fri dragningsrätt där kulturförvaltningen går in och tar smällen för kulturaktörerna så att vi kan behålla en låg hyra för dem. Det skulle urgröpa kulturstödet, de miljoner som vi varje år lägger på det fria kulturlivet. Det skulle också vara orättvist då det bara går till de aktörer som har kulturförvaltningen som hyresvärd.

Detta är dyrt och ingenting som kulturförvaltningen vill arbeta med. Har ni verkligen tänkt klart här, Martin?

Anförande nr 287

M a r t i n H a n s s o n (MP): Vad intressant! Centerpartiet motsätter sig alltså detta förslag. Det är ju exakt det upplägg som vi har med idrottsfastigheterna och idrottsförvaltningen i dag. Det är en ren blåkopia av det som vi har arbetat med i staden i 15 år nu och som har funkat alldeles utmärkt. Jag har inte hört någon kritik från Centerpartiet om att idrottsföreningarna lyckas få ned sina hyror tack vare exakt den modellen.

Jag kan konstatera något när det gäller Centerpartiet och idrottsföreningarna, Jonas. Jag kan inte tolka ditt inlägg här på annat sätt än att ni direkt motarbetar kulturföreningar genom att inte vilja att de ska ha samma modell som idrottsföreningarna. Då tar vi med oss det.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 288

L o v i s a H e d i n (KD): Herr ordförande! Jag skulle vilja att vi pratar vidare om hyresmodeller, Martin, och lite mer specifikt om hyrorna i Hjulstahem.

När ni tog det fram till beslut pratade ni om att det var ekonomiskt försvarbart och bra för stockholmarna att köpa tillbaka fastigheterna och att det var stabiliserande för hyresgästerna, men i själva verket ser vi att det talas om potential för hyreshöjningar, vilket inte är stabiliserande för hyresgästerna. Dessutom pratas det nu om sänkta avkastningskrav.

Jag vet inte hur man får det till att det skulle ligga i stockholmarnas ekonomiska intresse att göra på det här sättet. Dessutom vill man öka låneramen med 1,1 miljarder kronor. Det skuldsätter bara framtida generationer i en helt ny dimension. Jag skulle vilja höra lite mer om hur ni ser på att hyresmodellerna faktiskt ska fungera.

Anförande nr 289

M a r t i n H a n s s o n (MP): När det gäller lånekraven och lånen noterar jag att vi fortfarande har AAA, till och med plus, så där är det fortfarande stabilt. Familjebostäder har också en väldigt god ekonomi. Vi har kunnat sänka avkastningskraven för Familjebostäder i år, rätt ordentligt till och med. Det är det som kan ge förutsättningar för dem att hålla tillbaka hyrorna.

Sedan är det, återigen, inte vi som sätter hyrorna, utan det förhandlas mellan parterna. Vi ger dem ändå bästa möjliga förutsättningar att hålla tillbaka hyrorna, så det är inga konstigheter. De har en god ekonomi.

Anförande nr 290

Borgarrådet B u t r o s (V): Alla ska ha råd att hitta sitt hem. När du fyller 18 år är du myndig och får leva det liv du vill leva. Du har rätt att rösta, rätt att köra bil och rätt att flytta hemifrån, men du har inte råd att flytta hemifrån. Du har inte tillräckligt med köpoäng när du är 18 år och vill flytta hemifrån.

När du fyller 18 år och vill flytta hemifrån står valet i stället mellan ett osäkert andrahands- eller tredjehandskontrakt, att flytta från Stockholm eller att bo kvar hos föräldrarna. Detta är inte värdigt en huvudstad i Sverige. Vi behöver fortsätta att bygga fler hyresrätter. Vi behöver bygga många och mer prispressade hyresrätter. Vi behöver fler Stockholmshus.

Stockholmshusen är ett av stadens största utvecklingsprojekt. Genom att staden samarbetar närmare och husen har ett mer gemensamt utseende och likartad utformning och byggs rejält kan vi minska både tidsprocesserna och kostnaderna.

Samtidigt som vi bygger prispressat tar vi också ansvar för klimatet. Detta är helt nödvändigt eftersom den största klimatpåverkan i bostadssektorn finns i produktionen.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Våra bostadsbolag har ett stort engagemang för att minska sin klimatpåverkan, och alla nyproduktionsprojekt föregås av klimatberäkningar ur ett livscykelperspektiv. Vi förenar ekonomi med klimatansvar.

Så länge en av tio unga stockholmare tvekar att skaffa barn på grund av bostadsbristen och så länge hälften av de föräldrar som har barn under 18 år inte tror att deras barn kommer att kunna ta sig in på bostadsmarknaden förrän de fyllt 30 år behöver vi fortsätta att öka bostadsbyggandet.

Anförande nr 291

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Deniz! Du höll ett fantastiskt fint anförande om dem som inte har råd att flytta hemifrån och som har de där andrahands- eller tredjehandskontrakten, men om man har den diskussionen måste man våga göra något åt det.

Varför tittar ni inte på hela beståndet? All nybyggnation blir dyr. Även Stockholmshusen blir dyra, hur mycket ni än försöker pressa priserna. Varför vågar ni inte se att vi har 75 000 bostäder i allmännyttan som skulle kunna fördelas till de unga som vill starta sitt liv?

Ni försvarar ett system där de billigaste och mest eftertraktade bostäderna går till dem som har längst kötid och som kanske har sålt sin villa och cashat in en massa miljoner. Det är de som får de där billiga, attraktiva hyresrätterna. Jag kan inte förstå att en vänsterpartist försvarar ett sådant system, där vi har något slags extra socialförsäkring för dem som har det allra bäst i samhället. Ni borde stå på de ungas sida i den här frågan så att de kan få den bostad som de behöver.

Anförande nr 292

Borgarrådet B u t r o s (V): Jag är en av de unga som försökte få en hyresrätt i Alliansens Stockholm men som tvingades lämna staden.

Jag tycker att det är en intressant fråga att titta på hur köpoängen fördelas. Detta är något som Svenska Bostäder redan i dag har som projekt att göra, så vi är inte helt oense där. Men jag tror inte att det är hela svaret. Om vi inte hade haft bostadsbrist och om det hade räckt att stå i bostadskö i tre, fyra eller fem år hade vi inte behövt se över hur reglerna och den raka linjen ser ut, eller hur?

Det handlar om att vi har bostadsbrist, Jonas, och därför vill ni se över hur köpoängen fördelas snarare än att bygga mer.

Anförande nr 293

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har inte hunnit säga det, Deniz, men jag uppskattar dig väldigt mycket som nytt borgarråd. Det går

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

bra att föra diskussioner med dig. Nu ska du få en svår fråga av mig som jag har omformulerat.

Jag kan försäkra dig att jag vet hur man sätter hyror i Sverige och hur man gör det i Stockholm och i våra egna bostadsbolag, så det behöver du inte spilla tid på att prata om. Invånare i Hjulsta har uttryckt förhoppningar om att få lägre hyror genom Familjebostäders övertagande, men i de underlag som Familjebostäders ledning och styrelse har fått ta del av står det att det finns potential för högre hyror.

Den tydliga fråga jag vill ställa till dig är: Delar du din bolagslednings bedömning att det finns potential för högre hyror i det nyligen inköpta Hjulstahem?

Anförande nr 294

Borgarrådet B u t r o s (V): Jag är fortfarande väldigt stolt över att vi köper Hjulstahem. Precis som vi har talat om tidigare är det inte vare sig jag, Alexandra eller någon annan här i politiken som sätter hyrorna. Det är vi ense om, och det är jättebra.

Det som har föregått affären är att bolaget Familjebostäder har gjort en ekonomisk bedömning av köpet, och vi har dessutom haft externa bedömare. Två helt olika och professionella entiteter har gjort en bedömning av ekonomin och sagt att det är lönsamt för staden. I den bedömningen har man också sagt att det finns potential.

Det betyder inte att det ska bli så, för där kommer vi i politiken in. Om man blir politiker kan man ta ställning till vad som går att göra, eller hur? Vi är inte tjänstemän, utan vi är politiker.

Anförande nr 295

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Tack för ordet! Majoriteten pratar om social ingenjörskonst som om det vore lösningen på allt, men tvångsblandning av hushåll är inte integration utan ett misslyckat experiment som slår sönder fungerande områden och förvärrar problemutsatta stadsdelar.

Ni bygger höghuskluster utan att ta hänsyn till sociala konsekvenser, Deniz. Ni förtätar sönder och kallar det mångfald. Vi säger nej till tvångsblandning. Vi säger nej till ideologiska experiment. Jag vill därför passa på att fråga dig, som nytt borgarråd: Varför vill majoriteten tvångsblanda stockholmare?

Anförande nr 296

Borgarrådet B u t r o s (V): Jag vill bygga bort segregationen i Stockholm. I kväll när jag kliver av tunnelbanan kommer några att gå åt höger till de dyra villorna medan andra kommer att gå åt vänster till hyreshusen. I vårt framtida Stockholm, i Vänsterpartiets framtida Stockholm, ska inte din plånbok spela någon roll för vilken

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

väg du tar. Vi ska bygga tillsammans, och vi ska bo tillsammans. Det är mitt Stockholm – ett Stockholm som står upp för solidaritet och mångfald.

Anförande nr 297

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Man kan inte klandra dig för att du är vänsterpartist, Deniz. Det där var väldigt tydligt från partiprogrammet, och det är vad dina väljare har röstat för.

Som tidigare innehavare av din fantastiska post vet jag vad den rollens funktion är när det kommer till stadens låneskuld. I ärenden som vi har haft i kommunstyrelsen om planeringsförutsättningar för budget står det uttryckligen: Eftersom den kommunala koncernen redan i dag har betydande skuld behöver skuldökningen begränsas för att upprätthålla hållbara finanser, och då behövs reducerad investeringsvolym eller utökade tillgångsförsäljningar.

Jag hoppas att du verkligen värnar att detta är något som behövs. Det är ju det som är problemet med Hjulstahem. Där är det uttryckligen så att ni har blivit lurade att göra en dålig affär, och ni gör den på grund av ert partiprogram och i enlighet med er ideologi.

Kan du utesluta den typ av hyreshöjningar som det har varnats för här i talarstolen? Och kan du utesluta att skulden inte kommer att öka?

Anförande nr 298

Borgarrådet B u t r o s (V): Det var många frågor, Dennis Wedin.

Timmen börjar bli sen, men det är inte så många timmar sedan vi delade ut tårta här därför att vi i Stockholms stad fortfarande har väldigt goda vitsord från revisionen när det gäller ekonomin. Det stämmer att vi behöver utöka låneramen för att förvärva Hjulstahem. Vi tar ett stort samhällsansvar där. Vi har gjort en ekonomisk bedömning, och vi kommer att satsa på Järva.

Jag undrar snarare: Varför vill inte ni satsa på Järva?

Anförande nr 299

O r d f ö r a n d e n : Med den motfrågan, som inte kan besvaras, får vi konstatera att den här debatten är avslutad. Om jag hade jag haft möjlighet att ge ordet till Henrik Virro och förbjuda någon att ta replik hade jag gjort det, för då hade vi hunnit på två minuter. Men nu kan det lätt bli åtta, och det går inte – snart ska det diskuteras trafik.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

6. Trafik- och infrastrukturfrågor m.m.

Trafiknämnden (RVIII)
Stockholms Stads Parkerings AB (RVIII)
SDN: stadsmiljö (RVIII)

Anförande nr 300

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! En bra stad är som en fest. Det har den danska arkitekten Jan Gehl sagt. Jag tycker om den bilden, för den påminner mig om att vårt jobb inte är att dirigera trafik utan att vara värdshusvärdar och skapa platser där människor vill stanna, mötas och leva sina liv.

Om staden är festen är budgeten bordsplaceringen. Det är nu vi bestämmer var borden ska stå, hur nära varandra människor ska sitta och hur lätt det ska vara att konversera och ta sig mellan köket, scenen, dansgolvet och balkongen. Den här budgeten vill ge plats för många på festen, för det blir trevligast så. Man får därför hoppas att inte alla gäster tar med sig både ytterkläder, resväskor och bagage ända fram till bordet, för då blir det trångt. Då är det tur att det finns en bevakad garderob, en mycket välskött sådan dessutom, tack vare Stockholm Parkering.

Ordförande! Som trafikborgarråd i en rödgrön majoritet är min utgångspunkt enkel: Den som väljer det mest yteffektiva sättet att resa ska känna att staden står på deras sida. När vi prioriterar bussfiler, cykelbanor, säkra övergångsställen och grönska är det inte för att vi ogillar bilar utan för att vi gillar människor.

En bra fest känns i hela rummet, inte bara vid honnörsbordet. På samma sätt ska den här budgeten märkas i hela staden – i ytterstaden och innerstaden, på huvudgator och på små lokala torg. Korta avstånd, trygga vägar och en stark kollektivtrafik binder ihop Stockholm så att fler kan stanna lite längre än vad de ursprungligen hade tänkt sig. Det är till den festen jag bjuder in när jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 301

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi socialdemokrater vill att det ska vara enkelt att ta sig fram i Stockholm. Det ska vara enkelt att välja hållbara och platseffektiva resealternativ. Därför fortsätter vi att satsa på framkomligheten för kollektivtrafiken, gående och cyklister i vårt förslag till budget.

Vi fortsätter också arbetet med att rusta upp stadsmiljön och torgen i våra när- och ytterförorter. Klimatförändringarna påverkar redan i dag vår stad, och det blir allt viktigare att vi kan skydda sårbara grupper från värme och skydda infrastruktur från skyfall.

I ett läge där SD-regeringen ökar utsläppen nationellt visar vi i den rödgröna majoriteten i Stockholm att det finns en annan väg att gå, där vi arbetar för att minska

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

utsläppen och för att transportsektorn ska ställa om. Jag vill kunna se våra barn och kommande generationer i ögonen och säga att vi tog vårt ansvar. När SD-regeringen inte tar sitt ansvar blir det ännu viktigare att vi gör det.

Som ni har hört eller kommer att få höra i andra anföranden från majoriteten under kvällen finns det stora satsningar i vår budget för att skapa ett tryggare, bättre och hållbarare Stockholm. Några saker som jag är extra stolt över och som jag vill lyfta fram i detta sammanhang, när det gäller trafik- och infrastrukturfrågor, är satsningen på trädplantering och trädskötsel, som omfattar både trafiknämnden och stadsdelsnämnderna, vår förstärkning av stadsdelsnämndernas medel för stadsmiljöverksamhet, det fortsatta arbetet för att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten för kollektivtrafiken, fler sommargångar och mer bad och bastu till stockholmarna.

För att klara utvecklingen och skötseln i vår stad och säkra en fungerande infrastruktur behövs medel. Till skillnad från oppositionen, som har nedskärningar i sina förslag, har majoriteten avsatt medel för detta. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 302

Borgarrådet W e d i n (M): Jag vill vända mig till dig som kände att Moderaterna under den förra mandatperioden gav fritt spelrum åt Daniel Helldén när det gäller trafikpolitiken. Kolla på vad som händer under den här mandatperioden! Kolla på vad som händer när du dagligen är i trafikkaos! Oavsett om du använder kollektivtrafik eller bil är du direkt sviken av Socialdemokraterna, som gav falska löften om att de skulle styra upp trafikläget.

Kolla på Östlig förbindelse! Fundera på hur mycket pengar som går i utjämningskatt från stockholmarna till det nationella! Och nu, när en moderatstyrd regering säger: ”Vad sägs om en statligt finansierad östlig förbindelse?” – en ringled som Stockholm behöver för sin tillväxt och för att undvika att vi har en motorled för tunga transporter och tung trafik i Stockholms innerstad – säger det här styret nej rakt av.

De lurar oss i en förhandling och påstår sedan direkt efter att de skrivit under att det inte ska genomföras. De går inte att samarbeta med, och de sviker dem som behöver en fungerande trafik för sitt livspussel och, för den delen, företag som behöver transporter för att funka.

Kolla på miljözon klass 3! Socialdemokraterna var emot miljözon klass 2 när det handlade om Hornsgatan, men nu sitter de och driver igenom miljözon klass 3, som inte ens verkar vara laglig. Det är direkt tillväxtfientligt. Det är hämtat rakt av från Miljöpartiets partibok, och ändå släpper de igenom detta. Varsågod, du som röstade på Socialdemokraterna och fick ett ideologiskt luftslott!

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Och kolla på vad som händer när det kommer till parkeringarna! Det är besöksparkering, boendeparkering och förändrade taxor. Oavsett om det är innerstaden eller ytterstaden har det blivit dyrare med parkeringsplatser, samtidigt som parkeringsplatser tas bort. Projektet är tydligt. Miljöpartiet gör det som de lovade sina väljare, men kolla vilket svek från Socialdemokraterna!

Bifall Moderaternas budgetreservation!

Anförande nr 303

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande, fullmäktige! Trafiknämnden handlar inte bara om asfalt och bilar. Nämnden har också tillsammans med stadsdelarna ett lika viktigt uppdrag som ansvarig för vår gemensamma stadsmiljö och våra gator, torg och parker.

Vi har länge finansierat satsningarna på stadsmiljön genom exploateringsintäkter i närområdet. Eftersom markvärdena är mycket högre i innerstaden har det lett till att det har blivit väldigt påkostat i stadens centrala delar men rätt så knapert i ytterstaden. Vad har då detta med trafiknämnden att göra? Jo, nu rullar vi ut ett investeringsprogram där medel från lönsamma exploateringsprojekt kanaliseras till satsningar i stadsmiljön i våra fokusområden, främst genom trafiknämnden.

Den offentliga miljön ska rustas upp. Det är ett sätt att bygga en tryggare och mer jämlik stad. Det här är alltså utöver de befintliga investeringsprogrammen Grönare Stockholm och Levande Stockholm, som gör staden mer resiliënt och trevligare redan sedan gammalt.

Vi ökar budgeten för stadsmiljöverksamheten i stadsdelarna. Det blir också ökad budget för trädplantering och trädskötsel. Parkskötsel i egen regi rullas ut i Järva, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. Det ökar vår rådighet över vår gemensamma miljö.

Med tanke på att vi ska ha en äldrevänlig stad ska vinterväghållningen bli bättre med fokus på gående. Det ska bli lätt att ta sig fram oavsett ålder och rörelseförmåga. Det låter väl bra? Den rödgröna budgeten ger oss framtidstro.

Anförande nr 304

A n d e r s L i n d m a n (SD): Tack för ordet! Vi i Sverigedemokraterna vill att Stockholm ska vara en lättframkomlig, grönskande och vacker stad. Utgångspunkten för vår trafikpolitik är att Stockholms infrastruktur ska byggas utifrån invånarnas faktiska resmönster och verkliga behov, inte styras av en politik med ideologiska skygglappar.

Vi vill satsa på gator och vägar, och vi vill att de ska vara av hög kvalitet. Därför vill vi ta pengar från cykelinvesteringar och lägga på underhåll av gator och vägar. Vi vill

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

bygga fler p-platser, underjordiska garage och pendlingsparkeringar. Vi vill sänka p-avgifterna och återgå till tidigare zonindelning.

Vi vill ha en effektiv och bra snöröjning. Därför föreslår vi att snöröjningsinspektörer ska införas som ska se till att avtalsefterlevnaden håller en hög nivå.

Vad gäller investeringar anser vi att alla investeringar som görs i trafiksystemen måste vara samhällsekonomiskt motiverade. Vi vill att kostnaden alltid ska kunna motiveras av nyttan.

Vad gäller cykel vill vi pausa alla cykelinvesteringar tills vidare. Här måste vi verkligen titta på den samhällsekonomiska nyttan. Men vi är absolut inte emot cykel, utan vi vill gärna se bra cykelvägar från ytterstaden till innerstaden.

När det gäller stadsmiljözonerna är vi emot miljözon klass 3 eftersom vi anser att miljönyttan är väldigt liten. Däremot ställer det till stora problem för väldigt många människor och inte minst för näringslivet.

Vi är självfallet för Östlig förbindelse. Att få den efterlängtade ringleden är oerhört viktigt för Stockholms framtid.

Avslutningsvis: Med vår budget återinför vi sunt förnuft i trafikpolitiken. Vi får en budget för tillväxt, och vi får en budget som hushållar med skattebetalarnas pengar. Därmed yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 305

Sara Svansson (L): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! För Liberalerna börjar trafikpolitiken alltid i samma punkt: människans möjlighet att ta sig fram på ett tryggt, säkert och smidigt sätt. Oavsett ålder, kön och funktionsförmåga ska du kunna leva ett liv fullt ut i Stockholm. Det är kärnan i vår trafikpolitik, och det är kärnan i ett öppet, modernt och liberalt Stockholm.

Vi vill bygga en stad där det är enkelt att leva hållbart och där gång, cykel och kapacitetsstark kollektivtrafik är de bästa alternativen, inte därför att något annat har förbjudits utan för att de alternativen håller hög kvalitet. Och ja, bilen kommer att behövas framgent, särskilt i form av nyttotrafik och för den som saknar realistiska alternativ. Men i en växande stad måste alla trafikslag fungera tillsammans, och framkomligheten måste vara god för både människor och våra verksamheter.

Samtidigt vet vi att klimatutmaningarna kräver fler styrmedel som faktiskt gör skillnad. Därför vill vi i Liberalerna utveckla trängselavgifterna som ett klimatinstrument som minskar köer och utsläpp. Vi vill även differentiera parkeringsavgifterna så att de styr mot renare fordon och minskar trycket där belastningen är som störst. Det är konkreta bidrag till en smart och rättvis omställning.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Omställningen måste dock vara förankrad. Därför vill vi se tidigare och tydligare medborgardialoger, för delaktighet skapar acceptans, vilket behövs för omställning. Vi bygger en stad som är grönare, tryggare och mer levande, en stad där framkomlighet, klimatansvar och mänsklig närvaro går hand i hand. Med detta yrkar jag bifall till Liberalernas budgetreservation.

Anförande nr 306

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Stockholm ska vara en levande, hälsosam och attraktiv storstad som förenar tillväxt och ambitiösa klimatmål.

Transporterna är en av klimatpolitikens stora utmaningar. Vi i Centerpartiet satsar därför i vår budget på bättre framkomlighet för kollektivtrafik, cyklister och fotgängare, med minskade utsläpp och en mer mänsklig stad fylld av människor som följd. Vi fortsätter att driva på för en potthålsgaranti för att snabbt laga hål i marken, för en optimering av trafikljusen, för plantering av fler träd och för att restauranger lättare ska få serveringstillstånd för uteserveringar, bland mycket annat.

Centerpartiet är också mycket positivt till modern teknik. Vi satsar därför på det som borde vara självklart år 2025, såsom att snöröjningen ska ske med öppna data så att stockholmarna vet på morgonen vilka gator och trottoarer som har snöröjts, innan de ska iväg till jobbet. Vi satsar på pilotprojekt för självkörande bilar, och vi vill ha projekt för användning av elbils batterier som stöd till elnätet med mera.

Majoritetens budget innehåller många saker som vi tycker är bra: ökad hastighet för bussarna, fler gågator och cykelbanor, inventering av cykelnätets standard, ökad krontäckningsgrad och trafiklekplatser för barn. De tre senaste sakerna är för övrigt direkt hämtade ur motioner från Centerpartiet, som ni i majoriteten nyligen har avslagit.

Vi verkar vara överens i teorin om att vi måste bygga en stad som prioriterar fotgängare och cyklister, men vänstermajoritetens politik är ofta snuttifierad med små duttar där cykelbanorna inte hänger ihop. Ni slog till exempel på stora trumman i massmedierna för er satsning på att låta cyklistister svänga höger vid rött ljus. Wow, tänkte jag, superbra, och kastade mig över er budget bara för att upptäcka att det gäller *en* korsning. Men kom igen, det är ju löjligt! Vänstermajoriteten ger snuttifieringen i trafikplaneringen ett ansikte.

Bifall till Centerpartiet!

Anförande nr 307

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Ordförande, fullmäktige! Stockholm växer. Då måste också vår trafikpolitik vara modern och pragmatisk och funka i

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

verkligheten. En stad i rörelse är en stad som lever, arbetar och utvecklas. Därför måste trafiken flyta på oavsett om man går, cyklar, tar bilen eller åker kollektivt.

I majoritetens budget ser vi något annat. Där ser vi en trafikpolitik som bygger mer på ideologi än på funktion. Man kallar det klimatåtgärder men genomför åtgärder som i praktiken skapar mer söktrafik, fler flaskhalsar och mer stillastående trafik och därmed högre utsläpp per kilometer. Låt oss vara ärliga: Stillastående trafik är det smutsigaste som finns i en storstad. Framkomlighet är också en klimatfråga.

När trafikflödena funkar minskar utsläppen, och när trafiksignaler, körfält och parkeringar är smart planerade får vi också renare luft. Det är inte bilen i sig som är problemet, utan det är utsläppen. Och utsläppen minskar genom teknikutveckling, elektrifiering och fler laddplatser, inte genom lokala bil- och parkeringsförbud som slår mot näringsliv, vardagsresenärer och barnfamiljer.

Vi kristdemokrater prioriterar kärnuppdraget, alltså bättre vägunderhåll, renare och tryggare gaturum, bättre belysning och sikt vid hållplatser, terrorhinder och fungerande snöröjning – alltså sådant som märks och som tryggar vardagen för gemene stockholmare.

Utsläppen behöver minska, och luften måste bli renare i staden. Men lösningen stavas inte Miljöpartiet. Förbud och missriktade satsningar kommer inte att ge oss en stad som är hållbar i flera dimensioner. Vi satsar på det som verkligen ger resultat och förutsättningar för en övergång till elbilar, genom att förbättra laddinfrastrukturen snarare än att införa zoner i city där bara rika som har en Tesla eller en kinesisk elbil får köra.

Vi jobbar för optimerade trafikflöden. Mindre söktrafik och förbättrade trafikflöden ger lägre utsläpp och renare luft. Därför yrkar jag bifall till KD:s budgetreservation, för ett Stockholm för alla, hela livet.

Anförande nr 308

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Låt mig stanna kvar på festen men gå bort till baren. Bakom bardisken står olika glas.

Gång och cykel får bli snapsglaset – snabbt och flexibelt, eller kanske vattenglas, som håller festen flytande – vardagsmotionen som alla behöver för att må bra.

Bussen är vårt allroundglas. Den rymmer mycket, åtminstone när vi ger den egna körfält och signalprioritering.

Spårvagnen är vinglas – raffinerat, stabilt och generöst. Den klarar ännu större flöden samtidigt som den möjliggör stadsutveckling.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Om det blir riktigt mycket folk vid samma tidpunkt behövs de stora glasen. Tunnelbanan och pendeltåget är våra ölsejdlar.

Stockholm växer, men gatorna gör det inte. När fler ska fram på samma yta vinner de transportsätt som tar minst plats. Det handlar inte om ideologi utan om geometri. Ändå talar sig oppositionen varm för fler köer och körfält och billigare parkering, men detta löser inte trängseln utan gör den bara värre. Det här ser vi i forskningen och i andra storstäder. Om man bygger för mer biltrafik får man mer biltrafik. Det är som att fortsätta hålla i ett redan överfullt glas och hoppas att det snart ska sluta rinna över.

I vår budget stärker vi investeringarna för gång och cykel, och vi ger bussarna bättre framkomlighet. Vi fyller inte gatorna med bilar som står parkerade 95 procent av tiden, utan vi frigör yta till träd, vistelse, uteserveringar och bredare trottoarer.

Ordförande! I den här budgeten väljer vi rätt glas för rätt tillfälle. Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 309

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! I mitt första anförande nämnde jag flera saker som jag var positiv till i majoritetens budget. En sak var de stora investeringssatsningarna på cykelbanor.

Något som dock bekymrar mig, Lars, är hur ni väljer att använda de stora investeringsbeloppen. Flera projekt verkar inte optimera för cykel fast de går under cykel- och gångmiljarden. Ett exempel, som pågår just nu, är Skansbron, där 1 500 cyklister från Hammarby sjöstad kommer upp varje morgon. För två månader sedan kunde de cykla rakt fram för att komma över bron, men nu blir de tvungna att korsa vägbanan tre gånger för att göra samma sak – först över vägen, sedan ned till idrottshallen och sedan tillbaka över igen. Det blir en massa korsningar, och all annan trafik får sakta ned på grund av det här.

Varför gör ni så här? Och kan du garantera att ni inte fortsätter att slösa bort investeringsbudgeten på åtgärder som gör det sämre för cyklister men som ändå går under investeringsbudgeten för cyklister?

Anförande nr 310

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! När vi bygger för framtidens trafik behöver vi prioritera, och vi behöver se till att alla hållbara trafikslag får plats.

På Skansbron vill vi möjliggöra för stora flöden av gångtrafikanter. Vi vill också möjliggöra för dem som kommer från Hammarbybacken eller som ska bort mot avfarten till Ringvägen. Därför valde vi den här lösningen där vi breddar för cykeltrafik och gör upphöjda korsningspunkter och cykelöverfarter. Det kommer att göra att de

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

flesta cyklister som ska över snittet kommer att få en smidigare och säkrare cykelresa till och från sina målpunkter.

Anförande nr 311

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! När det gäller det som trafikborgarrådet inledde med är det alldeles uppenbart att det inte blir någon infrastruktursatsning i den här staden med Miljöpartiet och att det inte skulle bli någon alls om det inte hade varit för Moderaterna. Det är uppenbart att vi har olika syn på detta. Jag är stolt över att vi fortsätter att vara de som möjliggör tillväxt och att vi står för att tung trafik inte ska gå igenom Stockholms innerstad och att vi därför måste bygga Östlig förbindelse.

Min första fråga till dig, Lars – utifrån den förvirring som uppstått kring vilket besked ni faktiskt har gett – är därför: Kan du svara i klartext på om det kommer att bli en östlig förbindelse? Står ni bakom det beslut som ni skrev under med regeringen?

Min andra fråga handlar om att ni fortsätter att säga att miljözonen ska utvidgas fast den fortfarande inte är införd. Hur ska den utvidgas och till vilket område? Ge klarhet även om detta! Många undrar.

Anförande nr 312

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Dennis Wedin nämnde den tunga trafiken genom staden. Jag skrev min masteruppsats på Handels om Förbifart Stockholm, och då tittade jag på hur mycket av den tunga trafik som i dag går på Essingeleden som skulle ha nytta av en framtida Förbifart Stockholm. Det konstaterades att bara 4 procent av alla fordon som kör på Essingeleden har start- och målpunkt utanför länet, det vill säga den långväga trafiken kör via Bergslagsdiagonalen, riksväg 50 eller riksväg 55.

För att effektivisera trafiken i Stockholm behöver vi bidra till en omställning. Vi behöver få så många som möjligt att välja mer hållbara, yteffektiva och kapacitetsstarka färdssätt när de kan göra det.

Miljözon klass 3 inför vi i synnerhet för den tunga trafiken. De svenska åkerierna, som jag träffade för några dagar sedan på Sveriges Åkeriföretag, har ställt om, och de vill att vi till och med ska utvidga miljözonen. Det finns inget beslut om det, men de efterfrågar en större miljözon därför att det bidrar till deras omställning.

Anförande nr 313

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Tack för ordet! Med all respekt, borgarrådet Strömngren, är det ingen fest i Stockholms trafiksystem, utan det är kaos och förfall.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Er egen förvaltning säger uttryckligen att anslagna medel för underhåll ligger på ohållbara nivåer. Er budget räcker inte för att hålla gaturummet rent, helt och funktionellt. Underhållsskulden växer medan ni satsar på nice to do i stället för need to do. Jag tycker att det är en makalöst dålig hantering av både förtroende och skattemedel.

Vi prioriterar det viktigaste först, men jag förstår att det kanske är ett främmande koncept. Rusta upp och förvalta de befintliga delarna av trafiksystemet, och sluta med den här åderförkalkningen av Stockholms blodomlopp!

Anförande nr 314

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): I mitt andra anförande beskrev jag just att olika trafikslag tar olika mycket plats. Man behöver kunna se till olika glas, som jag sa.

Oavsett vilket skulle vi gärna ha en större investeringsbudget och gärna en större driftsbudget. Därför är jag väldigt glad över att trafikkontoret inte behöver bläddra i er skuggbudget, där ni drar ned på driften med 166 miljoner kronor bara för trafiknämnden. Neddragningen på stadsdelarnas stadsmiljödrift är 89 miljoner kronor, och totalt sett blir det 415 miljoner mindre till investeringar.

Man kan inte trola med knäna. Om man vill satsa på trafiken, laga potthål och sköta drift, underhåll, städning, klotterborttagning och så vidare behövs det reda pengar. Förutom det behövs personer på trafikkontoret som håller koll på de avtal som finns. Vi har anställt en avtalscontroller. Vi har personer nu som följer upp avtal för att säkerställa att det vi betalar för också är det vi får.

Jag skulle säga att trafikkontoret behöver, och är glada för, de pengar de får genom vår budget.

Anförande nr 315

S a r a S v a n s t r ö m (L): Ordförande! När man läser majoritetens budget känns det lite som att det är sida upp och sida ned av Miljöpartiets pressmeddelandepengar, eller vad vi ska kalla det. Det är många småsatsningar – Svante kallade det snuttifiering – som riskerar att göra ganska liten nytta.

För mig som liberal är det rimligare att vi använder skattepengar till att laga potthål eller forsla bort alla byggsäckar som vi ser runt om i staden och därmed ökar tillgängligheten snarare än att vi använder dem till att fixa punkteringar gratis eller finansiera en cykelsamordnare.

Jag vill därför fråga trafikborgarrådet: Hur ska stockholmare med funktionshinder ta sig fram i Miljöpartiets Stockholm, bland alla dessa potthål och byggsäckar? Och tycker Miljöpartiet att det är viktigare att jag kan få en punktering lagad gratis än att vi får bort de hinder som stör stockholmarna i deras vardag?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 316

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag blir nästan provocerad av det inlägget, Sara. I er budget gör ni nedskärningar på trafiknämndens budget, och sedan kompenserar ni det med en liten snuttefilt med pengar som ni kallar framkomlighets- eller tillgänglighetssatsningar. Men på totalen drar ni ned med 310 miljoner kronor.

Sedan sa du att vi borde ta bort byggsäckar. Det som kan möjliggöra för oss att ta bort dem är ordningslagen, som din regering skulle kunna ändra på. I ditt anförande nämnde du också att man borde differentiera trängselskatten och parkeringsavgiften, men det är olagligt. Säg det till din regering!

Anförande nr 317

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Det är verkligen skillnad mellan höger och vänster. Klimatkrisen och utsläppsminskning borde vara mänsklighetens gemensamma intresse, men de senaste tre åren har visat att Tidögänget gör allt för att nedmontera klimatpolitiken.

Trafikpolitiken är ett bra exempel på detta. Det är bil och flyg som främjas. Järnvägen tillåts förfalla, och regionerna lämnas ensamma med kollektivtrafiken, som sårades under pandemin. Regeringens politik gör det också svårt för oss i kommunen att uppnå våra mål om utsläpps- och trafikminskning.

I Stockholm fortsätter vår majoritet med omställningen av trafiksektorn. Det kräver prioriteringar. Med framkomlighetsstrategin i ryggen prioriterar vi gång, cykel och kollektivtrafik. Vi inför fler permanenta sommargångator i innerstaden, på Humlegårdsgatan, Hornsgatan och Sankt Paulsgatan.

Stadsmiljözonerna i Gamla stan och vid Nytorget ska vidareutvecklas. Stombussarnas och spårvagnarnas framkomlighet ska prioriteras. I ytterstaden ska linjerna 179, 173 och 172 få bättre framkomlighet. Cykelplanen håller på att genomföras.

Bilarna då? Jo, genomfartstrafiken genom Gamla stan ska begränsas och de nya parkeringsområdena rullas ut. Parkeringstalen i nyproduktion håller på att revideras. Vi inser att Östlig förbindelse är en dödfödd idé, och i stället för en flygplats blir det en parkstad i Bromma så småningom.

Med vårt budget tar vi vårt ansvar för klimatet. Våra prioriteringar gör Stockholm trevligare och mer hållbart.

Anförande nr 318

H a n n a W e r n e r (M): Fru ordförande! Nu ser vi resultatet av vänsterstyrd trafikpolitik på Norrmalm. Vår stadsdel har gång på gång använts som en testkanin för era experiment, Maria.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Jag undrar verkligen: Tycker du att det är rimligt att måla en gata röd för 20 miljoner kronor, och tycker du att det är rimligt att renovera Vanadisrondellen för ytterligare 20 miljoner? Jag vill inte ens veta vad juristnotan blir för miljözon klass 3 eller, för den delen, kostnaden för de influerare som har promotat era projekt.

Allt detta sker samtidigt som människor pressas av stigande priser och vi har den högsta kommunalskatten på flera år. Hur motiverar du att dessa kostnader är försvarbara i ett läge där varje skattekrona borde användas med största möjliga omsorg?

Anförande nr 319

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag är inte insatt i just frågan om Vanadisrondellen. Jag kan inte komma ihåg att den har varit uppe i trafiknämnden under min tid. Att använda röd asfalt kostar nog inte 20 miljoner. Det måste vara en del av någon annan åtgärd där man har markerat cykelfält – jag vet inte.

Om inte era moderata kompisar hade överklagat miljözonen, Hanna, skulle juristnotan ha blivit mycket lägre. Det hade inte blivit någon juristnota över huvud taget, utan då hade miljözon klass 3 varit införd för länge sedan. Vi ville ju göra det, men sedan blev det överklagat. I en demokrati måste man kunna överklaga – det står vi för – men det har blivit onödigt krångligt eftersom de demokratiska besluten inte har respekterats av era kompisar som har överklagat.

Anförande nr 320

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är tråkigt att ni i vänstermajoriteten har spelat bort möjligheten att införa en miljözon i innerstaden. I början av den här mandatperioden var en stor majoritet av partierna här för att ha miljözon klass 3 i hela innerstaden till 2030, men då satsade ni på ett rätt spektakulärt projekt där ni införde det omedelbart i några kvarter i city, i stället för att gå via miljözon klass 2 och få acceptans för det och sedan vidga det till miljözon klass 3.

Som ni vet har vi i Centerpartiet föreslagit flera gånger att vi ska ha ett partiöverskridande samarbete för att få till stånd en miljözon, men det har ni tyvärr avfärdat. Det tycker jag synd, men det är väl någon sorts taktik som lönar sig i form av medieuppmärksamhet, gissar jag. Jag skulle tycka att det vore viktigare att verkligen få till stånd en ordentlig miljözon till 2030. Det vore bäst för Stockholm och stockholmarna.

Varför vill ni inte ha partiöverskridande diskussioner om gemensamt arbete för miljözoner?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 321

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag har faktiskt inte uppvaktats av oppositionen i den här frågan. Att Centerpartiet också vill förbättra luftkvaliteten i Stockholm och står för en hållbar trafiksektor är jag jätteglad för. Då blir det inte så polariserat på den rödgröna sidan – ni har ju också grönt i er logga, Svante. Att vi kan enas om den här typen av saker är bra.

Anförande nr 322

S a r a S v a n s t r ö m (L): Utgångspunkten är enkel. Stockholm ska vara en stad där människor kan ta sig fram tryggt, tillgängligt och utan onödiga hinder i vardagen.

I majoritetens budget sprids resurserna över mindre och stora ombyggnader och annat som riskerar att leda till lite. Om man vill göra mycket samtidigt finns risken att ingenting blir gjort ordentligt eller att resultaten inte blir som önskat. Kostnaderna drar iväg, projekten blir långsamma och effekten för stockholmarna blir liten i förhållande till varje satsad krona.

År 2025 budgeterade man 109 miljoner kronor till kompensation för bristande avtal, och man tvingas göra samma sak i år. Ytterligare 109 miljoner kronor går till indexuppräknningar för avtal. Därför väljer vi i Liberalerna en annan väg. Att ställa krav är att bry sig, brukar vi säga. Därför ökar vi inte lika mycket i framkomlighetspaketen 2026. Jag förstår att majoriteten vill säga att det är besparingar, men skillnaden är att vi inte ökar riktigt lika mycket. Det är för att vi prioriterar och säkerställer att vi framgent har bättre kontroll på de investeringar vi gör och de avtal vi tecknar.

Tillgänglighet handlar dessutom inte bara om att bygga nytt, utan det kan också åstadkommas med små insatser såsom att röja hinder, laga potthål och annat som har effekt i vardagen. Vi har öronmärkta satsningar på tillgänglighet så att fler stockholmare kan använda våra gator. Vi satsar på trafiksäkerhet för gångtrafikanter, tryggare övergångsställen och säkrare cykelvägar där olyckor sker i dag.

Vi stärker också avtalsuppföljningen. Det vi har sett är att vi har många dåligt skrivna avtal som kostar stockholmarna i framtida investeringar, i praktiken 109 miljoner kronor bara i år. Detta kan vi göra samtidigt som vi satsar på till exempel trygghetsfrågor. En sådan är Skolfrid, som finansieras av flera nämnder. Det är så man bygger en fungerande och fri stad – genom att ta ansvar, prioritera och leverera konkret nytta.

Anförande nr 323

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vet inte om det är att ni inte förstår hur avtalen är skrivna, Sara, eller om det är något slags spelad dumhet, men det ni tar bort är alltså en entreprenadindexpost på 109 miljoner kronor.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

När man bygger har man ofta avtal som är knutna till byggindex. När man har saker som man inte sköter i egen regi utan upphandlar har man en klausul för entreprenadindex. Så länge vi upphandlar verksamhet finns det ingen som skulle lägga anbud på våra upphandlingar om det inte finns en klausul som kompenserar för inflation.

Det har varit hög inflation under de gångna åren, och då har en sådan klausul varit helt nödvändig. Annars hade vi varken kunnat behålla våra avtal eller skriva nya avtal med entreprenörer. Sedan finns det naturligtvis verksamheter som kan skötas i egen regi. Då behöver man inte ha en sådan klausul, men så länge vi väljer att upphandla behöver vi ha det.

Det ni gör, förutom att dra ned på den saken, vilket skulle påverka driften jättemycket, är att även sänka investeringsbudgeten. Det tycker jag är konstigt.

Anförande nr 324

S a r a S v a n s t r ö m (L): Det är klart att inflation och sådant påverkar, och det är klart att avtal kräver vissa saker. Men inflationen går faktiskt ned nu, och om vi från år till år inte klarar indexering eller att teckna avtal utan att behöva lägga till utöver driftsbudgeten tycker jag att vi behöver se över hur avtalen är gjorda.

När det gäller själva investeringsbudgeten stämmer det att vi inte lägger riktigt lika mycket på den som ni gör i år. Skälet är bland annat att vi tycker att det kanske är rimligt att ta en liten paus. Vi ser att många av våra projekt inte blir så som vi önskade. Vi ser också att det blir fördyringar. Då finns det anledning att se över det.

Jag är väldigt glad över att även majoriteten vill ha en avtalscontroller numera, men vi tror att mer behöver göras för att vi ska få ut det vi vill ha från varje skattekrona.

Anförande nr 325

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! När det kommer till parkeringsfrågan har vi behandlat olika former av höjningar varje år under den här mandatperioden. Boendeparkering har blivit påtagligt mycket dyrare, och taxorna har ändrats, vilket gjort det väsentligt dyrare i innerstaden för tusentals personer. Det har gått från avgiftsfritt till avgift i ytterstaden, och rabatterad boendeparkering har tagits bort helt i nyproduktion.

När det gäller besöksparkering och boendeparkering har vi gång på gång fattat avgörande beslut som ni i styret har motiverat med att de kommer att innebära fler lediga parkeringsplatser. Samtidigt tar ni bort parkeringsplatser. Det håller inte.

Mitt topplock höll på att flyga nu när vi pratade om momsfrågan. Skatteverket hotar med att införa moms på boendeparkering för dem som har lägenhet. Då gav Elisabeth Svantesson för Moderaternas del beskedet att detta är orimligt och att det ska utredas,

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

men i dag uttalade sig trafikkontoret och sa uttryckligen att om det blir en hög efterfrågan på gatuparkering därför att man inför moms på boendeparkering kan det motivera att avgiften höjs för gatuparkering.

Det blir alltså en dubbel käftsmäll – ytterligare en – för de Stockholmsbilister som behöver bil för sitt livspussel. Det finns en orimlighet i hur man gång på gång slår mot dem som är beroende av att ha en parkeringsplats och som har köpt en bil utifrån rimliga premisser om långsiktighet när det gäller vilka kostnader de räknar med.

Kan ni börja behandla människor med respekt? Ta genast avstånd från det förskräckliga resonemang som trafikkontoret kom med i dag! Var tydliga med att det absolut inte är aktuellt med en dubbelsmocka för dem som har bil! Och ta för Guds skull trafikkontoret i örat om att man faktiskt inte kan resonera så, om ni tar avstånd från frågan.

Anförande nr 326

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Om det inte hade stått M efter ditt namn, Dennis, hade jag nog inte förstått att du kommer från partiet Moderaterna. För att vara moderat är du vansinnigt förälskad i olika typer av subventioner och i att styra och reglera marknader.

Det här är ett skolexempel i nationalekonomi. Man har ett utbud och en efterfrågan, och man kan också styra med prissättningen. Utmaningen för någon som letar efter parkering är att den inte vill åka runt så länge, utan den vill hitta en plats att stanna för att kunna handla, besöka en biograf eller vad som helst. Då behöver det vara ett antal platser som är tomma; annars skulle den som letar plats aldrig hitta en. Det är väldigt enkelt.

Vi behöver därför prissätta parkeringen. Enligt den lagstiftning som finns har detta ingenting med intäkter att göra, utan det handlar helt och hållet om att säkerställa att den som letar efter en plats hittar en. Att du vill subventionera detta förvånar mig. Varför är det så?

Anförande nr 327

Borgarrådet W e d i n (M): Så är det därför att jag respekterar att det är svåra tider just nu och att människor har det tufft plånboksmässigt och också därför att det behövs en långsiktighet för dem som har skaffat en bil utifrån vissa premisser.

Jag förstår att olika taxor och liknande inte kan vara skrivna i sten och att det alltid är rimligt att göra justeringar, men utifrån den historik som jag precis beskrev, Lars, är det uppenbart att du är ute efter en sak: att människor inte ska skaffa den där bilen, oavsett om det är en miljöbil eller elbil eller inte.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Du nämner heller inte att du tar bort parkeringsplatser på löpande band, vilket försvårar för dem som har räknat med att kunna ha bilen för sitt livspussel. Du sätter människor i kläm av rent ideologiska skäl, och det är faktiskt inte rimligt i tider när ni samtidigt går med på olika fördyringar, taxehöjningar och dessutom skattehöjningar för stockholmarna och skriver upp stadens skuld i varje givet läge. Ni måste sätta stopp för maximeringen när det gäller att slå på dem som har en bil för att få livet att gå ihop.

Anförande nr 328

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Det har varit ganska intressant att följa Moderaternas trafikpolitik under den här mandatperioden. I början av mandatperioden pratade du till exempel mycket om cykel, Dennis. Det var kanske lite influerat av Miljöpartiet, som du styrde med under den förra mandatperioden. Då kände jag inte riktigt igen Moderaterna.

Nu verkar ni ha fått slut på idéer och gått tillbaka till de gamla Moderaterna. Det är väldigt tydligt att ni står för bilen och för flyget, att ni struntar i klimatet och i hållbarheten och att ni inte vill skapa något hållbart transportsystem i Stockholm. Det är bara bil, bil, bil som gäller och så det eviga gnället om parkeringsavgifter, när du inte pratar regionpolitik som du brukar göra.

Anförande nr 329

Borgarrådet W e d i n (M): Jag känner inte igen mig i Vänsterpartiet, Maria. Ni brukar ha en retorik om att ni respekterar dem som har det tufft plånboksmässigt och som har svårt att få det att gå runt. Det är oansvarigt att du inte respekterar vilken stor påverkan det får för dem med små inkomster när man dels höjer kommunalskatten, dels höjer exempelvis parkeringsavgifterna steg för steg.

Jag tror att du måste prata mer med de väljare som har en stor oro i den här frågan. Du nämnde själv regionen. Det är svårt att känna igen sig i Vänsterpartiet när det är ni som gör historiska nedskärningar i kollektivtrafiken, det vill säga gör det svårare och dyrare oavsett om man använder bil eller kollektivtrafik för att ta sig till jobbet. Det är en orimlig politik som drabbar dem som har lägst inkomster.

Anförande nr 330

S a r a G r o l a n d e r (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tänkte prata lite om stadsmiljöarbetet, som är en avgörande del i att skapa en grön, ren och trivsamt stad, stärka den biologiska mångfalden och öka vår motståndskraft mot framtida utmaningar.

Nu gör vi en omfattande satsning på stadens gemensamma miljö, och det kommer att märkas. Vi prioriterar träd. Träd inte bara vackra, utan de är ren luft, svalka och livsmiljöer. Alla träd som fälls ska ersättas med två nya, och vi lägger 60 miljoner

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

kronor på nyplantering. Det innebär att det kommer att bli många nya träd runt om i staden.

Vi inrättar också flera naturreservat och biotopskyddsområden, och vi tillför ytterligare 8 miljoner kronor till skötseln av dessa. Att bevara och stärka den biologiska mångfalden är helt avgörande i en tid då arter försvinner i samma takt som under dinosauriernas utdöende.

Samtidigt pågår ett omställningsarbete till parkskötsel i egen regi ute i stadsdelarna. I exempelvis den stadsdel där jag är ordförande, Hägersten-Älvsjö, har vi nu en helt emissionsfri parkskötsel med fast anställda parkskötare, anläggare, trädgårdsmästare, ekologer och parkingenjörer. Det ger en närvarande, flexibel och effektiv drift. När vi behöver åtgärda något kan vi rycka ut direkt. Vi behöver inte gå via några krångliga beställningar och avtal.

Detta ger oss bättre förutsättningar att stärka den biologiska mångfalden. Redan i år går vi i stadsdelen från klippta gräsmattor till blommande slåtterängar. Den snabbare servicen och återkopplingen ökar dessutom invånarnas tillit till staden, något vi verkligen behöver i den tid vi lever i just nu.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 331

H a m i d E r s h a d S a r a b i (C): Ordförande! Det är lite svårt att stå här och säga att jag som centerpartist inte gillar parker, träd och blommor. *Fine*, man kan prata om det, men när jag läser er budget, Sara, kan jag inte undgå att se en sorts tandlöshet, ängslighet och schizofreni hos Miljöpartiet. När det gäller era cykelåtgärder och högersvängen mot rött : Varför bara i korsning?

Det finns lite dubbla måttstockar. I vissa fall tar ni strid mot lagstiftningen och ställer er på barrikaderna, men i andra frågor, såsom ljudnivåer för nattliv och uteserveringar, gör ni det inte. Det jag inte riktigt kan greppa är att ni sitter och styr trafiken i Stockholms stad samtidigt som era kompisar styr trafiken i regionen. Varför samarbetar ni inte mer, varför har biltrafiken ökat, varför har bussarnas hastighet minskat och så vidare?

Anförande nr 332

S a r a G r o l a n d e r (MP): Vi ökar hastigheten för bussar genom att förbättra deras framkomlighet. Det gör vi såklart i samverkan med regionen. Vi har dagligen kontakt och samarbete med regionen i alla trafikfrågor, och det kommer vi att fortsätta ha. Bussar ska komma fram och ha god framkomlighet i staden. Det är extremt viktigt, och vi jobbar vidare med det. Vi tar nya steg i detta arbete genom vår budget.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Det är klart att vi behöver testa nya sätt att planera vår stad. Vi går fram med nya lösningar, och ibland behöver vi testa lagstiftningen och hur man kan tolka och utläsa reglerna. Vi behöver skapa ett nytt hållbart transportsätt och en hållbar stad, och där tar vi steg hela tiden och testar olika metoder. Högersvängen är en av dem.

Anförande nr 333

Hanna Werner (M): Fru ordförande! Hej, Sara! Som cyklist är den värsta mardrömmen bilisten, och som bilist är den största mardrömmen cyklisten. Ibland känner jag mig tacksam över att jag tagit mig till jobbet vid liv, vilket är lite konstigt och känns högst olustigt ibland.

Ni vill ju att fler ska cykla och uppmanar till att man ska cykla till jobbet, exempelvis. Kan du ge några exempel på konkreta åtgärder som ni gör för att fler ska kunna cykla i staden och för att säkerheten på våra vägar och gator ska öka för cyklisterna, så att man inte behöver riskera livet när man ska åka någonstans i staden?

Anförande nr 334

Sara Grolander (MP): Det här är såklart en högt prioriterad fråga. Cyklisters säkerhet och framkomlighet står på vår prioritet. Vi har gjort otaliga åtgärder, korrigeringar och investeringar i cykeltrafiken under flera mandatperioder nu, och jag utgår från att du också har sett de nya cykelbanorna i staden som ökar framkomligheten och säkerheten. Cykel och cykelsäkerhet är prioriterat i alla dessa investeringar. Det blir bättre hela tiden, och det har även blivit väldigt mycket bättre över tid.

Det är en konstig motsättning mellan cykel och bilist här. Bilistens bästa vän borde ju vara cyklisten, som betyder en bil mindre i trafiken, vilket ökar framkomligheten i staden.

Anförande nr 335

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kan avfärda på en gång att vi inte skulle vara medvetna om hur viktigt klimatet är. Nu när borgarrådet Lindhagen sitter här kan jag berätta att jag tyvärr vet att dygnsmedeltemperaturen i Stockholm har ökat från 6 till 9 grader. Det är 3 grader på den tid som vi har kollat på, från 1990. Det är naturligtvis hemskt.

Jag vill ta upp tre saker, och den första saken har mycket med klimatet att göra. Det handlar om torg och gator. Ni i majoriteten säger att ni har en trädplanteringsplan, men jag noterar att nyligen färdigställda torg och liknande saknar träd. På Östermalmstorg är det alldeles för få träd, liksom på Odenplan. Där vi vill satsa de investeringsmedel vi har.

Den andra saken jag vill säga handlar om något jag noterar varje dag när jag går eller cyklar. Jag cyklar jättemycket, och en sak som är fruktansvärt obehaglig är

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

trafikmoralen bland cyklister och elsparkcykelåkare. Som gångtrafikanter och i vissa fall även cyklist är det direkt farligt att röra sig i staden.

Den tredje saken jag vill ta upp handlar om byggkostnadsindex. Det är en parameter som branschen redovisar som en utveckling av kostnaderna. Det är ingenting som finns i avtal. I byggavtalen finns ändring, tillägg och avdrag – ÄTA. Det som ni gör år efter år nu är att kompensera för dåligt slutna avtal. Det vill vi upphöra med.

Bifall till Liberalernas budget!

Anförande nr 336

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, Björn, för ditt inlägg och dina frågor!

Vi satsar väldigt mycket på grönska. Vi har en regel om att när ett träd tas ned ska två nya planteras. Vi har också nyligen fått en trädstrategi, och vi håller på att jobba fram en trädpolicy. Vi satsar åtskilliga miljoner på fler träd, både i trafiknämndens arbete och i stadsdelarnas arbete.

Du nämnde Östermalmstorg, som precis har invigts, men där kommer det även att komma till kiosker. Byggnaderna får gröna tak, och det kommer att komma till ytterligare grönska även på Norrtullsgatan. Där fick jag själv vara med och plantera ett antal träd häromveckan.

Ett Stockholm som styrs i ett rödgrönt samarbete blir grönare hela tiden. Den fråga jag vill ställa är: Skulle det ha blivit det om ni hade styrt, med tanke på att ni väljer att dra ned på både drifts- och investeringssidan?

Anförande nr 337

B j ö r n L j u n g (L): Jag noterar att jag dessvärre inte fick något svar om trafikmoralen. Där kan staden göra betydligt mer för att markera, Lars. Jag tror och hoppas att du håller med mig om att trafikregler måste följas också av cyklister och elsparkcyklister.

När det gäller träden gläder det mig, men jag talade om Östermalmstorg och Odenplan som exempel, inte Norrtullsgatan. Jag tycker att det är väldigt fint om det är så att ni har en trädpolicy. Borgarrådet Lindhagen berättade om studien om de sjuka. Blir man friskare av att se träd i stället för en tegelvägg? Ja.

Sara Svanström beskrev hur vi ser på budgeten. Jag nämnde en sak, och det är att vi inte kan fortsätta med 109 miljoner kronor i kompensation för dåligt skrivna avtal år efter år. Det får nämligen effekten att entreprenörerna räknar in det i sina kostnader när de lägger anbud.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 338

A n d e r s L i n d m a n (SD): Tack för ordet! Jag vill i det här anförandet peka på majoritetens totalt misslyckade trafikpolitik. Det är en politik som är en katastrof för infrastrukturen i Stockholm, och tyvärr fortsätter det bara. Det kommer att leda till ökade kostnader för vanligt folk och sämre framkomlighet, vilket leder till sämre tillväxt.

Cykelinvesteringarna är ett stort misslyckande. Man har pumpat in 3 miljarder kronor i cykelinvesteringar som många gånger inte är samhällsekonomiskt motiverade utan helt onödiga.

Att man säger nej till Östlig förbindelse är ett misslyckande i sig. Stockholm behöver verkligen en östlig förbindelse för att avlasta Södertunneln, Essingeleden och hela city. Gatunätet i Stockholm är ett stort misslyckande. Vi har potthål, ojämnheter och sprickor – det är inte värdigt en huvudstad att ha sådana gator. Dessutom är det trafikfarligt, inte minst för cyklar.

Snöröjningen är ett misslyckande från år till år. Man lyckas inte få till en bättre snöröjning, men däremot har man råd att sopsalta varenda cykelbana för en liten – en försvinnande liten – minoritet människor som cyklar på vintern. Det har man råd med; det vill man prioritera.

Framkomligheten i city är också helt horribel. Vi har exempelvis Sankt Eriksgatan och Vanadisrondellen, där det alltid är massiva köer, och på Skanstullsbron söderifrån in mot staden är det också massiva köer. Man tar bort körfält hela tiden, och nu ska man göra det även på Sveavägen. Det är fullkomligt horribelt.

Jag vädjar till majoriteten: Släpp era ideologiska skyddslappar, och satsa på vanligt folk och ekonomisk tillväxt i stället!

Anförande nr 339

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vet inte riktigt var jag ska börja, Anders. Ni har ju inte gjort er kända här i Stockholms stad för att ha en politik som är konsekvent.

I en mening säger du att vi har satsat på cykelinvesteringar som inte är samhällsekonomiskt lönsamma. Där finns det forskning som säger att 1 krona som investeras i cykelbanor eller cykelinfrastruktur ger 8 kronor tillbaka. Det handlar om både ökad framkomlighet, hälsa och minskade partikelhalter och utsläpp.

I nästa mening säger du att vi borde bygga Östlig förbindelse. Jag höll nästan på att säga att jag kan hålla en liten kurs för er om ni är så intresserade av samhällsekonomiska beräkningar, men det kommer jag inte att vilja göra. Trafikverket har bedömt att det projektet är robust olönsamt. Det bedöms kosta någonstans över 35 miljarder kronor, och det går back med 25 miljarder. Det är ett projekt som inte ens

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

den varmaste bilkramaren kan komma fram till är samhällsekonomiskt lönsamt. Hur ska ni ha det?

Anförande nr 340

A n d e r s L i n d m a n (SD): Jag kan börja med cykelinvesteringarna. Jag tror att du sa åtta gånger pengarna – den var i den danska studien – men jag tror att det var nio gånger pengarna, faktiskt. Med den logiken kan vi bygga cykelbanor för 1 000 miljarder, och så får vi tillbaka 8 000–9 000 miljarder. Det här bygger helt och hållet på att fler verkligen börjar cykla. Men jag tror att cyklandet har peakat. Det spelar ingen roll – vi kan bygga hur många cykelbanor som helst och investera hur mycket pengar som helst, men det kommer inte att göra någon skillnad. Jag ger alltså inte mycket för de beräkningarna över huvud taget.

När det sedan gäller Östlig förbindelse gjorde Trafikverket en helt annan uträkning 2017, tror jag att det var. På Stockholms Handelskammare är man positiv. Hur det ser ut beror på vem som är beställare av utredningarna, vem som påverkar i bakgrunden och vilka parametrar man tar in i det hela. Jag är helt övertygad om att Östlig förbindelse kommer att bli lönsam för Stockholm på lång sikt.

Anförande nr 341

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! Ni i Sverigedemokraterna skriver ju rätt mycket om cykel i er budget, inte för att göra det bättre utan för att ni försöker motivera varför ni vill göra det sämre. Det är många punkter, men ett stort fokus har ni på att ni tycker att cyklisterna är särskilt dåliga på att efterleva regler. Men det är inte sant. Cyklisters regelefterlevnad är minst lika hög som bilisters.

När jag åker bil inne i stan är det alltid någon jäkel som har kört in i korsningen fast han inte har grönt hela vägen igenom och det är olagligt att göra så. När jag håller mig till hastighetsgränsen ute på Essingeleden blir jag omkörd hela tiden av folk som kör för fort, för att inte tala om dem som ligger och häckar i mittfilen på E4:an. Det finns massor av studier om att cyklisterna inte alls är sämre än bilister på att efterfölja regler. Det är bara olika sorters regler de bryter mot. De regelbrott som faktiskt är farliga för människor är de höga hastigheterna. Det är de som skapar stora olyckor och dödsfall. Därför undrar jag varför ni fokuserar så just på cyklisternas regelefterlevnad.

Anförande nr 342

A n d e r s L i n d m a n (SD): Vi vill självklart att alla, såväl bilister och cyklisterna som gångtrafikanter, följer reglerna. Det är väl inte fel att vi satsar på att utbilda cyklisterna att följa reglerna. När man tar körkort går man en ganska lång utbildning – det är skillnad mot cykling. När det gäller att gå finns det inte regler på samma sätt. Men cyklisterna ska ändå följa reglerna som gäller för fordon, och därför tycker vi att det är motiverat att öka deras kunskaper.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Det kan väl inte vara något negativt att utbilda. Bara för att andra också är dåliga eller lika bra så motiverar väl inte det att vi inte ska utbilda våra cyklister. Jag tycker att det är en lite märklig fråga.

Anförande nr 343

Jens Holm (V): Ordförande, åhörare och kära meddebattanter! När vi diskuterar trafik pratar vi oftast om de markburna transporterna. Det är kanske inte så konstigt, för det är där som utmaningarna är som störst. Där är trängseln och utsläppen som störst. Då blir man lite lätt förfärad när man lyssnar på högerpartierna, exempelvis Moderaterna och Sverigedemokraterna, som bara har en enda lösning: Bygg fler vägar. Vi vet att det inte är lösningen, för fler vägar kommer bara att leda till ökade transporter och ökade utsläpp.

Ett mycket smartare sätt att lösa trängsel- och utsläppsproblematiken är en smartare form av transporter genom att vi helt enkelt flyttar transporter från våra vägar till hållbarare transportslag. Jag tänker exempelvis på att flytta transporter till att gå till sjöss. Därför är det väldigt bra att vi har en gemensamt ägd hamn, Stockholms Hamnar, som kan hjälpa oss med just det arbetet.

I den här budgeten har vi ett konkret uppdrag där vi ger hamnen uppdraget att understödja flytten av både godstransporter och persontransporter från väg- till sjötransporter. Det är någonting som vi nu kommer att arbeta väldigt idogt med.

Med överflytt av transporter till att gå till sjöss och även andra hållbara transportslag behöver vi helt enkelt inte kasta en massa pengar på väldigt dyra miljöfarliga investeringar som exempelvis Östlig förbindelse. Vi kan göra det på ett mycket bättre sätt. Tacka bland annat Stockholms Hamnar för det!

Anförande nr 344

Gabriel Kroon (SD): Du är ju ordförande för Stockholms Hamnar, Jens Holm, och före din tid togs det ett beslut att upphandla driften av Norvik och tilldela den till ett kinesiskt bolag. Samma kinesiska bolag har drivit flera hamnar i världen, inte minst hamnar i Latinamerika. Trump, som du säkert hatar från djupet av ditt hjärta, har omförhandlat avtalet och fått bort dem från viktiga hamnar i Latinamerika, och frågan är nu om du kan tänka dig att vi tar efter Trump och försöka förhandla bort avtalet och få bort kineserna från driften av våra strategiska hamnar. Eller ska du bara sitta och vänta på att kinesiska intressen ska styra våra hamnar och våra angelägenheter? Hur ser du på kinesernas drift av våra hamnar? Är det inte en oro i det här försvarspolitiska läget att vi har en utländsk aktör, som faktiskt bedriver spioneri, som sköter driften av vår viktigaste hamn?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 345

J e n s H o l m (V): Tack för den väldigt viktiga frågan, Gabriel Kroon! Stockholm Norviks hamns containerdel driftas av det Hongkongbaserade bolaget Hutchison Ports. Det var långt före min tid som det avtalet skrevs under. Du kan rikta den frågan till Moderaterna som var väldigt pådrivande på den tiden för att vi skulle sluta en sådant avtal med Hutchison. Nu är det så att det här avtalet löper på 25 år, och det trädde i kraft 2020 och löper till 2045. Men jag har läst avtalet, och visst, det går att förhandla om det. Det går också att bryta det. Jag säger inte att det är enkelt, utan då måste det finnas konkreta bevis för sådant som du för fram, Gabriel Kroon, som spioneri och annat. I dagsläget finns inget som talar för det. Men jag kan säga så mycket som att det här är någonting som vi måste följa väldigt noggrant, just givet det säkerhetspolitiska läge som vi har i dag. Det kan du skriva upp att vi kommer att följa upp väldigt noggrant, också i nära samarbete med regeringen och ansvariga myndigheter.

Anförande nr 346

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Tack, Jens! Jag kunde inte hålla mig! När det gäller de här konstlade konflikterna mellan olika trafikslag vill jag säga att sjöfarten ju behöver vägarna. Det tydligaste exemplet har du med Tvärförbindelse Södertörn. Den är helt avgörande för Norviks framtid. Eller tycker du nu helt plötsligt att vi inte längre ska ha den?

Om du nu är så övertygad om att nya vägar per automatik leder till mer trafik, kan du inte berätta för mig vilka vägar du vill riva? Essingeleden? Ska vi plugga igen Norra länken eller Södra länken? Kanske lägga ned Förbifarten? Konsekvenserna av det du säger är att vi ska ha färre vägar och börja riva och ta bort saker. Jag tror tvärtom: Vi behöver mer av allt, för Stockholm ska fortsätta växa. Stockholm behöver en ringled. Stockholm behöver en motorväg till Norvik. Vad vill du riva, Jens?

Anförande nr 347

J e n s H o l m (V): Tack så mycket för frågan! Det förvånar mig lite, Christofer Fjellner, att du med din långa erfarenhet från EU-parlamentets miljöutskott, där vi satt tillsammans en tid, inte förstår att vi har en begränsad planet där man inte kan göra mer av allt. Det går helt enkelt inte, i synnerhet inte i en stad. Man kan inte rulla ut nya asfalts- och betongmattor. Det fungerar inte.

Till Norviks hamn har vi en alldeles utmärkt järnväg som byggdes i samband med bygget av Norviks hamn. Och den stora lösningen är att så mycket som möjligt av transporter till och från Stockholm Norviks hamn ska ske på räls.

Christofer, när jag tittar i er alternativa budget för det här utgiftsområdet förfäras jag. Det är bara nedskärningar och neddragningar som görs. Det finns inga ambitioner för en hållbar och levande stad, tyvärr.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 348

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag tänkte tala om det gröna, levande och trygga stråk som vi vill utveckla från Björns trädgård till Södra station. Det här var ett ganska långt projekt. För 15 år sedan lanserade den dåvarande alliansen Södermalms hjärta som skulle vara en mötesplats i världsklass. Bristen på pengar där gjorde att projektet imploderade. Åren 2014–2018 rustade vi Forsgrénska och Medborgarhuset. Vi sålde också halva Söderhallarna. Det kan vara bra att veta för dem som tror att vi bara köper. Sedan tog projektet paus igen. Vi bytte majoritet.

Den här mandatperioden har vi gjort ett antal mindre saker. Vi har sett till att genom att använda W-taxan få till en marknad i Fatbursparken. Vi har jobbat med belysningen. Vi har en popup-park och ett antal olika saker, och i Björns trädgård har Södergården, som har nämnts här tidigare, flyttat in och har en mycket fin publik verksamhet. Vi har också äntligen fått igång Mariagårdstäppan så att det som i dag är grus och möjligtvis en hommage till Mordor kan bli en grön och fin yta.

Det här är ett regionalt stråk. Det är en av de platser på Södermalm som faktiskt inte i första hand bara är Söderbornas. Det är en massa Söderbor där också, men tunnelbanan och pendeltåget gör att det här är en av de platser som vi måste se till att göra riktigt bra, för det är de som håller ihop den här stan och som faktiskt bidrar till att staden är ett Stockholm för alla. Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 349

E m i l B u s t o s (S): Ordförande och fullmäktige! Stockholm ska inte bara fungera. Det ska vara en stad som man längtar ut i. Det ska vara en stad där man kan bada en varm sommardag, cykla till jobbet i lugn och ro eller ta en paus vid en bänk under ett träd. Det ska vara en stad som bjuder in. Vi socialdemokrater vill göra det lättare att njuta av stadens naturvärden. Därför ökar vi resurserna för att göra staden grönare och renare. Vi planterar nya träd, vårdar de vi redan har och ser till att gator och torg hålls rena, trygga och välskötta. Det är så vi skapar en stad som känns trivsamt varje dag året runt. Vi skapar fler badplatser och testar en ny bastu vid Hornstulls strand, vilket är en enkel men tydlig symbol för ett Stockholm där fler ska kunna njuta av stadens vatten.

Vi socialdemokrater vill göra det lättare att ta sig fram i staden. Vi gör plats för människor. Med fler gågator, exempelvis på Rörstrandsgatan, får fler utrymme att mötas, promenera och njuta av stadslivet. Med lägre hastigheter för bilar i bostadsområden blir det tryggare för barn och äldre att röra sig på gatorna. Vi vill också bygga fler cykelbanor, fler cykelparkeringar och bättre cykelvägsbelysning så att fler ska tycka att det är lönt att välja cykeln. Samtidigt har bilen en naturlig del i staden och med det även parkeringen. Vi hoppas därför att regeringen stoppar momsens på parkeringsplatser och vill vara tydliga med att det inte finns några planer på att höja parkeringsavgifterna.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

För oss socialdemokrater är det här inte bara siffror i en budget. Det handlar om hur Stockholm känns – en stad där man möts, rör sig och lever, inte bara tar sig fram. En roligare stad är också en rättvisare stad där barn kan cykla tryggt, där äldre kan hitta skugga under ett träd och där man kan bada utan att betala inträde. Det är den staden som vi socialdemokrater vill bygga, en stad för alla stockholmare.

Anförande nr 350

A n n a C e d e r s c h i ö l d (M): Ordförande! Hej Emil! En stad som bjuder in, en stad där det ska bli lättare att ta sig runt och en stad där barn kan cykla fritt – jag känner över huvud taget inte igen mig. Ni för en trafikpolitik som är direkt fientlig mot småbarnsfamiljer. Jag tycker inte om att köra bil. Jag är ganska dålig på det, så jag vill inte göra det. Men det finns inga alternativ. Det enda alternativ som finns kvar är att ha en lådcykel, och det är därför ganska många vänder sig till det alternativet.

Problemet är bara att om du har ett barn på en förskola i ena delen av staden som inte ligger nära tunnelbanan, ett barn i skolan i andra delen av staden som inte heller ligger nära tunnelbanan och sedan jobbar på ett ställe i staden som inte heller ligger nära tunnelbanan, då är du körd. Hur kan du säga att ni välkomnar alla trafikanter i Stockholm? Och ser ni inte ett problem med detta?

Anförande nr 351

E m i l B u s t o s (S): Jag tycker att det är ett viktigt problem att många upplever att det är svårt att ta sig fram och ta sig runt i staden. Vi gör det vi kan, och våra kamrater i regionen gör det som de kan. Man kan inte prioritera allting på samma gång. Vi försöker göra det lättare och enklare för fler att kunna resa kollektivt, cykla och promenera. Men med det sagt behöver det även finnas plats för bilen samtidigt som vi vet att detta tar upp mycket mer plats.

Vi tar gärna emot fler förslag på hur vi kan göra det bättre, och vi vill alla arbeta för ett bättre Stockholm tillsammans.

Anförande nr 352

S a r a S v a n s t r ö m (L): Tack för inlägget! Det var väldigt beskrivande och visade på en ambitiös vision för Stockholm. Vi har ju en bit kvar dit. Jag tänker att med så här höga ambitioner kanske man ibland behöver stanna upp och fundera lite på hur arbetssätten funkar för att man ska kunna nå dit vi nog alla vill nå. Därför tycker jag att det är skrämmande att majoriteten 2025 var tvungen att lägga 109 miljoner på en form av indexuppräkningskompensation för de avtal som man faktiskt har tecknat och som inte är välfungerande.

Det blir ännu mer skrämmande att man tvingas göra samma sak nästa år, för det man gör är att man kompenserar för någonting som entreprenörerna själva borde ta höjd för

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

i sina anbud. När man gör så här får vi mindre pengar för de investeringar som vi behöver göra för att skapa den tillgänglighet och den levande stad som du beskriver.

Därför skulle jag vilja fråga dig, Emil Bustos, vad tänker du och majoriteten att ni ska göra för att undvika att vi står här om ett år igen och diskuterar dåliga avtal som innebär att vi kastar skattebetalarnas pengar i sjön?

Anförande nr 353

E m i l B u s t o s (S): Vi måste alltid ta ansvar för skattebetalarnas pengar. Det tror jag att vi båda kan vara överens om. Nu kan jag inte detaljerna i de här avtalen, men min bild är att vi jobbar brett och på många fronter med att ge förvaltningen i uppdrag att hela tiden se över hur vi kan vara mer kostnadseffektiva och skriva bra avtal. Vi får väl se hur det ser ut nästa år. Jag hoppas på en debatt då också.

Anförande nr 354

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det är rätt många uppgrävda gator nu, och mer kommer det att bli. Många saker är bra: Vi satsar, vi försöker bygga cykelbanor och vi måste laga tunnelbanans tak på Götgatan. Varför majoriteten inte vill göra en ordentlig satsning på cykeltrafiken på Götgatan i samband med detta tycker jag är väldigt svårt att förstå. Vi måste se till att göra så många saker som möjligt när gatorna ändå är uppgrävda.

Man skulle också kunna komma långt med mindre cykelåtgärder – sådant som vi fick igenom förra mandatperioden på Engelbrektsgatan, till exempel. Vi har ett exempel i trafiknämnden under den här mandatperioden, och det är Igeldammsgatan. Därför vill jag påminna om vårt förslag om att ha ett cykelråd med externa experter som skulle få granska stadens planer. Då skulle vi kunna få bättre resultat och tjäna pengar samtidigt.

Det andra jag skulle vilja kommentera i mitt anförande är det som jag var inne på i min replik till Sverigedemokraterna tidigare. Jag talade då om ett av de faktafel som finns i er budget. Det är ofta så att er retorik inte verkar grunda sig på vad som gäller och vad som är sanning, utan det verkar mer vara argumentation hämtad från sociala mediers kommentarsfält. Ett annat exempel är att ni pratar om att cyklister mycket väl kan köra i blandtrafik. Det är ju säkert, menar ni, för att det går rätt långsamt inne i stan. Men det är det inte. När jag i den här salen 1999 var med och drev igenom ett av stans första cykelfält på Hornsgatan gjorde vi väldigt noggranna före- och efterstudier. Det visade sig att det innebar enorma förbättringar med cykelfälten på Hornsgatan. Det blev jättemycket färre allvarliga olyckor för cyklisterna när bilisterna visste om att det fanns cyklister. När de svängde höger såg de sig mer noggrant för.

Det är helt enkelt nödvändigt att ge cyklister ett ordentligt utrymme för att få säkerhet i trafiken.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 355

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Svante, du nämner södra Götgatan, och det är roligt, för detta kom till under Per Ankersjös tid här som ett pilotprojekt för att med enkla medel bredda för cykel. Nu när tunnelbanans tätskikt ska byggas om passar vi på. Vi byter träden och breddar trottoaren på västra sidan. Östra sidan skulle ändå inte grävas upp, så det skulle ha krävt två års ytterligare byggtid och någonstans runt 600 ytterligare miljoner, och dem bedömde vi att vi inte har råd med. Vi gör alltså det vi kan inom ramen för det här projektet. För de pengarna kan vi i stället exempelvis bygga om Sveavägen där vi med enklare medel gör det bättre för cykel. På Rusthållarvägen i Bagarmossen sker samma sak.

Vi hushållar alltså med de resurser som vi har – med ett enda syfte, och det är att få fler att vilja cykla och alla de som cyklar eller börjar cykla att känna sig trygga och säkra.

Anförande nr 356

S v a n t e L i n u s s o n (C): Tack så mycket för svaret, trafikborgarrådet! Götgatan skulle man kunna göra en betydligt bättre satsning på nu när den ändå grävs upp än den mer modesta breddning som du pratar om här.

Du kommenterade inte mitt förslag om att införa ett cykelråd med experter. Det tror jag är det som skulle vara nyckeln till att få en mycket bättre kvalitet i de satsningar vi gör och till att få ut mer av varje krona som vi lägger på cykelbaneutbyggnaden. Stockholmare vill inte ha uppgrävda gator i onödan, och stockholmare vill ha det lätt att ta sig fram på gånggator och cykelbanor.

Anförande nr 357

B e r i t N y b e r g (S): Ordförande, ledamöter och medborgare! Jag skulle vilja ta upp framkomligheten i Stockholm. Den har alltid varit svår på vissa platser i staden, även när jag själv var barn och också ung i vår stad. Om bussarna skulle få företräde genom till exempel signalprioritering och slippa köa i onödan skulle restiden, speciellt för stombussarna, kunna förkortas en hel del. Det är inte trevligt när till exempel 4:an eller 1:an med flera bussar är 20 minuter försenade och sedan dyker upp i dubbla upplagor och är överfulla.

Det här är en riktigt bra början till förändringar för att göra staden tillgängligare för alla. Det ska, och det kommer alltså, att löna sig att ta bussen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 358

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Kärnverksamheten är i fokus i vår budgetreservation. Vi trollar inte med knäna – vi räknar med hjärnan. Att underhålla

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

befintlig infrastruktur och utveckla trafiksystemet efter stockholmarnas behov måste komma i första rummet.

Jag är stolt över att vi är det enda partiet som satsar på renskötsel här i staden. Nej, skämt åsido: Jag menar förstås renhållning och snöröjning! Åtgärder som låter bra för öronen har visat sig vara viktiga för det rödgröna styret oavsett om det är måleffektivt eller inte. Cykelbanor på gator där cyklismen utgör en minoritet som trafikslag, fler busskörfält som ger mindre tidsvinst jämfört med tidsförlusterna de orsakar för övriga trafikanter, biltyper som genererar mer luftföroreningar på gator där de behöver minska som mest – allt detta är objektivt sett dålig trafikpolitik.

Vi halverar majoritetens hutlösa investeringssatsning på gång, cykel och buss och lägger i stället 150 miljoner kronor till på upprustning och terrorhinder. Vi trollar inte med knäna – vi räknar med hjärnan och prioriterar med förnuftet. Vi hushållar med stockholmarnas pengar och strösslar inte vitt och brett och tar ännu lite mer pengar när de har tagit slut.

Anförande nr 359

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, Destiny! Det spelar ingen roll hur många gånger du säger att ni inte trollar med knäna. Om ni drar ned så mycket i driftsbudgeten kommer ni ändå inte att kunna genomföra den renhållningssatsning som ni vill genomföra och laga de potthål ni vill laga och så vidare.

Det går att göra verksamheter effektivare ibland. Under 2023 hade vi från trafiknämnden ett sparbeting. Först var det driftsbudgeten som var väldigt ansträngd, och 2024 var det investeringsbudgeten. Då tillsatte man en task force som gick igenom samtliga avtal och samtliga verksamhetsområden för att försöka hitta effektiviseringsmöjligheter. Men ska man städa eller laga kostar det pengar, och då behöver man ha en driftsbudget med de behövliga resurserna. Men det drar ni ned på, och jag förstår inte – hur mycket du än säger att ni inte trollar med knäna – hur ni ska genomföra arbetet om det inte finns pengar till det.

Anförande nr 360

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Vi drar ned på tidigare utökad byråkrati och utökad verksamhet. Vi renodlar nämndens verksamhet och tar bort spretiga småprojekt som inte gagnar stockholmarna. Nämndens verksamhet ska vara ekonomiskt hållbar och skapa mervärde och största möjliga värde för stockholmarnas pengar. Jag kan inte säga att jag tycker att den gör det nu. Vi ser broar som håller på att rasa. Berätta för mig: Hur tar ni hand om underhållsskulden när er egen förvaltning säger att er budget inte räcker? De medel ni anslår räcker inte.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 361

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det går fort när man har roligt! Jag skulle vilja tacka för den här debatten. Trafiknämndens ansvarsområde är väldigt brett. Vi dirigerar inte trafik, som jag sa i början, utan det är livet mellan husen som är vårt ansvarsområde. Det jobbar vi med genom att göra framkomligheten enklare, genom att satsa på grönska och genom att förenkla regelverket och tillståndprocesserna för att aktivera våra kajer, våra vattenbryn och torg och över huvud taget skapa en stad att längta till och som man vill stanna i längre än man ursprungligen tänkt sig.

Men hur många vackra ord jag än säger är det när de går till handling som de verkligen spelar roll för stockholmarnas vardag. Därför måste jag säga att jag blir lite bekymrad när jag läser en del av oppositionspartiernas budgetar. Man tror att man kan kompensera med ord det man inte satsar på med pengar. Vi behöver kunna beskriva vad vi vill att Stockholm ska bli, våra visioner och så vidare, men vi behöver också ha ett professionellt omdöme som präglas av att vi förstår verksamheten.

Som jag nämnde tidigare tillsatte vi en task force på trafikkontoret för att identifiera och kartlägga eventuella möjligheter för besparingar eller trimningar av avtal och så vidare. Men det handlar också om att förstå verksamhetens komplexitet för att kunna genomföra ett bra jobb. Då räcker det inte med att lova en massa saker i en budget som är helt ofinansierad. Där tar vi ansvar. Vi tar ansvar för Stockholm både på sommaren och på vintern och på dagen och på natten så att den är en stad som lever dygnet runt, en stad som man vill skaffa familj i och en stad som man vill växa upp i som barn. Med det tackar jag för debatten och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 362

Borgarrådet W e d i n (M): Jag tänkte göra fullmäktigeordföranden glad genom att förlänga debatten lite! Jag vill återkomma till att det var lite så att trafikborgarrådet inte riktigt gav besked när jag frågade om Östlig förbindelse. När det gäller det här avtalet som skrevs under: Kan du ge klarhet i om det gäller eller inte? Många undrar.

Dessutom skulle jag vilja ha klarhet i en annan fråga som jag tog upp, och det är just detta som trafikkontoret nu har resonerat om i medierna att om det nu är så att det blir moms på boendeparkering för dem med lägenheter blir det hög efterfrågan på gatuparkeringar, vilket kan motivera att parkeringsavgifterna höjs. En dubbel käftsmäll för de stockholmare som behöver en parkeringsplats är i så fall aktuell. Kan du utesluta detta en gång för alla och ta trafikkontoret i örat kring denna punkt så att vi kan få lite klarhet i dessa två frågor? Tack för en bra debatt!

Anförande nr 363

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, borgarrådet Wedin! Det har pratats mycket om index i den här debatten. Din första fråga får mig också att tänka på just bygginde. Anledningen till att det här avtalet över huvud taget kom till var att de

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

tre tunnelbaneprojekt som fanns i ett av huvudstadsavtalen hade blivit fördyrade, inte minst på grund av att byggindex hade höjts så att den riskreserv som fanns behövde utnyttjas, och där behövde det skjutas till pengar. Det såg regeringen som en utmärkt chans att inte bara förhandla de här avtalen man tidigare har gjort med en nyckel som fördelar ansvaret, utan man ville då i sista sekund skjuta in och villkora de här projekten med att försöka få till Östlig förbindelse. Vad det här beslutet landade i var att vi skrev på ett papper där vi säger i stort sett att vi kommer att följa lagen – surprise! Vi kommer fortfarande att följa de beräkningar där Trafikverket har kommit fram till att det här är ett olönsamt projekt, och vi är inte för Östlig förbindelse.

Anförande nr 364

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! Ja, trafikborgarrådet, jag är inte säker på om det var Centerpartiet du apostroferade, men väldigt många av de satsningar som vi har i vår budget handlar om att göra regelförändringar för till exempel restaurangägare som ska ha uteserveringar. Det kostar inga stora pengar alls. Det handlar också om att inte lägga ned projekt som att bygga om Södertäljevägen till en stadsgata. Det kostar mycket pengar, men eftersom det är ett långsiktigt projekt som man kan hämta hem genom byggrätter längs med Södertäljevägen så att man får en förtätning av staden. Det finns många fler sådana projekt som man behöver satsa på, som Stadsgårdsleden, Valhallavägen, Johanneshovsvägen och Hägerstensvägen. Det finns många sådana satsningar som vi skulle behöva göra i staden.

Du måste ändå hålla med om att många av de här avtalen som vi har i staden med trafikkontoret har inte varit särskilt bra. Jag tänker på toaletterna och hyrcyklarna och hur parkeringsövervakningsbolagen har lurat trafikkontoret. Du måste ändå se att det finns stora förbättringar att göra i de här avtalen.

Anförande nr 365

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, Svante! Du tar upp många olika frågor, och jag uppskattar verkligen hur du driver på för att vi ska jobba mer innovativt och med mer av både snille och smak.

I de avtal vi har haft och har finns alltid en indexklausul. Det vi inte kunde veta var hur inflationen skulle slå. Hade vi upphandlat på ett nytt sätt utan en sådan klausul skulle ingen ha lämnat, och i de avtal vi hade fanns de klausulerna, och det kommer de alltid ha. Det finns inget företag i världen som inte kommer att kräva en sådan klausul.

Sedan jag ser jag gärna fram emot att jobba smartare med regelförenklingar. Jag hoppas få till en förändring av ordningslagen som kan göra det enklare för oss att inte behöva vänta på polisen vid beviljande av tillstånd för event eller uteserveringar.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Den sista frågan minns jag inte, men den handlade om någonting bra. Hur som helst har vi jobbat med avtalsuppföljning, och vi har en avtalscontroller – men en indexklausul finns i alla avtal.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

7. Direktiv för samtliga nämnder inkl. näringslivsfrågor

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Servicenämnden (R I)

Valnämnden (R I)

SDN: Övergripande och ekonomi (R I)

Stockholms Stadshus AB samt övriga bolag som inte nämns nedan (R I)

Stockholms Business Region AB RI Mässfästigheter i Stockholm AB, (R II)

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (R I)

Stockholms Hamn AB (R V)

STOKAB (RI)

S:t Erik Försäkrings AB (R V)

Storstockholms Brandförsvär (R V)

Anförande nr 366

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Stockholm är och förblir en världsstad. Det är inte en ambition, utan det är fakta. Vi rankas som Europas mest innovativa region. Vi har fler unicorns per capita än New York och London, och vi är en av världens ledande städer. Det är någonting som vi är stolta över. Men vår styrka börjar lokalt hos företagen i våra stadsdelar. Det är frisörer, restauranger, butiker och teknikbolag. De skapar jobb och trygghet, och när de växer kan också Stockholm växa.

Därför gör vi nu satsningar som märks i företagens vardag: Lokala näringslivsutvecklare för närmare dialog, en väg in för företagare, samordnad tillsyn för sund konkurrens, kortare handläggningstider, ett stärkt internationellt värdskap genom Stockholm Business Region, och snart antar vi också en ny näringslivspolitik för staden. Det här är bra politik.

När oppositionen målar upp en dyster bild av Stockholm känner jag inte igen mig. Låt oss börja med vad vi ser! Stockholm står starkt. Vi är landets tillväxtmotor. Här finns nästan 200 000 företag, 95 000 arbetsställen och mer 800 000 anställda som går till jobbet i Stockholm varje dag. Det har de senaste tio åren börsnoterats fler bolag här än i Spanien, Frankrike, Tyskland och Nederländerna tillsammans. Det skulle inte se ut så här om Stockholm var en dålig plats att driva företag i. Vårt fokus ligger på att Stockholm ska framåt lokalt, globalt och tillsammans. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 367

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Vi har sjunkit oerhört kraftigt på bara ett år i Svenskt Näringslivs ranking, men jag tänker återkomma till det senare.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Nu tänker jag prata hamn, för det är nämligen så att vattenvägar har en väldigt central roll både för att öka transportkapaciteten och för att möjliggöra en grön omställning av godstrafiken. Ändå saknar vi konkreta åtgärder från majoriteten för att främja just sjötransporter och även kopplingen sjötransport till järnväg, exempelvis tydliga ekonomiska incitament och regelverksanpassningar som skulle göra det lättare att flytta gods från väg till vatten. Här skulle Stockholm kunna stärka både sitt klimatarbete och sin konkurrenskraft genom att utnyttja de fantastiska hamnar som vi har. Min fråga är därför: Är ert mål verkligen att stärka näringslivet i Stockholm, eller är det att låta arbetstillfällena och investeringar gå någon annanstans?

Anförande nr 368

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Jan Jönsson, för frågan! Självklart ska Stockholm hela tiden vara den kraft som hjälper till att stärka näringslivet. Det är näringslivet som skapar arbetstillfällena i Stockholm, skapar tillväxten och gör att vi kan vara ledande i klimatomställningen. Stockholms Hamnar har naturligtvis en viktig del i det här och tar sitt fulla ansvar bland annat när det gäller att stora fartyg som angör våra hamnar kan lämna in så kallat gråvatten till SVOA. Det har en väldigt viktig klimatpositiv effekt.

Det handlar också om det som Jan Jönsson är inne på om att vi hela tiden ska säkra transportvägarna. Vi vill se mer som går på järnväg och mer som kan fraktas på ett så klimateffektivt sätt som möjligt. Det finns alltså mycket kvar att göra, och det här är en viktig del i det arbetet.

Anförande nr 369

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Vi noterar att majoriteten äntligen pratar om ett förstärkt näringslivsfokus. Det är någonting som vi i Centerpartiet välkomnar. Men majoriteten är också besatt av återtagande till egen regi. I det här fallet, som jag kommer att prata om, kan det vara ett svart skynke eller kanske en våt filt för jobbskaparna. Att nyföretagarrådgivningen går tillbaka till egen regi och att man startar stora rådgivningsgrupper är att sabotera goda idéer. Det är näringslivet och företagen som skapar jobben.

Centerpartiet vill prioritera kvalitet och vi vill använda marknadens kraft. Vi vill i stället satsa pengar på att återuppta rådgivningen med SBR, och vi satsar 5 miljoner i budgeten på det.

Mina frågor blir: Hur kan majoriteten på allvar hävda ett näringslivsfokus samtidigt som man tar tillbaka nyföretagarrådgivningen i egen regi? Hur många företag har skapats och hur många jobb har skapats av kommunala tjänstemän? Och är ni beredda att backa gällande den här kommunaliseringen av nyföretagarrådgivningen om det här experimentet visar sig bli mindre lyckosamt? Och varför vill ni inte gå med på vår idé om lokala näringslivsråd och småföretagarråd i stadens alla stadsdelar?

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 370

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Johan Kling, för frågan! När det handlar om nyföretagande och startup-verksamheten har det historiskt sett under en mycket längre period legat i egen regi via Startup Sthlm som var en extremt bra motor för att få nya företag att våga testa sina idéer och våga starta företag i Stockholm. Det ni gjorde under förra mandatperioden var att helt privatisera det här med olika checksystem, vilket inte ledde till mer företagande. Arbetsmarknadsförvaltningen har jobbat med nyföretagande under hela den perioden också. Det vi gör nu är att vi inte dubbelarbetar. Det om något är effektivitet och god användning av skattebetalarnas pengar.

Anförande nr 371

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Med all respekt tycker jag nog att finansborgarrådet tar i lite. På samma sätt som du kanske inte har löst segregationen i Stockholm menar jag nog att det är här när du exempelvis påstår att handläggningstiderna har blivit kortare, men kolla bara hur det ser ut på stadsbyggnadskontoret! Där är handläggningstiderna längre än någonsin i modern tid. Man klarar inte 10-veckorsgränsen. Nyföretagandet minskar i Stockholm, konkurserna är fler och arbetslösheten är högre. Det finns väldigt lite här att sträcka på sig för. Snarare borde detta mana till självinsikt om att det här finns saker som har gått fel och att det är därför vi faller i Svenskt Näringslivs företagsrankning.

Vi har räknat ut att det är uppemot 100 miljoner mer per år som era egenregiprocesser innebär att Stockholms skattebetalare kommer att behöva betala. Det är tillväxtfientligt. Ge besked om Arlanda och om Östlig förbindelse! Det är sådant som verkligen på riktigt skulle göra skillnad för Stockholms företagare.

Anförande nr 372

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Dennis Wedin, för att du går upp och tar en replik! Jag vill än en gång tydliggöra att jag inte vill bygga Östlig förbindelse. Det är ingen hemlighet att Socialdemokraterna inte vill bygga Östlig förbindelse. Vi ser inte hur det ska skapa fler jobb eller tillväxt för näringslivet eftersom, liksom Trafikverket påtalar, den är robust olönsam.

Vi ska bygga ut kollektivtrafiken i Stockholm och säkerställa att vi verkligen kan ta oss fram i Stockholm men också i hela Stockholmsregionen och mer därtill. Då bidrar Östlig förbindelse inte med någonting. Kolla på de reella forskningsrapporter som finns om Östlig förbindelse. Det är din våta dröm, men det kommer inte att bli verklighet i den här staden.

Anförande nr 373

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag skulle vilja ställa en fråga om flyget. Jag menar att det verkligen borde finnas någon typ av krisinsikt bland samtliga partier i fullmäktige

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

när det gäller Arlandas flygförbindelser. Det kostar oss miljarder i skatteintäkter att flygförbindelserna är så dåliga från Arlanda och helt enkelt för otillgängliga. Det hotar vårt företagsklimat att bli omsprungna av Köpenhamn. I det läget lämnar det här styret Connect Sweden, eller lämnade för ett antal år sedan, och har vägrat att återansluta sig.

Jag skulle också, för att lugna en del miljöpartister i den här kammaren, vilja påstå att flygande och klimat går hand i hand, men då måste politiken visa framfötterna och vara föregångare genom att till exempel i en resepolicy ställa krav på att man ska flyga med biobränsle och liknande. Ofta när vi diskuterar flyg landar frågan i Bromma flygplats, och det är någonting som, vare sig man vill det eller inte, ligger långt in i framtiden att Bromma skulle läggas ned. Jag skulle därför vilja ställa frågan: Vad gör ni här och nu och i dag för att främja fler flygförbindelser till och från Arlanda för våra företagens skull?

Anförande nr 374

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Ni har en övertro på att det är Connect Sweden som gör förändring i er riktning när det gäller flygförbindelser. Då kan jag avslöja att ordföranden i Connect Sweden, det vill säga Wallenberg, har ganska starka kopplingar till SAS. Under hela tiden med Connect Sweden har SAS flyttat till Köpenhamn, så Connect Sweden jobbar absolut inte i den riktning som du på allvar tror på eftersom det finns en ordförande i Connect Sweden som själv har flyttat SAS till Köpenhamn. Det är den utvecklingen som vi inte vill se.

Vi tror på att vi ska transportera oss och att flyget också måste ställa om. Där det går ska man självklart välja klimatsmartare transportalternativ. Nu tror jag att flyget inom en överskådlig framtid kommer att kunna ställa om. Det är ju själva flygbränslet som vi måste åtgärda, men flyga kommer vi också göra i framtiden.

Anförande nr 375

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, fullmäktige, stockholmare och såklart alla företagare! Jag vill släppa lös kraften i Stockholms näringsliv. Jag vill släppa lös kraften hos den kreativa entreprenören, den hårt ansatta småföretagaren som gör stor skillnad i Stockholm och det stora bolaget som gör stor skillnad på världskartan. När vi släpper lös kraften i Stockholms näringsliv skapas arbetstillfällen, tillväxt och skatteintäkter till skola, äldreomsorg och trygghet så att vi kan stå här inne och bråka om vart pengarna ska gå någonstans och mycket mer.

Låt mig berätta om några av de saker som vi satsar på i vår budget. Vi satsar på flyget för att fler turister och företag ska kunna ta sig hit och stimulera vår ekonomi. Vi satsar på festivalsamordnare för att vi vill få fler evenemang till Stockholm som bidrar till stadens ekonomi. Vi satsar på sänkta torghandelsavgifter för att vi vill minska kostnaderna för småföretagarna som skapar liv och rörelse på våra torg. Vi satsar på trygghet för att vi vill gardera företagarna mot brotten som kostar dem dyrt. Vi satsar

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

på småföretagens rådgivning för att vi vill se fler och inte färre nya företag med visioner i Stockholm, och vi vill se ett näringslivsråd som knyter samman politik och näringsliv tidigt i stadsplaneringen.

Vi vill släppa lös kraften i Stockholms näringsliv och yrkar bifall till Kristdemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 376

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag gläder mig åt att du lyfter småföretagarnas perspektiv. Småföretagarnas Riksförbund har något som heter Småföretagarindex. Du brukar ju ofta i talarstolen lyfta fram olika undersökningar, inte minst den från Svensk Näringsliv, så jag gissar att du har koll på den här undersökningen, Nike Örbrink. Vi har lyft 15 platser på två år och är bättre i både relativa och absoluta tal än under sista året när ni styrde. Vad tror du att det beror på? Vad är det i vår majoritet som gör att småföretagarna verkar gilla den politik som vi driver bättre?

Anförande nr 377

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för frågan! Jag tycker att det är en lite märkligt ställd fråga, för ska man stå här och börja jämföra olika rankningar kan jag lika gärna svara med att i SKR:s och näringslivets rankningar faller ni – på samma sätt som ni gjorde senast ni styrde. Vad jag däremot kan konstatera, vilket är intressant när man tittar på till exempel Småföretagarnas rapporter, är att ett av de vanligaste problemen som många småföretagare möter är utsattheten för brott. Fråga dem vad de tycker om ordningsvakten! Deras svar är väldigt tydligt. De gillar ordningsvakterna. De ordningsvakter som skapar ordning och reda ute på gator och torg och som är patrullerande och uniformerade är samma ordningsvakter som ni har skurit ned på med två tredjedelar mitt under brinnande gängkrig.

Anförande nr 378

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Stockholm ska vara en stad där idéer blir företag och där företag får växa. Men under den rödgröna majoriteten har företagsklimatet försvagats. Företagare vittnar om ett bemötande som präglas mer av misstro än av service. Ambitionen måste vara att Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat, och då är stadens inställning till företagande helt grundläggande. Kärnan i detta är nyföretagandet. Det är de nya små- och medelstora företagen som står för framtidens jobb och tillväxt. Trots det har majoriteten bantat stödet och styrt om rådgivningen utifrån politiska prioriteringar snarare än utifrån företagens behov. Krav på gruppträffar före individuell rådgivning och snäva målgrupper riskerar att avskräcka just dem som borde uppmuntras.

Vi i Liberalerna vill vända utvecklingen. Vi återinför därför nyföretagarrådgivningen till Stockholm Business Region där ett väl fungerande kundvalssystem tidigare gav

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

bredd, kvalitet och tillgänglighet. Vi tillför dessutom 7 miljoner kronor utöver de 3 miljoner som vi flyttar tillbaka från arbetsmarknadsnämnden.

Rådgivningen ska vara öppen och likvärdig för alla – för unga som saknar kunskap om hur man startar företag, för kvinnor som vill ta steget, för utrikesfödda entreprenörer och för alla som har en idé värd att pröva. Tillståndprocesser måste samtidigt bli snabbare och mer samordnade. Principen om att det ska vara lätt att göra rätt ska vara styrande, och regler som hindrar entreprenörskap, till exempel kring satellitserveringar, behöver blir mer flexibla.

Med ett starkt nyföretagande bygger vi ett starkt Stockholm. Stockholmsliberalerna väljer företagande, jobb och framtidstro. Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 379

M a r i a L j u s l i n (V): Ordförande! Tack så mycket, Jan Jönsson! Vi har många likheter i våra förslag. Det som är otroligt viktigt är att just i våra förorter är småföretagarna ryggraden i det lokala livet. De skapar jobb, mötesplatser och framtidstro, och vi håller helt med om att det måste vara en stark företagsanda. Det gäller också att löntagare men också småföretagare ska få bättre villkor, och genom vår satsning på lokala näringslivsutvecklare och den nya näringslivspolicyn fokuserar vi på det som gör skillnad, det vill säga stöd, innovation, hållbarhet och lokal platsutveckling. Det jag ser att ni önskar göra är att återstarta Starta eget Stockholm, vilket blev ett misslyckade. Pengarna flödade ur stadens kassa utan att vi kunde följa vart de tog vägen, och vi kunde heller inte se att fler företag startades.

Min fråga blir då: Vi vill absolut ta ett helhetsgrepp om det här för att ha en stad som håller ihop och som är levande med ett starkt lokalt näringsliv i alla stadsdelar, men varför vill ni göra om något på nytt som inte fungerade förra gången?

Anförande nr 380

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack för frågan, Maria Ljuslin! Jag har träffat Företagarna, jag har träffat Småföretagarna och jag har träffat Svenskt Näringsliv, och alla tyckte att det fungerade mycket bättre tidigare än vad det gör nu, för nu har i princip rådgivningen stoppats helt och hållet för att det är en så liten målgrupp som får del av nyföretagarrådgivningen. Nu startas inga nya företag om de inte har väldigt starka finanser eller tillhör någon stor och rik koncern eller liknande.

Faktum är att det kundvalssystem som fanns är någonting som man efterfrågar ska komma tillbaka, och de nyföretagarcentrum som finns och har funnits vill att det här systemet återinförs. Självklart kunde det säkert ha gjorts bättre, men att göra som den rödgröna majoriteten har gjort nu är helt förödande för nyföretagandet i Stockholm.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 381

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Stockholm är och ska fortsätta vara en dynamisk region som har ett rikt kulturliv och ett aldrig sinande och aktiverande nöjesliv, är en världsstad för globala evenemang och en region dit världens alla blickar riktas för goda investeringar. För Centerpartiet är det centralt att satsa för en levande stad med en god tillväxt som ger större skatteintäkter till välfärden.

Som kontrast har vi under den här mandatperioden sett en alltmer passiv vänstermajoritet. Ni gör allt mindre konkret medan nyföretagandet i Stockholm är det lägsta på 15 år och staden sjunker som en sten i flera företagsrankningar. Allvarligast är den brutala nedläggningen av nyföretagarrådgivningen. Löftena i förra årets budgetdebatt om en överflytt till arbetsmarknadsnämnden, som vi varnade för, infriades som väntat inte. Det har i praktiken blivit en ren arbetsmarknadsåtgärd. Så ser Socialdemokraterna på företagande och entreprenörskapets betydelse.

Konsekvensen är att ingen egentlig verksamhet finns, och den som finns är utan valfrihet. Endast ett mycket begränsat tillfälligt försök har startats ett knappt år före valet, och med ett enda tillfälle planerat – i januari 2026. Att dessutom förväntas berätta om sin affärsidé i grupp är förstås otänkbart för de flesta entreprenörer. Sedan väljer staden själv ut ett fåtal som kan få ett mycket begränsat antal individuella samtal.

Centerpartiet vill se att detta arbete åter leds av Stockholm Business Region och att det utvecklas till ett centrum för entreprenörskap. Stockholms stad måste i det arbetet dessutom stärka dialogen med stadens företagare för att göra allt vi kan för att minska regelkrångel och administration. En strategiskt genomförd digitalisering inom stadens alla verksamheter baserad på öppna data och med väl definierade gränssnitt är nödvändig för resultat. Jag yrkar bifall till Centerpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 382

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Ordförande! Jag önskar att oppositionen i den här salen skulle vara lite mer som Ebba Busch. Det händer inte så ofta att jag önskar det om andra, men det är inte heller vilken Ebba Busch som helst som jag tänker på utan den Ebba Busch som vi såg i Las Vegas i början av det här året. När hon stod där höll hon ett brandtal om företag och företagande i Sverige och i Stockholm. Hon höll ett brandtal om vår innovationskraft och vårt företagsklimat och alla de unicorns som finns och startas i Stockholm. Det där gjorde någonting viktigt: Det stärkte bilden av Stockholm, det ökade intresset för investeringar och det gav våra företag den uppmärksamhet som de förtjänar.

Här hemma gör Moderaterna och Kristdemokraterna det exakt motsatta. Gång på gång svartmålar de Stockholm trots att undersökning efter undersökning visar att företagsklimatet blir bättre och bättre. Och vet ni, Stockholms näringsliv är alldeles för viktigt för den behandlingen.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Vi socialdemokrater har ett tydligt mål. Stockholm ska vara Europas bästa stad att starta och driva framtidens företag i. För att nå dit vill vi göra Stockholm till platsen där det är lätt att förvandla sin idé till verklighet. Det gör vi nu genom näringslivsutvecklare, nya mötesplatser, en samlad väg in till kommunen, kortare handläggningstider och stöd att hitta nya lokaler. Vi säger också att det ska vara platsen där det går snabbt att hitta sin nästa stjärna när man vill växa. Det här gör vi med komvux, yrkesvux, handslag med näringslivet och mycket mer. Men vi säger också att Stockholm ska vara platsen där framtidsinriktade företag och entreprenörer från hela världen samlas. Det här gör vi genom att stärka våra världsunika kluster som Hagastaden och Kista och genom satsningar på grön omställning.

Ordförande! Det är så här vi bygger ett starkt företagsklimat i Stockholm.

Anförande nr 383

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är glädjande att få debattera med dig, Arvid! Det är lite signifikant för er i Socialdemokraterna att alltid tala om de stora satsningarna, de stora företagen och de internationellt kända verksamheterna. Men varje stort företag har börjat med vadå? Jo, med att vara litet! Nyföretagarcentrum fick jag själv hjälp av, och jag försörjde mig i mitt eget företag i tio år. Hade jag inte fått den goda hjälpen skulle jag inte ha klarat av det.

Nyföretagarcentrum har fungerat alldeles utmärkt, och det är att tillhandahålla rådgivning till små företag rörande bra affärsidéer som kan få oss att få unicorns och allt sådant. De går inte från noll till hundra på en gång.

Anförande nr 384

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Ordförande! Vet du, Björn Ljung, jag gjorde inte det som du anklagade mig för, och du gjorde heller inte det som jag anklagade er sida för. Det får vara gott så.

Men det här är tredje eller fjärde gången under den här dagens debatt som jag hör att er sida blandar ihop Nyföretagarcentrum, som är en organisation eller ett företag, med hela det nyföretagarstöd som fanns tidigare. Vi har sagt att det vi gjorde upp med var kundvalsmodellen. Vi hade över 100 olika företag som hade fritt att etablera sig och skicka faktura till Stockholms stad för att ge rådgivning till nya företag som startade utan att vi hade möjlighet att se vad de hade gjort, vilka stockholmare som hade gått vidare och startat företag och hur effektivt det var och om vi använde skattepengarna på bästa sätt. Det var det som vi sa att vi skulle göra upp med så att vi kunde ge bättre stöd. Då upphandlade vi i stället, och Nyföretagarcentrum är ett av de två företag som vann upphandlingen och som nu är leverantör till staden av nyföretagarstöd. De finns alltså kvar så att fler ska få chansen, precis som du fick, Björn.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 385

P e r R o s e n c r a n t z (M): Herr ordförande och Arvid! Stockholm är fantastiskt, men arbetslösheten har ökat sedan ni tog över, skatten har höjts, gängbrottsligheten skrämmar både internationellt och i Stockholm och skuldsättningen drar iväg. Dessutom, vad säger samarbetspartierna nationellt? Jo, det är förmögenhetsskatt, ni vill ha bankskatt och skatt på sparande och ISK, och totalt sett har samarbetspartierna med Vänsterpartiet och Miljöpartiet skattehöjningar på över 50 miljarder. Detta skulle inte bara skrämma småföretagare utan också internationella investerare och den fantastiska kapitalmarknaden som vi har i Stockholm som finansierar alla småföretag och alla stora företag där vi bland annat håller på att bli en framgångsrik AI-hubb. Så ja, Ebba Busch är en fantastisk företrädare för Sverige och regeringen, och ni borde lyssna mer på henne, för hon skulle aldrig stå för en sådan här politik.

Anförande nr 386

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Pratar vi arbetslöshet finns det inte så mycket att skryta med från regeringens sida med över 100 000 fler arbetslösa sedan den här regeringen tog över.

Låt oss komma tillbaka till det som var min poäng. Jag vet inte hur många pressmeddelanden som har lämnat Moderaternas kontor under den här mandatperioden som säger att företagsklimatet kollapsar och vi har en företagskris, att vi måste ha en krisplan och att vi rasar i företagsklimat och så vidare. Om man funderar på om man ska våga etablera sig och starta ett företag i Stockholm och möts av den bilden som skickas ut massivt hela tiden tror jag att det skadar. Om det är verkligheten är det klart att vi ska säga det och att vi ska göra någonting åt det. Men verkligheten är ju precis tvärtom. Vi har sett rankning efter rankning från EU-kommissionen som kan visa att Stockholm är unikt bra. Vår målsättning är att vi ska vara bäst i Europa och att det är hit man kommer för att etablera sig. Det är linjen för att få fler företag att starta här.

Anförande nr 387

C l a e s N y b e r g (C): Det är jättebra att prata om Stockholm som The Unicorn Capital of the World och så, och det är vi på många sätt. Men då pratar vi just om de stora företagen, och det är det som är problemet här. Vi vet att de flesta jobb som växer fram så att människor kan försörja sig och som också handlar om helt nya idéer uppstår i de små företagen. Många är familjeföretag. Det är företag som kanske växer upp till att ha 50 eller 100 anställda. Det är sådana företag som också blir kvar i Sverige och som är viktiga och som vi lever på. Det är de som ger riktiga skatteintäkter. Det gör faktiskt inte unicornföretagen. De är bra på andra sätt. Det här är symtomatiskt. Ni pratar inte om det.

Det andra i detta och som jag tycker är problematiskt är att ni faktiskt begränsar och ser nyföretagande som en ren arbetsmarknadsåtgärd. Det otroligt lilla försök som ni

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

lyckats få fram på en hel mandatperiod har jag fortfarande inte sett någon utvärdering av, men det kanske finns. Men vilka nådde man där? Nu finns det ett enda försök planerat till januari 2026, och det är otroligt begränsat. Dessutom ska ni sedan välja vem som får individuell rådgivning. Är det verkligen det som kommer att ge nyföretagande i Stockholm?

Anförande nr 388

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Så här sa jag alldeles nyss: När Ebba Busch i början av året höll ett brandtal talade hon om företag i Sverige och i Stockholm. Hon talade om vår innovationskraft, vårt företagsklimat och alla de unicorns som finns här. Det här är *en* del av det. Du anklagar oss, Claes Nyberg, för att inte se småföretagen för att vi lyfter blicken och ser att det också finns unicorns. Men jag pratade om företagsklimatet, möjligheten att hitta sin nästa stjärna, sin första anställda i Stockholms stad. Det är precis det här som vi står och pratar om. Vi vet att det förra året startades 80 000 företag i Sverige, och vi vet att allt fler gör det som soloprenörer, alltså att de startar företag och kanske inte anställer någon utan driver sin egen verksamhet och förverkligar sin dröm på det sättet. Men det får vi inte blanda ihop med att vi måste göra upp med naiva system som inte gynnar småföretagarna.

Vi har nu tagit kontrollen över nyföretagarrådgivningen och upphandlat seriösa aktörer så att vi också kan visa att vi ger bra stöd till de stockholmare som vill starta företag.

Anförande nr 389

J o h a n K l i n g (C): Ordförande! Nu ska vi prata valnämnd och inte nyföretagande. Det här är den sista budgetdebatten som vi har i den här konstellationen, för nästa år är det allmänt val. Jag tror att vi är helt överens, både majoriteten och Centerpartiet, om budgeten för valnämnden. Vi är också helt överens om valnämndens uppdrag och valnämndens kompetenta personal som jobbar för att uppfylla det här uppdraget med tillgängliga vallokaler och förtidsröstningslokaler i hela staden.

Stockholm är ett föredöme när det gäller att anordna val. Ett uppdrag som däremot inte ligger på valnämnden är ett ökat valdeltagande. Det uppdraget ligger på andra nämnder. Skulle majoriteten kunna ta replik på mig nu och utveckla vad det är för satsningar inom de 4 miljoner som ni lägger på detta för att öka valdeltagandet och få fler stockholmare att gå till valurnan den 13 september 2026?

Anförande nr 390

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Herr ordförande! Stockholm är Sveriges huvudstad och landets tillväxtmotor. Här finns några av världens mest innovativa företag och tusentals småföretag som skapar jobb och bidrar till att finansiera vår välfärd. Fyra av fem nya jobb i Sverige skapas i de här småföretagen. Stockholm har under detta socialdemokratiska styre tappat hela 61 platser i Svenskt Näringslivs ranking över

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

företagsklimatet. Det är den äldsta, mest vedertagna och allmänt mest erkända företagsrankningen. För första gången någonsin ligger nu alltså Stockholm, Sveriges huvudstad, i den undre halvan av kommunerna i företagsrankningen. Känn på den! Stockholm, som borde leda landet, halkar nu efter. Vi ser färre nystartade företag, en högre arbetslöshet och fler konkurser här än i övriga landet. Det är allvarligt. Och det allra mest allvarliga tycker jag är den reaktion som detta möter hos de styrande: Här finns ingenting att se! Den som påtalar problemen svartmålas.

Skälet till att det här är allvarligt är att ett dåligt företagsklimat betyder färre jobb, lägre tillväxt och mindre resurser till skolan och välfärden. Företagen behöver bättre förutsättningar, inte fler hinder. De behöver snabbare handläggningstider, färre tillståndprocesser och en stad som samarbetar och inte motarbetar. Jag menar på fullaste allvar att vi behöver en krisplan för företagsklimatet. Vi behöver också en fungerande infrastruktur. Den östliga förbindelsen måste byggas så att företag, människor och gods kan ta sig fram genom och runt vår stad. Det är något som ni har skrivit på en avsiktsförklaring om men som ni nu verkar backa från. Och vi måste satsa på Arlanda för att få hit fler internationella avgångar. Man kan inte både bekämpa flyget och samtidigt påstå att man värnar Stockholms konkurrenskraft.

Stockholm ska vara en stad där företag kan växa, där människor kan arbeta och där idéer kan bli verklighet. Men då krävs en politik som förstår att företagsamhet inte är ett problem som man måste hantera utan en tillgång att värna. Stockholm ska vara Sveriges bästa kommun att starta och driva företag i.

Anförande nr 391

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Herr ordförande! Den som lyssnade på Karin Wanngårds inlägg kan omöjligt tro annat än att det faktiskt är oerhört viktigt med företagsamheten. Jag tycker att hon var oerhört tydlig gällande den frågan.

Jag har varit med i den här diskussionen massor av gånger. Ett skäl är att ni har *en* rankning. även om ni nu har kompletterat lite här med SKR. där vi är nummer 151. Fortune 500 har Stockholmsregionen som den sjätte bästa i Europa. Det är fyra regioner i Nederländerna och så är det Paris. Det här hänger liksom inte ihop. Det innebär inte att det inte är viktigt med företagsamhet, men man kan inte bara ha den grejen. Nu har jag introducerat ett nytt index här som är Sveriges småföretagares företagarindex där vi faktiskt stiger kraftigt. Ingen har svarat någonting på det. Kan Christofer Fjellner säga någonting om det? Vad tycker du om det här, och vad tror du är skälet till att vi stiger?

Anförande nr 392

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Du har hittat *ett* index. Jag tror att de har kört det där indexet i fem år, och du hittar ett index där vi eventuellt har stigit. I alla andra index, oavsett vilket du letar reda på, faller Stockholm. Jag ska vara ärlig och säga att jag

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

förstår varför. Jag träffar Stockholms småföretag, och är det någonting som de vittnar om är det att handläggningstiderna har blivit längre, besvären har blivit större och man möts av en annan attityd. Men vet du vad? Jag är jättestolt över att Stockholm är en världsstad och att vi attraherar alla de här stora företagen. Men ska de få växa och utvecklas och Stockholm ska få behålla platsen på till exempel den här listan måste vi våga satsa på flyget. Här har vi ett styre som gör allt det kan för att bekämpa flyget i alla dess former och i alla lägen.

Vet du vad? Hur stolt jag än är över att vi hamnar på Fortunes 500-lista och att vi är starka på techområdet hjälper det föga småföretagaren som sliter med Stockholms stads byråkrati.

Anförande nr 393

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Borgarrådet Fjellner, du håller ivrigt fast vid Svenskt Näringslivs rankning. Du vet lika väl som jag att en tredjedel av indexet bygger på saker som företagen inte ens svarar på. Man har redan dopat den här rankningen från början! Det är antaganden om skattesats, privatiseringsgrad och hur stor del av arbetsplatser som vi har i privat eller offentlig regi. På det är det företagare som svarar som aldrig har haft med Stockholms stad att göra. Det är inte konstigt att vi väljer att kolla på andra rankningar som inte är dopade och som har en större del tillförlitliga fakta.

Anförande nr 394

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det här påminner mig om en diskussion som jag hade med min dotter för inte så länge sedan. Hon var sur för att det hade gått dåligt på provet och skällde på läraren. Det var fel på frågorna, menade hon. Men jag kan berätta en hemlighet: Skattesatsen spelar roll för företagsklimatet. Om man bestämmer sig för att allting alltid och till vilket pris som helst ska göras i egen regi påverkar det också företagsklimatet. Alla de, inte sällan invandrarkvinnor, som jobbar med städtjänster just nu upplever ett reellt hot när ni säger att ni ska ta tillbaka all städning till kommunal regi. Samma sak med att ni vill ta tillbaka parkskötseln i kommunal regi. Detta påverkar Stockholms företag, och det påverkar företagsklimatet.

Det här är den största rankningen, den som har pågått längst och den som är den mest vedertagna. Därför kommer jag fortsätta att döma dig efter den, och den dagen jag styr kommer jag att döma mig själv utifrån hur vi klarar den rankningen.

Anförande nr 395

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Ett fint exempel på hur majoriteten jobbar tycker jag kom nu när det gäller frågan om Hovet. När jag pratar med de berörda idrottsklubbarna blir det uppenbart att man inte har fört någon som helst dialog med dem innan man gav ett avgörande besked om deras framtid. Det påminner mycket om när jag satt med dem och hur uppgivna de var över vad som det egentligen var frågan

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

om. De undrade varför man från stadshuset inte ville prata med dem inför det avgörande beslutet. Då kunde jag tyvärr säga, utifrån alla mina besök hos Stockholms småföretagare, att det här inte är ovanligt. Ni lever i någon form av pseudovärld där ni övertygar er själva om att det är ett jättebra företagsklimat här medan rankningarna och företagarna säger annat. Ni måste väl erkänna att det finns systembrister – även när vi har styrt – när det gäller hur vi jobbar och förhåller oss till företagare!

Vi försökte göra någonting åt det. Exempelvis försökte vi få ned byråkratin och sänka skatten. Där jobbar det här styret annorlunda. När jag pratar med småföretagare – det har jag gjort under det senaste halvåret, och en besökte jag nu i veckan – skriker de efter lägre skatt och efter lägre arbetsgivaravgifter nationellt. Det erbjuder vi, en moderatledd regering. Det är vi stolta över. Jag undrar vad ni är stolta över. Utöver era skattehöjningar, att nyföretagandet minskar, att konkurserna är fler och att det är högre arbetslöshet i Stockholm, vad är ni stolta över egentligen?

Vi har tagit fram en rapport med olika förslag som vi har med i vårt budgetförslag om just hur vi borde stötta företagarna. Det handlar om enklare tillståndprocesser, kortare handläggningstider och att faktiskt prata med företagare och boende exempelvis inför att någonting görs vid en gata. Det gör man inte systematiskt i dag. Det kommer som ett brev på posten: Jaha, uteserveringen ska bort bara för att en byggbarack ska stå exakt här – varför har ingen pratat med oss innan om var den skulle kunna stå i stället? Det finns systembrister, och ni behöver ifrågasätta detta i stället för att klamra er fast vid en felaktig verklighetsbild.

Anförande nr 396

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det var det där som du nämnde om Hovet som jag tänkte kommentera, men först kan jag inte låta bli att säga något, även om jag egentligen inte ska ge mig in i det, om rankningen som har diskuterats under många år. Forskare har tidigare dömt ut det som helt oseriöst när företagare i Fagersta och Söderhamn indirekt skulle betygssätta Stockholms företagsverksamhet. Så funkar det inte, så det är helt oseriöst.

När det gäller Hovet har det aldrig varit så mycket dialog med alla idrottsklubbar som under de här åren som vi har suttit jämfört med tidigare, vilket de också själva säger. Det här är någonting positivt, och det har varit dialog även med Djurgården tidigare om detta, och vi kommer att ha det igen. Men vi väntar på utredningen, och det som är intressant är vad man kommer fram till där. Jag förstår att ni är lite avundsjuka eftersom ni inte fick någonting gjort med Hovet. Ni har varit otroligt passiva när det gäller stora anläggningar. Ni hade markanvisningar men hade ingen uppfattning om vart det skulle bära iväg. Nu har vi en massa projekt på rull, också för hockeyn. De kommer att bli jättenöjda, tror jag.

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

Anförande nr 397

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Varken Djurgården eller AIK Hockey har ni haft en dialog med innan ni gav besked om att man skulle pausa rivningen av Hovet. Det är direkt felaktigt att påstå annat. Jag har träffat klubbarna och kan berätta det. Exempelvis säger ni att det här ska pausas, men det skapar större förvirring. Djurgården undrar till exempel hur de ska göra med sin markanvisning. Det är direkt ohederligt att ni påstår annat. Just nu är Stockholmshockeyn i kris.

Det är det här som är hela problemet. Ni klamrar er fast vid en felaktig verklighetsbild. Ni sitter i något litet rum och övertygar er själva om att ni har koll på läget. Men det är uppenbart, vilket ni borde börja respektera när exempelvis Svenskt Näringslivs företagsrankning kommer, att folk skriker när det gäller till exempel era egenregiprocesser som kommer att kosta skattebetalarna 100 miljoner mer per år för att ni ska erbjuda ungefär samma sak fast inte via privata aktörer. Det är skadligt för Stockholm och skadar Stockholms företagsklimat.

Anförande nr 398

A n d r e a s L i n d (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stockholms stad ligger i framkant inom innovation, och det ska vi vara stolta över. Europa blickar mot Sverige. Europa blickar mot Stockholm. I år utsågs Stockholmsregionen till EU:s mest innovativa av 242 regioner i Europakommissionens senaste rapport där starka universitet och bra samarbete mellan forskning, näringsliv och offentlighet har spelat en stor roll. Men det stannar inte där, för jag vill snacka om vårt fiberbolag nu.

I EU:s nya handbok för bredbandsinvesteringar lyfts vårt eget kommunala bolag Stokab fram som ett av de allra bästa och mest kända exemplen på hur man kan bygga ett öppet och framgångsrikt fibernät – något som vi vet gynnar innovation och konkurrens. Och resultatet enligt handboken? Jo tack, den här modellen menar stockholmarna i dag, både boende och företag, är något av världens bästa bredband till några av världens lägsta priser. Med Stokab valde vi i Stockholm att inte lämna digitaliseringen åt slumpen eller åt några få stora aktörer. Vi valde att skapa en infrastruktur där alla aktörer, stora som små, fick samma möjlighet att konkurrera, växa och utvecklas. Och det är just därför som Stockholms stad genom Stokab fortsätter att investera i vår fiberinfrastruktur.

Varje fiberoptisk kabel vi drar in i marken är en investering i framtidens Stockholm, vår innovation och vårt företagsklimat. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 399

M a r i a L j u s l i n (V): Herr ordförande! Jag vill passa på att lyfta fram förorten. En hållbar och jämlik stad byggs inte ovanifrån. Den byggs av människor som bor och arbetar i den och bedriver verksamheter i våra stadsdelar. Vi behöver stärka både löntagarnas villkor och småföretagarnas möjligheter eftersom de går hand i hand. Ett

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

samhälle med trygga arbetare och livskraftiga småföretag är ett samhälle som håller ihop.

I många av våra förorter är småföretagare ryggraden i det lokala livet. De skapar jobb, mötesplatser och framtidstro. De driver kvartersbutik, salongen, restaurangen, reparationsverkstaden eller kaféet där ungdomen får sitt första jobb och där grannskapet knyts samman. De skapar rörelse på torget, trygghet på kvällen och blir en knutpunkt i stadsdelen. Samtidigt som regeringens hela livsnerv tycks vara att svartmåla förorten i skyddsväst och påhejad av delar av oppositionen här i Stockholm försöker entreprenörer, innovatörer och näringslivsidkare bara bygga upp sina liv och sin verksamhet där.

När småföretagen stärks växer jobben, och när löntagare får bättre villkor växer hela ekonomin. När vi kombinerar det här med socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar politik skapar vi en stad där jämlikhet inte bara är en vision utan också blir en konkret verklighet.

Vi satsar just på konkreta verktyg för ett starkare företagsklimat. Att vi gör det smidigare för det lokala näringslivet med snabbare processer är för att vi vet att levande stadsdelar också är trygga stadsdelar. Det är en vinn-vinn-situation för näringslivsidkare, innovatörer, staden, ekonomin och invånarna. Det är grunden för hela vår strategi, och det är jag både trygg av och stolt över.

Anförande nr 400

J e n s H o l m (V): Mitt förra anförande avslutade jag med att det är tur att vi har en hamn som vi äger gemensamt, nämligen Stockholms Hamnar. Då pratade jag om vikten av att flytta över gods från väg till sjöfart. Vi har också i den här budgeten ett konkret uppdrag för att hamnen ska arbeta aktivt för att vi ska få till stånd mer av kollektivtransporter just till sjöss, så det är någonting som vi kommer att arbeta med. Vi ser redan nu att det kommer mer och mer på Mälaren och i Saltsjön, men mycket mer kan vi göra.

Hamnen kommer också att satsa hårt på elektrifiering. Vi har redan nu etablerat så kallad landel, alltså så kallade laddpunkter i flera av våra hamnar. I Masthamnen, Stadsgården och Värtan har vi det sedan tidigare, och nu har vi också i Kapellskär och Norviks hamn byggt ut laddpunkter så att fartygen kan jacka in el i stället för att hjälpmotorerna ska ligga på 24:7. I den här budgeten ger vi också hamnen ett konkret uppdrag att det nu också ska finnas laddpunkter i Frihamnen, så det kommer nästa år.

Vi producerar också egen el genom att vi har lagt på solceller på våra egna tak. Det här leder till minskade utsläpp, minskat buller och bättre luftkvalitet för alla stockholmare.

Jag skulle också vilja nämna något om att vi samarbetar med Stockholm Exergi, Söderenergi, Mälarenergi, Vattenfall och andra stora utsläppare i deras arbete med att

Bilaga 2. Yttranden
2025-11-18

fånga in koldioxid. Men innan den ska transporteras ut i Nordsjön och pumpas ned där under botten behöver den mellanlagras, och det kan göras i Stockholms hamnar.

Sist men inte minst: Snart är det sommar igen, och då kommer vi att erbjuda massvis med Stockholmsungdomar jobb inom Stockholms Hamnar. Det är tur att vi har en hamn som kan göra allt detta fina!